NECULAI ŞELARU

COD DE ETICĂ VÂNĂTOREASCĂ

EDIŢIA A II-A
RESTRUCTURATĂ, MODIFICATĂ ŞI COMPLETATĂ

2016

Tehnoredactare: Ramona Ciangau
Corectură: Mugurel Ionescu
Prelucrare imagini: Aurel Neagu
Fotografii: Neculai Şelaru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ŞELARU, NECULAI
Cod de etică vânătorească – Ediţia a II-a, restructurată, modificată şi completată / dr. ing. Neculai Șelaru
Editura: Thalia 2016
ISBN 978-606-92689-4-0

© ***Toate drepturile rezervate autorului***

PREFAȚĂ

Fără putință de tăgadă, domnul Neculai Șelaru reprezintă o figură proeminentă a vânătorii ultimului sfert de veac în România. Continuând o tradiție de familie, îşi alege să facă din vânătoare o profesie. Dotat cu inteligență nativă şi tenacitate, parcurge pas cu pas, fără pierdere de timp, toate etapele unei pregătiri profesionale temeinice. Ca tânăr specialist în formare, coroborează inspirat cunoștințele practice deprinse în adolescenţă, cu cele teoretice dobândite în şcoli şi, ambițios din fire, îl putem regăsi, de la 24 de ani, printre organizatorii de vânători oficiale pentru şefi de state, diplomaţi acreditaţi la Bucureşti şi somități ale vremii. Celor mai tineri, trebuie să le spunem adevărul, şi anume că, în acele timpuri trecute, responsabilitatea pregătirii unor astfel de vânători era uriașă. În primul rând, organizatorii erau preferați, unii în detrimentul altora, pe baza valorii profesionale şi morale. Odată selecţionaţi, ei trebuiau să dovedească şi celor ce-i aleseseră, dar şi celor ce beneficiau de cunoștințele lor, că erau oamenii de care aveau nevoie. În cazul în care dădeau greș, nu mai aveau o a doua șansă de afirmare. Moda de a blama istoria recentă şi oamenii ce au condus cu succes activităţi în România a trecut şi putem discuta acum detaşat, criticând sau lăudând punctual personalităţile şi acțiunile acestora desfășurate pe atunci.

Odată cu schimbarea regimului, în primăvara anului 1990, domnul Neculai Șelaru este ales Prim-vicepreședinte al AGVPS din România şi managerul de facto al acesteia, funcţie în care a fost reales succesiv de atunci, până acum, sub diverse titulaturi ale acesteia. În tot acest interval de timp, în care absolut totul s-a schimbat în România, vânătoarea şi-a conservat caracterul egalitarist şi național. Răstimp de 26 de ani, tăvălugul globalizării a nivelat fâşiile granițelor, iar "bunurile întregului popor" au acum proprietari, puţini şi, deloc de neglijat, majoritatea acestora străini de ţară. Istoria ne va arată cine şi în ce măsură

a contribuit la conservarea vânătorii tradiţionale, la bogăţia rămasă a speciilor de vânat şi dacă acest lucru a fost sau nu în favoarea marii mase de vânători amatori, mulţi dintre ei cu posibilităţi materiale modeste, care practică această activitate sportiv-utilitară în scop recreativ.

Nu sunt în măsură şi nici nu îmi propun să fac o biografie a autorului. Funcţiile, activitatea ştiinţifică şi scrierile îi sunt numeroase, cariera întinzându-i-se şi după vârsta pensionării. În tot acest timp, vânătorul Neculai Șelaru nu a rupt legătura nici cu terenul şi nici cu ortacii. Pasiunea l-a purtat neîntrerupt prin toată ţara, iar parteneri de vânătoare i-am fost foarte mulţi.

Considerând cele de mai sus, socotesc că apariţia acestei culegeri de texte de etică vânătorească este binevenită, pentru că, citite ca un tot unitar, ideile transmise de autor de-a lungul timpului şi fragmentate în alte lucrări şi articole capătă, pe lângă sensul inițial, şi valoare simbolistică, cu impact asupra tânărului vânător, dar şi a celui ce îşi vrea cizelată experiența deja acumulată.

În ţara "ursului păcălit de vulpe", șiretenia personajelor negative continuă să fie prezentată copiilor ca fiind o virtute, iar vânătorul ce face dreptate, pedepsind lupul travestit în bunicuța Scufiței Roșii, pare doar personaj auxiliar al povestirii, lăsându-ne impresia că rolul său ar putea fi jucat şi de figuranți. În aceste condiții, un „manual de etică vânătorească” este trebuincios şi lecturarea sa devine obligatorie.

Unele pasaje din text vin, în mod evident, din partea unui lider ce știe să-şi ţină camarazii aproape, inoculându-le, în mod subtil, ideea unităţii şi protejării demnităţii comune:

"În primul rând, unui vânător nu-i este îngăduit să vorbească urât despre vânătoare şi la adresa altor vânători, în public şi în spaţiile publice. Una este să discuţi „în familie”, în mod deschis şi cât se poate de civilizat, aspecte negative ale comportamentului camarazilor şi ale activităţii vânătoreşti, în scopul îndreptării acestora, şi alta este să arunci în public şi în spaţiile publice critici nejustificate, exagerate sau tendenţioase ori neadevăruri, denigrări,

calomnii şi alte asemenea ponegriri înveninate, mai ales sub protecţia anonimatului, care învrăjbesc vânătorii în loc să-i adune. Iar astfel de derapaje, dăunătoare imaginii şi prestigiului tuturor, sunt cu atât mai grave cu cât sunt iniţiate şi/sau vehiculate din interiorul structurilor vânătoreşti, alcătuite teoretic pe baza principiului afinităţii, şi mai ales de către sau prin angajaţi retribuiţi din banii vânătorilor, pentru a le sluji cu onoare şi credinţă interesele comune.

Într-o lume a neînţelegerilor ce tind să ia amploare, vânătorii corecţi şi demni de haina îmbrăcată trebuie să se împotrivească oricăror porniri de acest gen şi de diseminare a discordiei, iniţiate din interiorul sau din afara societăților vânătoreşti şi din interese străine bunului mers al activităţii. Ei trebuie să militeze pentru o reunire în cuget şi faptă a tuturor vânătorilor corecţi şi pentru o activitate vânătorească desfăşurată cu ştiinţa şi în deplină legalitate şi moralitate."

Nici angajaţii de bază ai structurilor vânătoreşti nu au fost uitați:

"Organizatorul vânătorii trebuie să considere paznicul de vânătoare, remunerat în ziua respectivă să presteze un serviciu în slujba vânătorilor, ca pe oricare alt camarad de vânătoare, fiindcă doar retribuţia nu poate răsplăti efortul acestuia pentru reuşita acţiunii; paznicul care-şi nesocoteşte rolul, intervenind și stricând în mod repetat desfăşurarea vânătorii, trebuie eliminat din activitate, nu jignit".

Vânătorul Neculai Șelaru dovedește că nu a pierdut nici legătura cu vânătorii de rând şi înţelege foarte bine anumite comportamente distonante, generate adeseori de diferența material-financiară dintre aceştia:

"Încercările de sustragere a vânătorilor de la goanele la care le vine rândul, ca şi dorinţa altora de a ajunge până în stand cu maşina, trebuie considerate ca fiind lipsite, în mod evident, de sportivitate şi fair-play. Unde am ajunge în societatea noastră vânătorească, în care ne place să susţinem egalitatea între toţi parti-

cipanţii la vânătoare, dacă am accepta sau, şi mai grav, dacă am încuraja astfel de porniri?"

Cititorul, pe lângă regulile de etică şi argumentația lor, va putea cunoaște părerea autorului şi despre tipurile de vânătoare nelegiferate încă la noi, despre braconaj, despre armele de foc etc.

Îndelungata sa experiență îl pune însă şi în faţa unor probleme existențiale:

"Doar acum, când pușca începe să devină cel mai inutil lucru al hoinărelilor noastre, din ce în ce mai greoaie, prin natură, începem să ne punem astfel de întrebări incomode, să simțim remuşcări și să avem regrete pentru multe din faptele noastre vânătorești, cu care, în general, ne mândream altădată. Fiindcă avem conștiința încărcată și nu ne putem amăgi cu gândul că, totuși, am fost mai buni, mai corecți ori mai sportivi decât alții. Cu gândul la extragerea din necesitate a surplusului de animale sălbatice, a unor animale tarate predispuse pieirii, a unor trofee bizare purtate de animale degenerate și a altor trofee achiziționate, crezând că păcatul nostru a fost mai mic în ultima situație și ar rămâne al celor ce le-au dobândit și înstrăinat în interesul nostru. Fiindcă păcatele imposturii și minciunii sunt aproape la fel de mari precum al uciderii, similare unui gen de complicitate la făptuirea aceluiași rău produs naturii, declarativ dragă nouă. Natură dragă, dar într-un mod al nostru, cum nu se poate mai egoist de a fi. "

Am ales doar aceste câteva pasaje, ca o provocare la lectură a stilatului cititor care-şi va arunca ochii pe prefață, mai înainte de a decide dacă merită sau nu să cumpere cartea. Tot pentru el am să încerc şi o definiție a eticii vânătorești: „*Etica vânătorească reprezintă principiile, valorile și bunul simț ale vânătorului. Tot ce faci la vânătoare fără a regreta nici peste ani. Povestea ce îți dorești să se spună despre tine când vânătoarea o vor face doar alții...".*

Liviu Mircea-Tehărău

INTRODUCERE

Vânătoarea, înţeleasă ca act final al activităţii liber consimţite de gestionare durabilă a faunei cinegetice, s-a desfăşurat în ultimul secol, şi va trebui să se desfăşoare în continuare, într-un cadru juridic echitabil reglementat, prin norme scrise şi reguli nescrise de comportament vânătoresc responsabil şi civilizat. Aceasta fiindcă vânătoarea poate dăinui, în contextul preocupărilor actuale pentru bunăstarea animalelor şi al mediului înconjurător antropizat în care vieţuim, numai convingător motivată, raţional reglementată şi corect practicată.

În lucrarea de faţă ne-am propus să abordăm însă, doar normele nescrise ale vânătorii, denumite reguli de etică vânătorească, şi unele aspecte exemplificative ce ţin, într-un fel sau altul, de această sferă de preocupări, de stringentă actualitate.

Ne-am mai propus ca abordarea să fie concisă, lămuritoare şi cât se poate de lipsită de echivoc, pentru a nu lăsa loc la prea multe interpretări şi disculpări ulterioare, în cazul încălcării, cu sau fără vinovăţie, a eticii vânătoreşti.

Recunoaştem că tematica, pe care ne-am încumetat să o reluăm, este una dintre cele mai dificile şi sensibile de conturat, deoarece aceasta a mai fost abordată anterior, dar numai parţial, de inegalabili mânuitori ai condeiului vânătoresc, fiindcă tratarea subiectului mă poziţionează într-o postură de moralist în materie, care mi se potriveşte mai puţin. Şi fiindcă subiectul este mai puţin agreat în societatea vânătorească contemporană.

Având însă în vedere nevoia actuală de instruire în domeniul eticii vânătoreşti şi exerciţiul efectuat premergător, prin conceperea anterioarei lucrări în materie, iată acum, ieşită de sub tipar, prezenta culegere de reguli şi texte de etică vânătorească, de fapt o ediţie restructurată, revizuită şi completată a precedentului „Cod de etică vânătorească”.

Speram ca şi această lucrare să suscite acelaşi interes din partea vânătorilor, dar şi a altor persoane cu preocupări adia-

cente, ca şi precedenta. Mai sperăm să se constituie, fie şi numai în parte, într-un îndreptar de comportament vânătoresc civilizat şi un îndemn sincer şi prietenesc, pentru colegii actuali şi viitori de breaslă, la cumpătare şi deplin fair play în purtarea vânătorii.

Autorul

CAPITOLUL I.
REGULI EXPLICITATE DE COMPORTAMENT VÂNĂTORESC

1.1. Fii vânător competent şi responsabil

Nimeni nu te obligă să devii vânător. Dacă te decizi totuşi să devii, ca urmare a unei atracţii aparte spre această îndeletnicire util-recreativă, atunci trebuie să te pregăteşti temeinic, din punct de vedere teoretic şi practic, pentru a păşi competent şi responsabil în obştea aleasă a vânătorilor. Iar dacă ai păşit deja, trebuie să înţelegi că ai acceptat benevol să respecţi regulile scrise şi nescrise care guvernează îndeletnicirea şi că eşti obligat moral să te retragi singur din aceasta dacă simţi cumva că nu le poţi respecta. Este mai onorabil să procedezi aşa, decât să suporţi oprobriul camarazilor corecţi, care, mai devreme sau mai târziu, te vor recuza dacă greşeşti repetat, ignorând modul de comportare civilizată și regulile de etică vânătorească, pe care ei le respectă fără nici un fel de rabat.

Calitatea de vânător trebuie înţeleasă deci, ca o poziţie câştigată în societate, care trebuie păstrată cu cinste şi demnitate, ferită de orice manifestare ce ar putea-o compromite.

Din considerentul arătat, dar nu singurul, s-a statuat în timp un anume mod de pregătire a candidaţilor la calitatea de vânător. Mai înainte, ucenicii erau iniţiaţi sub autoritatea unui vechi breslaş, care avea întreaga responsabilitate a instruirii discipolului său, fără a fi exagerat de pedant sau plicticos. Acesta îl prezenta în faţa ortacilor doar atunci când ucenicul putea face dovada însuşirii unui minim de învăţăminte trebuincioase, inclusiv de comportament adecvat în obşte şi societate, pentru a nu-şi face cumva „profesorul” de ruşine.

Mai aproape de generaţia noastră, când locul breslelor vânătoreşti a fost luat de societăţi şi asociaţii vânătoreşti, promovarea candidaţilor a fost înlocuită printr-un examen nescris în vânătoare,

susţinut în faţa unor vânători „cu părul alb”, apoi printr-un examen în adevăratul sens al cuvântului, cu probe teoretice şi practice complexe, absolvit în faţa unor comisii constituite din reprezentanţi de seamă ai societăţilor vânătoreşti, conştienţi de faptul că prestigiul de care se bucură vânătorii şi breasla lor depinde, în foarte mare măsură, de exigenţa de care ştiu să dea dovadă cu ocazia examinărilor în discuţie.

În zilele noastre întâlnim cel mai frecvent, la nivel european, comisii mixte de examinare, compuse din reprezentanţi ai organizaţiilor de vânători şi ai organismelor de specialitate ale statului în domeniu, cu implicarea sau nu a învăţământului de specialitate, dovadă a interesului sporit al societăţii faţă de exploatarea responsabilă a resurselor cinegeticiene, mediul înconjurător şi echilibrul în natură. Sunt şi ţări europene în care s-a trecut la o şcolarizare şi o examinare neutră a candidaţilor, exclusiv de către instituţiile statului, dar care, din păcate, nu sunt interesate şi de calitatea „umană” a viitorilor vânători, ci doar de nivelul pregătirii lor în specialitate. Acest mod de pregătire şi examinare nu poate fi considerat însă progresist, ci din contră, fiindcă neglijează sau tratează superficial tocmai această calitate care garantează comportamentul de viitor al vânătorilor. Mai ales din cauza examinării candidaţilor de către specialişti străini de asociaţie, care trec cu mult prea multă uşurinţă peste orice altceva decât pregătirea pur teoretică în vânătoare.

De aceea susţinem că organizaţiile de vânători sunt şi rămân, fără discuţie, cele mai interesate de calitatea viitorilor colegi de breaslă, motiv pentru care ar trebui să fie lăsate singure să decidă, în prezenţa unor observatori exigenţi ai statului, în privinţa acestor promovări. Nu este deloc normal ca statul să le promoveze proprii membri, în situaţia de organizaţii neguvernamentale în care se găsesc.

Indiferent de modul de pregătire şi de promovare a noilor vânători, oarecum diferit de la o ţară la alta, ei trebuie să fie în măsură să demonstreze, oricând după aceea, că sunt competenţi şi responsabili.

Fiindcă, în calitate de vânător trebuie să faci, oriunde şi oricând, dovada că:

- *ai un nivel ridicat de cunoştinţe despre speciile de faună cinegetică, despre ecologia şi etologia acestora, despre mediul lor de viaţă şi despre echilibrul în natură;*
- *eşti bine informat în privinţa legilor şi reglementărilor care guvernează vânătoarea şi conservarea vieţii sălbatice, atât în ţară cât şi în Europa;*
- *faci parte dintr-o organizaţie asociativă destinată susţinerii intereselor vânătorilor, dar şi apărării calităţii vieţii sălbatice;*
- *eşti deschis la un dialog sincer şi constructiv cu autorităţile statului şi cu celelalte asociaţii neguvernamentale responsabile de protecţia şi conservarea naturii;*

• *eşti gata oricând să accepţi un dialog similar, sincer şi constructiv, cu ceilalţi utilizatori ai mediului, îndeosebi cu cei din domeniul agriculturii şi silviculturii, pentru a putea lua, în comun, cele mai adecvate măsuri de protecţie şi conservare a faunei cinegetice, la niveluri şi în structuri care să nu dăuneze producţiilor principale agricole şi silvice, ale terenului utilizat cinegetic;*

• *eşti interesat şi participi, oricând eşti solicitat, la studii ştiinţifice care au ca obiect fauna sălbatică de interes vânătoresc, contribuind astfel, prin cunoștințele și experiența dobândite în teren, la fundamentarea reală a acestora.*

1.2. Respectă limitele impuse dreptului de a vâna

Asemenea oricărui vânător care se respectă şi îşi respectă obştea din care face parte, trebuie să fii pe deplin conştient de faptul că vânătoarea nu se poate practica oricând şi oricum, ci doar în perioade legale de vânătoare, în limitele cotelor de recoltă aprobate, prin metode admise de lege şi cu mijloace adecvate asigurării caracterului fair-play al activităţii.

Detaliind problema cotelor de recoltă, diferite de la un fond de vânătoare la altul şi de la o specie de interes vânătoresc la alta, susţinem că vânătoarea se impune a fi exercitată doar în scopul extragerii surplusului populaţional, defalcat pe categorii de sexe şi vârste la unele specii, aşa încât să se tindă permanent spre conservarea unui echilibru dinamic şi cât de cât stabil în natură, între efectivele speciilor de vânat şi mediu, între speciile de vânat carnivor şi cele de vânat plantivor şi între diferitele categorii de vârste şi de sexe în cadrul aceleaşi specii.

Orice exagerare, în sensul renunţării deliberate la extragerea unei părţi din cota de recoltă stabilită corect, pentru a determina o creştere ulterioară a sporului natural şi, implicit, o creştere a cotei de recoltă în anii următori, ori invers, de a forţa cota de recoltă, diminuând exagerat stocul de reproducţie, pot antrena fie prejudicii altor utilizatori ai mediului, agricultori şi/sau silvicultori, fie

cote de recoltă nesatisfăcătoare în anii viitori, pe lângă perturbarea nedorită a echilibrului în natură.

De aceea, cota de recoltă trebuie extrasă la nivelul la care a fost calculată corect şi aprobată, pe fiecare fond de vânătoare şi pentru fiecare specie în parte, respectându-se structura pe sexe şi categorii de vârstă sau de calitate la unele specii. Numai aşa echilibrul în natură poate fi conservat pe termen lung, iar vânătoarea se va putea practica cu adevărat durabil.

Cotele de recoltă sunt în general considerate prea mici comparativ cu dorinţele vânătorilor şi cu posibilităţile lor tehnice actuale. Vânătorii doresc, ca şi altădată, să vâneze mai mult, iar cu dotarea actuală chiar că ar putea-o face. Dar nu o fac şi nici nu ar putea fi lăsaţi să o facă, dacă avem în vedere interesele societăţii şi interesele lor de viitor.

Pentru a proteja şi conserva fauna cinegetică, în interesul unei vânători durabile, vânătorii au renunţat în mod benevol la metodele şi mijloacele considerate prea facile de vânătoare ori riscante pentru fauna cinegetică sau lipsite de etică. Astfel, vânătorii şi-au autoimpus restricţii în practicarea vânătorii atunci când, din punct de vedere biologic, aceasta dăunează cel mai mult populaţiilor de faună cinegetică. Aşa s-a ajuns la restricţii şi chiar interdicţii autoimpuse în perioada de creştere a progeniturii, în cazul tuturor speciilor de faună cinegetică cu excepţia vulpii şi şacalului, în perioada de migraţiune a păsărilor către locurile de nidificare, în perioada de cădere în perechi şi de înmulţire pentru alte specii de păsări etc.

De remarcat că toate aceste restricţii şi interdicţii au fost mai întâi autoimpuse, din considerente ecologice şi de etică vânătorească, apoi statuate prin lege.

Din acelaşi motiv al cotelor de recoltă limitate, comparativ cu posibilităţile vânătorilor, au fost agreate doar metodele şi mijloacele de vânătoare care asigură vânătorii un caracter de sportivitate şi fair-play, fiindcă lasă şanse de supravieţuire şi faunei cinegetice. Vânatul sănătos, înzestrat cu simţuri ascuţite rămase

neatrofiate, încercă întotdeauna să evite vânătorul, care tinde să se îndepărteze tot mai mult de natură și care, în compensaţie, este din ce în ce mai bine dotat cu echipament vânătoresc. De aceea vânătoarea trebuie să rămână totuşi un „joc” corect, este adevărat mortal în foarte multe situaţii pentru vânat, deoarece în acest joc vânatul îşi riscă viaţa, pe când vânătorul, cel mult insatisfacţia de a fi „învins” de vânat.

Reluăm ideea metodelor de vânătoare, care trebuie să rămână cu adevărat sportive, în sensul de a solicita cât mai mult efort fizic şi intelectual vânătorului. Numai aşa satisfacţia de a vâna va putea rămâne reală și durabilă.

Altfel, surogatul de satisfacţie va masca orgoliul nejustificat și nedemn de un vânător adevărat, insatisfacţia din subconştientul lui şi, mai devreme sau mai târziu, va evolua spre dezamăgire personală sau nepăsare faţă de punctul de vedere al celor din jur.

Dibuitul, combinat sau nu cu scurte răgazuri de pândă, vânătoarea la sărite, vânătoarea cu câini practicată în grupuri restrânse şi alte asemenea vânători individuale sau în grup restrâns rămân, pe bună dreptate, cele mai sportive şi apreciate de vânători. Ca de altfel şi orice „vânătoare practicată cu arma în mână şi cu picioarele pe pământ” sau în barcă. Nu acelaşi lucru se poate afirma despre vânătoarea „la nadă” şi din observator, la alte locuri de hrănire complementară, despre vânătoarea din autovehicule şi, într-o oarecare măsură, despre „vânătoarea la goană”, care este mult mai sportivă pentru gonaci decât pentru vânători.

Din aceleaşi considerente de etică vânătorească, nici armele de vânătoare nu trebuie să fie exagerat de performante. Deloc întâmplător, legiuitorul a exclus din categoria armelor de vânătoare pe cele automate şi pe cele semiautomate cu mai mult de două cartuşe în magazie, iar din categoria anexelor la arme, lunetele care permit ochirea pe întuneric, precum şi alte dispozitive care fac posibilă vânătoarea pe timp de noapte, când animalele sunt prea încrezătoare în neputinţa omului şi nu se feresc, precum ziua, de acesta.

Atâta timp cât progresul tehnic din domeniul echipamentului vânătoresc compensează doar lipsa de performanţă a vânătorilor, lucrurile sunt încă normale. Când un echipament ultramodern ajunge însă în mâna vânătorilor stăpâniți de patima dobândiri vânatului cu orice preț, vânatului i se răpesc și ultimele șanse de supravieţuire.

Iată, aşadar, câteva din motivele pentru care vânătorul trebuie să respecte limite impuse sau autoimpuse dreptului său de a vâna.

Concis, cele precizate mai sus pot fi sistematizate şi enunţate ca reguli de comportament vânătoresc corect, obligatorii pentru orice vânător onorabil, după cum urmează:

- *respectă întocmai perioadele, metodele şi mijloacele de vânătoare autorizate, precum şi limitele teritoriului de vânătoare;*
- *nu trage asupra speciilor la care vânătoarea nu este autorizată;*
- *nu lega plăcerea vânătorii de reuşita cantitativă, ci de caracterul sportiv în care s-a desfăşurat; cel mai bun vânător nu este cel ce a realizat cel mai mare tablou vânătoresc, ci acela care a ştiut să vâneze „elegant”, adică sportiv şi în deplină concordanţă cu etica vânătorească.*

1.3. Fii responsabil faţă de patrimoniul natural comun

Logo-ul celei de-a 51-a Adunări Generale a CIC, care s-a desfăşurat în România în perioada 27 aprilie - 1 mai 2004, a fost *„Vânat fără frontiere”.* Într-adevăr fauna cinegetică, îndeosebi cea migratoare şi eratică, nu cunoaşte frontiere. Ea circulă liber dintr-o ţară în alta, iar păsările migratoare, şi dintr-un continent în altul. Fauna sedentară se mişcă mai puţin, dar totuşi circulă mult, aceasta depăşind uneori frontierele, mai ales atunci când habitează în apropierea acestora.

Din acest motiv, logo-ul precizat a fost considerat ca inspirat, fiindcă a atras atenţia asupra faptului că fauna cinegetică nu poate fi considerată doar bun de interes naţional ci, în egală măsură, bun de interes internaţional şi patrimoniu comun al umanităţii.

Mai este un motiv, chiar mai convingător, în acest sens. Sunt multe specii de faună, cu păr şi pene, care, din cauza modernizării agriculturii, despăduririlor, destufizărilor, desecărilor şi altor schimbări aduse mediului de civilizaţie, precum şi unui management

greşit uneori, şi-au diminuat mult efectivele şi şi-au restrâns, în şi mai mare măsură, arealul. Este cazul speciilor de faună ameninţată, strict protejată prin Convenţii şi Acorduri Internaţionale. Şi cazul speciilor devenite vulnerabile, care pot ajunge în categoria celor ameninţate. Fie că este vorba de fauna migratoare sau eratică, fie că este vorba de fauna sedentară ajunsă în situaţie de ameninţare sau vulnerabilitate, aceasta aparţine patrimoniului natural comun al umanităţii şi se impune a fi ocrotită acolo unde mai vieţuieşte, prin efort inclusiv financiar colectiv.

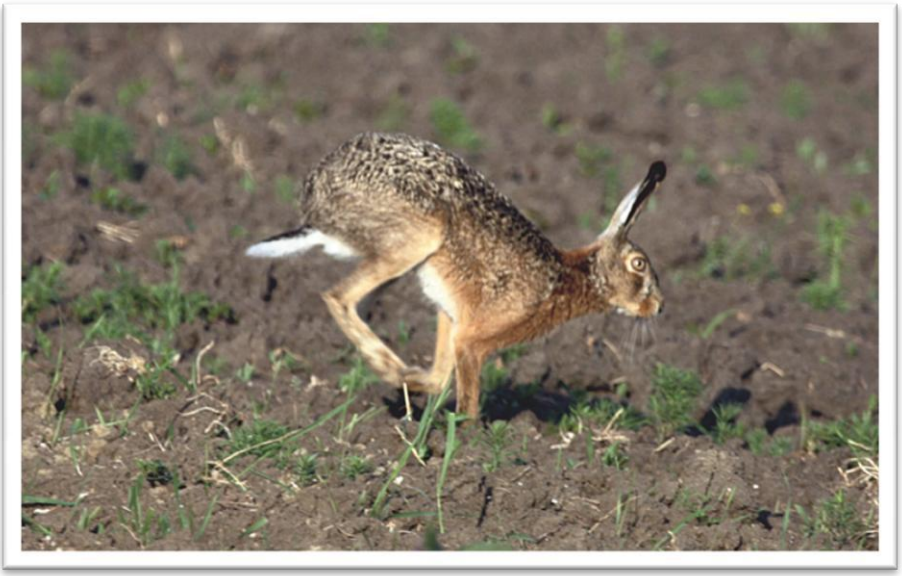

Problema speciilor sedentare trebuie tratată însă puţin diferit faţă de cea a păsărilor migratoare. Speciile sedentare nu pot fugi foarte departe din faţa factorilor de mediu nefavorabili, în general aduşi de „civilizaţie”, şi nici din faţa vânării excesive. Este cazul marilor carnivore (urs, lup, râs), dar nu numai, exterminate în foarte multe ţări europene.

România a rămas sanctuarul viu al Europei şi rezervor genetic pentru marii prădători şi alte specii de interes vânătoresc, dar din păcate, prin efort, mai ales financiar, propriu. Costurile şi truda,

semnificative de altfel, au rămas numai în sarcina vânătorilor şi societăţii româneşti. Aceasta fiindcă existenţa marilor carnivore, în efective uneori exagerate, costă doar vânătorii români, fiindcă numai ei trebuie să împartă sporul natural al faunei plantivore cu marile şi micile carnivore, rămânând să beneficieze de cote de recoltă mult mai reduse decât în ţările fără astfel de carnivore. La aceste costuri indirecte se adaugă şi cele directe, legate de hrănirea complementară a acestora, de paza lor şi de plata prejudiciilor produse de acestea. Având în vedere că astfel de specii carnivore ameninţate nu mai pot fi reintroduse în habitatele străvechi din alte ţări, fie din cauza condiţiilor nefavorabile care persistă, fie din cauza refuzului populaţiei umane de a le mai accepta după ani de lipsă, se impune ca efortul financiar, pentru conservarea lor acolo unde acestea mai vieţuiesc, să fie comun. Aşa ar fi normal, echitabil şi etic. Fără un astfel de efort financiar colectiv, reprezentanţii comunităţilor care se sustrag participării financiare în acest scop ar trebui să se abţină de la sfaturi, imorale de bună seamă în astfel de condiţii.

Păsările migratoare, nu doar cele ameninţate, s-au bucurat şi se bucură de mult mai multă atenţie comunitară. Marea majoritate a ţărilor aflate de-a lungul căilor de migraţie au fost antrenate, de zeci de ani, în acţiuni de protecţie a lor şi de cercetare ştiinţifică. Au avut loc simpozioane, s-au încheiat acorduri şi s-au semnat convenţii, toate contribuind la conştientizarea responsabilităţii fiecărei ţări faţă de patrimoniul natural comun.

Sintetizând obligaţiile ce decurg, pentru orice vânător, din cele expuse mai sus, enunţăm următoarele reguli de comportament vânătoresc adecvat:

- *acordă atenţie aparte speciilor ameninţate şi vulnerabile şi fii conştient că acestea reprezintă bunuri ale patrimoniului natural comun al umanităţii;*
- *acordă atenţie păsărilor migratoare neameninţate, aşa cum acorzi atenţie celor ameninţate sau vulnerabile, şi fii conştient de nevoile speciale ale acestora atunci când tranzitează ţara sau iernează la noi;*

- *veghează ca vânătoarea tradiţională să nu fie practicată fără a ţine riguros seamă de interesul protecţiei şi conservării speciilor migratoare;*
- *participă la cercetarea ştiinţifică privind păsările migratoare şi trimite celor interesaţi inelele recuperate de la păsările împuşcate sau găsite moarte.*

1.4.Ţine seamă de interesele mediului şi ale celorlalţi utilizatori

Vânătorii, prin însăşi natura activităţii lor, sunt foarte apropiaţi de mediul natural. Fără intervenţia lor, cu arma de vânătoare, echilibrul într-un segment important al naturii ar fi lăsat la voia întâmplării.

De aceea nimeni nu poate nega rolul pozitiv al vânătorilor în menţinerea echilibrului ecologic. Este vorba bineînţeles de echilibrul dintre diversele categorii de specii de faună cinegetică, carnivoră şi plantivoră, precum şi dintre fauna cinegetică şi mediul acesteia natural de viaţă.

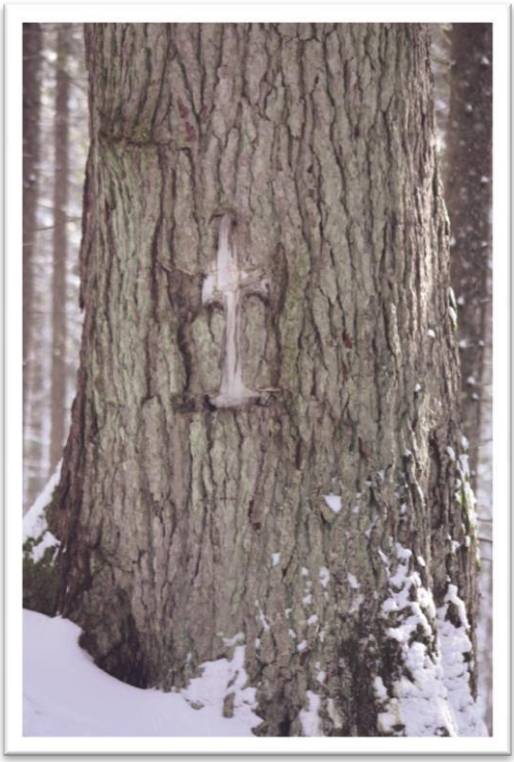

Prin practici nepotrivite în vânătoare şi printr-un comportament inadecvat al vânătorului în natură, pot fi însă aduse daune importante, atât faunei cinegetice cât şi mediului înconjurător.

Este motivul pentru care vânătorul este obligat moral să ţină seamă de interesele acestei faune şi, în egală măsură, ale naturii în care aceasta habitează. Atitudinea de protecţionist a faunei sălbatice şi a naturii îl onorează pe vânător şi îi sporeşte prestigiul în faţa societăţii.

Nimeni nu are nimic împotriva strângerii de frunzare pentru hrana faunei cinegetice plantivore sau tăierii ramurilor unor arbori de-a lungul cărărilor de vânătoare, dar altfel sunt judecaţi cei ce mutilează prosteşte şi fără rost arborii, curăţându-i de crengi până la vârf ori scrijelindu-le coaja.

Nimeni nu are nimic împotriva culegerii unui braţ de cetină sau unui buchet de bujori de munte, dar altfel va fi privit respectivul vânător dacă buchetul cules este din flori de colţ sau plante vulnerabile ori ameninţate. Nimeni nu are nimic împotriva aprinderii unui foc în mijlocul poienii, în jurul căruia se strâng vânătorii, dar altfel vor fi priviţi cei ce aprind focul sub coronamentul arborilor ori schimbă locul de vatră de la o zi la alta. Nimeni nu are nimic împotriva servirii mesei în mijlocul naturii, dar nu putem fi îngăduitori cu cei ce lasă locul murdar ori focul nestins.

Nu mai continui cu alte exemple de comportament, civilizat sau din contră, în natură. Exemplificările a ceea ce este moral şi a ceea ce îi este interzis unui vânător în natură sunt nenumărate. Cele de mai sus s-au dorit a fi doar un indiciu al drumului pe care trebuie să evolueze mentalitatea şi comportamentul vânătorului contemporan.

Vânătorul, chiar atunci când este singur în mijlocul naturii, trebuie să fie conştient că nu este totuşi singur pe lume şi că nu este singurul care utilizează mediul şi resursele acestuia. Şi nici cel mai important utilizator al mediului înconjurător.

Mediul natural este utilizat, în principal, în scop agricol şi în scop silvic. Numai în subsidiar este utilizat şi din punct de vedere cinegetic. Altfel spus, interesele activităţii cinegetice se subordonează firesc intereselor activităţilor agricole şi silvice.

Aşa stând lucrurile, vânătorii, în calitatea lor de utilizatori ai mediului natural şi exploatatori ai resurselor cinegetice, trebuie să înţeleagă că sunt primii obligaţi să ţină seamă de interesele celorlalţi utilizatori ai aceluiaşi mediu, anume ale agricultorilor şi ale silvicultorilor. La rândul lor, nici cei din urmă nu pot nesocoti interesele cinegetice.

Armonizarea intereselor agricole şi silvice, pe de o parte, cu cele cinegetice, pe de altă parte, se realizează, de foarte mulţi ani în România, prin dimensionarea efectivelor de faună cinegetică sedentară, la niveluri considerate „optime”, pe bază de raţionamente cu pretenţii ştiinţifice, şi în structuri normale pe sexe şi clase de vârstă, la unele specii. Această armonizare a intereselor este reflectată în aşa numitul echilibru agro-silvo-cinegetic, spre care se tinde permanent şi care este realizabil prin intervenţia vânătorilor, cu arma de vânătoare. Sunt lucruri cunoscute, asupra cărora nu insistăm.

Importante sunt câteva reguli de comportament vânătoresc civilizat, ce decurg din contextul expus mai sus. Concis, câteva dintre aceste reguli le-am putea enunţa după cum urmează:

- *fii cât se poate de corect, amabil și înțelegător în relaţiile cu ceilalţi utilizatori ai mediului natural înconjurător;*
- *evită orice fel de prejudicii aduse, direct sau indirect, exploatărilor agricole şi silvice, fie că acestea sunt publice, fie că sunt private;*
- *participă la prevenirea pagubelor cauzate de fauna cinegetică culturilor agricole, animalelor domestice şi regenerărilor forestiere;*
- *despăgubeşte la timp proprietarii culturilor agricole, forestiere, animalelor domestice şi regenerărilor naturale dacă leaţi produs prejudicii, direct sau indirect, cu vinovăţie sau din culpă;*
- *nu polua în nici un fel mediul agricol şi silvic; adună tuburile de cartuşe trase şi alte resturi rămase ca urmare a trecerii prin natură;*
- *nu te ruşina să culegi astfel de resturi abandonate în pădure; contribui astfel la efortul care ar trebui să fie comun pentru toţi locuitorii planetei.*

1.5. Fii bun ocrotitor al faunei cinegetice

Relaţia vânător-faună cinegetică trebuie să fie dominată, întotdeauna, de frâna cumpătării, raţiunii şi bunelor practici în vânătoare.

Mai înainte de a apăsa cu degetul pe trăgaci, în calitate de vânător competent şi responsabil, eşti dator să cunoşti foarte bine starea populaţiilor de faună cinegetică, precum şi greutăţile pe care le are aceasta de depăşit. Mai ales în perioada critică de iarnă, într-un habitat doar aparent natural, dar din ce în ce mai antropizat.

Prelevarea surplusului populaţional ar trebui să lase în teren efective la niveluri considerate optime, normal structurate pe clase de vârstă şi, la unele specii, şi pe sexe, ce se impun a fi ocrotite împotriva braconajului şi duşmanilor naturali şi ajutate, inclusiv cu hrană complementară şi medicamentaţie, în perioadele critice din viaţa acestora.

Chiar dacă nu este considerat foarte etic amestecul nostru, al vânătorilor, în viaţa faunei cinegetice, acest lucru este acceptat în situaţiile critice pentru acesta, mai ales în habitatele degradate datorită unor acţiuni, mai mult sau mai puţin cugetate, ale factorului antropic.

Aşadar, ocrotirea şi îngrijirea raţională a stocurilor de reproducţie ale faunei cinegetice este acceptată şi contribuie, în mod direct, la creşterea ratei de supravieţuire, a surplusului natural şi a cotelor de recoltă.

Amestecul fără limită în viaţa acestei faune nu este însă deloc etic, mai ales atunci când creează acestuia reflexe condiţionate, prin hrană pusă ca nadă, modificându-i astfel comportamentul natural de hrănire, adesea ireversibil și cu consecințe care atrag și confruntări directe cu omul. Este cazul condamnabil al nădirii urșilor, în mod exagerat şi preponderent cu carne şi produse nenaturale.

Altfel spus, amestecul nostru nechibzuit în viața faunei sălbatice devine contraindicat, dacă determină o schimbare de comportament înnăscut a acesteia şi o aduce în condiții de cvasidependență faţă de factorul OM.

Plecând de la această concepţie actuală, de reconsiderare a faunei cinegetice ca fiind sălbatică, dar obligată să vieţuiască într-un habitat din ce în ce mai antropizat, sistematizăm următoarele reguli de comportament vânătoresc corect:

- *urmăreşte conservarea unor populaţii diversificate, optime şi sănătoase de vânat, într-o structură cât mai apropiată de cea naturală, în echilibru cu habitatele acestora;*
- *controlează cu grijă evoluţia cantitativă şi calitativă a fiecărei populaţii de faună cinegetică pentru a păstra permanent stocuri echilibrate de reproducători sălbatici, sănătoşi şi viguroşi;*
- *recunoaşte rolul esenţial al prădătorilor şi acceptă-i fără reticenţe ca şi concurenţi ai tăi la acelaşi surplus populaţional;*
- *alertează şi avertizează autorităţile competente în cazul apariţiei sau suspiciunii de apariţie a unor boli specifice vânatului;*

- *renunţă la populări cu animale debile, degenerate sau bolnave, care incumbă riscuri genetice şi sanitare-veterinare;*
- *renunţă la practica lansărilor de faună cinegetică în teren, imediat, înaintea sau în timpul desfăşurării vânătorii;*
- *luptă deschis şi eficient împotriva braconajului şi metodelor sau mijloacelor nedemne de vânătoare;*
- *evită orice deranj inutil adus faunei cinegetice, mai ales în perioada de reproducere şi de creştere a progeniturii;*
- *militează pentru conservarea diversităţii habitatelor naturale, fiindcă reprezintă o garanţie a perenităţii faunei cinegetice;*
- *luptă contra intenţiei de distrugere, în continuare, a zonelor umede, indispensabile faunei cinegetice de apă, cu caracter migrator;*
- *contribuie, după posibilităţii la refacerea habitatelor antropizate şi a zonelor umede, precum şi la amenajarea de remize pentru vânat, aşa încât acestea să satisfacă exigenţele faunei cinegetice tot timpul anului;*
- *colaborează îndeaproape cu agricultorii şi silvicultorii pentru limitarea pagubelor produse de fauna cinegetică, dar şi a practicilor dăunătoare acestei faune şi habitatelor acesteia.*

1.6. Fii responsabil de actele tale

Deţinerea şi folosirea armelor de vânătoare obligă la o anumită responsabilitate, inclusiv socială, de care trebuie să fii permanent conştient. Atât în afara acțiunilor de vânătoare, cât şi pe timpul practicării vânătorii şi al transportului armelor și muniției, spre şi de la locul de vânătoare, condițiile de siguranță, în păstrarea, portul şi folosirea acestor arme, sunt strict obligatorii de respectat. În timpul actului vânătorii, armele trebuie purtate şi manipulate în aşa fel încât să nu creeze nici un moment de teamă ori de panică, nici chiar atunci când sunt descărcate. Când sunt încărcate, atenţia trebuie să fie infinit mai mare, fiindcă cu arma de vânătoare nu se poate greşi decât o singură dată, fie că este vorba de accident, fie că este vorba de auto-accident.

Arma de vânătoare, ca orice armă de foc, rămâne periculoasă şi în afara actului vânătorii, mai ales dacă ajunge, întâmplător sau nu, în mâini neautorizate.

Din motivele arătate se impun a fi reţinute câteva reguli elementare de siguranţă în păstrarea şi manipularea armelor de vânătoare, dintre care amintim, sistematizat, următoarele:

A) În afara acţiunii de vânătoare

- *păstrează armele de vânătoare descărcate, fără piesa a III-a ori asigurate cu sistem de blocare a mecanismului de dare a focului, încuiate într-un spaţiu corespunzător, agreat de organele competente de poliţie; păstrează piesa a III-a şi muniţia în compartimente corespunzătoare, încuiate, separate de cele de păstrare a armelor;*
- *păstrează documentele armelor, în care sunt înscrise seriile acestora şi eventualele fotografii ale armelor, într-un loc separat;*
- *asigură-te că spaţiile de păstrare a armelor şi a muniţiei nu sunt accesibile copiilor sau altor persoane neautorizate;*
- *nu încărca niciodată arma în interiorul casei;*

- *transportă armele de vânătoare demontate sau introduse în toc, inclusiv în maşina personală; nu purta niciodată arma încărcată în maşină;*
- *încuie maşina în care transporţi armele de vânătoare, dacă te îndepărtezi, chiar numai pentru scurt timp, de lângă ea;*
- *verifică periodic buna funcţionare a mecanismelor armelor pe care le foloseşti şi, în poligon, precizia, justeţea şi grupajul acestora;*
- *nu înmâna armele gonacilor sau altor persoane neautorizate.*
- *nu înmâna niciodată armele altor persoane autorizate decât descărcate.*

B) În timpul vânătorii la goană

- *participă la vânătoare doar dacă ai permisul de armă şi de vânătoare vizat la zi, asigurare valabilă pentru accidente de vânătoare şi numai dacă posezi sau eşti înscris în autorizaţia de vânătoare;*
- *foloseşte doar armele şi muniţia autorizată, adecvată speciei de vânat căutate; la vânatul mare, cu excepţia cocoşului de munte, foloseşte doar muniţie cu proiectilul unic;*
- *poartă armele basculante frânte, cele cu repetiţie cu închizătorul deschis, iar cele semiautomate cu un cartuş aşezat curmeziş în magazie, doar cu ţevile îndreptate în sus sau în jos, niciodată orizontal sau oblic sub înălţimea omului;*
- *nu încărca niciodată arma în afara terenului autorizat pentru vânătoare, mai înainte de aşezarea în stand sau de începerea dibuitului;*
- *asigură-te că muniţia pe care o foloseşti este compatibilă cu arma folosită;*
- *asigură-te că ţeava armei pe care te pregăteşti să o încarci nu este în vreun fel obturată;*

- *reperează standurile vecinilor şi ale celorlalţi participanţi la vânătoare şi asigură-te că şi ei ţi-au reperat poziţia, imediat după ocuparea locului indicat de organizatorul vânătorii;*
- *nu schimba poziţia standului şi nu părăsi standul indicat de organizator pe perioada goanei; în cazuri de necesitate, atenţionează vecinii înainte de eventuala deplasare din stand;*
- *încărcă arma basculantă doar cu ţevile îndreptate spre sol, iar arma cu ţevi fixe doar cu ţevile îndreptate în sus;*
- *nu lăsa arma încărcată jos şi nu o sprijini niciodată în echilibru nesigur; arma încărcată se ţine întotdeauna în mână;*
- *nu atinge trăgaciul decât în momentul în care te-ai hotărât să tragi;*
- *nu încerca să apeşi pe trăgaci când ai echilibrul picioarelor nesigur;*
- *nu ţine niciodată câinele legat de picior ori de cartuşieră, fiindcă te poate dezechilibra la vederea vânatului;*
- *stai liniştit în stand, nu face mişcări şi nu produce zgomote inutile, nu fuma şi nu consuma băuturi alcoolice care-ţi pot diminua atenţia, concentrarea şi reflexele;*
- *nu trage în vânatul neidentificat, în vânatul aflat dincolo de limita eficacităţii focului şi nici în vânatul care se îndreaptă spre vecin; doar dacă vecinul îşi epuizează şansele, trăgând toate focurile din armă, îl poţi dubla;*
- *în cazul armelor cu glonț, tine seama că poți rata ținta sau că proiectilul poate trece prin vânat fără a pierde toata energia, motiv pentru care nu trage decât dacă, pe direcția de tragere, dincolo de animal, există un obstacol care sa stopeze glonțul; nu trage în animalul situat pe creste, în spatele căruia vezi orizontul;*
- *la eventuala apariţie a ursului în goană, atenţionează-l din timp prin gesturi vizibile şi eventual prin zgomote discrete; ursul trebuie prevenit, nu surprins de la mică distanţă, fiindcă în astfel de situaţii poate ataca omul;*

- *nu trage niciodată, sub nici un motiv, pe direcţia standurilor sau sub unghiuri mai mici de 30^0 faţă de linia acestora; ia în calcul posibilele ricoşeuri, mai ales pe timp de îngheţ;*
- *nu urmări niciodată vânatul cu arma la ochi peste linia standurilor;*
- *nu mai trage în faţă cu arma lisă când gonacii s-au apropiat la cca. 150 m în pădure şi 200 m în câmp deschis; pentru arma cu glonţ, aceste interdicţii sunt mai mari, de cca. 200 m în pădure şi de 500 m în câmp deschis;*
- *nu face economie de cartuşe şi repetă focul pentru a da lovitura de graţie vânatului rănit, care încă se chinuie, pentru a-i curma cât mai curând suferinţa;*

- *nu pleca din stand decât la sfârşitul goanei, la momentul în care vânătorii şi gonacii, care se retrag pe lângă locul ocupat, au ajuns în dreptul tău;*
- *descarcă arma înainte de părăsirea standului, pentru strângerea vânatului sau alte motive;*

• *străduieşte-te să aduni lângă stand vânatul împuşcat, singur sau ajutat de gonaci; aşază vânatul lângă stand, pe partea dreaptă, cu penele sau blana parţial curăţate ori transportă-l în mână, în cazul vânatului mic, la locul de adunare;*

• *nu porni în urmărirea vânatului mare rănit decât după încuviinţarea organizatorului, însoţit sau nu de câini şi personal cu experienţă, după cum se va hotărî.*

C) În timpul vânătorii individuale

• *nu încărca arma decât în terenul de vânătoare;*

• *păşeşte atent, în linişte, şi ai foarte mare grijă să nu-ţi pătrundă corpuri străine în ţeava armei;*

• *la trecerea peste obstacole sau prin locuri dificile, descărcă arma şi reîncarcă-o după ce le-ai depăşit;*

• *dacă vânezi cu câini, nu-i lăsa să deranjeze inutil alte specii de vânat decât cele căutate;*

• *dacă foloseşti chemători, nu abuza de acestea, fiindcă s-ar putea să sperii vânatul şi să deranjezi inutil terenul.*

1.7. Fii bun camarad de vânătoare

Când ieşi în terenul de vânătoare singur sau numai însoţit de câinele tău îţi poţi permite orice libertate care nu încalcă limitele legii, omeniei eticii vânătoreşti.

Dacă vânezi însă în societatea altor vânători, trebuie să respecţi regulile vânătorii în grup mai mare sau grup restrâns. Mai trebuie să fii şi disciplinat, fiindcă indisciplinaţii provoacă discuţii, neînţelegeri, certuri şi chiar pot pune în pericol viaţa camarazilor. Altfel spus, în societate trebuie să fii un bun camarad.

Camaraderia este o obligaţie morală a fiecărui vânător, iar la vânătoare toţi vânători se consideră egali în drepturi şi obligaţii. Nimic nu poate fi mai neplăcut la vânătoare, decât comportamentul de stăpâni ai unora care „plătesc" serviciile celorlalţi.

Dincolo de legi şi statute, între vânători, cunoscuţi şi necunoscuţi, se stabilesc, imediat ce se întâlnesc, sentimente de caldă fraternitate şi de respect reciproc, care rezidă mai mult dintr-o legătură de suflet decât dintr-una bazată pe interese comune. Această camaraderie se bazează pe anumite reguli vânătoreşti, statornicite ca norme nescrise în vânătoare sau ca norme de etică vânătorească, greu de redat în totalitatea şi în complexitatea lor.

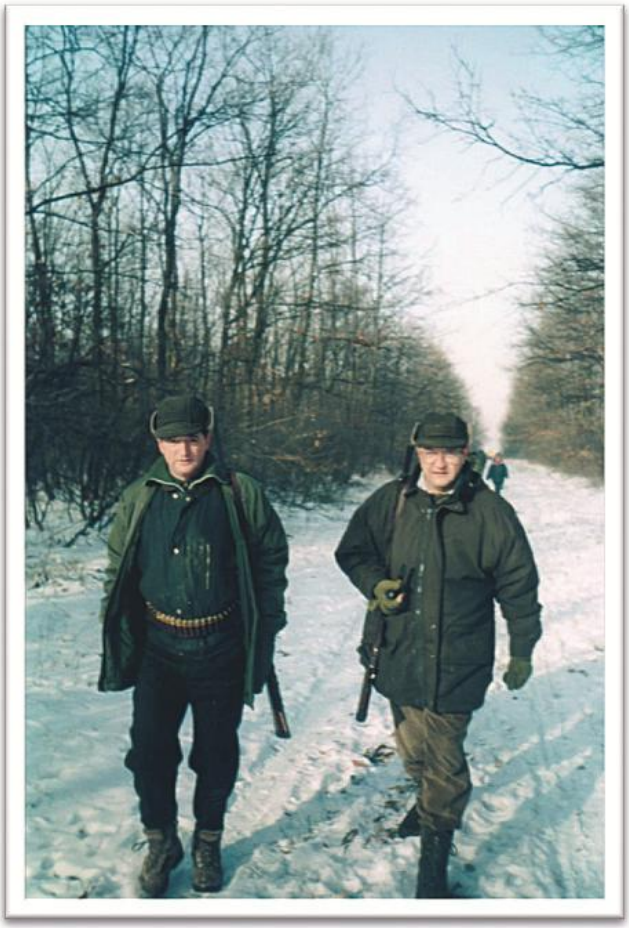

Ele trebuie cunoscute totuşi şi respectate, pentru a nu risca ipostaze penibile. Este motivul pentru care le vom reaminti concis, după logica succesiunii momentelor în organizarea unei vânători, pentru vânătorii obligaţi moral să le respecte:

- *participă la vânătoare şi la întâlnirile vânătoreşti în haine adecvate; adică în haine potrivite pentru vânătoare, practice şi curate; sunt de-a dreptul ridicole înzorzonările exagerate, costumele civile*

şi echipamentul militar; la fel şi hainele vânătoreşti murdare, peticite, afumate ş.a.m.d.;

- *respectă locul, data şi ora de întâlnire pentru vânătoare; ar fi o necuviinţă din partea ta să te laşi aşteptat de camarazi;*
- *nu face invitaţii altor vânători, mai ales dacă la rândul tău eşti invitat la vânătoare, fără acceptul prealabil al organizatorului vânătorii;*
- *nu te autoinvita la vânătoare pe terenurile gestionate de alţii sau, şi mai rău, nu te prezenta la astfel de vânători ştiind că, din bună cuviinţă, aceştia nu îţi vor refuza prezenţa jenantă;*
- *dă bineţe vânătorilor la punctul de întâlnire şi doreşte-le sincer o zi plăcută de vânătoare;*
- *ascultă cu atenţie punerea în temă şi instructajul făcut de organizatorul vânătorii, care trebuie să fie întotdeauna unul singur, anunţat de la începutul acesteia; este mai bine să întrebi de două ori, despre ce poţi şi nu poţi face la vânătoare, decât să greşeşti, ulterior, o singură dată;*
- *înţelege că ritmul deplasării spre locul de vânătoare ori spre ţiitori nu-l imprimă cel mai înzestrat fizic dintre participanţi, ci cel mai în vârstă sau cel mai puţin rezistent dintre aceştia; nimic nu poate fi mai potrivnic camaraderiei decât lipsa de consideraţie a vânătorilor pentru colegii lor aflaţi în situaţia de a se deplasa greoi, cu picioarele şi cu inima obosite de trecerea anilor;*
- *respectă, pe perioada deplasării spre ţiitoare, mersul în şir indian şi legea tăcerii; de asemenea, nu face zgomot şi nu te mişca inutil în ţiitoare, nu fuma şi abţine-te de la orice gest care ar putea speria vânatul, afectând şansele şi deranjând astfel vânătorii vecini;*
- *oferă la aşezarea în ţiitori, cu tot tactul necesar, cele mai apropiate locuri, la care se ajunge cel mai uşor, vânătorilor în vârstă, celor bolnavi sau celor cu alte afecţiuni care le îngreunează deplasarea;*
- *poartă întotdeauna arma de vânătoare ca şi cum ar fi încărcată, deoarece nici o senzaţie nu poate fi mai şocantă pentru un camarad decât o armă cu ţeava îndreptată în direcţia sa; cu atât*

mai puţin pot fi trecute cu vederea glumele de prost gust făcute cu arma îndreptată spre om;

- *ocupă locul în ţiitoare conform numărului tras la sorţi sau la indicaţia organizatorului, după caz, şi mulţumeşte-i acestuia pentru locul oferit, chiar dacă locul nu-ţi inspiră încredere; aşadar, trebuie să fii întotdeauna disciplinat şi politicos cu organizatorul vânătorii, pentru a te bucura de un tratament similar din partea acestuia;*
- *respectă, cu sfinţenie, regula din bătrâni conform căreia vânatul mic aparţine vânătorului care a tras ultimul foc, bineînţeles dacă animalul se mai deplasa încă; nu este cazul vânatului care se zbate pe loc sau se mai târăşte fără posibilitate de a se ascunde; vânatul mare aparţine însă vânătorului care a tras primul foc mortal, în urma căruia ar fi, cu certitudine, recuperat; nu este cazul vânatului rănit uşor, care prin deplasarea la mare distanţă s-ar pierde;*
- *oferă vecinului vânatul mic la care aţi tras concomitent, dacă acest vânat a fost mai aproape de vecin; elegant este, în astfel de situaţii, să adresezi şi scuze vecinului pentru faptul de a te fi grăbit; când situaţia este inversă, dar vecinul nu cunoaşte regula, când este începător sau când insistă că este singurul care a lovit vânatul, trebuie, de asemenea, să il oferi cu resemnare pentru a evita discuţii penibile; mulţumirea ta nu trebuie să constea în numărul mare de piese doborâte, ci în modul în care le-ai dobândit şi în purtarea ta;*
- *arată-te îndatoritor faţă de vecini, oferindu-le ajutor la căutarea vânatului căzut în desişuri sau rănit, dar ajută-i efectiv numai dacă aceştia îţi încuviinţează să o faci;*
- *arată-te îndatoritor faţă de camarazi, oferindu-le sub formă de împrumut cartuşe, atunci când aceştia nu mai au; oferă-le orice sprijin în situaţia în care aceştia au nevoie de ajutor şi îl acceptă;*
- *preţuieşte ajutorul câinilor de vânătoare ai camarazilor şi abţină-te de la comentarii, mai ales nedrepte, pe seama acestora; nu da semne de vizibilă nerăbdare şi nu comite greşeala de a propune abandonarea câinilor pierduţi sau a celor ce întârzie să se reîntoarcă din teren; hotărârea trebuie să aparţină stăpânilor acesto-*

ra, care au la rândul lor obligaţia morală de a se gândi la camarazii lor şi la restul programului de vânătoare;

- *consideră paznicul de vânătoare, chiar dacă acesta este remunerat să presteze un anumit serviciu în slujba vânătorilor, ca pe oricare altul dintre camarazi în ziua de vânătoare; numai retribuţia nu poate răsplăti efortul acestuia pentru sporirea şanselor de reuşită a vânătorii; o mână întinsă în semn de mulţumire şi de apreciere constituie un gest firesc, care-l obligă şi mai mult pe viitor; paznicii neînţelegători sau necorespunzători, cu apucături de stăpâni ai terenului respectiv şi ai vânatului, trebuie daţi afară din servici, nu jigniţi;*
- *apreciază efortul camarazilor care se oferă benevol să intre în goană şi tratează-i ca egali ai tăi în astfel de situaţii, oferindu-te să prestezi, la rândul tău, aceeaşi muncă; este urât din partea celor ce se eschivează, sub diverse motive, de la astfel de munci egalitariste şi inacceptabil pentru cei ce-şi desconsideră camarazii, apreciind că-i pot retribui pentru treaba prestată în locul lor;*
- *apreciază strădania şi efortul gonacilor, oameni cărora le datorezi în mare parte izbânzile din ziua de vânătoare; ca şi în cazul paznicilor de vânătoare, aceştia aşteaptă, în afara retribuţiei, un tratament uman din partea vânătorilor; ei îşi doresc aprecierea celor pentru care trudesc, apreciere care îi obligă pe viitor, mult mai mult decât retribuţia, uneori simbolică, pe care o primesc;*
- *nu exagera cu glumele pe seama vânătorilor cătrăniţi din cauza lipsei de noroc sau a lipsei de formă din ziua de vânătoare; şi tachinările sunt uneori prea mult în astfel de situaţii.*

Desigur că regulile de bună camaraderie nu se limitează doar la cele expuse. Gândeşte-te cum ţi-ar place ţie să se comporte camarazii cu tine şi vei şti cu siguranţă ce atitudine să adopţi faţă de ei, într-o atare situaţie.

1.8. Respectă fauna cinegetică şi vânatul

Oricum ar fi această faună, vie sau împuşcată, ea trebuie să se bucure de un tratament corespunzător unui adversar autentic.

Fiindcă doar adversar poate fi considerat vânatul, nicidecum duşman, din moment ce lupta, de altfel inegală, este declanşată întotdeauna din iniţiativa vânătorului, atunci când acesta porneşte în căutarea, urmărirea şi hăituirea vânatului, cu intenţia de a-l dobândi. Se deschide astfel posibilitatea unei lupte în care vânatul devine, fără voia sa, adversarul vânătorului.

În această luptă, pe care nu vânatul a declanşat-o, dusă cu armele fiecăruia, vânătorul nu riscă decât cel mult o dezamăgire trecătoare, pe când vânatul este forţat să rişte totul, adică viaţa, bunul său cel mai de preţ. În plus, în lupta dintre vânătorul contemporan, dotat cu un întreg arsenal de cunoştinţe, instrumente de ademenit vânatul, arme moderne de vânătoare, de foarte mul-

te ori nejustificat de performante, gonaci specializaţi şi câini dresaţi, pe de o parte, şi vânat, apărat exclusiv de simţurile sale fine, instinctele de sălbăticiune şi mijloacele native de apărare (fugă, zbor, gheare şi colţi), pe de altă parte, a apărut în timp un decalaj tot mai inechitabil.

De aceea legiuitorul şi vânătorii conştienţi de aceste decalaje şi de inegalitatea mijloacelor de „luptă" au statuat, în timp, o serie de reguli scrise şi nescrise ale vânătorii, toate în ideea de a-i acorda şi adversarului o şansă, iar vânătorilor, un palid argument de fair play.

Prin interzicerea şi blamarea metodelor şi mijloacelor prea facile de vânătoare, lipsite de bărbăţie şi sportivitate, nu s-a încercat şi nu se încearcă decât forţarea respectării normelor de etică în vânătoare.

Regulile nescrise ale vânătorii, referitoare la acest aspect al eticii vânătoreşti, sunt îndeobşte şi în mare parte cunoscute. Orice vânător care se respectă şi respectă vânatul refuză orice metodă şi mijloc de vânătoare contrare sportivităţii şi eticii de care am făcut vorbire. În timp, odată cu explozia modernizării mijloacelor de vânătoare, au apărut şi alte reguli noi de etică, neluate însă în seamă de nevolnici, a căror reamintire se impune de fiecare dată când abordăm acest subiect.

De la opreliştea de a vâna în trecut dropiile pe vreme cu polei, când acestea nu se puteau ridica în zbor, până la interzicerea împuşcării urşilor la nadă, din ascunzişul bordeielor sau „garsonierelor silvestre", legile nescrise ale vânătorii au evoluat continuu, din simţ cavaleresc, bun - simţ şi omenie, în paralel cu modernizarea armelor de vânătoare. De aceea, vânătorii demni se abţin să vâneze cu cele mai performante arme şi echipamente auxiliare pe acestea, mai ales atunci când condiţiile critice slăbesc vânatul şi îi afectează vigilenţa, diminuându-i drastic şansele de supravieţuire

ori în situaţii de concentrări exagerate, care favorizează prelevări excesive şi neselective.

Exemplificativ reamintim, în legătură cu astfel de cazuri, cele mai cunoscute interdicţii de a trage:

- *în iepurii care stau pe culcuş ori în cei opriţi din fugă pentru a prospecta împrejurimile;*
- *în fazanii care s-au oprit pe loc, fug pe jos ori stau pe cracă;*
- *în potârnichile şi sitarii aflaţi pe sol;*
- *în păsările de baltă aşezate pe apă;*
- *în iepuri, fazani şi potârnichi de la apusul până la răsăritul soarelui ori la pândă;*
- *în căpriori, cerbi comuni, cerbi lopătari şi capre negre la sărării, adăpători şi hrănitori;*
- *în urşi din observatoare sau bordeie complet închise, situate lângă locurile de nădire, unde li se creează reflexe condiţionate;*
- *în femela mamă şi în cea conducătoare de grup (cârd, ciurdă, ciopor); în cazul mistreţului, împuşcarea femelei mamă echivalează, în cele mai multe cazuri, cu „împuşcarea întregului cârd dintr-un singur foc”;*
- *în păsări care au încă pui nezburători şi în pui mai înainte de a se putea ridica în zbor;*
- *în prepeliţele şi potârnichile care atrag câinii prefăcându-se rănite, deoarece cu certitudine sunt mame şi au pui în preajmă;*
- *în mistreţii blocaţi în nămeţi, aflaţi în imposibilitate de fugă;*
- *în vânatul care, împins de foame, intră în sate ori în cel care, în caz de inundaţii, îşi găseşte salvarea pe movile, ridicături etc.*

Tot din motive de etică, vânătorii corecţi au renunţat la metodele de captură masive şi neselective, precum şi la „focurile” nesigure. De exemplu, ei nu trag la grămadă sau în stol, şi nu mai exagerează prin vânători organizate în cerc sau la goană, întrucât

sunt prea eficiente şi lasă prea puţine şanse de scăpare vânatului, transformând vânătorul în simplu puşcaş. De asemenea, vânătorii corecţi se abţin să tragă peste distanţele eficiente de foc, în speranţa că pot avea o şansă să dobândească vânatul, conştienţi de urmările rănirii lor inutile, cauzatoare de suferinţe, pentru acesta.

Tot etica vânătorească obligă vânătorul să-şi recupereze vânatul împuşcat (de pe apă, din desişuri etc.) şi pe cel rănit. Vânătorului nu-i este îngăduit să tragă în condiţii în care nu are certitudinea că poate recupera vânatul. Gestul de a trage oricum şi de a lăsa vânatul împuşcat abandonat în teren este considerat mai mult decât nesăbuit, iar vânătorul nedemn de calitatea sa.

Aşa este considerată şi abandonarea vânatului rănit, care trebuie urmărit cu perseverenţă şi găsit pentru a i se da lovitura de „graţie", curmându-i-se astfel suferinţele cauzate de focul insuficient de atent tras. Numai că, la urmărirea vânatului mare, sunt anumite reguli de cunoscut şi de respectat, care, într-un anume fel, au legătură tot cu etica vânătorească. Graba de a urmări vânatul mare rănit, imediat după focul de armă, poate avea un efect contrar celui scontat, deoarece vânatul mare, odată ridicat, se duce de regulă departe, diminuând şansele vânătorului de a-l mai găsi şi de a-i mai da lovitura de graţie.

Urmărirea vânatului mare rănit este în general o treabă anevoioasă, care cere cunoştinţe, răbdare şi curaj, mai ales în cazul ursului şi mistreţului. De aceea, în astfel de situaţii, se impune a fi acceptat ajutorul paznicului de vânătoare sau al unui camarad cu experienţă, pentru a nu risca pierderea vânatului rănit şi moartea acestuia în chinuri ori schilodirea vânătorului pentru tot restul vieţii sau şi mai rău.

De aceea, este de preferat ca vânatul să se ducă neatins decât să fie rănit. Vânătorul a făcut ceea ce trebuia pentru a-l dobândi, dar n-a fost să fie aşa. Supărarea trebuie să lase loc satisfacţiei chiar şi atunci când sorţii i-au fost favorabili vânatului şi nu a fost rănit. Altădată şansa va fi probabil de partea vânătorului.

Regulile de etică vânătorească privesc însă şi vânatul împuşcat. Şi acesta trebuie respectat ca un adevărat adversar învins cu eleganţă. El a plătit cu viaţa înfrângerea, fiindcă sorţii biruinţei i-au revenit vânătorului.

Acesta trebuie să onoreze însă vânatul, după toate regulile şi tradiţiei vânătoreşti, care-l obligă:

- *să adune vânatul mic împuşcat lângă ţiitoare şi să-l aranjeze ordonat, aşezat pe partea dreaptă, într-un loc curat, cu penele şi cu părul curăţate şi netezite, pentru a fi strâns ulterior de cei stabiliţi de organizatori în acest scop ori să-l transporte singur la locul de adunare; vânătorului nu-i este permis să introducă vânatul mic în tolbă sau în rucsac, pentru a nu lăsa nici un moment bănuiala că şi-ar dori să şi-l însuşească, pe furiş;*
- *să se descopere, în faţa vânatului mare căzut, câteva clipe şi să rămână căit, cu gânduri de preţuire şi milă; această scurtă ceremonie de cinstire, care poartă denumirea de „priveghi”, îl onorează; numai după aceea îl poate aşeza pe partea dreaptă, îl poate lua în primire şi i se poate oferi crenguţa de brad, de molid, de*

gorun sau de arin înmuiată în sângele vânatului plantivor respectiv, pentru a o purta la pălărie; şi numai după acest ceremonial îi este permisă strângerea vânatului pentru tablou;

- *să nu sluţească vânatul împuşcat, prin smulgerea părului din coamă, a penelor din coadă sau oricum altfel, mai înainte de împărţirea acestuia din tabloul de vânătoare;*
- *să nu admită lovirea vânatului împuşcat cu bâta sau cu picioarele şi nici adresarea de injurii acestuia, fapte ce dovedesc lipsă de demnitate şi de bun simţ din partea celor ce le săvârşesc;*
- *să nu păşească niciodată peste vânatul căzut şi să considere nevrednice de vânător fotografiile călare pe acesta, cu piciorul pus ostentativ pe grumazul lui şi orice postură de învingător îngâmfat;*
- *să nu facă glume proaste pe seama vânatului împuşcat, să nu-l mutileze sub nici un motiv şi să nu-l fotografieze în ipostaze hilare (cu şapca pe cap, cu pipa în gură); toate acestea sunt considerate cel puţin necuviinţe grave la adresa vânatului și total dezonorante pentru vânător.*
- *să folosească vânatul împuşcat, aceasta constituie o altă problemă de etică vânătorească, vânătorul fiind obligat să utilizeze cât mai bine posibil vânatul dobândit şi produsele obţinute de la acesta; altfel se poate considera că strică degeaba vânatul și îl risipeşte fără noimă.*
- *să nu urmărească, în nici un fel, vreun profit economic din activitatea vânătorească; vânătoarea trebuie să rămână o activitate curată, desfăşurată cu eleganţă, într-un scop caritabil pentru mediu, echilibru în natură şi societate.* Vânătorul trebuie să fie mulţumit cu investiţia făcută pentru sănătatea lui fizică, intelectuală şi morală.

1.9. Respectă obiceiurile de după focul de armă

După focul de armă, vânatul rămâne sau se duce, teafăr ori rănit. Alte variante nu sunt.

Bineînţeles că vânătorii îşi doresc, fără excepţie, o lovitură eficientă şi curată. Când este să fie aşa, vânatul cade în foc sau la mică distanţă, vânătorului rămânându-i obligaţia de a-l strânge lângă stand, în cazul vânatului mic, ori de a-l lua în posesie, în cazul vânatului mare.

Luarea în posesie

Când este vorba de vânat mare copitat, luarea în posesie se face, în mod tradiţional, prin culcarea acestuia pe partea dreaptă şi marcarea posesiei lui printr-o crenguţă ruptă de brad, molid, stejar sau anin, aşezate deasupra omoplatului vânatului dobândit. Dacă este vorba de mascul, crenguţa se aşază cu baza (partea ruptă) spre cap, iar dacă este vorba de femelă, crenguţa se aşază invers, cu vârful în această direcţie.

Când este vorba despre o altă specie de vânat mare, luarea în posesie se face prin aşezarea acestuia pe partea dreaptă şi marcarea lui cu tubul cartuşului tras în loc de crenguţă.

Mai înainte de luare în posesie, vânătorul se descoperă în faţa vânatului şi rămâne într-un scurt „priveghi" al vânatului dobândit.

Ultima îmbucătură

După luarea în posesie a vânatului mare plantivor, vânătorul îi aşază în gură **„**ultima îmbucătură**",** care constă într-o ramură sau mai multe rămurele cu frunze verzi. Acest obicei se practică însă, în mod exclusiv, doar la masculi!

Crenguţa izbândei

Însoţitorul vânătorului, paznicul de vânătoare sau organizatorul vânătorii, va oferi vânătorului, în continuare, o ramură din speciile forestiere arătate, pe care o atinge în prealabil de sângele vânatului împuşcat. Crenguţa se oferă cu mâna stângă pe propria pălărie ori pe lama cuţitului, ţinute cu mâna dreaptă, niciodată cu mână goală. Şi nici cu vârful lamei cuţitului îndreptat spre vânător. Odată cu oferirea crenguţei, cel ce i-o înmânează felicită vânătorul, iar acesta primeşte crenguţa şi mulţumeşte însoţitorului său. Apoi aşază crenguţa la pălărie, semn vizibil că a avut noroc în ziua respectivă de vânătoare.

Semnele vânatului rănit

Dacă vânatul pleacă rănit, lucrurile se complică. Urmele de sânge sunt relevante în privinţa gravităţii rănirii.

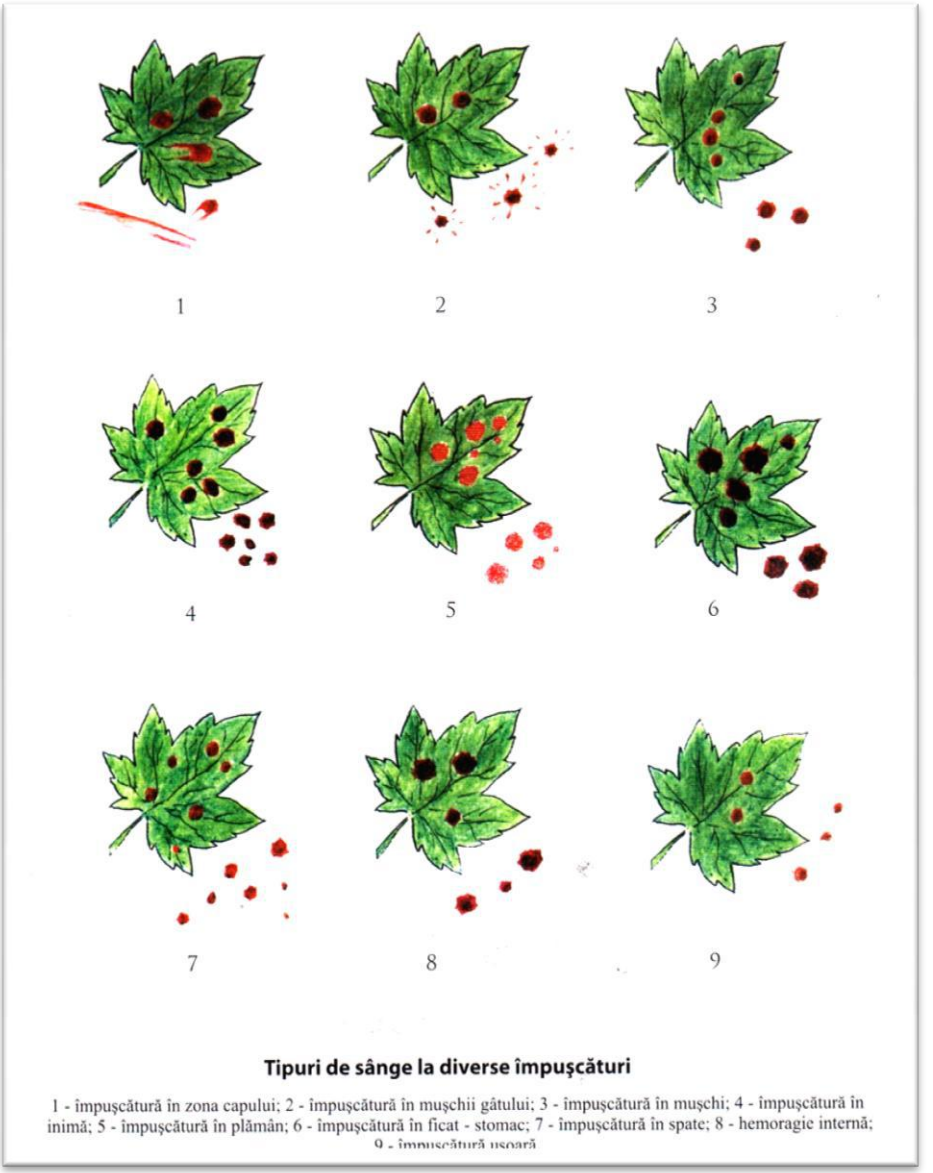

Tipuri de sânge la diverse împuşcături

1 - împuşcătură în zona capului; 2 - împuşcătură în muşchii gâtului; 3 - împuşcătură în muşchi; 4 - împuşcătură în inimă; 5 - împuşcătură în plămân; 6 - împuşcătură în ficat - stomac; 7 - împuşcătură în spate; 8 - hemoragie internă; 9 - împuşcătură uşoară

În cazul vânatului mare rănit, vânătorul va marca pentru început două locuri: locul din care a tras, cu o crenguţă parţial curăţată înfiptă vertical (1), şi locul în care a rănit vânatul, cu o crenguţă necurăţată (2), înfiptă de asemenea vertical.

Lângă crenguţa necurăţată înfiptă vertical, vânătorul mai aşează alte două sau trei crenguţe, după caz, prin care dă informaţii despre sexul exemplarului şi direcţia în care a plecat.

Astfel:

- *dacă a fost rănit un mascul, la baza crenguţei înfipte vertical se aşază încă o crenguţă orientată cu partea ruptă (baza) spre direcţia în care a plecat vânatul şi încă o crenguţă mai mică, orientată perpendicular pe aceasta (3), la vârful ei;*
- *dacă s-a tras într-o femelă, atunci crenguţa care se aşează la baza celei înfipte vertical se orientează cu vârful pe direcţia în care a plecat vânatul, iar crenguţa mai mică se aşează perpendicular pe aceasta, la baza ei (4);*
- *dacă direcţia în care a fugit vânatul nu se cunoaşte, atunci la unul din capetele crenguţei, în funcţie de sex, se aşează două crenguţe mici cu vârfurile în sensuri diferite (5 şi 6).*

La urmărirea vânatului mare rănit se mai folosesc şi alte semne:

- *două crenguţe încrucişate, necurăţate de rămurele şi coajă, semn că cei care vin din spate trebuie să se oprească şi să aştepte (7);*
- *două crenguţe încrucişate, parţial curăţate, semn că urmărirea poate continua (8);*
- *o crenguţă curăţată făcută cerc, agăţată la loc vizibil, în semn de atenţionare (alarmă) asupra aşezării în apropiere a vânatului rănit (9).*

Dacă vânatul rănit a fost găsit mort, urmează priveghiul şi luarea în primire. Dacă nu este mort, i se dă lovitura de graţie, apoi urmează ceremonialul descris. Există şi o excepţie: dacă vânătorul a fost ajutat de un camarad, crenguţa care simbolizează victoria vânătorului se rupe în două şi se poartă de fiecare dintre cele două persoane la pălărie. Aşa se procedează şi atunci când vânatul mare ar fi fost pierdut fără focul de graţie al vecinului.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Tabloul de vânătoare

Acesta constă în aşezarea vânatului, la sfârşitul zilei de vânătoare, pe partea dreaptă, în rânduri succesive, după un anumit tipic tradiţional.

La vânătorile de vânat mic, pe primul rând se așează vulpile, apoi celelalte specii prădătoare (pisici, jderi, dihori etc.), întotdeauna pe partea dreaptă, de la dreapta spre stânga celui ce stă în spatele vânatului când îl aşează, cu coada potrivită perpendicular pe corpul animalului. În rândul doi sau cel ce urmează se așează iepurii, iar în continuare fazanii, separat cocoşii şi separat făzăniţele. Urmează rândul potârnichilor, sitarilor şi altui vânat cu pene, dacă sunt mai multe asemenea exemplare împuşcate. Dacă nu sunt, acestea se aşează în prelungirea fazanilor. De la dreapta spre stânga, tot la a zecea piesă, se scoate una puţin în faţă.

Când tot vânatul este astfel aşezat, vânătorii se aşează în faţa lui, puţin în spatele organizatorului, cu vederea spre vânat, iar

gonacii în spatele acestuia, împreună cu personalul de teren, angajat pentru paza, ocrotirea şi îngrijirea faunei cinegetice.

La vânătorile mixte de vânat mare, desfăşurate la goană, vânatul împuşcat se aşează într-o ordine puţin diferită. În primul rând se aşează mistreţii, în ordinea descrescătoare mărimii acestora, de la dreapta spre stânga celui ce-l aşează, indiferent de sex. În rândul doi se aşează vânatul prădător, în ordinea: urs, lup, râs, vulpe, pisică sălbatică etc.

La vânătorile mixte, la care se împuşcă atât vânat mare cât şi vânat mic, vânatul se așează pe rânduri, după cum urmează:

- *în primul rând se aşează mistreţii;*
- *în rândul doi se aşează prădătorii, de la stânga la dreapta* celui cel aşează*, în ordinea amintită;*
- *în rândul trei se aşează iepurii;*
- *în rândul patru se aşează fazanii şi alte păsări*.

De reţinut că niciodată nu se aşează vânatul plantivor cu cel prădător pe acelaşi rând, niciodată piesele din tablou nu trebuie să se atingă între ele şi în nici un caz nu este admisă păşirea peste vânat, nici chiar atunci când se aşează în tablou. De aceea rândurile se impun a fi distanţate la cca. 0,5 – 0,8 m distanţă unele de altele.

Nu este admisă nici călărirea vânatului şi nici punerea piciorului ostentativ pe gâtul sau capul acestuia, considerându-se grave necuviinţe faţă de vânatul dobândit. Cu atât mai puţin se poate accepta fotografierea vânătorului în astfel de poziţii.

Botezul vânătorului

Este un ritual, oficiat în faţa participanţilor de vânătoare, care marchează intrarea vânătorului începător în categoria vânătorilor recunoscuţi. Se practică pentru fiecare specie principală de vânat dobândită, până la vânarea primei capre negre.

După ce vânătorul a fost botezat la capre negre, nu mai poate fi botezat la nici o altă specie.

Naşul este ales de vânător, nu desemnat de organizator, dintre vânătorii cei mai destoinici, obligatoriu botezat la specia de vânat pentru care este botezat noul vânător.

Indiferent de diversele puncte de vedere, botezul vânătorului se face cu nuiaua şi niciodată foarte blând, pentru ca momentul să nu fie uitat. Cu acest prilej este bine să se amintească proaspătului vânător că *„focul greşit doare cu mult mai tare decât nuiaua primită, motiv pentru care, decât să tragă prost, mai bine să se lase de vânătoare”.*

Se mai pot reaminti, cu acest prilej, şi câteva amănunte plăcute sau mai puţin plăcute din viaţa sa de proaspăt vânător, apoi, în numele zeiţei Diana sau Artemis, al Sfântului Eustaţiu sau Sfântului Hubertus şi al societăţii vânătoreşti din care face parte, se botează fericitul începător într-ale vânătorii, ca nou intrat în rândul vânătorilor, cu trei lovituri succesive date la spate, cu o nuia subţire.

Împărţirea vânatului împuşcat

Se face de regulă din tabloul de vânătoare. Vânătorii sunt aşezaţi în faţa acestui tablou, iar gonacii şi personalul în spate. Toţi păstrează, un moment de reculegere în faţa vânatului dobândit, aşezat în tablou.

Apoi organizatorul vânătorii, după câteva sunete de corn prin care marchează sfârşitul vânătorii, adresează cuvinte de mulţumire şi apreciere participanţilor, vânători, paznici de vânătoare şi gonaci, face eventuale remarci utile pentru viitor şi trece la împărţirea vânatului.

Regulile sunt suficient de bine statornicite şi în această privinţă:

- *trofeele, mai exact coarnele, colţii şi blănurile, aparţin vânătorului care a dobândit vânatul;*
- *vânatul mic în blană sau carnea vânatului mare se împarte, în mod egal, tuturor vânătorilor participanţi la vânătoare.*

Regula împărţirii vânatului mic sau a părţii care se cuvine din vânatul mare tranşat se stabileşte de organizator sau prin tragere la sorţi, după cum se obişnuieşte sau se cade dinainte de acord.

De obicei, organizatorul vânătorii îmbie într-o ordine care favorizează invitaţii, bătrânii, pe cei mai eficienţi dintre camarazi sau pe alţii, să-şi ia fiecare, la rând, vânatul din tablou sau partea sa de vânat, trasă la sorţi ori indicată de organizator. Încercarea de alegere a vânatului sau de cântărire a părţii de vânat ce îi revine, precum şi alte asemenea gesturi ce dovedesc lăcomie, nu sunt acceptabile. Regula nescrisă obligă fiecare vânător să primească ceea ce a tras la sorţi sau ceea ce i se oferă de organizator, nu ceea ce a împuşcat, fiind obligat de buna cuviinţă să-i mulţumească organizatorului, chiar dacă în sinea sa este nemulţumit de împărţirea făcută. Excepţie se poate face doar în cazurile speciale, când este vorba de primul vânat şi se pune problema naturalizării piesei ori în alte asemenea cazuri justificate, dar această excepţie se poate face numai cu încuviinţarea prealabilă a organizatorului.

Eviscerarea vânatului

Fie că se face înainte sau după organizarea tabloului de vânătoare, operaţiunea trebuie efectuată cu decenţa necesară, după ritualul unei operaţii care necesită cunoştinţe şi îndemânare. Nimic nu poate umbri mai mult frumuseţea unei zile de vânătoare decât măcelărirea vânatului sau expunerea la vedere a fetuşilor scoşi din femele ori aruncarea acestora la câini.

De aceea, orice vânător, încă din perioada de stagiatură trebuie sa se străduiască să-şi însuşească tehnica eviscerări curate şi elegante a vânatului dobândit de el, ca de altfel şi tehnica detaşării trofeelor şi jupuirii vânatului.

Urmează, în final, masa vânătorească.

1.10. Cinsteşte vânătoarea

Cu tabloul de vânătoare şi împărţirea vânatului din tablou, ziua de vânătoare se apropie de sfârşit.

Doar masa vânătorească mai poate şi ar trebui să prelungească plăcerea vânătorii.

Fie că este vorba despre o masă organizată la o cabană, canton sau un local specific, fie că vânătorii pun în comun, în jurul unui foc aţâţat ad-hoc, merindele aduse în tolbă de acasă, masa vânătorească se transformă, de regulă, într-un moment de destindere, de relaxare şi de voie bună, propice comunicării deschise şi împrietenirii trainice.

Pentru unii dintre participanţii la vânătoare, acesta pare să fie momentul cel mai reconfortant şi motivul principal al prezenţei lor în teren. Pentru alţii, motivul prezenţei în teren îl poate constitui refugierea în natură, plimbarea în aer curat sau, pur şi simplu, dorinţa de a vâna.

Oricare ar fi motivul participării la vânătoare, prezenţa la masa vânătorească comună se constituie într-un fel de obligaţie, devenită tradiţie în timp.

Niciodată nu au fost agreaţi vânătorii care s-au grăbit să-şi ia vânatul repartizat şi să se retragă în sânul familiei.

Nici cei care s-au retras să îşi consume izolaţi ceea ce şi-au adus în tolbă. Cu atât mai puţin cei care şi-au făcut un obicei din a pofti la merindele altora, fără să le pună în comun şi pe ale lor.

Butelcuţele trecute din mână în mână au partea lor de contribuţie la înveselirea climatului şi dezlegarea limbilor.

Numai că, şi în cazul unor astfel de mese vânătoreşti, trebuie păstrată măsura, fiindcă:

- *limbuţia nu este o podoabă a vânătorului, după cum nu sunt agreate nici glumele grosolane şi obscene; doar limbajul specific şi glumele bune sunt sarea şi piperul unei atmosfere vânătoreşti plăcute;*
- *nici lăudăroşenia şi nici minciuna nu se potrivesc unui vânător demn; cu timpul, nimeni nu va mai crede un vânător mincinos, nici chiar atunci când va susţine adevăruri credibile;*
- *tachinările şi păcălelile prieteneşti, făcute fără răutate, sunt binevenite în societatea vânătorească; nu şi tachinările sau glumele tendenţioase sau exagerate;*
- *înjurăturile, semn de fire dură, se impun a fi eliminate din limbajul vânătoresc;*
- *invidia, care este un mare păcat, se impune a fi şi ea uitată ca atitudine vânătorească, deoarece face mult rău tuturor şi mai ales invidiosului.*

Ca în orice colectivitate, vânătorii trebuie să aibă răbdare să şi asculte, nu numai să vorbească. Aşa pot contribui, în mai mare măsură, la o atmosferă prietenească şi astfel se vor face ei înşişi plăcuţi.

Atât la organizarea mesei, cât şi la curăţarea locului acesteia de resturile rămase, trebuie să contribuie toţi participanţii. Este considerat un afront pentru natură lăsarea locului, unde s-a servit

masa, murdărit de resturile rămase de la ospăţ. La fel trebuie considerat şi gestul lăsării cartuşelor trase pe jos în ţiitoare.

Fără îndoială că, în afara regulilor vânătoreşti prezentate, există multe alte obiceiuri care se impun a fi cunoscute şi respectate. Sunt obiceiuri tradiţionale, care fac parte, într-un anume fel, din patrimoniul culturii cinegetice autohtone, faţă de care există permanenta noastră obligaţie morală de a o îmbogăţi.

1.11. Ziua vânătorului

Aceasta constituie deocamdată, pentru vânătorii din România, doar un început. Un început care se doreşte a fi statuat printr-un act juridic cu putere de lege. În acest sens a fost propusă ziua de 20 septembrie, înscrisă în calendarul ortodox ca zi a Sfântului Eustaţiu, drept zi a vânătorului creştin din ţara noastră. Propunerea a avut în vedere legenda conform căreia Eustaţiu Plachida, pe când urmărea un cerb, a văzut între coarnele acestuia, după ce l-a strâmtorat pe o stâncă, o cruce luminată de o aureolă cerească pe care strălucea Mântuitorul răstignit şi a auzit un glas divin întrebându-l: „*Plachida de ce mă goneşti*?” Surprins şi speri-

at, vânătorul a îngenuncheat şi s-a rugat: „*Doamne, învaţă-mă ce să fac”*. Răspunsul a fost următorul: „*Lasă-i viaţa acestui animal, du-te, caută un preot şi te botează”*. Urmând îndemnul Mântuitorului, Eustaţiu a rămas o pildă de neuitat până în zilele noastre.

Legenda rămâne doar legendă, precum legenda similară a Sfântului Hubertus, care i-a urmat după aproape un mileniu, dar şi motiv suficient pentru stabilirea „Zilei vânătorului” în 20 septembrie şi sărbătorirea acesteia, an de an, în cadrul organizat a cât mai multe asociaţii vânătoreşti. Numai astfel şi în timp, ziua vânătorului va deveni tradiţională şi va intra, în mod cât se poate de firesc, în calendarul nostru vânătoresc.

Desigur că dorinţa de a legifera această zi în România rămâne de actualitate şi deocamdată de viitor, depinzând, în cea mai mare măsură, de sensibilitatea aleşilor noştri parlamentari faţă de patrimoniul nostru cultural-cinegetic şi faţă de patrimoniul nostru cultural în general.

1.12. Onorează calitatea de vânător

Odată primit în obştea aleasă a vânătorilor, din care a decis singur să facă parte, vânătorul trebuie să devină conştient de obligaţia de a respecta oriunde, oricând şi în orice împrejurare camarazii şi, în egală măsură, ceilalţi utilizatori ai mediului înconjurător, care se pot manifesta pro-vânătoare, anti-vânătoare sau sunt indiferenţi faţă de aceasta.

Respectul faţă de sine şi de ceilalţi vânători şi-l dobândeşte fiecare, prin cunoştinţele pe care le reliefează, îndemânarea de care dă dovadă şi respectarea regulilor scrise şi nescrise ale vânătorii, atât în timpul acesteia cât şi după focul de armă. Despre toate acestea am mai făcut vorbire până acum. În cele ce urmează vom aborda însă, problema comportamentului vânătorului în societate. Fiindcă vânătorilor nu le este îngăduit să fie sau să rămână indiferenţi faţă de percepţia celorlalți cetățeni la adresa lor, a activităţii desfăşurate şi a onoarei „hainei” îmbrăcate.

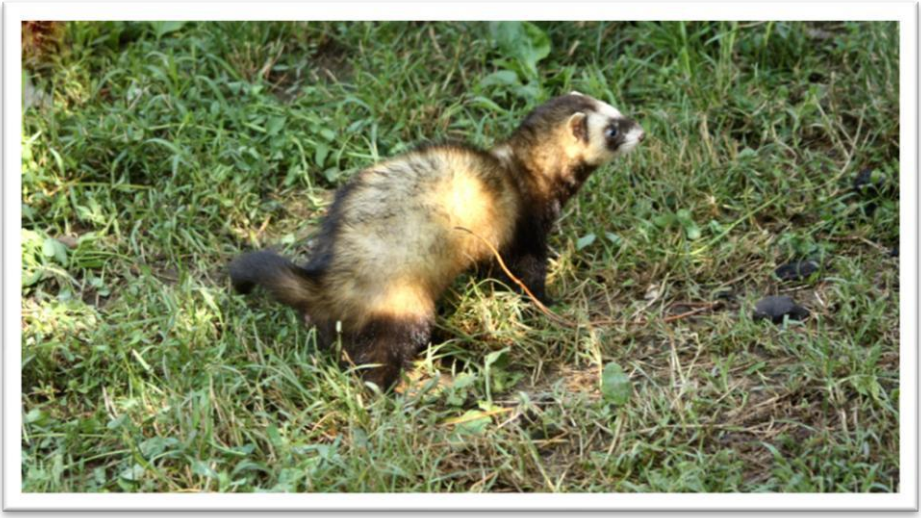

În primul rând, unui vânător nu-i este îngăduit să vorbească urât despre vânătoare şi la adresa altor vânători, în public şi în spaţiile publice. Una este să discuţi „în familie”, în mod deschis şi cât se poate de civilizat, aspectele negative din comportamentul camarazilor şi din activitatea vânătorească, în scopul îndreptării acestora, şi alta este să arunci în public şi în spaţiile publice critici nejustificate, exagerate sau tendenţioase ori neadevăruri, denigrări, calomnii şi alte asemenea ponegriri înveninate, mai ales sub protecţia anonimatului, care învrăjbesc vânătorii în loc să-i adune. Iar astfel de derapaje, dăunătoare imaginii şi prestigiului tuturor, sunt mai grave când sunt iniţiate şi/sau vehiculate din interiorul structurilor vânătoreşti, alcătuite teoretic pe baza principiului afinităţii, şi, mai ales, de către sau prin angajaţii retribuiţi din banii vânătorilor, pentru a le sluji cu onoare şi credinţă interesele comune.

Într-o lume a neînţelegerilor ce tind să ia amploare, vânătorii corecţi şi demni de haina îmbrăcată trebuie să se împotrivească oricăror porniri de acest gen şi de diseminare a discordiei, iniţiate din interiorul sau din afara societăților vânătoreşti şi din interese străine bunului mers al activităţii. Ei trebuie să militeze pentru o reunire în cuget şi faptă a tuturor vânătorilor corecţi şi pentru o

activitate vânătorească desfăşurată cu ştiinţa şi în deplină legalitate şi moralitate.

Vânătorii educaţi, instruiţi, corecţi şi demni, adică majoritatea covârşitoare a membrilor morali ai asociaţiilor vânătoreşti, trebuie să mai înţeleagă că nu rămânând în expectativă, ci militând şi acţionând conştient şi cu tact pentru prietenie, unitate şi creşterea prestigiului tuturor camarazilor, precum şi pentru reliefarea importanţei activităţii vânătoreşti durabile, îşi îndeplinesc o datorie de onoare faţă de breasla din care au ales să facă parte. Faţă de cei ce seamănă discordie prin vorbe şi susţineri nesăbuite, la colţ de stradă, pe facebook sau forumuri, se impune a adopta aceeaşi poziţie precum în cazul angajaţilor nepotriviţi. În nici un caz nu trebuie coborât la nivelul lor, prin răspunsuri jignitoare, ci trebuie pur şi simplu ignoraţi şi eliminaţi din structurile pe care nu înţeleg să le respecte. Acestora nu trebuie să le plângă nimeni de milă, fiindcă au varianta deschisă de a îngroşa rândurile neconformiştilor independenţi, deloc puţini, care nu reuşesc sau nu voiesc să-şi găsească locul într-o lume vânătorească egalitaristă şi democratic organizată. Ori consideră că este mai economicos, pentru ei, să nu achite cotizaţie de membru şi să vâneze pe unde li se permite şi, dacă se poate, în mod gratuit.

Reîntorcându-se la ideea respectului faţa de noi şi activitatea noastră, trebuie să remarcăm că, dacă noi nu vom şti să ne respectăm între noi, să ne susţinem aleşii şi să prezentăm aspectele pozitive şi eficiente ale activităţii vânătoreşti, desfăşurate din pasiune, cu ştiinţă şi responsabilitate pentru conservarea faunei cinegetice, a mediului înconjurător şi a echilibrului în natură, atunci să nu ne aşteptăm să o facă alţii, din afara breaslei vânătoreşti. Dacă public vom afişa, uneori doar din dorinţa ieftină de publicitate, mai mult aspecte negative ale activităţii vânătorilor, reale sau denaturate, nu ne putem aştepta decât la o reacţie firească de respingere şi antipatie din partea lumii nevânătorilor, care iau de bune cele ce li se aduce, într-un fel sau altul, la cunoştinţă.

Plecând de la considerentele mai sus aduse în discuţie, vânătorului, responsabil şi conştient de interesele comuniunii noastre, nu-i este permis:

- *să-şi critice cu răutate ori insinuant sau tendenţios camarazii, greşelile involuntare ale unora dintre ei şi/sau unele deficienţe ale activităţii vânătoreşti desfăşurate, în public şi în spaţiile publice accesibile vânătorilor şi nevânătorilor, deoarece pot atrage oprobiul societăţii împotriva întregii comuniuni a vânătorilor;*
- *să arunce sau să difuzeze afirmaţii neadevărate şi necugetate, denigrări, calomnii şi alte asemenea bârfe la adresa camarazilor de vânătoare, a altor vânători, a aleşilor acestora şi a asociaţiilor vânătoreşti ori la adresa activităţii desfăşurate de vânători, după caz, în mass-media şi în alte spaţii publice (blog, facebook, forumuri etc.) ori să încurajeze astfel de porniri nedemne care afectează prestigiul tuturor vânătorilor şi al întregii bresle vânătoreşti, până la urmă;*
- *sa ascundă sau să treacă sub tăcere, după caz, astfel de fapte ce îi sunt cunoscute şi ar putea duce, prin tăcerea sa, la prejudicii comune, precum cele descrise mai sus, datorate lipsei actului justițiar decis de cei în măsură;*
- *să exagereze provocator când relatează fapte vânătoreşti ori să afişeze sau să posteze imagini şi tablouri de vânătoare sfidător de bogate ori excesiv de însângerate, care reliefează lipsă de măsură şi cruzime;*
- *să dovedească neînţelegere sau să afişeze superioritate, mai ales nedreaptă şi nejustificată, în relaţiile cu ceilalţi utilizatori ai mediului, cu ceilalţi protecţionişti şi conservatorişti ai naturii sălbatice şi cu ceilalţi concetăţeni;*

- *să nesocotească drepturile proprietarilor de teren pe care vânează, îndeosebi în legătură cu folosinţa de bază a terenurilor de către aceştia;*
- *să manifeste indiferenţă nejustificată ori sfidătoare faţă de pagubele produse de fauna cinegetică celorlalţi utilizatori ai mediului ori altor persoane;*
- *să rămână indiferenţi şi inactivi la acuzele nedrepte aduse camarazilor, reprezentanţilor şi aleşilor acestora, precum şi activităţii desfăşurate cu profesionalism de aceştia, în interesul societăţii vânătoreşti din care fac parte.*

Toate acestea, pentru a dovedi deplină moralitate şi consideraţie faţă de societatea aleasă din care au decis singuri să facă parte, cinstind astfel haina de vânător îmbrăcată şi purtată cu justificată mândrie și cu demnitate.

CAPITOLUL II.
COMPORTAMENTUL PERSONALULUI AUXILIAR ÎN VÂNĂTOARE

2.1.Despre etica organizatorului şi personalului de vânătoare

Dacă problematica eticii vânătoreşti a mai fost observată în literatura noastră de specialitate, încercându-se chiar o sintetizare a preceptelor referitoare la acest subiect, despre etica organizatorului şi a personalului de vânătoare nu s-a amintit decât în lucrarea „Cod de etică vânătorească”. Subiectul, aparent delicat, se impune a fi totuşi tranşat, deoarece „tranziţia” pe care o tot parcurgem a favorizat apariția şi perpetuarea unor obiceiuri subiective, din cauza alegerii sau promovării, în unele cazuri, a unor impostori în astfel de poziţii. Impostori care, din ignoranţă sau lipsă de măsură, pot aduce grave prejudicii de imagine activității vânătorești și tradiției din ţara noastră.

Vânătorii sunt obligaţi moral să fie politicoşi cu organizatorii şi cu paznicii de vânătoare, dar şi aceştia, la rândul lor, trebuie să fie, în şi mai mare măsură, corecţi şi atenţi cu vânătorii şi sensibili-

tăţile acestora. Între primii, care finanţează prin cotizaţii şi alte eforturi financiare proprii gestionarea vânatului, şi ceilalţi, aleși ori retribuiți să le faciliteze activitatea, relaţia nu poate fi decât una deschisă și cinstită. Altfel, în loc de aprecieri, pentru strădania şi efortul depus, organizatorii şi personalul de vânătoare retribuit se expun unor critici aspre în legătură cu nepriceperea, cu reaua credinţă sau, şi mai grav, cu o eventuală lipsă de bun simț. Ei trebuie să înţeleagă că nu le este permis, sub nici un motiv, să-şi bată joc de timpul, nervii şi banii vânătorilor.

În mod similar trebuie privită şi problema hăitaşilor, fie ei vânători sau simpli cetăţenii retribuiţi pentru munca prestată, cărora li se datorează, în cea mai mare măsură, izbânda sau eşecul vânătorii.

Tratamentul uman din partea vânătorilor şi aprecierea acestora trebuie să-i oblige la un comportament adecvat, decent şi disciplinat, în concordanţă cu angajamentul luat sau retribuţia acceptată, indiferent de gradul lor de cultură şi de eventuala stare de euforie în care se găsesc temporar din cauza frigului sau altor motive.

Toate cele de mai sus se circumscriu legilor nescrise ale vânătorii, şi ţin de o anumită educație, instruire, moralitate și disciplină, acumulate sau impuse în timp, de conducătorii activităţilor vânătoreşti şi personalul acestor asociaţii, cel din urmă retribuit pentru a sluji interesele membrilor vânători care le asigură retribuţia.

Pentru a sesiza neînţelegerea acestor raporturi şi degradarea spre care, cu regret, constatăm că se tinde uneori, vom aborda exemplificativ un studiu de caz, care nu este nicidecum singular şi nici ipotetic.

„Preşedintele unei asociaţii vânătoreşti, cu susţinerea unor membri ai Consiliului acesteia, a reuşit să numească „director" o persoană nepotrivită funcţiei. Adică nu doar total lipsită de pregătire profesională, ci pur şi simplu un ignorant în materie de management cinegetic şi de conduită civică. O persoană fără studii co-

respunzătoare, care, la examenul pentru ocuparea funcţiei, şi-a dovedit inferioritatea în privinţa pregătirii şi modestiei, comparativ cu toţi ceilalţi candidaţi. Argumentul forte al celor ce l-au susţinut l-a constituit „pasiunea şi ataşamentul pentru bunul mers al activităţii de vânătoare", desigur subiectiv și interesat preliminate.

Ajuns în funcţie, probabil exclusiv din cauza complexelor datorate carenţelor educaţionale, a promovat în subordine doar personal fără pregătire, în faţa căruia a sperat să se poată impune, generând astfel o degradare insidioasă a întregului corp de angajați ai asociaţiei.

Lipsa de pregătire profesională a încercat să o acopere prin „diplomaţie" şi, ulterior, eventual printr-o diplomă de specialitate obținută în condiţii mai mult decât discutabile.

Poleit astfel cu ceva cunoştinţe în materie şi îmbătat de propriile „realizări" în societate, care de fapt au fost meritul conducerii colective a acesteia şi a vânătorilor, nicidecum ale lui personale, a căzut în greşeala de a crede că a devenit, în foarte scurt timp, egalul celor titraţi şi al celor fără studii superioare, dar cu zeci de ani de experienţă în spate. De aici, un orgoliu nesănătos, pe măsură.

Exemplul personal l-a transmis pe scară ierarhică în jos şi, ceva mai târziu, vânătorii s-au trezit în situaţia neplăcută de a constata că au ajuns la discreţia toanelor conducătorului executiv și personalului asociaţiei, pe care-i retribuiau, de fapt, pentru a le servi interesele. Afirmaţiile deschise ale angajaților, că nu sunt „slugile" vânătorilor, devin tot mai frecvente. Tot mai frecvent sunt folosite expresiile de „asociaţia mea" sau „fondul meu de vânătoare" şi tot mai frecvent obţin sau îşi eliberează autorizaţii de vânătoare, pentru a vâna ei ceea ce s-ar cuveni să vâneze vânătorii. Sunt și situații în care angajații își permit să împuște, pur şi simplu, vânatul pentru care vânătorii şi-au plătit autorizaţiile individuale, motivând că aceştia nu ar fi în stare să o facă sau oricum altfel. Culmea ipocriziei și a lipsei oricărei urme de bun simț le pot constitui ripostele lor mitocănești la eventuale observaţii justificate ale

vânătorilor, pe care, fără nici un fel de reţinere, îi invită acasă de pe ceea ce consideră „moşia lor". În maladia de grandoare de care dau dovadă astfel de angajaţi, care trăiesc aproape exclusiv din vânătoare şi se considera stăpâni absoluţi ai vânatului, adoptă un comportament rupt complet de realitate, cu efecte distructive nu numai asupra vânatului, ci și asupra relațiilor dintre membrii asociației și „conducerea" neavenită a acesteia.

Mulţi se comportă astfel şi în prezenţa vânătorilor străini, şi în prezenţa invitaţilor, şi în prezenţa unor reprezentanţi ai forurilor superioare în vânătoare, îmbătaţi probabil de puterea funcţiei la care, din cauza carențelor educaționale în primul rând, n-au visat niciodată să acceadă".

Adăugând la cele de mai sus şi ineficienţa activităţii de pază a unora dintre ei, mai mult decât demonstrabilă prin lipsa documentelor de contravenţie şi de constatare a infracţiunilor la legea vânătorii, slaba eficienţă a activităţii de combatere a dăunătorilor vânatului, hrănirea complementară efectuată sub nivelul necesar și „după ureche", precum şi micile ciupeli din această hrană, falsurile de prin procese verbale de recoltă vânat, tendinţa de a „fura" vânatul gestionarilor vecinii, chiar în condiţii de infracţionalitate, evaluarea mai mult decât neatentă a efectivelor de vânat şi multe alte carenţe de acest gen, suntem obligaţi să realizăm situaţia neplăcută în care se găsesc unele dintre asociaţiile care şi-au angajat, în mod premeditat sau nu, personal nepotrivit. Adică insuficient instruit, fără pasiune sau atașament faţă de activitate, dar pretins specializat în cinegetică.

Revenind la regulile elementare de etică vânătorească, ne punem firesc întrebarea cum se vor putea impune şi respecta acestea prin personal de vânătoare aflat în situaţia cazului exemplificativ expus?

De aceea, apreciem că rolul principal în disciplinarea personalului de vânătoare îl au, deocamdată, directorii asociaţiilor, iar în disciplinarea acestora, consiliile acestora şi adunările lor generale. Necazul nostru, al structurilor neguvernamentale în care regulile

democratice au fost şi sunt îndeobște respectate, este că ne hotărâm foarte greu să luăm măsuri eficiente, iar când abordăm astfel de probleme, aşa cum le apreciam delicate, le judecăm cu inima mai mult decât cu mintea, perpetuând în continuare și/sau agravând de multe ori situaţia inacceptabilă criticată. Alteori se schimbă o situaţie rea cu una şi mai rea, din interese de moment, oculte sau meschine.

Având în vedere faptul că vânatul este, în acelaşi timp, bun public şi resursă naturală regenerabilă, precum şi adevărul potrivit căruia o gestionare durabilă în materie de vânătoare, ca în oricare alt domeniu de activitate, nu se poate realiza decât prin profesionalism, va trebui acceptată ideea eliminării, de la coordonarea activităţii şi din activitatea executivă a „amatorilor", cu pregătire şi comportament îndoielnic. Acest lucru nu-l poate face nimeni mai operativ decât organele de conducere ale asociaţiilor în cauză, ai căror membri nu pot fi influențabili de astfel de deprinderi dezavuabile.

Altfel, fără măsuri de acest gen în cazuri concrete, toată disciplina şi eficienţa muncii se vor nărui pe scară ierarhică, prestigiul organizaţiei neguvernamentale şi interesul vânătorilor corecţi vor avea de suferit şi vor fi tot mai justificate ingerinţele reprezentanţilor statului în problemele interne ale asociaţiilor.

Aceasta pentru a nu se ajunge la concluzii şi măsuri coercitive riscante pentru asociaţiile în cauză şi pentru membrii acestora.

2.2. Comportamentul organizatorului de vânătoare

Organizatorul de vânătoare nu este un simplu participant la vânătoare, în ziua vânătorii. El este indiscutabil conducătorul acţiunii vânătorești, al vânătorilor participanți, al personalului asociaţiei retribuit pentru a sluji interesele vânătorilor şi al hăitașilor.

Preocuparea principală a organizatorului de vânătoare trebuie să fie reuşita vânătorii organizate şi mulţumirea colegilor de vâ-

nătoare, nicidecum dobândirea vânatului de către sine. Satisfacţia acestuia trebuie să vină de la rezultatul vânătorii şi mulţumirea participanţilor, nicidecum de la vânatul dobândit de el însuşi. Dacă nu va reuşi să simtă plăcerea lucrului bine făcut în interesul camarazilor, adică al unei organizări desfășurate în mod satisfăcător pentru ceilalţi participanţi, şi nu va reuşi să se bucure de bucuria acestora, punând mai presus de aceasta succesele sau eşecurile personale, atunci este mai bine să renunţe singur la onoarea de a fi organizator. Nu este obligat să accepte această poziţie, însă da-

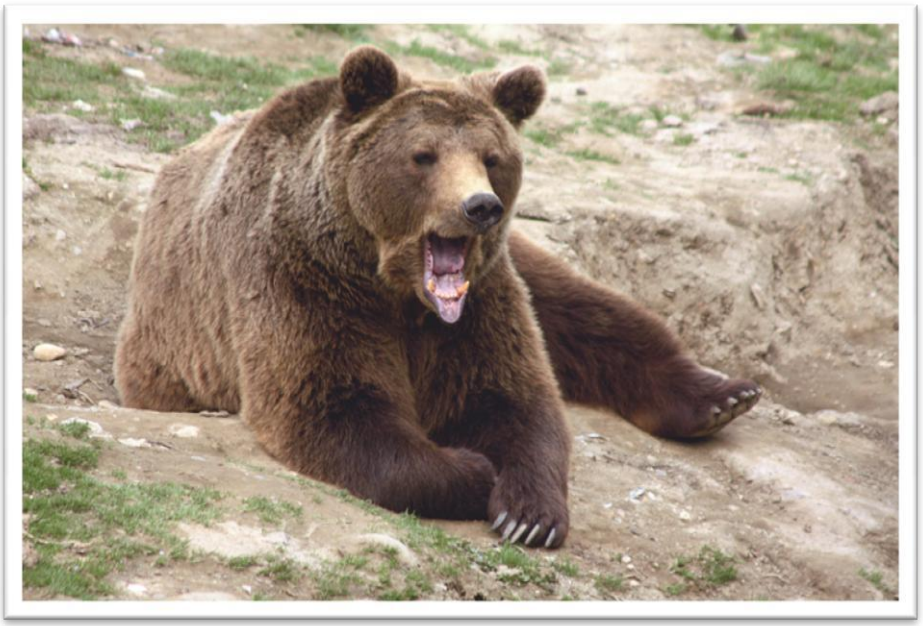

că o acceptă îşi asumă şi obligaţiile, onorante și pline de răspundere care îi revin.

Munca organizatorului de vânătoare nu începe şi, uneori, nici nu se termină în ziua de vânătoare. De regulă, organizarea unei vânători începe cu cel puţin o zi înainte. Aceasta fiindcă organizatorul trebuie să recunoască în prealabil terenul de vânătoare, să constate starea vânatului, să intuiască comportamentul acestuia în eventuale condiţii climatice temporar schimbate şi să

decidă, singur ori ajutat de personalul de teren, în privinţa succesiunii şi desfăşurării goanelor. Doar când are experienţă aparte şi încredere deplină în convingerile paznicului de vânătoare poate lua decizii pe baza informaţiilor primite de la acesta. Organizatorul de vânătoare trebuie să mai aibă în vedere şi eventuale posibilităţi locale de cazare, mijloacele de transport necesare vânătorilor, hăitaşilor şi vânatului împuşcat, căile de acces la locul de vânătoare şi multe alte informaţii utile participanţilor, pe care are obligaţia să le comunice din timp şi detaliat celor interesaţi, o dată cu comunicarea datei, orei şi locului de întâlnire pentru vânătoare. În calitatea onorantă de organizator de vânătoare, el trebuie să se convingă în primul rând că toţi vânătorii din grupă cunosc toate amănuntele în legătură cu vânătoarea ce va urma şi dacă vor putea fi sau nu prezenţi la vânătoare. Idem în cazul altor acţiuni vânătoreşti. Pentru organizatorul de vânătoare, nu este nimic mai criticabil, decât crearea de favorizaţi în rândul membrilor grupei şi defavorizaţi, de multe ori uitaţi să fie anunţaţi de vânătoare.

În ziua vânătorii, organizatorul de vânătoare, cât mai punctual posibil, va deschide vânătoarea printr-o scurtă alocuţiune şi un instructaj concis făcut, care nu trebuie să fie nici superficial, dar nici exagerat de plictisitor. Oricum, alocuţiunea trebuie să fie lămuritoare pentru vânători în privinţa a ceea ce au şi a ceea ce nu au dreptul să facă în ziua de vânătoare respectivă.

Pe parcursul vânătorii, organizatorul se va comporta cât se poate de imparţial, exigent dar cald în relaţiile cu camarazii, aşa încât să nu fie posibile nici acte de indisciplină, dar nici să nu fie lezate orgoliul sau personalitatea vânătorilor şi a personalului de teren, cel care trebuie să răspundă, în primul rând, de buna desfăşurare a goanelor.

În mod concret, organizatorul de vânătoare trebuie să vegheze ca, pe parcursul activităţii desfăşurate sub responsabilitatea sa, să nu fie comise fapte ce contravin legii, disciplinei şi eticii vânătoreşti sau să fie uitate tradiţiile ce se impun a fi perpetuate.

Astfel, organizatorul vânătorii trebuie:

- *să fie punctual la locul de întâlnire, unde este recomandabil să sosească cu câteva minute înaintea orei comunicate;*
- *la ora comunicată, nici mai devreme dar nici mult mai târziu, să deschidă vânătoarea printr-un scurt salut de bun venit şi tradiţionalul instructaj de vânătoare;*
- *să comunice vânătorilor, cât se poate de clar, programul preconizat al zilei de vânătoare şi, mai ales, ce au voie să vâneze şi ce nu;*
- *să nu tolereze încercările de „a se trage o dușcă de alcool" pe parcursul desfășurării vânătorii.*
- *să stabilească ritmul deplasării spre locul de vânătoare ori spre ţiitori, în funcţie de posibilităţile fizice ale vânătorului cel mai în vârstă sau a celui mai puţin rezistent la mers;*
- *să respecte şi să impună, pe parcursul deplasărilor spre ţiitori, legea tăcerii;*
- *să ofere, cu tactul necesar, cele mai apropiate ţiitori, la care se ajunge cel mai uşor, vânătorilor mai în vârstă, celor bolnavi sau celor cu afecţiuni ce le îngreunează deplasarea;*
- *să indice cu siguranţă ţiitorile, arătându-le vânătorilor direcţia din care poate apărea vânatul, unghiurile concrete sub care se poate trage şi poziţia vânătorilor vecini; este recomandabil să le fie reamintite succint şi experienţele vânătoreşti mai plăcute petrecute în acele ţiitori, deoarece aceste precizări dau încredere vânătorilor, creându-le, de la început, o stare psihică satisfăcătoare;*
- *să se arate îndatoritor faţă de camarazi, oferindu-le sub formă de împrumut, când o poate face, cartuşe sau orice alt ajutor de care aceştia au nevoie;*
- *să preţuiască ajutorul câinilor de vânătoare ai camarazilor şi să se abţină de la comentarii nedrepte în legătură cu aceştia, mai ales în situaţia în care nu are suficiente cunoştinţe de specialitate; să nu dea semne de vizibilă nerăbdare şi să nu comită greşeala de a propune abandonarea câinilor pierduţi sau a celor ce*

întârzie să se întoarcă din teren; hotărârea trebuie luată împreună cu stăpânii acestora, aşa încât să nu se dezorganizeze ziua de vânătoare a celorlalţi participanţi;

- *să considere paznicul de vânătoare, remunerat în ziua respectivă să presteze un serviciu în slujba vânătorilor, ca pe oricare alt camarad de vânătoare, fiindcă doar retribuţia nu poate răsplăti efortul acestuia pentru reuşita acţiunii; paznicul care-şi nesocoteşte rolul, intervenind și stricând în mod repetat desfăşurarea vânătorii, trebuie eliminat din activitate, nu jignit;*
- *să aprecieze strădania gonacilor, deoarece acestora şi paznicilor de vânătoare li se datorează, în cea mai mare măsură, izbânda sau eşecul zilei de vânătoare;*
- *să imprime o notă de respect față de vânat şi să oblige vânătorii să respecte regulile de etică vânătorească; vânatul trebuie dobândit în condiţii de deplină sportivitate, nu în condiţii jenante pentru vânător;*
- *să arbitreze imparţial şi cu sobrietate eventualele litigii dintre vânători;*
- *să organizeze urmărirea vânatului rănit, pentru a i se aplica lovitura de graţie şi/sau pentru a fi recuperat; gestul de a abandona vânatul rănit este considerat mai mult decât nesăbuinţă;*
- *să organizeze strângerea, transportul şi expunerea vânatului într-un tablou final de vânătoare;*
- *să împartă vânatul dobândit, conform regulilor tradiţionale, excepţie făcându-se doar în privinţa trofeelor care aparţin în exclusivitate vânătorilor norocoși;*
- *să organizeze, la sfârşitul zilei de vânătoare, tradiţionala masă vânătorească, veghind mai apoi ca aceasta să nu degenereze într-o manifestare bahică.*

Cu ridicarea la timp de la masa vânătorească şi cu luarea de rămas bun, organizatorul de vânătoare poate considera că și-a încheiat misiunea. Aceasta numai dacă nu se impune şi organiza-

rea plecării tuturor participanţilor, urmărirea vânatului mare rănit a doua zi sau altele asemenea.

Ideal aşa ar trebui să se comporte un organizator de vânătoare. Asistăm însă la nenumărate manifestări anormale ale unora dintre organizatori. Unii, nefiind în stare să organizeze singuri vânătoarea, apelează sau împuternicesc ad-hoc alți vânători, localnici sau paznici de vânătoare, pentru a le presta, după cum consideră aceștia de cuviinţă, munca la care, moral, s-au angajat acceptând funcția.

Alţii, sau cei împuterniciţi ad-hoc să fie organizatori, pot greşi și mai rău, alegând cele mai bune standuri, pentru ei şi prietenii lor, ori stabilind propriile reguli de desfăşurare a vânătorii, favorizându-se, în mod evident, pe sine sau favorizându-și prietenii. De la acest tratament discriminatoriu nejustificat între vânători, nu între vânători şi personalul de vânătoare sau gonaci, survin de regulă nemulţumiri mocnite în ziua de vânătoare, indiferent de rezultatul acesteia. Fiindcă, chiar şi rezultatul slab contează mai puţin dacă organizarea vânătorii este bine făcută şi vânătoarea este corect condusă. Dacă vânătoarea este neprofesional organizată şi rezultatul vânătorii este slab, motivele de nemulţumire ale participanţilor sunt complete, iar criticile acestora, în loc de mulţumiri aduse organizatorului, sunt pe deplin justificate.

Situaţia este infinit mai gravă în cazul organizatorului de vânătoare angajat al obştei vânătoreşti, când acesta, în calitate de persoană retribuită, împuterniceşte vreun subaltern sau vânător localnic, mai puţin priceput, să „conducă” acțiunea în locul lui. De asemenea, când angajatul obştei vânătoreşti îşi alege cele mai bune standuri ori când intervine pe parcurs în conducerea vânătorii, transferată în prealabil, în mod benevol, altuia. Ori când se amestecă în desfăşurarea goanelor, dezorganizându-le în loc să le organizeze. Cazul extrem îl poate constitui lăsarea vânătorilor în stand ore în şir, ca între timp el să vâneze pe cont propriu, convins fiind, în nepăsarea lui, că fapta este scuzabilă sau poate trece neobservată.

Astfel de comportamente, pe care, cu mare blândeţe, le-am denumi anormale, completate uneori de o agresivitate nesănătoasă faţă de vânători la eventuale observaţii pe deplin justificate ale acestora, ori comportamentul de stăpâni absoluţi care pot trimite acasă vânătorii dacă îi deranjează cumva, sunt pur şi simplu inacceptabile din partea unor angajaţi retribuiţi. Nici un fel de justificare ulterioară, de bună intenţie sau impusă de necesitatea realizării cotei de recoltă, nu poate şterge gestul comis.

Personal nu cred că astfel de organizatori – angajaţi mai pot fi reeducaţi, fiindcă de regulă se simt jigniţi, în ignoranţa lor, de eventualele observaţii pe deplin motivate.

Cel mai simplu este ca astfel de angajaţi, mai ales atunci când n-au nici o legătură cu profesia sau reacţionează violent, să fie avertizaţi, sancţionaţi şi, dacă persistă în greşeală, eliminaţi. Sunt suficient de mulţi profesionişti serioşi, în șomaj sau temporar în alte munci decât cele pentru care sunt pregătiţi, ce cu bucurie ar sluji interesele vânătorilor dacă li s-ar oferi această şansă. De aceea, nu ne obligă nimeni să perpetuăm o stare de fapt ce poate conduce, în mod insidios, la degradarea organizării noastre vânătoreşti. Degradare ce poate surveni de la faptul că oamenii retribuiţi în slujba unei obşti se întorc, prin comportament neadecvat, împotriva intereselor acesteia. Exemplul nu este, de altfel, singular în societatea noastră.

2.3. Comportamentul personalului de vânătoare

În categoria personalului de vânătoare includem, dacă ne referim strict la asociaţiile sau societăţile vânătoreşti, directorul, tehnicienii, secretarii de filială sau de club, după caz, şi paznicii de vânătoare. Ceilalţi salariaţi retribuiţi au alte îndatoriri principale şi doar în secundar pot fi preocupaţi de problemele tehnice sau organizatorice de vânătoare. Asimilaţi personalului de vânătoare pot fi consideraţi şefii de ocoale, inginerii silvici, tehnicienii şi pădurarii

de vânătoare din cadrul unităţilor silvice, care au în gestionare directă fonduri cinegetice.

Directorul asociaţiei sau al societăţii vânătoreşti, în calitate de conducător executiv al acesteia, are atribuţii precise, stabilite prin statutul asociației și fișa postului şi sarcinile punctuale stabilite de consiliu. În concordanţă cu aceste atribuţii, are o putere decizională aparte pentru o organizaţie neguvernamentală. Din acest motiv, funcţia trebuie ocupată doar de persoane cu pregătire corespunzătoare, de dorit buni profesionişti, tehnicieni şi manageri, instruiţi în şcoli de specialitate sau autodidacţi care conving în această privinţă. Altfel, societatea vânătorească trebuie să-şi angajeze, pe lângă director, şi un manager şi/sau tehnician, ceea ce, din punct de vedere economic, nu este deloc convenabil. În plus, nu se poate justifica o astfel de încărcare a statului de funcții prin gradul de ocupare în muncă a personalului, decât doar în situaţia în care tehnicianul desfăşoară, în cadrul asociațiilor organizate pe cluburi, şi munca de secretar de club la sediul central. Statele de funcții încărcate, în principal pe seama cotizaţiei vânătorilor, mai ales la asociaţiile mici, fără filiale sau cluburi, sunt o exagerare a celor ce le-au propus şi a celor ce le-au aprobat. Situaţia extremă o constituie angajarea abuzivă de directori şi de aşa-zişi tehnicieni fără nici un fel de specializare cinegetică, de multe ori cu pregătire generală îndoielnică, care-şi desfăşoară activitatea „după ureche”, cu afectarea gravă a credibilităţii şi prestigiului organizării noastre tradiţionale. Şi aceste situaţii extreme, la limita legislaţiei muncii, ţin de o anumită etică a celor ce le-au promovat, le susțin și le menţin.

Directorii asociaţilor, în calitate de conducători executivi ai acestora, au libertăţi largi în a-şi alcătui echipele de lucru, prin puterea de excepţie, oferită de statutele organizaţiilor neguvernamentale, de a angaja şi a desface contractul de muncă al tuturor celorlalţi salariaţi. Aceasta, în situaţia în care consiliul asociaţiei sau adunarea generală a acesteia nu le limitează prerogativele, motivat de grave greşeli personale făptuite cu ocazia angajărilor și

desfacerilor contractelor individuale de muncă operate anterior. Sunt şi astfel de situaţii. Puterea conferită de statut, de a angaja şi de a desface contractul de muncă al celorlalţi salariaţi ai asociaţiei, de a-i premia şi de a-i sancţiona personal după cum crede de cuviinţă, constituie un cadru organizatoric favorabil întronării unei discipline de excepţie, absolut necesare într-o activitate desfăşurată cu arme de foc. Dar incumbă şi o responsabilitate, din partea directorului, faţă de faptele subordonaţilor săi.

În legătură cu acest cadru organizatoric şi cu această disciplină, precum şi cu postura angajaţilor asociaţiilor vânătoreşti, de persoane retribuite în slujba intereselor obştei vânătorilor şi, implicit, a vânătorilor asociaţi, se impune a se aborda, cât se poate de deschis, problema eticii personalului de vânătoare.

Aprecierea muncii acestuia, în primul rând a paznicilor de vânătoare, se poate face, cel mai corect, cu ocazia vânătorilor organizate, în funcţie de rezultatul acestora. Rezultat la care contribuie atât existenţa vânatului, cât şi buna organizare și desfăşurare a vânătorii.

Existenţa vânatului, la nivel corespunzător condiţiilor reale de biotop, constituie rodul muncii, de mulţi ani dar şi din anul respectiv, a pazniculuide vânătoare în primul rând, care şi-a făcut sau nu datoria, în privinţa pazei, ocrotirii şi îngrijirii vânatului.

Şi la buna desfăşurare a vânătorii trebuie să-şi aducă din plin contribuţia acelaşi paznic de vânătoare. Nimeni nu poate ştii mai bine decât acesta unde se găseşte vânatul în diverse condiţii de vreme, pe unde pleacă când este deranjat, în ce locuri poate fi aşteptat etc. Teoretic, nimeni nu ar trebui să conducă mai bine decât acesta goana, fiindcă nimeni nu ar trebui să aibă o autoritate mai mare asupra gonacilor, să cunoască mai bine condiţiile concrete din teren şi să beneficieze de mai multe cunoştinţe teoretice şi practice în materie.

Teoretic, aşa ar trebui să se prezinte situaţia. În realitate, sunt nepermis de dese situaţiile în care paznicul de vânătoare este cu totul străin de vânătoare, de vânat şi de teren ori este compromis în relaţiile cu gonacii şi cu vânătorii. Vina pentru astfel de ipostaze nu-i aparţine în exclusivitate, ci aparţine în egală sau în şi mai mare măsură directorului asociaţiei, care l-a angajat, de cele mai multe ori fără să aibă studiile necesare, şi îl menţine în funcţie, riscând el însuşi critici sau compromiterea prestigiului asociaţiei. Asupra acestor aspecte, relativ frecvente, se cade să se insiste mai mult cu ocazia analizelor organelor colective de conducere ale asociaţiilor, pentru a nu degrada şi mai mult o situaţie oarecum simptomatică, în ultima perioadă, în domeniu.

Un alt aspect de etică a paznicilor de vânătoare este legat indisolubil de dubla calitate, de vânători şi de oameni retribuiţi în ziua vânătorii să slujească interesele vânătorilor. Calitatea de vânător le conferă acestora toate drepturile celorlalţi vânători, însă cea de angajat le limitează şi îi obligă să presteze munca pentru care sunt retribuiţi în ziua respectivă. Ce ar trebui să primeze: drepturile conferite de calitatea de vânător sau obligaţiile de paznic de vânătoare, retribuit să slujească interesele vânătorilor? Este clar, pentru orice om de bună credinţă, că cea de-a doua. La pri-

ma calitate ar trebui să renunţe singur, din bun simţ, pentru a nu obliga organizatorul şi/sau vânătorii să decidă ei, cu sau fără delicateţe în această privinţă. Atâta timp cât este retribuit, un paznic de vânătoare nu poate avea şi pretenţia de a fi egalul celorlalţi vânători, fiindcă plăteşte şi el o cotizaţie. O cotizaţie redusă de regulă cu 50%, tocmai pentru motivul că nu poate beneficia de toate drepturile vânătorilor şi pentru munca pe care ar trebui să o depună în interesul acestora şi al asociaţiei.

Dacă organizatorul de vânătoare şi vânătorii hotărăsc altfel, şi foarte des fac acest lucru dintr-o colegialitate firească, este cu totul altceva. Paznicul de vânătoare poate fi acceptat ca vânător sau împuternicit să organizeze vânătoarea, însă numai la solicitarea sau cu acordul vânătorilor, nicidecum ca dorinţă proprie sau impusă ierarhic.

Pretenţia unor paznici de vânătoare de a fi ei înşişi, cu orice preţ, organizatori, statuată „legal" de unii directori prin eliberarea autorizaţiilor de vânătoare colective pe numele acestora, constituie o greşeală de concepţie în organizarea vânătorească actuală. A fost cândva sănătos pentru vânat acest mod de lucru. Acum, când avem legi clare, statut cum ne-am dorit şi alegeri democratice, nu se mai justifică în nici un fel această meteahnă anacronică. Meteahnă care a transformat unii angajaţi în „stăpâni" absoluţi ai fondurilor de vânătoare, cu un comportament care, chiar dacă nu dăunează vânatului, afectează grav interesele vânătorilor. Şi asupra acestui aspect trebuie să reflectăm cu mai multă exigenţă, pentru a nu mai întâlni situaţii anormale, când personalul de vânătoare trimite la căruţă sau acasă vânătorii, când paznicii care conduc goana vânează pe cont propriu, chiar şi în faţa standurilor, când aceiaşi paznici găsesc alţi vinovaţi pentru ratarea goanelor, când îşi revendică vânatul în contradicţie cu vânătorii ş.a.m.d.

Egalitatea din ziua vânătorii între toţi vânătorii nu este nicidecum corectă dacă nu se face şi cuvenita distincţie între vânătorii participanţi şi paznicii de vânătoare, ultimii retribuiţi de asociaţia vânătorească pentru a servi interesele primilor.

Etica vânătorească obligă vânătorii să se comporte civilizat cu personalul de teren şi cu gonacii angajaţi temporar pentru a le asigura reuşita vânătorii şi a le face ziua de vânătoare plăcută, dar în condiţiile în care aceştia se comportă onorabil faţă de vânători şi îşi merită retribuţia. Altfel soluţia, după cuvenitele avertismente, rămâne renunţarea la serviciile lor.

2.4. Despre comportamentul gonaşilor

Gonaşii, cunoscuţi şi sub denumirile de hăitaşi, gonaci sau bătăiaşi, sunt persoane foarte diferite din punct de vedere al statutului social, care, din pură pasiune, din cauze materiale sau din diverse alte motivaţii se angajează să presteze o muncă în folosul vânătorilor. De regulă gonaşii primesc o anumită retribuţie din partea vânătorilor, mai mult sau mai puţin generoasă, pentru efortul depus şi munca prestată în ziua de vânătoare.

Este normal ca, pentru banii cheltuiţi, vânătorii să aibă pretenţii, iar pentru cei primiţi, hăitaşii să depună străduinţă necesară pentru reuşita vânătorii. Vânătorii aşteaptă aşadar un serviciu atent, prestat cu bună credinţă, din partea gonaşilor. Iar aceştia, pe lângă retribuţie, aşteaptă un tratament omenos din partea vânătorilor.

Legat de buna credinţă şi conştiinţa unora dintre gonaşi sunt multe de spus. Ţin şi acestea, într-un anume fel, de etica vânătorească. Sunt prea dese cazurile în care vânătorile sunt ratate din cauza lor. Din cauza faptului că nu ţin legătura între ei, că merg câte 2-3 pe aceeaşi cărare, că nu intră în desişuri unde se ascunde vânatul, că ies la marginea goanei înainte de terminarea acesteia, că nu „dau gură" sau strigă prea tare încât deranjează goanele vecine, că se grăbesc tocmai în imediata apropiere a standurilor ş.a.m.d. Culmea lipsei de bună credinţă o constituie încercarea de a ascunde sau de a fura vânatul ori chiar furtul acestuia şi plecarea din goană cu ceea ce, astfel, au dobândit fraudulos. Dacă mai reamintim şi încercările de capturare pe cont propriu a vânatului, în timpul desfăşurării goanelor, motivele nereuşitei unor acţiuni vânătoreşti sunt pe deplin conturate.

Vina nu aparţine în astfel de cazuri exclusiv gonaşilor, mulţi dintre ei prestând această activitate cum pot şi cum se pricep. Mai ales în situaţiile în care nu sunt încă majori. Gonaşii trebuie atent selecţionaţi, instruiţi cu exigenţa cuvenită şi coordonaţi permanent de paznicul de vânătoare. În situaţii aparte, gonaşii trebuie conduşi chiar de mai mulţi paznici de vânătoare sau de mai mulţi vânători cu experienţă, buni cunoscători ai terenului.

În concluzie, paznicul de vânătoare este în principal responsabil de reuşita goanelor. Acesta trebuie nu numai să selecţioneze, să instruiască şi să coordoneze atent prestaţia gonaşilor, ci să le urmărească şi comportamentul în teren. El trebuie să renunţe imediat, fără nici un fel de prejudecăţi, la serviciile celor care nu reuşesc să conştientizeze faptul că, pentru banii primiţi, trebuie să presteze o muncă eficientă şi cinstită. Paznicul de vânătoare, bun cunoscător al gonaşilor şi terenului, trebuie să le explice şi să le repete, de câte ori este necesar, ce au de făcut. Tot paznicul de vânătoare trebuie să le atragă atenţia în privinţa vocabularului uzitat şi, de asemenea, să le servească drept exemplu personal în timpul desfăşurării goanei, ca de altfel pe tot parcursul vânătorii.

Când paznicul de vânătoare va reuşi să-şi formeze o echipă de gonaşi cu experienţă, numind eventual un „staroste" ascultat deasupra celorlalţi, poate considera că are o problemă mai puţin şi poate coordona goana de pe margine sau chiar din stand. Până atunci însă nu poate emite absolut nici un fel de pretenţii de acest gen.

Etica gonaşilor nu priveşte însă doar aspectul muncii temporar prestate în compensaţia retribuţiei primite din partea vânătorilor. Aceasta se extinde şi asupra comportamentului adoptat faţă de vânatul viu sau împuşcat şi asupra respectului care trebuie să-l arate vânătorilor.

În legătură cu toate acestea, gonaşii trebuie să se abţină de la următoarele fapte:

- *aducerea de injurii la adresa vânatului viu sau împuşcat;*
- *lovirea cu bâta sau mutilarea vânatului împuşcat;*
- *rostirea de cuvinte triviale în timpul şi în prezenţa vânătorilor;*
- *comportament neadecvat faţă de câinii vânătorilor;*
- *glume pe seama personalului de teren sau a vânătorilor ori lipsă de respect faţă de aceştia*.

Pentru disciplinarea gonaşilor şi evitarea oricăror situaţii neplăcute, inclusiv a nereuşitei goanelor, este răspunzător, în primul rând, paznicul de vânătoare. Este răspunzător şi organizatorul vânătorii într-o oarecare măsură, deoarece în ziua vânătorii el coordonează activitatea tuturor participanţilor la vânătoare, inclusiv a paznicului de vânătoare. Şi tot el, împreună cu paznicul de vânătoare, are responsabilitatea retribuirii gonaşilor, întotdeauna la sfârşitul vânătorii.

O greşeală din partea paznicului de vânătoare trebuie scuzată, dar persistarea în greşeala selecţionării subiective a gonaşilor, a neinstruirii lor atente şi, mai ales, retribuirea celor ce nu merită, nu pot fi acceptate. În egală măsură, organizatorul vânătorii trebuie să-şi facă probleme pentru ratarea repetată a goanelor şi

comportamentul inadecvat al unor gonaşi, deoarece, în final, el este de fapt responsabil pentru reuşita sau nereuşita întregii zile de vânătoare.

2.5. Despre comportamentul vânătorilor-gonaşi

O situaţie aparte, destul de frecvent întâlnită la vânătorile colective în grup mare, este cea a vânătorilor care intră în goană pentru a presta munca de gonaş.

De obicei, în astfel de cazuri, vânătorii ocupă standul sau fac goană în mod alternativ. Alternanţa se stabileşte, cel mai corect, prin tragere la sorţi, intrând în goană mai întâi vânătorii care au tras numere impare, apoi ceilalţi, care au tras numere pare. De la această regulă fac excepţie organizatorul vânătorii şi vânătorii în vârstă sau suferinzi, care nu pot ţine pasul cu vânătorii-gonaşi ori care, din consideraţii medicale, nu au voie să depună efort fizic.

Vânătorii mai pot intra în goană şi benevol, în special cei tineri şi buni cunoscători ai terenului, ori la rugămintea organizatorului sau paznicului de vânătoare, pentru a ajuta la desfăşurarea în bune condiţii a acesteia, mai ales în terenurile dificile, sporind astfel şansele de reuşită a vânătorii.

În sfârşit, vânătorii dornici de mişcare ori interesaţi de încurajarea sau educarea propriilor câini, pot intra oricând în goană, cu acordul prealabil al organizatorului de vânătoare.

Acceptul şi/sau iniţiativa acestor vânători, mai ales a celor ce intră benevol în goană, este lăudabilă şi merită toată aprecierea camarazilor.

Nu acelaşi lucru putem afirma însă despre vânătorii care pretind sau primesc recompense, inclusiv bani, pentru a presta goanele celor cei retribuie pentru a rămâne exclusiv în stand. Fiindcă, astfel, încearcă să câştige bani dintr-un hobby, ceea ce constituie deja o primă încălcare a regulilor de etică vânătorească. Interesul meschin şi lipsa lor de demnitate, chiar în cazul unor vânători cu neajunsuri materiale care-i împing spre astfel de gesturi

slugarnice, atrage, mai devreme sau mai târziu, desconsiderarea camarazilor şi oprobiul celor din afară. Aceasta fiindcă, într-o societate egalitaristă, unde toţi sunt consideraţi cu drepturi şi îndatoriri deopotrivă, nimănui nu-i este îngăduit să-i încurajeze pe cei ce se autoconsideră deasupra celorlalţi (la vânătoare) şi fac uz de poziţia lor, mai ales materială, pentru a-i determina pe ceilalţi să-i slugărească. Pretenţia de a rămâne exclusiv în stand, la vânătorile colective fără gonaşi, reprezintă o meteahnă a multor vânători din zilele noastre, de care ar trebui să ne simţim cu toţii jenaţi.

Nici tertipurile folosite în scopul sustragerii unora dintre vânători de la efectuarea goanelor, autodeclarându-se bolnavi fără a fi, şi a celor ce susţin că nu cunosc terenul şi s-ar putea pierde, nu trebuie acceptate în mod repetat, pentru a nu deveni obișnuință. Chiar dacă, în cazul anumitor suferinţe neexteriorizate, se impune a-i crede până la proba contrarie, scuza cu necunoaşterea terenului şi riscul rătăcirii vânătorului, care se invocă adeseori, nu ţine. Fiindcă vânătorii în cauză nu sunt nici handicapaţi şi nici singuri în goană, ci au certificate medicale aduse la zi şi sunt flancaţi de alţi camarazi sau gonaşi, care nu le permit s-o ia razna şi să se piardă. Apoi, ce fel de vânători sunt aceia care s-ar putea pierde, dintre camarazi, pe parcursul unei goane?

Încercările de sustragere a vânătorilor de la goanele la care le vine rândul, ca şi dorinţa altora de a ajunge până în stand cu maşina, trebuie considerate ca fiind lipsite, în mod evident, de sportivitate şi fair-play. Unde am ajunge în societatea noastră vânătorească, în care ne place să susţinem egalitatea între toţi participanţii la vânătoare, dacă am accepta sau, şi mai grav, dacă am încuraja astfel de porniri?

Reîntorcându-ne la îndatoririle vânătorilor intraţi în goană, facem trimitere la toate îndatoririle gonaşilor, fără a le mai repeta. Important este ca vânătorii pe post de gonaşi să înţeleagă că, din această postură, trebuie să facă tot ceea ce le stă în putinţă pentru reuşita vânătorii. Adică pentru împingerea vânatului către standuri. Aşadar, vânătorii-gonaşi trebuie să se comporte asemenea

simplilor gonaşi, să facă gălăgie şi să-şi păstreze locul pe linia goanei, chiar dacă au armele asupra lor. Lor nu le este permis să caute vânatul „fără a face gălăgie", bănuit a se ascunde undeva în faţa lor, ori, şi mai neplăcut, să meargă în faţa goanei şi să-l aştepte în standuri intermediare, între linia gonaşilor şi linia vânătorilor.

În astfel de cazuri, de vânători-gonaşi lacomi şi trişori, şansele vânatului de a sparge goana, prin breşele astfel create, devin reale şi speculate de acesta, finalizându-se cu evadarea lui din încercuire. În acest fel, vânătorii-gonaşi indisciplinaţi pot contribui la eşecul vânătorii, nicidecum la reuşita acesteia.

Problema vânătorului-gonaș mai trebuie abordată şi din punct de vedere al normelor de protecţia muncii în activitatea de vânătoare. Aceasta deoarece, cu ocazia instructajului de început de vânătoare, se reaminteşte tuturor participanţilor că nu au voie să încarce arma decât în stand şi obligaţia de a nu trage sub un unghi mai mic de 45 de grade. Ca şi obligaţia de a descărca arma înainte de părăsirea standului. Iar normele la care ne referim, bune sau rele, după cum le poate aprecia fiecare, fac parte dintre reglementările subsidiare legii, a căror aplicare se impune a fi întocmai respectată. Pentru că aşa vor fi interpretate (normele) şi în cazul vreunui accident de vânătoarea, oricât de banal ar părea. Iar responsabilitatea organizatorului este direct implicată, dacă îşi permite să nesocotească aceste reguli (norme), prin precizarea dreptului vânătorilor-gonaşi de a trage în goană, fie şi numai la vânatul care se întoarce înapoi. Doar în cazul vânatului mare rănit şi în legitimă apărare, uzul de armă poate fi scuzat în astfel de situaţii. Departe de mine gândul de a lăuda normele în discuţie, elaborate din birouri călduţe, susţinând că ar fi perfecte şi ar acoperi toate situaţiile întâlnite în practică. Dar, deocamdată, acestea sunt normele oficiale aduse la cunoştinţa vânătorilor, inclusiv cu ocazia fiecărei vânători, şi acestea trebuie întocmai respectate.

De aceea, vânătorilor nu le este permis:

• să-şi desconsidere camarazii, egalii lor la vânătoare, oferindu-le bani sau alte bunuri pentru a-i determina să presteze goane în locul lor; dacă nu pot face goană, din motive credibile,

atunci trebuie să explice deschis această situaţie colegilor şi, cu certitudine, aceştia îi vor înţelege şi îi vor scuti de efortul pe care nu pot sau nu au voie să-l facă;

• să accepte bani sau alte bunuri de la camarazii de vânătoare, chiar dacă aceştia sau acestea le lipsesc, pentru a presta o muncă astfel retribuită în locul lor; aceasta fiindcă, mai devreme sau mai târziu, vor fi desconsideraţi pentru slăbiciunea de care au dat sau dau dovadă;

• să trişeze în goană, alegând traseele mai uşoare de pe lângă desişuri, conştienţi că pot lăsa vânatul ascuns în acestea ori îi creează breşe pe unde acesta se poate retrage;

• să încerce să vâneze pe cont propriu în timpul goanei, părăsind linia gonaşilor şi mergând în faţa acesteia ori, şi mai rău, aşteptând vânatul în trecători situate în faţa camarazilor din standuri;

• să se lase dominat de dorinţa de a împuşca cu orice preţ vânat în goană, uitând că reuşita vânătorii depinde, în mare măsură, de modul conştiincios în care se comportă în calitatea temporară şi alternativă de vânător-gonaş.

Cele susţinute mai sus s-ar putea sintetiza în mai puţine cuvinte, prin concluzia de a nu face ceea ce, ca vânător în stand, nu i-ar plăcea să-i facă camarazii-gonaşi.

CAPITOLUL III.
PRACTICI TRADIȚIONALE DE VÂNĂTOARE

3.1. Consideraţii generale

Vânătoarea cu păsări de pradă, cu arcul, cu capcane şi chiar cu ogari constituie modalităţi de vânătoare mai puţin eficiente decât vânătoarea cu arme de foc şi, din acest motiv, mai fair play şi mai protecţioniste faţă de fauna cinegetică. Practicate după reguli tradiţionale, acestea pot fi, totodată, mai apropiate de natură şi mai interesante pentru vânătorii care caută un plus de rafinament în hobby-ul vânătoresc.

Cele patru modalităţi tradiţionale de vânătoare, care fac parte din cultura noastră cinegetică până la urmă, necesită însă cunoştinţe mult mai subtile despre eco-etologia speciilor de interes vânătoresc şi despre păsările de pradă, arcuri, capcane sau ogari. Mai necesită o dorinţă consecventă de autodepăşire şi un mod mai etic de a concepe vânătoarea, precum şi un comportament mai elevat în natură şi în societate.

Prin cele afirmate mai sus, încercăm să pledăm pentru o reînnodare a firului întrerupt al istoriei noastre vânătoreşti şi pentru încurajarea modalităţilor de vânătoare la care ne referim. Ne încurcă însă prevederile legii actuale în domeniul cinegetic, care limitează practicarea vânătorii doar cu arme de foc şi capcane autorizate, ultimele încă nereglementate suficient în România. Mijloacele de vânătoare admise de lege, actualizată, sunt, prin urmare, armele de vânătoare şi capcanele autorizate. Alte mijloace de vânătoare nu pot fi încă utilizate de vânători, singurii în drept să practice vânătoarea în România.

Cu capcane neautorizate, arcuri, ogari şi chiar păsări de pradă se practică în schimb braconajul, de către nevânători, care nu au nici un fel de reţineri în legătură cu speciile vânate, sezoanele de vânătoare, cotele de recoltă şi etică vânătorească. Cu totul altfel s-ar pune problema vânătorii şi a braconajului dacă,

printr-o modificare a legii actuale, vânătoarea ar fi permisă cu arme de vânătoare, păsări de pradă, arcuri, capcane şi ogari, ca mijloace legale de vânătoare, dar acestea ar putea fi deţinute şi utilizate, ca şi armele de vânătoare, exclusiv de către vânătorii, cu o anumită pregătire corespunzătoare mijlocului respectiv de vânătoare. Deci, dacă vânătoarea ar fi practicată exclusiv de vânători, specializaţi în domeniul cinegetic, care posedă permise permanente de vânătoare şi carnete de membru la o asociaţie gestionară de fonduri cinegetice. În astfel de condiţii s-ar putea interzice, tot prin lege, procurarea, deţinerea şi folosirea acestor mijloace de vânătoare (păsări de pradă, arcuri, capcane şi ogari) de către nevânători, similar interdicţiei de a procura, deţine şi folosi arme de vânătoare de către aceştia. În plus s-ar putea sancţiona mai uşor şi mai aspru, deţinerea ilegală şi utilizarea acestor mijloace de vânătoare, la vânătoare, în afara cadrului legal. Decât lipsă totală de reglementări în materie, ar fi de preferat o lege şi norme subsecvente ei, care să stabilească o anumită ordine de drept în practicarea vânătorii cu păsări de pradă, arcuri, capcane şi ogari, favorabilă vânătorii corecte şi descurajării braconajului. Ori o asemenea reglementare nu este foarte dificil de conceput, promovat şi adoptat. De exemplu, ar fi mult mai uşor de modificat şi completat Legea nr. 407/2006, actualizată, în acest sens, decât să fie modificată Legea protecţiei animalelor nr. 215/2004, actualizată, în ceea ce priveşte deţinerea ogarilor. Nu este cazul să mai continui cu alte exemplificări. Este un punct de vedere fără prejudecăţi, în acord cu ceea ce se petrece actualmente în Europa. Un punct de vedere favorabil vânătorii cu adevărat sportive şi protecţiei eficiente a faunei cinegetice din România, care doar convingător argumentat şi suficient susţinut va avea sorţi de izbândă. Sorţi mai mari decât eventuala modificare şi completare a Legii protecţiei animalelor în privinţa deţinerii şi utilizării ogarilor. În fond, ne dorim cu toţii o vânătoare cât mai clar reglementată, mai elevată, sportivă şi etică, mai puţin vânat rănit rămas în teren şi descura-

jarea braconierilor şi braconajului. Toate aceste deziderate pot fi, aşa după cum vom încerca să arătăm, realizabile.

Depinde doar de puterea noastră de înţelegere şi de convingere a factorilor decizionali în domeniul legislativ.

3.2. Vânătoarea cu arme de foc

A constituit, din anul 1921 până în anul 2006, singura modalitate de vânătoare reglementată prin lege în România, deși s-a mai practicat, în scopul diminuări numărului de „dăunători ai vânatului", și vânătoarea cu capcane și cu otravă. La vânătoarea cu „otravă" s-a renunțat imediat după 1990, iar vânătoarea cu capcane a fost legiferată doar prin Legea 407/2006, a vânătorii şi a protecţiei fondului cinegetic, odată cu recunoașterea capcanei, alături de arma de foc, ca mijloc de vânătoare. Vânătoarea cu păsări de pradă și vânătoarea cu arcul întârzie însă, din considerente discutabile, să fie legiferate.

În acest cadru juridic existent, vânătoarea cu arme de foc, pentru care ne-am pregătit în perioada uceniciei, a rămas, deocamdată, singura modalitate de vânătoare accesibilă tuturor vânătorilor din România.

Aceasta fiindcă vânătoarea cu capcane nu este încă detaliat reglementată şi nu este la îndemna oricui.

Din motivul arătat, „Regulile de comportament vânătoresc civilizat" din „Codul de etică vânătorească" au fost preluate ca prim capitol în lucrarea de faţă, dedicat, în principal, vânătorii cu arme de foc.

De aceea, în prezentul subcapitol ne propunem să detaliem doar câteva aspecte de etică a practicării vânătorii cu arme de foc și cu muniție adecvată, potrivite speciei pe care intenţionăm să o vânăm. Nu vom insista însă prea mult asupra calibrelor armelor cu glonț admise la vânătoare, fiindcă această problemă este deja reglementată, suficient de atent, prin norme scrise subsidiare legii, a căror nerespectare este aspru sancționată.

Vom reaminti numai ceea ce nu prevăd reglementările subsidiare legii. Necesitatea ca, la arma potrivită, să fie aleasă şi muniție corespunzătoare, ca tip și gramaj, speciei pe care intenţionăm să o vânăm. Aceasta deoarece arma potrivită, fără muniţie adecvată, poate deveni total necorespunzătoare. De exemplu, alegerea unui cartuș cu glonţ perforant şi de mic gramaj, la o armă ghintuită de calibru mijlociu sau mare, poate face arma improprie folosirii, adică puțin eficientă, lipsită de etică și riscantă din punct de vedere al dobândirii/rănirii vânatului mare.

Revenind la aspectul eticii în practicarea vânătorii cu arme de foc potrivite, vom relua sistematizat doar parte dintre dezbaterile purtate pe această tematică și argumentarea noastră pentru interzicerea la vânătoare a unor arme de foc nepotrivite.

Armele de cal. 5,6 l. r.

Două motive au cântărit greu în luarea deciziei de interzicere a acestor arme la vânătoare:

- faptul că energia glonțului nu este nici pe departe suficientă pentru uciderea instantanee a animalelor sălbatice de interes vânătoresc, mai ales dacă acestea sunt de talie ceva mai mare; când vorbim de moarte instantanee, fără provocarea de chinuiri

animalului în care se trage, nu trebuie să ne gândim doar la loviturile perfecte, care se pot da cu astfel de arme, mai ales dotate cu lunete de calitate, în cap, gât, inimă sau cutia toracică; trebuie să ne gândim și la loviturile din coloana, abdomen, membre și de oriunde altundeva unde glonțul doar rănește animalul, urmând ca acesta să moară după momente de suferinţă, în chinuri prelungite, ca urmare a rănilor infectate sau să se vindece;

- faptul că arma este socotită „mută” și din acest motiv folosibilă frecvent la braconaj; chiar dacă cu o astfel de armă s-ar putea face combatere și s-ar deranja mult mai puțin fauna cinegetică din teren, numărul braconierilor prinși cu astfel de arme în terenul de vânătoare, mai ales noaptea la far, a contat mult în luarea acestei decizii.

În contradictoriu, susținătorii ideii de admitere la vânătoare a armei de cal. 5,6 l.r. au invocat argumentul că această armă este potrivită pentru antrenament, în vederea perfecționării tirului vânătorilor, deoarece muniția este dintre cele mai ieftine. Este adevărat acest lucru, dar exersarea tirului cu o astfel de armă, mai ales la ținte în mișcare, mai mult strică decât ajută la antrenament, deoarece vânătorul poate rămâne surprins, ulterior, de corecţiile mai

mici care trebuie aplicate în cazul folosirii armelor de vânătoare cu percuţie centrală. Să ne gândim, de exemplu, doar la viteza mult mai mică a glonțului tras din arma de cal. 5,6 l.r. comparativ cu viteza glonțului tras dintr-o armă de cal. 223. Aşa vom putea înțelege de ce, antrenându-ne cu o astfel de armă, la ținte în mișcare, ne vom strica stilul și corectitudinea tirului cu arme de vânătoare adevărate.

Cu toate acestea, prin legea armelor, s-a lăsat deschisă posibilitatea deținerii, de către vânători, a unor astfel de arme eminamente de tir și posibilitatea antrenamentului cu acestea în poligoane autorizate.

În luarea deciziei, de interzicere la vânătoare a armelor de cal. 5,6 l.r., s-a mai avut în vedere și accidentele produse anterior cu arme de acest calibru. Cine a tras vreodată razant la suprafaţa apei cu această armă, a putut observa ricoşeurile repetate ale glonţului de pe oglinda apei şi știe la ce mă refer. Şi cine a luat cunoștință despre accidentele stupide, multe mortale, produse cu proiectilele „nevinovate” trase din astfel de arme de tir.

Oricum, discuțiile în această chestiune sunt deocamdată legal închise, iar arma de cal. 5,6 l.r. rămâne interzisă nu doar la vânătoare, ci și de la purtatul prin terenul de vânătoare. Încălcarea acestei interdicții a legii constituie infracțiune, care conduce și la pierderea dreptului de deținere și folosire a armelor de foc.

Armele semiautomate

Din motive de protecție și conservare pragmatică a speciilor de faună cinegetică a fost interzisă, prin prevederile cuprinse în

anexele Convenției de la Berna mai întâi, apoi şi prin anexele celor două directive europene „Păsări” şi „Habitate”, folosirea la vânătoare a armelor semiautomate, dar numai dacă magazia acestora permite încărcarea a mai mult de două cartușe. Prevederile reglementărilor internaţionale precizate fiind obligatorii de transpus în legislația națională, interdicția se regăsește înscrisă acum, întocmai, în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic. Aceeaşi lege sancționează ca infracțiune încălcarea acestei interdicții, de care încă mulți vânători nu țin seamă, şi mai atrage, în plus, și pierderea dreptului de deținere și folosire a armelor de foc pentru vânătoare. De aceea, interdicţia despre care vorbim nu trebuie tratată cu uşurinţă.

Interdicția a fost necesară după ce s-a ajuns la concluzia că vânătorii, știind că au mai multe posibilități de foc, ochesc de prea multe ori neatent vânatul și, luați de „val”, trag focurile 4 şi 5, uneori şi 6, la distanțe nepotrivit de mari, rănind inacceptabil de mult vânat. Datorită acestei constatări, în fond inseparabil legată de etica vânătorească, a fost impusă această restricţie, pe care vânătorii „cu pretenţii” şi-o autoimpuseseră de multă vreme.

Armele semiautomate au însă neaşteptat de mulţi adepţi. Fiind, în general, mai uşor de confecţionat şi, din acest motiv, mai ieftine, dar şi mai lejere şi mai uşor manevrabile, au prins pe piaţă şi, treptat, au devenit tot mai frecvente în peisajul vânătoresc. Iar legalizarea obligaţiei, de limitare a numărului de cartuşe din magazia armei, pare să nu stânjenească această tendinţă.

La nivelul UE se dezbate, în prezent, încă o măsură restrictivă în folosirea acestor arme, intenţionându-se să fie interzise de la deţinere, port şi folosire toate armele semiautomate care se pot transforma, prin modificări tehnice simple, în arme automate. Se discută chiar și problema interziceri armelor semiautomate care au copiat forma armelor automate, ultimele fiind interzise la vânătoare în toată Europa. Dar aceste posibile interdicţii sunt doar în stadiul de dezbateri și au la bază alte considerente, fără legătură directă cu etica vânătorească.

În loc de concluzii, putem aprecia că vânătorii responsabili au respectat de la început regula limitării magaziei armelor semiautomate la două cartuşe, respectând indirect şi regula de etică vânătorească de a nu trage neatent şi la distanţe exagerate. Toate acestea, în condiţiile în care cei mai scrupuloşi, atenţi şi respectoşi dintre vânători, faţă de ţinuta lor vânătorească, continuă să utilizeze doar arme clasice la vânătoare, fie acestea cu alice, fie cu glonţ.

„AKM-ul de vânãtoare”

La o sărbătoare a vânătorilor dintr-o binecunoscută zonă transilvăneană, cu binemeritate pretenţii de tradiţie cinegetică, am aflat o istorioară neplăcută. Deprimantă pentru unii vânători şi revoltătoare pentru alţii. Normală doar pentru cei cu apucături atipice. Despre ce este vorba?

La ultima vânătoare de mistreţi dintr-un sezon trecut, un „domn” îmbrăcat în haine cazone, despre care se vorbea doar în şoaptă fără a i se pronunţa numele, a descărcat un întreg încărcător de pistol automat, tip AKM, într-o ciurdă de scroafe şi purcei, care i-au defilat, ca la fotograf, prin faţă. Neputinciosul nu s-a putut făli, după trecerea acestora, decât cu sângele stropit din trupurile atinse de proiectilele cu totul şi totul improprii vânătorii de mistreţi. Nici viteza proiectilului (cca. 696 m/s) combinată cu masa acestuia (7,95 gr.), nici caracteristicile perforante ale proiectilului şi nici arma, cu patul drept, ţeava scurtă şi sistemul mecanic de ochire mai

mult decât grosolan, nu fac această armă şi nici muniţia de cal. 7,62 x 39 adecvată acestui tip de folosinţă.

Am convingerea că „bravul" puşcaş, asemenea multora dintre martorii insensibili ai întâmplării la care fac referire, a uitat, aproape imediat, cele petrecute. Probabil că a dormit liniştit, la fel de liniştit ca şi ceilalţi camarazi, care, din „bună creştere" sau laşitate, au trecut cu vederea, mult prea uşor, fapta urâtă comisă şi consecinţele ei. Cu certitudine că nu şi-au făcut probleme nici cei care, din interese cu indulgenţă considerate mercantile, au favorizat şi au fost complici la comercializarea acestui tip de armă militară, ca armă de vânătoare.

Tuturor acestora le-am sugerat, cu ocazia unei analize deschise a eficienţei armei, să se pună, ipotetic, în pielea vânatului doar „secerat", nu omorât, de rafalele pistoalelor de război în discuţie. Cu maxilarele, picioarele sau alte oase rupte, cu fosele nazale perforate, cu ficatul, stomacul sau intestinele parţial sfârtecate, cu plăgi periferice mai mult sau mai puţin deschise ori cu alte răni care le pot transforma în cadavre ambulante, cu pregnant miros de hoit. Să-şi imagineze, fiecare susţinător al AKM-ului de vânătoare, ce rămâne dintr-un vier solitar viguros, dintr-o scroafă rotundă (plină de purcei) sau dintr-un godac vioi, după două săptămâni de peregrinări fără a se putea hrăni ori după tot atâta timp petrecut între viaţă şi moarte în zăcătoare. Să-şi imagineze cum arată, dacă prin minune supravieţuieşte, un mistreţ uşor ca un fulg, numai rât, colţi, blană năclăită şi oase, cu ochii scăzuţi în fundul orbitelor. Să-şi mai imagineze şi cum se simte această arătare desfigurată, invadată de păduchi şi de alţi paraziţi specifici, în nopţile senine şi geroase de iarnă, cu solul îngheţat bocnă, când este atacat de prădători altădată nevolnici în faţa lui. Când riscă să devină pradă până şi pentru câinii hoinari şi şacali. Numai dacă au conştiinţă umană, pentru a-şi putea da seama de teribilele urmări ale faptelor lor, pistolarii, cu pretenţii de vânători, vor realiza cât de mult chinuie „focul lor "nechibzuit, tras din arme nepotrivite, con-

cepute să descurajeze agresiunile dintre semeni, nu să omoare în chinuri inutile fiinţele vii.

Dacă rămâne totuşi sanguin, cu apucături sadice, ori un neisprăvit complexat, în stare să persiste în greşeală pentru a se minţi pe sine şi pe alţii în privinţa propriilor „performanţe" cinegetice, va continua să sfideze opinia celor ce respectă etica breslei şi bunul simţ. Bineînţeles că o va face, cu complicitatea deliberată a celor ce-l acceptă printre ei şi, bineînţeles, a celor care, în contradicţie cu prevederile legii, le facilitează procurarea unor astfel de arme de război, pentru a le folosi la vânătoare. Iar aceasta, din aceleaşi interese meschine pentru care au fost puse la un moment dat în circulaţie (vânzare), armele de tir (de cal. 5,6 l.r.), care au fost şi ele folosite, o lungă perioadă de timp, la vânătoare (braconaj).

Banii şi alte foloase necuvenite par să nu fi avut miros pentru unii dintre cei îndrituiţi să aplice şi să urmărească respectarea, fără interpretări personale, a legii.

Aşa s-a ajuns la noi ca legea - declarată ca fiind mai presus de toate şi de toţi, inclusiv de cei chemaţi să o conceapă şi de cei abilitaţi s-o aplice primii – să fie sfidată. Să vedem pretinşi vânători şi prieteni de-ai acestora, îmbrăcaţi în haine cazone, cu arme militare pe umăr şi cu încărcătoare nepermise pe sub haină, tot militare. Să se creeze astfel, treptat, o imagine nepotrivită a vânătorilor contemporani, jenantă pentru toţi breslaşii. O imagine de care nu se poate scăpa decât prin forţe proprii. Adică prin eliminarea, dintre noi, a celor ce ne pătează, şi astfel, imaginea. Dacă suntem în stare să luăm şi să ducem la îndeplinire o astfel de decizie.

Arma de calibru 50 B.M.G.

Mai înainte de anul 2010, nu-mi mai amintesc foarte exact când, am fost invitat, de un prieten, la o vânătoare de mistreţi. Ziua se arăta excelentă, iar vânătorii, strânşi în curtea cabanei pentru instructajul dinaintea acţiunii, erau elegant echipaţi şi bine dispuşi. Despre arme nu are rost să mai adăugăm nimic, decât doar

faptul că erau dintre cele mai scumpe şi mai performante. Toate trădau invitaţiile pe sprânceană făcute de amfitrionul fondului de vânătoare.

La plecarea din curtea cabanei spre standuri, un invitat, dintre cei mai arătoşi ca ţinută şi preţios în conversaţie, şi-a luat din portbagajul maşinii un rucsac exagerat de voluminos şi de pe bancheta din spate o armă cum nu-mi mai fusese dat să văd. Era o armă militară complicată, despre care am aflat că provine din celebra puşcă mitralieră de cal. 50 BMG (50 Browning Machine Gun), comandată de armata SUA spre sfârşitul Primului Război Mondial. Arma şi cartuşele de cal. 50 BMG au fost omologate şi produse ceva mai târziu, în anul 1923. Proiectilele armei, confecţionate din oţel, puteau fi obișnuite, trasoare incendiare, de penetrare a blindajelor etc.

Aşadar, vânătorul nostru, repatriat se pare din America, şi-a adus cu el, bineînţeles cu binecuvântarea Autorităţii Naţionale de Control al Exporturilor (ANCEX), arma militară în discuţie, înscrisă ulterior, de organele competente de poliţie, în permisul de armă, ca armă de vânătoare. De aici încrederea vânătorului că arma sa,

de cca. 13 kg greutate şi cu biped , fiindcă din mână nu s-ar fi putut trage cu ea, este o armă performantă pentru vânătoare în România.

Degeaba am încercat să-i explic că proiectilul tras din această armă este mult prea mare şi pentru elefant, nu doar pentru cerb, urs, mistreţ, capră neagră şi alte specii de vânat din România, deoarece sluţeşte dizgrațios vânatul atins şi distruge carnea, fiindcă omul susţinea tot ceea ce credea.

Precaut, organizatorul de vânătoare l-a aşezat într-un vârf de deal, pentru a aţine versantul opus celui pe care erau înşiruiţi în standuri vânătorii, aşa încât goana s-a finalizat fără nici un fel de evenimente. La fel ca şi celelalte ce au urmat.

După un an sau doi, controversata armă, înscrisă ca armă de vânătoare în mai multe permise de armă din România, a iscat o nouă discuţie, de această dată oficială. Un poliţist mai scrupulos a refuzat să înscrie arma militară în discuţie, ca armă de vânătoare, în permisul de armă al celui ce o procurase cu avizul ANCEX. Cumpărătorul, care nu era oricine, făcea presiune pentru a i se legaliza deţinerea, iar poliţistul se încăpăţâna să respecte legea. Până la urmă, poliţistul s-a adresat MMAP şi AGVPS, pentru a le afla punctele oficiale de vedere ale specialiştilor acestora. Reprezentanţii MMAP de atunci şi de astăzi, teoretic superspecialişti, şi-au dat imediat acordul, argumentând că reglementarea (lor) subsidiară legii nu interzice decât utilizarea armelor de calibru prea mic la împuşcarea anumitor specii de vânat. Conform susţinerii lor, şi un tun s-ar fi putut folosi legal la vânătoare, dacă ANCEX aviza importul şi organele competente de poliţie l-ar fi înscris în permisul de armă, ca armă de vânătoare. Aşa cum procedaseră cu arma de cal. 50 BMG.

Din partea AGVPS am susţinut, despre acest calibru, următoarele:

- *este un calibru care foloseşte un glonţ conceput special pentru utilizare militară: perforarea blindajelor de tanc la peste 1 km distanţă, mitralierea avioanelor etc.;*

- arma are un recul atât de puternic încât nu poate fi folosită decât de pe biped în alte condiţii putând crea probleme serioase umărului trăgătorului;

- comparativ cu alte calibre de armă cu glonţ concepute special pentru armată, proiectilul acestora are avantajul unei foarte bune stabilităţii pe traiectorie, chiar în condiţii de vânt puternic;

- prezentând avantajul unor abateri foarte mici de la traiectorie, glonţul de cal. 50 BMG a fost folosit şi de lunetiştii forţelor speciale, pentru tir la mare distanţă; performanţa unui lunetist, care a lovit un terorist la peste 3000 m distanţă în Irak, nu pare să fie o simplă fabulaţie.

Din cele prezentate succint mai sus, tragem concluzia că acest calibru este de folosinţă militară. Nu cunoaştem să aibă altă utilizare în Europa, iar în America, folosinţa sa la vânătoare este controversată şi redusă la un număr mic de persoane. Avem informaţii că în Statul California din SUA, calibrul 50 BMG a fost interzis în totalitate pentru uz civil.

În plus, arma de cal. 50 BMG, extrem de grea pentru a putea fi considerată armă de vânătoare (pe care vânătorul să o poarte o zi întreagă în spate), nu are o conformaţie corespunzătoare pentru vânătoare, iar sistemele mecanice de ochire nu sunt adaptate pentru tirul la ţinte „orizontale" şi relativ mici.

Efectul glonţului tras de la distanţe mici este distrugător, depreciind grav carnea şi blana vânatului, contravenind sub acest aspect eticii vânătoreşti şi unui argument decisiv pro-vânătoare, acela de a da o folosinţă cărnii şi blănurilor vânatului. Nici unui vânător care se respectă şi respectă vânatul şi etica vânătorească nu poate găsi o folosinţă acestei arme, cu care mutilează sau distruge vânatul.

Din considerentele arătate, arma de cal. 50 BMG nu poate fi acceptată în România, aşa cum nu este acceptată în celelalte state europene, ca armă de vânătoare".

Poliţistul în cauză, pus într-o dilemă şi mai mare, a tras de timp până s-a pensionat în floarea vârstei. N-a mai contat prea

mult vârsta, ci, probabil, nivelul pensiei. Iar despre deţinerea acestor arme, de către vânători, nu mai ştim nimic. Oricum, la vânătoare nu am aflat să mai fi fost folosite. Nici măcar la capre negre, după cum susţinea un pretins vânător din Băile Herculane, încântat de faptul că, profitând de arma deţinută, ar putea împuşca (teoretic) caprele negre până la 1500 m distanţă. Deci până la o distanţă la care de abia se mai putea zări trofeul prin binoclu, nicidecum a-l aprecia ca valoare.

În concluzie, consecvenţi fiind celor afirmate oficial până acum, susţinem că şi folosirea armelor de calibru prea mare, la anumite animale de mărime mică sau mijlocie, este lipsită de etică. Să ne gândim doar la sfârtecăturile dizgrațioase pe care le produc gloanţele mari şi expansive în corpurile animalelor mici. De aceea opinăm că a sosit momentul şi pentru modificarea *„Ordinului MMAP nr. 264/10.04.2003 pentru stabilirea caracteristicilor minime ale muniției permise pentru vânarea unor specii de vânat în România cu arme de vânătoare cu ţevi ghintuite”.*

3.3. Vânătoarea cu păsări de pradă

Studiind trecutul nostru vânătoresc, constatăm că, din penultimul secol încoace, vânătoarea a sărăcit din punct de vedere al mijloacelor tradiţionale de dobândire a vânatului. Războaiele şi problemele politico-economice stresante din această perioadă, pragmatismul instaurat treptat şi lipsa acută de timp, comparativ cu perioada anterioară, par să fi fost principalele cauze ale degradării, până la urmă culturale, în domeniul cinegetic. Iar România nu face deloc excepţie, într-o Europă din ce în ce mai intens preocupată de problemele sale economice şi mai grăbită să ajungă într-o „civilizaţie” tot mai depărtată de natură. În dezacord cu mersul general expus al societăţii, se mai desprind, din când în când, anumiţi nostalgici, care jinduiesc şi susţin un surogat de reînfrăţire a omului cu natura. Precum reîntoarcerea la tradiţiile noastre cul-

turale, printre care cele vânătoreşti, nu demult căzute în desuetudine. Fără însă a avea pretenţia opririi pe loc a mersului vremii.

În contextul prezentat se impune a remarca că reînvierea „fauconneriei", în limbajul nostru autohton a „şoimăritului", ca metodă de vânătoare practicată cu păsări de pradă, nu face decât să aducă un plus de noblețe activității vânătoreşti şi o îmbogăţire a diversităţii vânătorii, atât în Europa cât şi pe alte continente. Mai ales fiindcă „şoimăritul" a fost cândva şi poate redeveni o artă, comparativ cu metodele de vânătoare practicate cu arma de foc. La fel ca şi vânătoarea practicată cu arcul, cu „capcane fără cruzime" şi cu ogari, asupra cărora vom reveni. Fiind considerată tradiţie ancestrală, deoarece se practică de peste 4.000 de ani, vânătoarea cu păsări de pradă a fost deja atestată oficial ca fenomen cultural mondial, iar Asociaţia Internaţională pentru Fauconneria şi Conservarea Păsărilor de Pradă (I.A.F.) a fost, la rândul ei, recunoscută oficial în anul 2010, cu ocazia celei de-a V-a reuniuni a Comitetului Interguvernamental UNESCO.

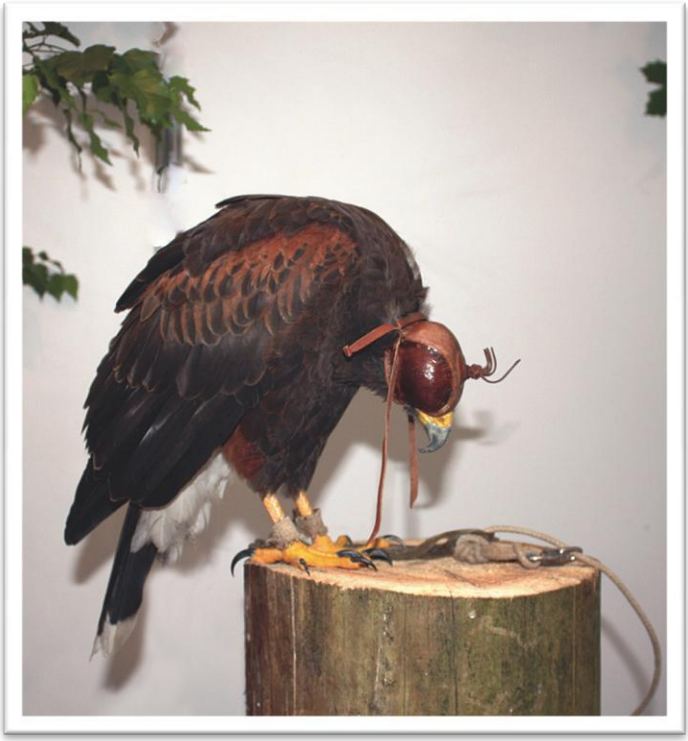

I.A.F. se consacră, concis spus, susţinerii artei străvechi a acestei metode de vânătoare, nu doar ca tradiţie culturală, ci şi ca preocupare constantă şi eficientă pentru conservarea păsărilor de pradă şi, în egală măsură, a păsărilor-pradă şi a mediului acestora de viaţă. Indirect, I.A.F. militează pentru o reînfrăţire a omului cu natura, prin apropierea, cunoaşterea, îndrăgirea şi interacţionarea perfectă cu păsările de pradă, în complicitatea ambelor părţi pentru dobândirea unor exemplare de păsări şi mamifere de interes vânătoresc, în condiţiile respectării întocmai a principiilor vânătorii durabile. I.A.F. are în componenţă 70 de asociaţii din 50 de ţări, care totalizează împreună 30.500 de membri. Cu o astfel de susţinere şi împreună cu Federaţia Asociaţiilor de Vânătoare şi Conservare a Faunei Sălbatice din UE (FACE), I.A.F. a reuşit să organizeze, în ultimii ani, o serie de iniţiative europene celebre, în scopul susţinerii „vânătorii cu păsări de pradă", care au culminat cu evenimentul „Fauconneria – cultură a vânătorii", susţinut în cadrul Intergrupului Vânătoarea Durabilă, din Parlamentul European, în anul 2011. În loc de concluzii, priviţi vă rog imaginile unor „fauconnieri" contemporani, în perfectă armonie cu splendidele lor păsări de pradă. Şi lăsaţi puţin imaginaţia să zburde, la desfătarea unor partide de vânătoare aparte, în care OMUL - şoimar, înfrățit cu natura, se bucură, nevinovat şi cu mâinile curate, de performanţele camaradului său necuvântător. A maiestuosului, înţeleptului şi tăcutului său camarad, nicidecum a supusului său, precum câinele de vânătoare.

Mai cugetaţi încă şi la celelalte satisfacţii, dificil de redat în cuvinte, ale crescătorilor şi dresorilor diverselor specii de păsări de pradă, începând cu creşterea dificilă a puilor şi procurarea de echipament specific, continuând cu dresajul incipient în volieră, curtea şi grădina crescătorului, apoi cu ieşirea pe dealuri şi în locuri deschise, cu rezultatul primelor bucurii ale imprintării şi demonstraţiilor reuşite şi terminând cu satisfacţiile depline, intens trăite, pe terenurile de vânătoare.

Cugetaţi, deci, la greutăţile muncii de şoimar şi la satisfacţiile cuplului de vânător şoimar-pasăre, mai înainte de a vă pronunţa cu privire la obligaţia noastră morală, de vânători cu arme de foc, de a recunoaşte că vânătoarea cu păsări de pradă este incomparabil mai puţin eficientă, dar mult mai fair-play, decât vânătoarea practicată de noi.

Putem fi vânători, cu licenţe legale de vânătoare, şi unii şi ceilalţi. Este loc pentru toată lumea în ţara noastră, dacă respectăm legea şi împărţim echitabil cotele de recoltă stabilite raţional de cei în drept.

De ce atunci să nu-i susţinem colegial, pe lângă parlamentari, pentru a legaliza şi vânătoarea cu păsări de pradă, care ar marca intrarea noastră în rândul europenilor şi din acest punct de vedere?

În susţinerea colegială a şoimarilor, care ne pot fi colegi exemplari de vânătoare, citez din lucrarea domnului Dorin Carabăţ, intitulată „La vânătoare cu stăpânii văzduhului”, următoarele:

„Şoimăritul, această străveche artă de vânătoare coborâtă direct din zorii omenirii, este un subiect nou pentru publicul român, surprinzător pentru unii, intrigant pentru alţii, altora creându-le la prima vedere false impresii de revoltă, poetic şi predispunând la visare pe cei mai mulţi. Reacţii dintre cele mai diferite, însă în nici un caz declanşând un ridicat din umeri şi un căscat plictisit – lucru ce l-am văzut a fi unul dintre cele mai încurajatoare – şi insistând pe această idee, aş îndrăzni a spune că acest fapt nu e unul inexplicabil sau întâmplător: cele aproape zece secole de şoimărit pe teritoriul ţării noastre, timp lung atestat în destule documente ale epocilor, au făcut ca această nobilă îndeletnicire să intre cumva în memoria colectivă a oamenilor de pe aceste meleaguri, ca o amintire foarte voalată a unui vis demult visat, ca o răbufnire din adâncurile fiinţei a unui mănunchi de trăiri şi simţiri a căror veche rădăcină trebuie să fi fost foarte puternică la originile sale, dacă şi-a putut trimite peste timp mugurii să înflorească în inimile oamenilor timpului prezent.

Da, şoimăritul face parte din noi şi chiar dacă unii nu ne mai amintim acest vis medieval, Spiritul Păsării de Pradă trăieşte încă în inimi, aşteptând să fie descoperit şi să renască, asemenea legendarei Phoenix, din propria-i cenuşă”.

După aceste afirmaţii de sfârşit de citat, nu pot crede că mai sunt vânători cu arme de foc care, din egoism sau frica unui presupus braconaj deloc important, s-ar mai putea împotrivi deschiderii braţelor pentru reprimirea călduroasă, în breasla aleasă a vânătorilor, a celor ce, prin tradiţie şi comportament, pot aduce un plus de fair play şi bună imagine vânătorilor din România.

3.4. Vânătoarea cu arcul

În lume sunt practicate încă şi sunt încurajate în prezent metodele considerate tradiţionale şi culturale de vânătoare. Am abordat anterior „vânătoarea cu păsări de pradă”. Continuăm, acum, prin prezentarea „vânătorii cu arcul”. Este la fel de veche, poate chiar mai veche, decât vânătoarea cu păsări de pradă şi cu câini arhaici de vânătoare. Şi este la fel de etică şi recreativă, dacă se poate compara, din punct de vedere al dificultăţii practicării ei, şi al apropierii subtile a omului de natură. Oricum, aceste metode străvechi de vânătoare, alături de altele la fel de „tradiţionale” şi „culturale”, aduc un plus de farmec şi diversitate vânătorii contemporane, contribuind efectiv la conservarea patrimoniului cultural comun al omenirii.

Dar să revenim la „vânătoarea cu arcul”. Aceasta s-a menţinut, cu continuitate, din Paleolitic până prin secolul XV, când arma de foc a determinat revoluţionarea mai multor activităţi, printre care şi vânătoarea. Deşi teoretic părea apusă, vânătoarea cu arcul renaşte în secolul XIX şi cunoaşte momente de glorie în

SUA, în secolul XX. În Europa, primii arcaşi încep să se organizeze de abia după anii ’60, când s-a creat, în Franţa, Asociaţia Sportivă a Vânătorilor cu Arcul (ASCA, 1969), apoi Federaţia Vânătorilor cu Arcul (FCA, 1986). Dar cadrul legislativ pentru vânătoarea cu arcul s-a conturat mult mai târziu, în perioada 2003-2008, impunând, printre altele, o pregătire obligatorie prealabilă obţinerii dreptului de a vâna prin această metodă. În cadrul acestei pregătiri s-a urmărit şi se urmăreşte transmiterea unor cunoştinţe de bază, necesare acestei vânători dificile, şi transmiterea valorilor, prin care se doreşte dezvoltarea unei imagini favorabile vânătorii în societate. Exemplul recent al Franţei a fost urmat în Europa de mai multe ţări în care vânătoarea cu arcul este permisă: Bulgaria, Danemarca, Finlanda, Ungaria, Italia, Portugalia, Spania şi Turcia. În terenurile private sau împrejmuite, vânătoarea cu arcul este permisă şi în Croaţia, Serbia, Slovenia şi Slovacia. Aşa s-a ajuns la fondarea Federaţiei Europene de Vânătoare cu Arcul (FECA), care şi-a propus să promoveze activitatea şi standardele înalte ale eticii unei modalităţi de vânătoare veche de peste 30.000 ani. Misiunea acestei federaţii este de a informa publicul larg cu privire la avantajele vânătorii cu arcul pentru mediu şi societate, precum şi de a oferi instituţiilor statului argumente convingătoare în interesul promovării acestei modalităţi de vânătoare. Pe zi ce trece, vânătoarea cu arcul câştigă teren, nu numai ca număr de ţări, ci şi în privinţa numărului de practicanţi. În SUA, de exemplu, din cei peste 14,5 milioane de vânători, 3,5 milioane, deci 24%, practică vânătoarea cu arcul, iar în Franţa au urmat pregătirea impusă 17. 000 de vânători, din care 7.000 organizaţi în 75 de asociaţii departamentale afiliate FECA, chiar practică vânătoarea cu arcuri tradiţionale (50%) şi cu arcuri cu mecanism (50%). Aceasta pentru că vânătoarea cu arcul constituie o adevărată artă, incitantă, fiindcă implică un angajament total din partea arcaşului, în interesul dobândirii a ceea ce alţii obțin dificil chiar şi cu arma de foc. O astfel de vânătoare necesită cunoştinţe temeinice despre comportamentul animale-

lor sălbatice vizate şi despre terenul în care se vânează, motive stimulative permanente de autodepăşire. Dar vânătoarea cu arcul mai necesită ceva, care lipseşte multora dintre purtătorii de arme de foc: simţul vânătorii, pe care-l descoperim sau îl intuim doar la unii organizatori foarte buni de vânătoare. Arcaşul rămâne singur şi vânează singur, cu o bucată de lemn, o sfoară şi o săgeată, fără a beneficia de îndrumarea, ajutorul sau complicitatea cuiva. El pândeşte sau se apropie de ţinta sa ca un supraprădător situat în vârful piramidei trofice. Iar dacă ratează repetat, se lasă deziluzionat de o practică în care nu poate reuşi. Aşa se ajunge la o selecţie aparte, ce pare să nu opereze în rândul vânătorilor cu arme de foc. Vânătorul cu arcul este, prin urmare, un vânător de excepţie, care respectă vânatul şi se respectă pe sine însuşi, purtând cu onoare haina tradiţională, arcul, tolba cu săgeţi şi un simplu cuţit la cingătoare.

În „carta vânătorului cu arcul" sunt înscrise concis câteva obligaţii, dintre care precizăm:

- *să respecte legea;*
- *să se antreneze permanent, pentru a putea trage eficient;*
- *să nu tragă la distanţe prea mari, riscând rănirea vânatului;*
- *să nu rănească vânatul şi să-l lase să sufere;*
- *să nu abandoneze munca de recuperare a vânatului rănit;*
- *să mănânce carnea vânatului dobândit;*
- *să nu consume băuturi alcoolice înainte şi în timpul vânătorii;*
- *să nu prezinte imagini cu trofee însângerate;*
- *să nu folosească un limbaj înjositor la adresa vânatului;*
- *să nu-şi neglijeze aspectul îmbrăcămintei şi echipamentului;*
- *să respecte bunurile private.*

În concluzie, vânătorul cu arcul ar putea constitui un model în comuniunea largă a vânătorilor de pretutindeni, în ceea ce priveşte instruirea, dorinţa de autodepăşire şi, mai ales, modul sportiv şi etic de a vâna şi de a se comporta la vânătoare.

3.5. Vânătoarea cu ogari

Titlul acestui articol poate şoca mulţi vânători contemporani, cunoscători ai fenomenului braconajului cu ogari şi metişi de ogari.

Dar nu ogarii sunt vinovaţi de secătuirea multor terenuri de iepuri, în sudul, vestul şi nord-estul ţării, şi nici, singuri, stăpânii lor. Factorii decizionali în domeniul cinegetic, din executiv şi legislativ, au fost şi rămân, deocamdată, principalii vinovaţi de nereglementarea problemei şi, implicit, de recrudescenţa şi amploarea acestui fenomen antisocial. Fiindcă au fost în mod repetat sesizaţi, dar nu au fost receptivi la nivelul executivului şi nu au avut curajul necesar la nivelul legislativului, pentru soluţionarea tranşantă a acestei probleme extrem de stringentă. Problemă care nu a fost şi nu trebuie închisă, dacă dorim să mai vânăm iepuri în viitor. Istoria interbelică a braconajului cu ogari pare să se repete pe aceleaşi plaiuri de altă dată, dar soluţionarea problemei, ce a urmat anului 1930, nu mai pare fezabilă în prezent din cauza lipsei de temei legal. Iar adoptarea temeiului legal este împiedicată de prea multă dragoste faţă de câinii comunitari, sălbăticiţi şi ogari, nicidecum faţă de iepuri, căprioare şi alte specii de faună cinegetică şi de slăbiciunea parlamentarilor inhibaţi în faţa presiunii zgomotoase a pretinşilor iubitori de animale.

Ogarii nu sunt însă câini obişnuiţi şi nu pot fi trataţi ca orice javră. Originea lor se pierde în negura timpului. Popoarele arabe au păstrat câini de tip „ogar" de mii de ani, iar aceste rase se mai menţin încă pure în triburile de nomazi. Beduinii nici măcar nu consideră ogarul ca fiind câine. Ei îl acceptă ca tovarăş în corturile lor şi pe cămila pe care călăresc. Naşterea unui ogar este considerată pentru aceştia la fel de importantă ca naşterea unui copil. În vechiul Egipt, apoi în Grecia antică şi în Imperiul Roman, ogarii erau ţinuţi, de asemenea, la mare cinste, fiind înfăţişaţi ca însoţitori respectaţi ai faraonilor, zeilor şi împăraţilor. Este sigur că ogarii se bucurau de această consideraţie, pentru loialitatea lor faţă de stăpân şi pentru abilităţile acestora demonstrate la vânătoare. În anul 124 Î.Ch., Arrian scria însă că „adevăratul vânător nu va ţine aceşti câini pentru a distruge iepurii, ci pentru curse şi concursuri între câini, fiind foarte fericit dacă iepurele scapă". Cu toate acestea, ogarii erau preţuiţi, încă de pe atunci, pentru spectacolul oferit

prin reliefarea abilităţilor, în mai mare măsură decât pentru utilitatea lor. Din cauza lipsei de utilitate, în condiţiile împuţinării vânatului, ogarii aproape dispăruseră în Evul Mediu, fiind salvaţi de eclezіaşti, care i-au crescut pentru nobleţea lor. Ogarii de vânătoare constituiau, pe atunci, un drept exclusiv al nobililor, iar celor ce aparţineau altor clase sociale (inferioare) li se mutilau picioarele pentru a nu putea fi folosiţi la braconaj. Spre sfârşitul secolului al XVIII-lea, englezii au creat însă primul club popular al crescătorilor de ogari, deschis publicului, şi, drept urmare, cursele de ogari au redevenit realitate. În plus, ogarii au rămas, în secolul XIX-lea, familiari şi printre regii şi nobilii Angliei. Concomitent cu revoluţia industrială din acea epocă şi cu acumularea de averi, s-a dezvoltat „industria ogarului", stimulată de începerea vânzării lor prin licitaţii publice. Drept urmare are loc extinderea ogarilor, din Anglia, în Irlanda şi USA, unde sunt importaţi pentru debarasarea fermelor de lapini şi pentru alungarea coioţilor care ucideau vitele fermierilor. Tot în secolul XIX, spre sfârşitul acestuia, a fost inventat iepurele mecanic şi a fost organizată prima cursă în linie dreaptă cu ogari (1876), apoi, puţin mai târziu, prima cursă circulară cu ogari, în California (1912). Urmează amenajarea mai multor piste în SUA, a primului chinodrom la Londra (1926), apoi a altora în Irlanda, Australia şi Franţa. Din cauza afirmării în forţă a curselor de cai, cursele cu ogari au pierdut însă, în timp, din importanţă, pe la jumătatea secolului trecut. Ogarii renasc însă, din propria cenuşă, în anul 1970, dar nu la egalitate, ca importanţă şi recunoaştere, cu cursele de cai. Totuşi ogarii, de diverse rase şi mărimi, se cresc de atunci în foarte multe ţări din lume, pentru curse, vânătoare sau agrement. Şi la noi, dar în special pentru braconaj.

În România, ogarul a fost adus în trecut pentru a fi utilizat la vânătoare. O vânătoare nobilă, cum puţine sunt altele, despre care ne puteam face doar o impresie relecturând articolul „Vânătoarea cu ogari" de Mr. Schneider – Snyder Roland, publicat în Revista Vânătorilor din anul 1932. Redăm câteva citate, întru facilitarea documentării cititorilor:

«Vânătoarea „parforce" călare şi îndeosebi vânătoarea cu ogari, care este într'o mai strânsă legătură cu vânătoarea propriu zisă, se exercita cândva cu pasiune. Genul acesta de vânătoare îl interesează pe vânătorul de astăzi numai ca o amintire istorică, pentru că în ţara noastră legea opreşte exercitarea ei. Este regretabil, pentru că, din punct de vedere al educaţiei călăreţilor pe teren, valoarea acestor vânători este imensă. Căci ogarul ori prinde iepurele, ori îl scapă. Altă soluţie nu există. În timp ce la vânătoarea ordinară rămân pe teren o mulţime de iepuri aliciţi, care devin nişte hoituri sau o friptură sigură a răpitoarelor, după o suferinţă şi chinuri de nedescris. Este sigur că iepurele mânat de ogari nu este scos afară din ţara noastră! Mai mult, eu personal, pentru plăcerea de a vâna cu ogari, am neglijat de multe ori utilizarea armei. Am vânat cu ogari englezeşti şi ungureşti. Apoi cu Barzoi ruseşti în şesul infinit al Ucrainei. Patria Barzoilor este stepa. Acolo, acest câine nu este fals, nici înşelător, nici necredincios şi nu muşcă, din contră, este un însoţitor credincios al stăpânului şi educatorului său, cea ce în general nu este cazul cu ogarul englezesc şi unguresc". „Cine a galopat pe un cal pur sânge, pe un şes „fata morgana", numai acela ştie ce deliciu este vânătoarea cu ogari, ce admirabil este aspectul unui ogar ce mână în galop, animal care în perspectivă, pare că zboară pe aripile vântului". (...) „În timpul vânătoarei, un vânător conducea 2-3 ogari, în partea dreaptă a calului. Numai după un antrenament îndelungat caii se obişnuiau să meargă liniştiţi lângă acest trio de ogari. Fiecare vânător avea o cingătoare lată de curea aşezată de la umărul stâng spre şoldul drept. Această curea avea la dreapta un mare inel de care erau legate atâtea cureluşe subţiri lungi cam de 4,5 metri, câţi câni conducea vânătorul. Cureluşa se trecea prin inelul ce se găsea la gâtul cânelui, capătul cureluşei readucându-se în mâna vânătorului, aşa încât, dacă acesta îi da drumul din mână, ogarul era mai uşor eliberat. Afară de aceasta, vânătorii cazaci mai purtau la brâu un pumnal lat de Caucaz şi în mână o nagaică prevăzută la vârf cu plumbi. Călăreţii înaintau pe câmp la pas în linie de trăgători,

cu intervale de 40-50 paşi. Cum sărea un iepure ori o vulpe, ogarii erau eliberaţi, iar călăreţii înaintau în galop moderat. Goana era scurtă, pentru că ogarii prindeau iepurele în scurt timp. Vulpea era gonită câteodată mai mulţi kilometri, însă când fălcile uriaşe o apucau de ceafă, era gata cu dânsa. La luptă nu se ajungea niciodată". (...) „O descriere plină de poezie a vânătoarei cu ogari găsim şi în romanul lui Tolstoi, Război şi Pace. Este o descriere de o perfecţiune clasică a vânătoarei de lupi cu ajutorul Barzoilor, şi nu i s'ar putea adăuga nimic". (...) „În 1920-21 am vânat cu ogari în ţinutul Caracal, unde am găsit la ţăranii de acolo ogari englezeşti şi moldoveni, de un exterior excelent. Ţăranii vânau pe jos. Acest sport este acolo vechiu, iar ogarii moldoveneşti erau animale renumite şi plătite cu bani scumpi".(...) „Deci vânătorul cu ogari, care practică un vechiu sport naţional, poate să fie unul cu mult mai corect decât acela cu puşca, ce aruncă alice la orice depărtare şi care vânează numai pentru friptură."»

În România zilelor noastre, braconajul cu ogari, nicidecum vânătoarea cu ogari care este interzisă prin lege, a devenit, ca şi în perioada interbelică, fenomen popular. Acest fapt a fost posibil în lipsa unor reglementări clare privind deţinerea şi utilizarea ogarului, care a fost şi rămâne „mijloc de vânătoare", ca şi arma, capcanele, păsările de pradă şi arcul. Fenomenul a fost însă încurajat şi din cauza pactizării, de cele mai multe ori interesate, a funcţionarilor publici îndrituiţi prin lege să constate şi să sancţioneze braconajul cinegetic cu stăpânii de ogari folosiţi la braconaj. Eforturile şi intervenţiile noastre repetate, întreprinse în interesul soluţionării acestei probleme vitale pentru vânătorii de iepuri din România, s-au lovit, în decursul timpului, de neînţelegerea miniştrilor din guvernele de până acum şi de precauţia parlamentarilor, care, după cum arătam, s-au simţit timoraţi în faţa iubitorilor de câini în general, şi de câini comunitari în special, după ieşirea acestora în stradă.

După atâtea eforturi şi decizii, ce s-ar mai putea face? Să căutăm o soluţionare mai înţeleaptă, acceptabilă pentru vânători şi

societate, de reglementare a problemei ogarilor. Iar soluţionarea sugerată, de legalizare a deţinerii ogarilor exclusiv pentru vânătoare doar de vânători, poate avea sorţi de izbândă, cu adevărat.

3.6. Vânătoarea cu capcane

Este, cu certitudine, o altă metodă de vânătoare tradiţională, practicată din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. Ea a fost perpetuată, din generaţie în generaţie, prin intermediul vânătorilor profesionişti şi/sau pasionaţi ori a braconierilor, ultimii împinşi de nevoie să performeze într-un domeniu interzis activităţii lor. În legătură cu această metodă tradiţională de vânătoare, a cărei practică este legal reglementată în foarte multe ţări din Europa şi din lume, se cuvine să raţionăm mai atent, pentru a nu cădea în greşeala restricţionării ei, în mod exagerat şi aprioric, pe motiv de punere în pericol, din cauza posibilului braconaj, a rezultatului muncii şi eforturilor cinegeticienilor. Este într-adevăr o metodă tăcută de vânătoare şi, din acest motiv, periculoasă pentru paza eficientă a vânatului, dar numai în condiţiile neimplicării vânătorilor şi/sau a paznicilor de vânătoare în această activitate. Cu totul altfel s-ar controla situaţia, dacă paznicii de vânătoare şi vânătorii autorizaţi ar practica sistematic vânătoarea cu anumite tipuri de capcane, la anumite specii de vânat, în anumite perioade ale anului, în anumite terenuri de vânătoare şi doar limitat la numărul de exemplare stabilit prin cotele de recoltă aprobate anual în acest sens. Prezenţa capcanagiilor în teren, exclusiv cu capcane admise la vânătoare, ar stânjeni, până la eliminare, braconajul cu diverse alte tipuri de capcane neautorizate.

Vânătoarea tradiţională cu capcane trebuie acceptată în zilele noastre, inclusiv în România, ca o activitate legitimă şi absolut indispensabilă preocupărilor actuale pentru asigurarea echilibrului între unele specii prădătoare şi unele specii pradă de interes vânătoresc. Fără capcane, suprapopularea terenurilor cu jderi, din Carpaţi până pe malul Mării Negre, cu dihori, câini sălbăticiţi, şa-

cali, pisici hoinare, vulpi etc. nu poate fi ţinută în frâu. Iar acest aspect al suprapopulării, neobservat de marea majoritate a vânătorilor, se repercutează direct asupra cotelor de recoltă ce le revin, din ce în ce mai reduse, de iepuri, fazani, potârnichi, căpriori etc. Plecând de la aceste considerente şi de la adevărul că folosirea capcanelor nu este deloc simplă pentru a avea rezultate satisfăcătoare, necesitând cunoştinţe complexe despre eco-etologia speciilor urmărite şi despre modul de manipulare, aşezare şi camuflare a capcanelor în teren, putem concluziona că metoda de vânătoare în discuţie poate fi atractivă şi mult mai folositoare decât dăunătoare activităţii cinegetice. Dar numai eficient controlată şi practicată exclusiv de vânători şi de paznicii de vânătoare, autorizaţi nominal şi limitat în acest scop. Ne-am alinia astfel tradiţiei şi preocupărilor actuale ale vânătorilor europeni şi asociaţiilor lor de vânătoare, precum şi eforturilor acestora de a menţine un echilibru sănătos între speciile de interes vânătoresc, aproape imposibil de realizat doar cu arma de vânătoare, mai ales în cazul speciilor cu activitate preponderent nocturnă (jderi, dihori, viezuri etc.) Însăşi FACE militează în acest sens şi C.E. este de acord cu preocupările în domeniu. În mod concret, FACE a fost preocupată şi susţine stabilirea în Europa a unui sistem de certificare a tipurilor de capcane ce pot fi folosite în scopul capturării vânatului, subordonat principiilor înscrise în *Acordul de norme internaţionale ale capcanelor fără cruzime* (A.I.H.T.S.). De asemenea, FACE. susţine ideea finalizării unei liste a animalelor ce pot fi capturate cu capcane de către vânători şi de paznicii de vânătoare. Recunoscându-i-se preocupările în domeniu, FACE a fost acceptată ca partener, între anii 2007-2009, într-un grup de lucru ce a finalizat un Raport de 360 de pagini, publicat la finele anului 2011, privind situaţia actuală în materie de bogăţie, ştiinţă şi aplicare a normelor internaţionale ale capcanelor, oferind Comisiei Europene o bază de date absolut necesară cunoaşterii realităţii, în vederea adoptării celor mai înţelepte decizii. În plus, FACE a formulat şi recomandări pentru îmbunătăţirea normelor internaţionale ale capcanelor, în ideea mi-

nimalizării suferinţei animalelor prinse. În contextul prezentat şi al proliferării fără precedent a unor specii prădătoare în România, enumerate exemplificativ în cuprinsul subcapitolului, se impune reluarea problemei utilizării capcanelor fără cruzime şi a definitivării reglementărilor în aplicarea legii noastre, ambele în interesul revigorării unei activităţi considerată tradiţional-culturală în Europa, dar şi al asigurării unui echilibru sănătos între anumite specii de interes vânătoresc.

Abordând şi aspectul etic al vânătorii cu capcane, trebuie să remarcăm faptul că, văzută din afară, această modalitate de practicare a vânătorii pare comodă şi eficientă. În realitate, lucrurile nu se prezintă deloc aşa. Capcanele, indiferent de tipul acestora, nu sunt nici foarte uşor de purtat (cele achiziţionate), nici foarte uşor de confecţionat (cele fixe), nici foarte uşor de amplasat (fără știința necesară) şi nici foarte eficiente. Aceasta fiindcă animalele sălbatice au simţuri nebănuit de ascuţite şi o precauţie deosebită faţă de tot ce apare nou în peisajul familial lor. Ca persoană cu experiență în materie, de la începutul activităţii mele vânătoreşti, pot afirma, cu certitudine, că vânătoarea cu capcane admise la vână-

toare, exclusiv fără cruzime (care prind animalul fără a-l vătăma sau îl omoară instantaneu), nu poate fi nici la fel de eficientă, în general, precum arma de foc. Dar cu capcane se poate acţiona asupra efectivelor unor specii prădătoare, dar şi dăunătoare, al cărui echilibru în natură nu poate fi conservat cu arma de vânătoare (jderi, dihori, bizami etc.) În plus, vânătoarea cu capcane autorizate nu lasă niciodată vânat rănit în urmă.

Important în privinţa vânătorii cu capcane, care necesită o pregătire mult mai pretenţioasă în domeniul eco-etologiei speciilor vizate decât este necesară vânătorilor cu arme de foc, rămâne respectarea câtorva reguli de etică în activitate, nu foarte multe, dar foarte importante, dintre care amintim:

• respectarea întocmai a legii, în privinţa folosirii exclusiv a capcanelor autorizate (capcane fără cruzime), în perioadele admise la vânătoare, doar în limita cotei de recoltă alocate;

• amplasarea capcanelor în locuri ferite, pentru a nu prezenta pericol de accidentare a persoanelor neavizate şi a nu fi stresat inutil vânatul în acestea, prin prezenţa altor vizitatori decât a celor ce lucrează cu ele;

• verificarea, cel puţin o dată pe zi, a capcanelor amplasate în puncte fixe, dimineaţa pentru vânatul cu activitate nocturnă şi seara pentru cel cu activitate diurnă, şi de cel puţin două ori pe zi pentru vânatul cu activitate diurnă şi nocturnă; aceasta pentru a nu lăsa vânatul capturat şi stresat foarte mult timp în capcană;

• evitarea staţionării prelungite şi discuţiilor zgomotoase în apropierea exemplarelor prinse în capcane, pentru evitarea, în cât mai mare măsură, a stresării acestora;

• selecţionarea imediată a vânatului capturat, în sensul de a reda naturii exemplare de vânat capturat accidental, şi din specia urmărită, dacă nu se încadrează în standardele stabilite pentru capturare;

• sacrificarea (asomarea) fără cruzime a exemplarelor capturate ori, după caz, ambalarea lor imediată în lăzi şi depozitarea temporară în locuri liniştite şi întunecoase, înainte de transportul

acestora în condiţii de minim stres către locurile de populare ori repopulare.

Nu mai continuăm cu alte reguli de bună practică în materie, aplicabile şi vânatului extras cu arma de vânătoare, referitoare la respectul cuvenit „adversarului învins”.

Încheiem prin a afirma că şi vânătoarea cu capcane poate fi la fel de utilă şi pasionantă ca şi celelalte vânători tradiţionale, cu arcuri, păsări de pradă şi ogari, dacă este practicată în limitele legilor scrise şi cu respectarea celor nescrise ale vânătorii durabile.

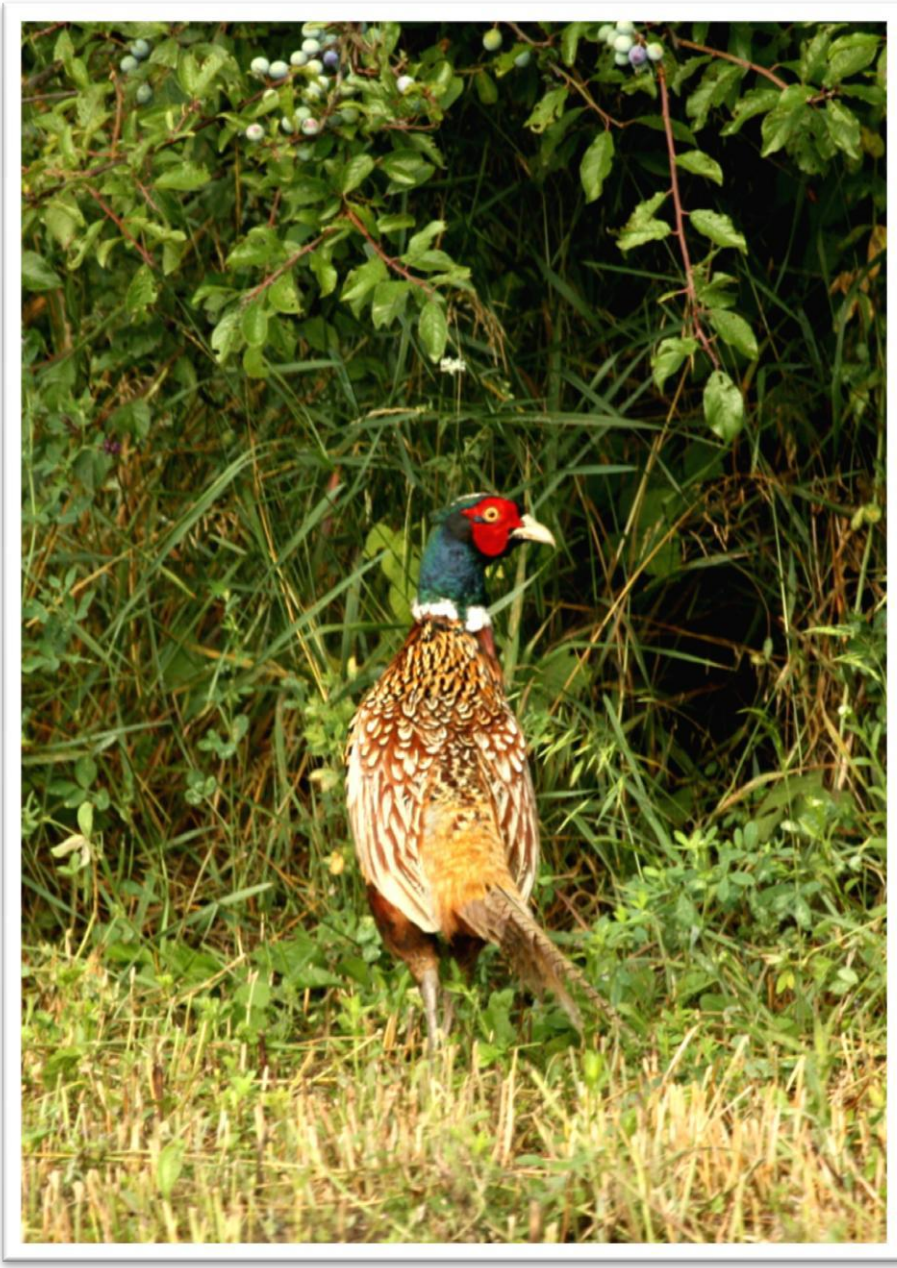

CAPITOLUL IV.
ALTE ASPECTE DE ETICĂ VÂNĂTOREASCĂ

4.1. Vânătoare durabilă

Fauna cinegetică este considerată în România, dar nu numai, resursă naturală regenerabilă a platoului continental, iar vânătoarea se poate practica doar în condiţiile respectării principiului durabilităţii. Concepţia „durabilităţii", doar aparent nouă, tinde să se generalizeze datorită convenţiilor şi acordurilor internaţionale care privesc mediul şi exploatarea raţională a florei şi faunei sălbatice.

Plecând de la această concepţie, potrivit căreia suntem obligaţi să urmărim, în mod prioritar, conservarea efectivelor şi a calităţii faunei cinegetice, în contextul conservării biodiversităţii, vânarea speciilor cu evoluţie normală s-a făcut şi se face la nivelul surplusului populaţional, iar a celorlalte specii, care sunt ameninţate sau vulnerabile, doar limitat la acele exemplare care au devenit agresive faţă de om sau au produs ori produc prejudicii, reale şi importante, societăţii umane.

Ideal ar fi, în continuare, ca prelevarea categoriilor de exemplare precizate să se facă în sensul acţiunii naturii, adică prin extragerea cu prioritate a ceea ce aceasta (natura) oricum ar elimina (exemplare accidentate, bolnave, degenerate, semidomesticite etc.).

Privită în acest fel, vânătoarea poate contribui efectiv la conservarea speciilor cinegetice şi a biodiversităţii, datorită interesului vânătorilor motivaţi social, dar şi economic pe termen lung, de a lăsa generaţiilor viitoare moştenirea naturală rămasă de la înaintaşi.

Acest punct de vedere, mai puţin nuanţat însă, a fost exprimat ca principiu în Rezoluţia nr. 882, referitoare la importanţa vânătorii pentru regiunile rurale ale Europei adoptată, în anul 1987, de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Acelaşi

principiu, al utilizării durabile a resurselor naturale regenerabile, a fost recunoscut formal şi prin Declaraţia Principiilor Uniunii Internaţionale pentru Conservarea Naturii (U.I.C.N.), adoptată în timpul Congresului Mondial de la Aman, în anul 2000.

Fiind exprimat şi recunoscut astfel, principiul exploatării durabile a faunei cinegetice, „*care constituie în fapt o recunoaştere oficială internaţională a rolului pe care l-au jucat şi îl pot juca vânătorii în menţinerea echilibrului agro-silvo-cinegetic",* trebuie luat în considerare şi înscris ca atare în reglementările naţionale, ce se impun a fi respectate întocmai.

Sunt totuşi suficiente exemple care justifică temerea că, în ţările cu economie în curs de tranziţie precum România, această resursă naturală regenerabilă ar putea fi, în anumite situaţii, supra-exploatată. Fiindcă, din interese economice de moment, s-a mai renunţat şi se mai poate renunţa conştient la anumite exigenţe ecologice sau, pur şi simplu, pot fi scăpate de sub control unele acţiuni de prelevare a surplusului populaţional.

Aceasta ar putea pune în pericol evoluţia efectivelor şi a calităţii unor populaţii locale de faună cinegetică (urs, capra neagră, cerb şi anumite specii de păsări migratoare), prestigiul managerilor din activitatea cinegetică şi ideea de responsabilitate a vânătorilor.

Sunt motivele pentru care autorităţile competente trebuie să creeze şi să menţină un cadru juridic şi administrativ adecvat exploatării durabile, prin vânătoare, a faunei cinegetice din libertate. Acest cadru nu poate face însă abstracţie de alte activităţi în legătură directă cu vânătoarea durabilă, cum ar fi, de exemplu, activitatea de creştere şi de valorificare a faunei cinegetice din crescătorii. Fiindcă astfel de activităţi, în legătură cu vânătoarea, pot influenţa covârşitor puritatea, vigurozitatea şi perenitatea unor specii de faună cinegetică din libertate şi, în final, însăşi durabilitatea activităţii de vânătoare.

Asupra acestor activităţi vom reveni, în continuare, cu unele detalii. Până atunci, doar apreciem că în România se impun reglementări în plus faţă de cele existente, pentru a pune ordine în crescătoriile de vânat şi în modalităţile de valorificare a vânatului produs în acestea.

4.2. Crescătorii de faună cinegetică

S-au înfiinţat, în primul rând, pentru popularea terenurilor de vânătoare cu specii noi de faună cinegetică (fazani, mufloni, cerbi lopătari etc.) şi pentru repopularea aceloraşi sau a altor terenuri cu specii care au existat, dar au dispărut între timp ori s-au împuţinat. Mai târziu au luat amploare şi alte crescătorii de vânat, pentru valorificări de fazani la export sau pentru consum intern, după caz.

În România, cele mai dezvoltate şi mai productive crescătorii au fost cele de fazani, dar experimental au fost înfiinţate şi crescătorii de potârnichi, iepuri de câmp şi raţe semisălbatice.

Indiferent de speciile pentru care au fost create aceste crescătorii, ele au evoluat în timp, de la sistemul seminatural de înmulţire (extensiv) către cel zootehnic, denumit semiindustrial (intensiv). Exemplificăm, în acest sens, evoluţia mai cunoscută a creşterii fazanilor în captivitate.

Mai întâi, fazanii maturi reproducători au fost capturaţi primăvara din libertate, iar ouăle obţinute de la aceştia au fost clocite cu găini - cloşti, care îngrijeau în continuare puii scoşi direct în teren, până pe la vârsta de 40-50 de zile, când deveneau independenţi. Sistemul acesta antebelic de înmulţire a fazanului, destinat exclusiv populării terenurilor de vânătoare cu fazani, prezenta unele inconveniente economice, dar şi unele avantaje ecologice de necontestat. Dintre inconvenientele cu caracter economic amintim:

- producţia mică de ouă/făzăniţă (cca. 25-30 buc.), procent mai redus de ecloziune (cca. 50-60%) şi pierderi mai mari de pui până la vârsta autopopulării (45-50 zile);

• manoperă mai costisitoare pentru un pui ajuns la vârsta populării;

• consumul mai ridicat de hrană şi de materiale necesare pentru un pui ajuns la vârsta populării.

În concluzie, inconvenientele menţionate conduceau la costuri mai ridicate pe pui de fazan considerat a fi populat în teren. Doar considerat a fi populat, fiindcă puii de fazani auto-populaţi nu se puteau număra niciodată foarte exact.

Avantajul adaptării aproape perfecte a acestor pui la condiţiile de mediu în care erau populaţi era însă esenţial pentru viabilitatea ulterioară şi procentul ridicat de supravieţuire, ceea ce diminua sau anula dezavantajele economice precizate mai sus. De asemenea, avantajul era esenţial pentru garantarea organizării unor vânători de calitate, sportive şi etice, la fazani cu adevărat sălbatici.

Mai târziu, din dorinţa creşterii productivităţii fazaneriilor şi scăderii preţului de cost/pui de fazan ajuns la vârsta populării (50 zile), s-a renunţat la sistemul seminatural de înmulţire a fazanului, adoptându-se sistemul semiindustrial. Fazanii reproducători, capturaţi până atunci din libertate, au fost înlocuiţi cu fazani proveniţi de generaţii din fazanerii, selecţionaţi după criteriul vigurozităţii şi producţiei mari de ouă. Prin această selecţie nenaturală şi alte tehnici specifice, producţia de ouă/făzăniţă s-a dublat practic şi a continuat să crească. Numai că bagajul ereditar al puilor proveniţi din astfel de fazani, selecţionaţi de zeci de ani pentru producţie mare de ouă, trataţi permanent preventiv şi curativ împotriva bolilor specifice şi hrăniţi ştiinţific conform nevoilor organismului, a diminuat vitalitatea puilor obţinuţi şi mai ales caracterul sălbatic al acestora. Este sigur că o primă cauză a reducerii adaptabilităţii la mediu a puilor de fazan obţinuţi din astfel de părinţi şi, implicit, a mortalităţilor mai ridicate a acestora după populare, o constituie tocmai provenienţa reproducătorilor din fazanerii, uşor degeneraţi faţă de cei din libertate. Dar nu este singura cauză. Puii de fazan obţinuţi prin

acest sistem semiindustrial de înmulţire au fost şi sunt hrăniţi ştiinţific cu concentrate, care le asigură tot necesarul de elemente nutritive, sunt trataţi preventiv şi curativ împotriva bolilor şi sunt ţinuţi la adăpost în hale, până aproape de vârsta populări, urmărindu-se o supravieţuire cât mai mare şi, implicit, un preţ de cost/pui de fazan populat la 50 de zile cât mai mic. Din acest motiv, al preţului de cost cât mai mic pe puiul de fazan populat, adaptarea puilor la condiţiile de hrană naturală şi la dormitul afară, pe cracă, lasă de dorit. Treptat, în decursul anilor, vârsta la care puii de fazani au fost populaţi a crescut, de la 40-50 de zile la 55-60, apoi la 70 - 80 şi chiar la mai mult, pentru a asigura o supravieţuire aparent mai bună după populare.

Desigur că impresia unor populări din ce în ce mai eficiente, cu pui de fazani de vârstă din ce în ce mai mare, este mai puţin ecologică şi mai nesigur de apreciat. Preţul de cost pe fazan împuşcat, nu pe fazan populat, a crescut în continuare, ajungând să devină inacceptabil pentru gestionari, chiar în condiţii de vânătoare trucată, din ce în ce mai puţin sportivă, mai puţin etică şi mai puţin durabilă. Aceasta deoarece adaptabilitatea exemplarelor populate la mediu este din ce în ce mai redusă, pe măsură ce vârsta la care se fac populările creşte, mortalitatea peste iarnă este din ce în ce mai ridicată în cazul acestor fazani şi, ceea ce nu se ia în considerare, deşi poate avea efectul cel mai grav, este o devitalizare categorică a populaţiei de fazan din libertate, prin încrucişarea cu fazani aparent mai viguroşi, în realitate uşor degeneraţi, proveniţi din fazanerii.

Nu vom aprofunda acum aspectul revitalizării reproducătorilor din fazanerii şi al păstrării caracterului sălbatic al acestora, precum şi al progeniturilor obţinute, prin înlocuirea cocoşilor proveniţi de zeci de generaţii din crescătorii cu cocoşi capturaţi primăvara din libertate şi prin adaptarea deliberată a puilor de la vârste mici la hrana naturală şi la dormitul afară pe cracă. Aceste aspecte se impun a fi clarificate în viitor, indiferent de costuri,

pentru a nu risca degenerarea insidioasă a populaţiilor de fazani, din ce în ce mai reduse, din libertate şi, implicit, afectarea eticii şi durabilităţii vânătorii.

4.3. Populări cu faună cinegetică

Se afirmă, pe bună dreptate, că între vânător, cu echipamentul său, şi fauna cinegetică, cu simţurile sale, a existat, din negura vremurilor, o competiţie echilibrată, benefică selecţiei pozitive a celei din urmă. Această competiţie a fost însă relativ echilibrată doar până pe la jumătatea secolului XIX, când, datorită progreselor tehnice înregistrate, inclusiv în domeniul armelor de vânătoare, s-au impus restricţii, din ce în ce mai accentuate, în privinţa tipului acestora şi metodelor prea facile de practicare a vânătorii. Altfel, competiţia ar fi degenerat mai întâi în dezavantajul faunei cinegetice, apoi şi al vânătorului, care n-ar mai fi avut ce să vâneze. De aceea, pe fondul acestui progres tehnic şi al deteriorării tot mai accentuate a condiţiilor de mediu pentru fauna cinegetică, au fost necesare reglementări tot mai restrictive, în scopul salvgardării unor specii vizibil afectate (cocorii, dropia, spârcaciul, cocoşul de mesteacăn etc.) şi convenţii internaţionale care să le generalizeze aplicabilitatea. Nu a fost scăpată din vedere nici protecţia habitatelor acestora, a căror degradare a atras după sine împuţinarea speciilor mai greu adaptabile la schimbările survenite cu repeziciune în mediul natural.

Legislaţia naţională în materie de vânătoare şi de protecţie a fondului cinegetic a trebuit să preia, la rândul ei, chiar împotriva tradiţiei autohtone, prevederile convenţiilor şi acordurilor internaţionale cu aplicabilitate în domeniu. În plus, vânătorii şiau autoimpus şi alte restricţii în practicarea vânătorii, prin intermediul regulilor nescrise de etică vânătorească, care converg înspre acelaşi obiectiv al protecţiei faunei cinegetice şi al menţinerii unei competiţii acceptabile între vânători şi aceasta. În

alte condiţii, vânătoarea ar fi încetat de mult să mai fie motivată convingător, din punct de vedere al necesităţii, legalităţii şi moralităţii.

În contrast cu evoluţia prezentată, au involuat însă modalităţile de populare cu faună cinegetică şi practica vânării exemplarelor populate din speciile respective.

La început, deşi a primat grija pentru fauna cinegetică autohtonă, au fost făcute populări în următoarele scopuri:

- pentru întemeierea unor populaţii noi de faună cinegetică, cum au fost populările iniţiale cu fazani, cerbi lopătari, mufloni, cerbi austrieci, mistreţi etc.
- pentru întemeierea unor populaţii noi de faună cinegetică autohtonă, prin reintroducerea unor specii dispărute, cum au fost populările cu cerb, căprior, capră neagră şi cocoşi de munte în areale în care au încetat să mai existe;
- pentru sporirea productivităţii unor fonduri de vânătoare cu densităţi prea mici ale unor specii de faună cinegetică, cum

au fost şi sunt populările cu fazani, iepuri, căpriori, potârnichi etc.

Indiferent de scopul populărilor, acestea s-au întreprins cu exemplare mature capturate din libertate, cu progenitura acestora capturată din libertate şi crescută pentru un timp în captivitate sau, în cazul fazanilor şi potârnichilor, cu vânat obţinut în crescătorii.

În toate cazurile de populare a terenurilor de vânătoare cu astfel de specii de faună cinegetică, s-a pus accentul sau trebuia pus pe vitalitatea exemplarelor ce urmau a fi populate, pe conservarea caracterului sălbatic al acestora, pe pregătirea prealabilă a terenului în care urmau să fie eliberate, pentru evitarea decimării lor de către prădători, şi pe urmărirea evoluţiei nucleului întemeiat în teren. Nici colaborarea cu populaţia locală nu a fost neglijată, în scopul obţinerii acordului şi sprijinului acesteia.

Despre vânarea speciilor în primul an după populare, cu excepţia fazanului şi, într-o mai mică măsură, a potârnichei şi a raţei semisălbatice, nu a fost vorba la început. Numai după ce a existat garanţia instalării unui efectiv autopropagativ s-a acceptat practicarea limitată a vânătoarei, mai întâi prin metode selective, apoi cu respectarea aceloraşi reguli precum în cazul vânării exemplarelor din libertate.

Situaţia a involuat însă neplăcut, în ultima vreme, în privința evoluției efectivelor de fazan din libertate şi poate involua, în mod similar, în cazul potârnichei şi raţei sălbatice, din cauza vânării exagerate şi a insuficientei atenții acordate ocrotirii şi îngrijirii stocurilor de reproducție, precum şi devitalizării populațiilor din libertate prin lansarea de reproducători din crescătorii. Deocamdată atâta se poate exemplifica negativ pentru ţara noastră, existând totuşi şi perspectiva unei involuţii asemănătoare şi în practicarea vânării la alte specii, după exemplul negativ din unele ţări vecine, precum cerb, lopătar, căprior şi mistreţ, dacă vor fi crescute în captivitate şi populate ulterior, în principal pentru organizarea de vânători comerciale.

Toate aceste involuţii în practica creşterii şi valorificării faunei cinegetice din crescătorii, prin împuşcare imediat după populare, dăunează grav ideii de conservare a caracterului sălbatic al faunei cinegetice şi a biodiversităţii. Şi ideii de vânătoare sportivă, fiindcă numai de vânătoare sportivă nu poate fi vorba atunci când avem de-a face cu fauna cinegetică semidomesticită ori „sedată" sau cu „recoltarea" acesteia în chiar ziua eliberării în teren ori în ţarcuri reduse ca suprafaţă.

Astfel de situaţii vor fi analizate în cele ce urmează, prin prisma conceputului de vânătoare sportivă, etică şi, bineînţeles, durabilă.

4.4. Vânarea fazanilor imediat după populare

Vom aborda concis, în continuare, doar aspectul imoral al unor practici nepotrivite de vânare a fazanilor, populaţi din fazanerii, imediat după populare.

Din cauza preţului mare de cost/fazan populat şi mai ales a preţului exagerat de cost/fazan împuşcat, s-a ajuns treptat la popularea terenurilor de vânătoare cu fazani de peste 120 zile şi la vânarea acestora imediat după populare. Uneori, a doua zi sau în chiar ziua populării.

În aceste condiţii, numai de vânătoare, în sensul adevărat al cuvântului, nu poate fi vorba. Ce fel de vânătoare poate fi această „sacrificare" a fazanilor dezorientaţi, care aproape nu ştiu să zboare, împinşi de hăitaşi către vânători, strânşi în cele din urmă, fără prea multe şanse de scăpare, între canonada armelor şi vacarmul strigătelor din urmă, între loviturile de alică şi cele de bâtă?

Această „sacrificare", lipsită de cea mai elementară urmă de etică vânătorească, căreia i se potriveşte mai bine cuvântul de „decimare" sau „masacrare" nicidecum de „recoltare", mai poate fi considerată vânătoare?

Ce fel de satisfacţie poate produce unui vânător, care are pretenţia că se respectă, o astfel de parodie de vânătoare şi ce fel de vânători pot fi aceia care se complac în astfel de situaţii?

Până când cred organizatorii unor astfel de vânători trucate, că îşi pot bate joc de etica vânătorească şi pot pune în real pericol ideea de perenitate a activităţii de vânătoare?

Până când cred ei că pot păcăli invitaţii oficiali şi vânătorii străini, dar nu numai, cu organizarea unor astfel de partide de „recoltare" a fazanilor, generatoare doar de avantaje materiale pentru organizatori?

Până când cred că se pot lăuda cu perfecţionarea acestui mod de practicare a „sacrificării" fazanilor aruncaţi direct din coşuri, peste liziera pădurii, deasupra armelor pretinşilor vânători, care ori nu înţeleg nimic din ceea ce se întâmplă ori acceptă un astfel de „joc" puţin onorabil, ajungând de râsul bătăiaşilor?

Dincolo de aceste întrebări, incomode pentru mulţi dintre camarazii contemporani de vânătoare, trebuie readusă în discu-

ţie ideea de durabilitate a vânătoarei, ca activitate utilă echilibrului în natură şi societăţii.

Opinăm, deci, că este timpul să uităm astfel de practici la noi, ale forestierilor-cinegeticieni, şi să revenim la un mod corect, onorabil, sportiv şi etic de practicare a vânătorii, aşa încât să evităm, în cel de-al 12-lea ceas, căderea în ridicol şi degradarea ideii de vânătoare sportivă şi durabilă în ochii nevânătorilor, pentru a nu încuraja, fie şi prin nepăsare, o altă idee actuală neplăcută nouă, de abolire sau interzicere temporară a vânătorii, precum s-a pus problema în Italia, Germania, Albania şi Moldova, cu câţiva ani în urmă sau mai de curând.

Atunci când în lume se vorbeşte de conservarea biodiversităţii şi de vânătoare durabilă, noi nu putem încuraja mascarada sacrificării, cu arma de vânătoare, a vânatului semidomesticit provenit din crescătorii sau chiar în incinta acestora. Dorim să păşim într-o Europă actuală, care renunţă, de la nord spre sud, la astfel de practici de vânătoare trucată, nu să repetăm greşelile care au costat şi costă considerabil vânătorii contemporani în lupta cu „verzii".

Colegii silvo-vânători, care procedează în mod similar, trebuie să se documenteze mai atent în speţă şi să înţeleagă că s-au apucat de o „şmecherie" puţin onorabilă în vânătoare, dar costisitoare în final pentru noi toţi şi pentru societate.

4.5. Vânarea păsărilor aruncate din coş

Cu mai mulţi ani în urmă, dar nu chiar aşa de mulţi, era încă admis tirul la porumbei vii, înlocuit, atunci când lumea nevânătorilor a început să vocifereze împotriva unor astfel de practici, cu tirul la graurii vii, lansaţi direct din colivii, în faţa armelor de vânătoare şi a spectatorilor dornici de astfel de competiţii. În acea vreme, a anilor '60, se făceau bani frumoşi din organizarea unor „spectacole" de acest gen şi din exportul de grauri vii, capturaţi cu miile noaptea din stufărişuri.

Pe parcurs, această modalitate de tir, pe seama unor păsări bune zburătoare, s-a perfecţionat, datorită imaginării unor dispozitive sofisticate de catapultat păsările la înălţime, din diferite puncte subterane necunoscute, pentru a surprinde trăgătorii. Se considera, pe bună dreptate, că această modalitate de tir se apropia cel mai mult de tirul practicat în natură şi că era cea mai eficientă formă de antrenament a vânătorilor de zburătoare. În plus, atenţia multor vânători mai comozi din fire, dar cu înclinaţii spre tablouri vânătoreşti bogate, era abătută din terenul de vânătoare spre poligoanele destinate tirului la astfel de păsări, ceea ce scădea într-o oarecare măsură presiunea exercitată de vânători asupra vânatului din libertate.

Din păcate, lipsa de măsură a organizatorilor, care urmăreau să exploateze cât mai profitabil slăbiciunile unora dintre vânători, a făcut ca această modalitate de tir să fie dezavuată până la urmă şi, în final, să fie interzisă prin reglementări oficiale, scăpând la timp vânătorii de critica protecţioniştilor şi de oprobiul public.

A rămas admis tirul în poligon la talere şi la alte ţinte neînsufleţite ori pe simulatoare, care formează aptitudini şi menţine în formă vânătorii, dar nu satisface dorinţele celor cu înclinaţii spre tirul pe fiinţe vii.

De aceea, se consideră că tirul la talere constituie astăzi o alternativă a vânătorii, dar numai pentru o anumită categorie de vânători sportivi. Pentru cei cu porniri nepotrivite, nu reprezintă o atracţie atât de mare încât să le distragă atenţia de la vânatul din libertate.

Reorientarea comercianţilor în materie de tir vânătoresc şi de vânătoare nepotrivită s-a produs însă, din acest motiv, cu mare rapiditate, pe măsura motivaţiei economice pe care o reprezentau astfel de activităţi.

Poligoanele de tir vânătoresc s-au înmulţit într-un ritm extraordinar, dar numai în alte ţări. Acelaşi lucru se putea întâmpla şi la noi, dacă legislaţia în domeniul armelor şi muniţiilor nu

ar fi fost atât de defavorizantă din acest punct de vedere. Credem că cea mai defavorizantă din toată Europa.

Pentru vânătorii cu predispoziții distonante au început să fie organizate partide de vânătoare comercială reprobabile, de multe ori la vânat semidomesticit. S-a mai scris despre astfel de vânători trucate, obişnuite în multe ţări europene, ca fiind de-a dreptul primejdioase pentru ideea de utilitate a vânătorilor şi de etică în practicarea vânătorii.

Pentru a avea vânat din belşug, la un nivel satisfăcător cerinţelor vânătorilor cu astfel de porniri şi doritori de tablouri impresionante cu vânat împuşcat, s-a mers în două direcţii:

- au fost combătuţi, până aproape de exterminare, prădătorii naturali şi, ulterior, au fost populate terenurile de vânătoare cu fazani şi potârnichi din crescătorii, uneori şi cu iepuri prinşi din libertate; vânătorile s-au organizat de regulă în sezon, târziu după populare; deşi mai aproape de U.E. sau de interesele acesteia, directivele în privinţa conservării biodiversităţii par să nu-i fi interesat prea mult pe profesioniştii din ţările cu astfel de preocupări şi nici nu i-a stânjenit deloc în activitatea comercială desfăşurată; mai mult decât atât, au continuat să combată prădătorii cu capcane şi otravă selectivă, favorizând în mod esenţial supravieţuirea vânatului populat, ceea ce noi am refuzat aprioric, pentru a nu încălca prevederile directivelor europene şi ale convenţiilor internaţionale la care România a aderat, mai recent, dar fără nici un fel de rezerve;
- au fost populate terenurile de vânătoare cu fazani semisălbatici din crescătorii, bineînţeles după combaterea prădătorilor naturali ai acestora; populările s-au făcut în stufărişuri şi desişuri izolate pentru a stânjeni migrarea fazanului, cu doar câteva zile înainte de vânătoare; în vederea salvării aparenţelor, bătăiaşii sunt însoţiţi de câini de vânătoare bine dresaţi, care merg la picior şi saltă peste 90% din fazanii lansaţi; uneori, la 15-20 m în faţa vânătorilor, este întinsă, paralel cu linia de standuri, şi o plasă mascată, de cca. 0,80 m înălţime, care

obligă fazanii să se ridice în zbor; când terenul permite, vânătorii sunt aşezaţi de-a lungul văilor, pentru a li se da şi şansa unor „lovituri regale”.

În România, pe fondurile RNP Romsilva unde există tendinţa de a se excela prin originalitate, nici măcar aceste aparenţe nu au fost salvate. Neinspirata aruncare „silvo-cinegetică” a fazanilor direct din coş, peste liziera pădurii, deasupra armelor vânătorilor, amplasaţi la 30-40 m distanţă, este deja de notorietate. Cel puţin în rândul bătăiaşilor. Fazanii sunt luaţi din coşurile lăsate în chiar ziua vânătorii dinaintea liniei de vânători oficiali sau străini, sunt învârtiţi o dată sau de două ori pentru ai ameţi şi sunt aruncaţi tangent la cercul descris cu mâna întinsă în plan vertical, spre vânători. Confuzi din cauza sângelui care le apasă creierul, fazanii aruncaţi în aer nu pot zbura decât în linie dreaptă, pe direcţia în care au fost aruncaţi.

Zborul greoi facilitează tirul pretinşilor vânători, aşa încât mai mult de jumătate din fazanii „eliberaţi” sunt recoltaţi. Jumătate din cei rămaşi în viaţă, aflaţi la primul lor zbor în libertate,

se lasă jos în spatele vânătorilor, unde de regulă, sunt împuşcaţi pe motivul că ar fi fost, în prealabil, aliciţi. Puţini mai scapă teferi sau răniţi uşor şi, cu puţin noroc, supravieţuiesc până primăvara. Unii chiar ajung să se reproducă, revitalizând uşor populaţiile de fazani din libertate.

Astfel de parodii de vânătoare, oficiale sau cu străinii, la fazani aruncaţi direct din coş, s-au organizat discret de multă vreme de către silvicultori.

Imaginaţia „invenţiilor" în materie de parodii de vânătoare pare să nu aibă însă nici o limită.

În ianuarie 2004, pe un fond special gospodărit de RNP Romsilva, s-a organizat o vânătoare oficială la iepuri. Deoarece, de prea multă „ocrotire şi îngrijire" iepurii se răriseră pe fondul cinegetic în discuţie, organizatorii s-au gândit să îmbunătățească impresia prin lansarea unor iepuri vii din lăzi, prinşi şi parcaţi în prealabil, pentru valorificare la export. Lansarea s-a făcut direct din lăzile în care erau captivi, spre ţevile armelor oficialilor, atunci când cercul goanei s-a închis într-atât încât să nu le dea posibilitatea evadării în alte direcţii. Puţini urecheaţi, aduşi cu sacrificii economice şi de prin alte judeţe, au mai scăpat. Pe hârtie, atât cei vii, cât şi cei morţi, au figurat probabil „colonizaţi". Este şi acesta un aspect de ilegalitate, dar care, în contextul eticii vânătoreşti şi gestionării durabile a vânatului contează, pentru noi, mult mai puţin.

După scandalul urşilor nărăviţi prin hrănire cu carne necertificată sanitar-veterinar sau cu alte sorturi de hrană, în faţa unor observatoare special amenajate cu pătuţ, sobiţă şi latrină, de unde erau împuşcaţi în cadrul unor cote de recoltă interesat împărţite, sub oblăduirea autorităţii publice responsabile de protecţia mediului, nu ne mai trebuia decât un scandal pe tema împuşcării fazanilor aruncaţi din coş şi a iepurilor vii lansaţi din lăzi.

De aceea considerăm că este timpul să revenim cu picioarele pe pământ şi să limpezim public poziţia noastră, pentru salvarea prestigiului care ne-a rămas ca vânători sportivi. Chiar dacă cea mai mare parte dintre managerii noştri în vânătoare şi vânători români pot fi exemplu pentru europeni în materie de management cinegetic şi de etică vânătorească, rămâne acea parte a vânătorilor distonanți la care ne-am referit, din păcate importantă din multe puncte de vedere, care se comportă la vânătoare precum în activitatea de zi cu zi desfăşurată în societate.

Rămâne de văzut care dintre părţi îşi va impune, pe termen scurt, punctele de vedere. Pe termen lung, nu se va putea face decât vânătoare durabilă, prin metode selective, sportive şi etice. Altfel, probabil că nu se va mai face deloc vânătoare.

4.6. Controversata vânătoare în ţarcuri

Ingerinţele unor persoane care au urmărit sau urmăresc obţinerea de profit, din activitatea cinegetică, a modificat şi nuanţat interesul pentru finalitatea urmărită şi fair play-ul acestei

activităţi. Este adevărat că, pentru susţinerea şi dezvoltarea activităţii cinegetice, a fost şi este nevoie de bani, dar nu se poate merge atât de departe cu concesiile ecologice, în favoarea celor economice, încât să fie urmărită doar obţinerea de profit material în detrimentul imaginii şi al sportivităţii. Aceasta chiar şi atunci când profitul este absolut necesar pentru reinvestire în dezvoltarea activităţii. Sunt căi şi soluţii de mijloc care se pot adopta, benefice atât dezvoltării activităţii cu caracter sportiv, cât şi bugetului celor care se ocupă, interesaţi material, de dezvoltarea ei. În nici un caz nu poate fi subordonată total ideea de hobby celei de profit material din hobby.

În decursul timpului, din dorinţa organizării unor partide de vânătoare cât mai sigure şi mai avantajoase economic, s-a trecut de la popularea terenurilor de vânătoare libere, la popularea unor terenuri împrejmuite (ţarcuri), cu mistreţi, cerbi lopătari, cerbi carpatini, căpriori, mufloni etc.

Prima problemă care s-a ridicat în legătură cu aceste ţarcuri, destinate practicării vânătorii pe seama vânatului captiv, a

fost cea referitoare la suprafaţa lor. Din punct de vedere etic, aceste ţarcuri de vânătoare trebuie să aibă suprafeţe suficient de mari, de ordinul sutelor sau miilor de ha, pentru ca vânatul din interior să fie cât mai puţin stresat de limitarea mişcării lui. Mai ales în timpul partidelor de vânătoare. De stresat, fauna captivă este oricum stresată, datorită densităților prea mari în care este obligată să vieţuiască, într-un spaţiu vital cu mult sub raza sa zilnică de activitate. Inspectările zilnice ale împrejmuirii de către fauna captivă, puse în evidenţă de potecile bătute de-a lungul perimetrului interior al gardurilor, nu are altă explicaţie decât dorinţa permanentă de evadare dintr-un habitat stresant, necorespunzător.

Din punct de vedere economic, ţarcurile mari s-au dovedit însă mai dezavantajoase decât cele mici, care închid suprafeţe de teren de numai 200 - 250 ha. Şi din punct de vedere tehnic au fost preferate ţarcurile mici, deoarece creşterea vânatului se poate face intensiv, efectivele de vânat pot fi mai atent ţinute sub observaţie, iar recoltarea vânatului se poate organiza mai uşor şi mai sigur. Doar ideea de sport şi etică în vânătoare are mai mult de suferit în cazul acestora.

Tehnicile creşterii vânatului în ţarcuri din ce în ce mai mici, chiar cu înmulţire în maternităţi, a fost foarte bine pusă la punct în ultima vreme, ca de altfel şi hrănirea ştiinţifică a vânatului captiv, folosindu-se în unele cazuri chiar biostimulatori de creştere.

Fiind avantajoasă economic şi existând suficient de mulţi amatori pentru aşa-zisa „vânătoare în ţarcuri", preocupare aducătoare de profit şi de alte avantaje, aceasta s-a perfecţionat în mod continuu, luând o amploare în Europa ultimilor 50 de ani. Numai că, urmărindu-se în principal eficienţa economică şi implicit viteza de recuperare a banilor investiţi în activitate, s-a exagerat prin reducerea tot mai accentuată a suprafeţei ţarcurilor, ajungându-se până la suprafeţe mai mici de 200 ha, unele chiar ridicol de mici. În plus, nu de puţine ori proprietarii ţarcurilor au încercat şi capturarea de vânat din libertate, chiar în situaţiile în care acesta nu le aparţinea. De aceea, în privinţa acestor ţarcuri de vânătoare, care ies de sub incidenţa legilor referitoare la vânătoare şi protecţia animalelor, s-a simţit nevoia unor reguli mai clare din punct de vedere administrativ, cinegetic, sanitar-veterinar şi etic.

Dintre aceste reguli, neasimilate integral la noi în ţară, reamintim următoarele:

- *fauna cinegetică din ţarcuri, spre deosebire de cea din libertate, aparţine proprietarilor de ţarcuri, care o pot administra şi valorifica după cum consideră de cuviinţă, în condiţiile economiei de piaţă şi a respectării prevederilor legii privind protecţia animalelor;*
- *ţarcurile trebuie realizate în aşa fel încât să nu permită schimbul de vânat din interior, cu cel din libertate; aşadar, gardurile trebuie să fie suficient de înalte şi suficient de bine asigurate la baza (cu plasă îngropată la adâncime sau protejată prin fir electric) încât să nu permită schimbul de vânat şi, mai ales, să nu aibă confecţionate porţi capcană care să permită vânatu-*

lui din libertate să intre în ţară, fără posibilitate de ieşire ulterioară;

- *gardul ţarcului trebuie să fie protejat pe interior, dar şi pe exterior dacă este cazul, printr-un fir electric care să nu permită apropierea vânatului din libertate de cel din ţarc, aşa încât să fie evitată transmiterea unor eventuale epizootii periculoase pentru colectivităţile dense din ţarcuri sau invers;*
- *sunt obligatorii filtrele de dezinfecţie la porţile ţarcurilor şi dispozitive speciale care să nu permită evadarea vânatului închis prin spaţiul porţilor atunci când acestea se deschid;*
- *este obligatorie ţinerea de evidenţe clare privind efectivele de faună cinegetică din ţarcuri şi recoltele realizate în acestea, intrările şi ieşirile de vânat, tratamentele sanitar-veterinare efectuate ş.a.m.d.*

A rămas totuşi o mare dilemă nesoluţionată, care a constituit până la urmă cauza interzicerii, prin lege, a vânătorii în ţarcurile din unele ţări (Belgia) şi a decăderii modei ţarcurilor din altele (Germania), datorită criticilor „verzilor". Dilema o constituie denumirea activităţii de sacrificare cu arma de vânătoare a vânatului din ţarcuri: constituie vânătoare sau, pur şi simplu, o modalitate de recoltare a acestui vânat, crescut în condiţii de captivitate?

Dacă este vorba despre o modalitate de sacrificare şi valorificare a surplusului de vânat din ţarcuri - pe care noi, ocolind cuvântul vânătoare, nepotrivit în cazul vânatului captiv, am denumit-o recoltare - atunci ar trebui respectate regulile europene referitoare la sacrificarea fără stres şi chinuri a animalelor, chiar dacă sunt de provenienţă sălbatică. Or, acest lucru nu este interesant de susţinut din punct de vedere economic.

De aceea, proprietarii de ţarcuri mici şi firmele care intermediază acţiuni de recoltare a vânatului în ţarcuri, folosesc în continuare termenul de „vânătoare", ceea ce nu este deloc justificat şi benefic pentru imaginea vânătorilor şi activităţii de vânătoare, desfăşurată exclusiv în libertate.

Practicarea „vânătorii” în astfel de condiţii nu poate fi acceptată nici de vânătorii care se respectă şi nici de „verzi”. Primii fiindcă au intuit, de la început, reversul folosirii noţiunii de vânătoare pentru recoltarea surplusului de vânat din spaţiile împrejmuite, reduse ca suprafaţă, în care vânatul este hăituit până ce, în final, este împuşcat. Ei au realizat că această confuzie îi poate costa prestigiul şi vor atrage oprobriul „verzilor”, care, cu argumente pertinente de această dată, susţin cruzimea şi lipsa de sportivitate a practicii vânătorii în astfel de condiţii, generalizând însă teoria şi pentru vânatul din libertate.

Tăvălugul pare deja pornit în Europa. Aşa după cum am mai afirmat, vânătoarea în ţarcuri a fost interzisă prin lege în Belgia. Cei cca. 300.000 de vânători din Germania au avut probleme serioase din partea celor peste 5.000.000 de „verzi” şi simpatizanţi ai acestora (din care 44.000 membri de partid), care au dominat la un moment dat, prin reprezentanţii lor politici, Guvernul Germaniei şi au susţinut schimbarea legii vânătorii în această ţară. În Anglia au fost mişcări ample de protest împotriva vânătorii tradiţionale cu echipaje de câini de vânătoare şi împotriva masacrelor care se fac în rândul vânatului populat. Nici Austria şi nici Ungaria nu mai sunt la fel de liniştite ca până acum în privinţa vânătorilor organizate în ţarcuri şi a vânării trucate a unor specii de vânat semidomesticit. Chiar dacă proprietarii unor ţarcuri mici de faună cinegetică şi ai unor terenuri de vânătoare intens populate, precum şi cei care intermediază acţiuni de „recoltare” a vânatului în astfel de condiţii, găsesc încă amatori în acest sens, nu se poate neglija la nesfârşit opinia „verzilor” şi nici opinia publică potrivnică acestei activităţi bănoase, dar jalnice din punct de vedere etic. Există un risc major al blamării, până la urmă, a vânătorii în sine şi a tuturor vânătorilor, tocmai din cauza a ceea ce se întâmplă în aceste ţarcuri mici.

Totuşi, chiar în acest context nefavorabil, unii dintre managerii fondurilor cinegetice continuă să investească sume mari

de bani pentru amenajarea unor ţarcuri, în general mici, de vânat (cu mistreţi, cerbi comuni, cerbi lopătari şi mufloni, deocamdată). Se gândesc însă mai departe, după un alt exemplu căzut în şi mai mare dizgraţie, la posibila creştere a unor exemplare de trofeu în ţarcuri şi la colonizarea acestora, după dopare şi drogare, în terenul liber, anterior sau chiar în ziua organizării vânătorii cu străinii sau cu invitaţi.

Nu contestăm faptul că încă mai pot pune în practică astfel de idei, anacronice pentru noi, şi că mai pot recupera încă banii investiţi, deşi ne îndoim de acest lucru în conjunctura internaţională actuală, ci ne gândim la răul pe care l-au făcut şi îl fac investitorii în astfel de ţarcuri mici, ideii de vânătoare sportivă, etică şi durabilă în România.

Regretăm situaţia şi faptul că din ignoranţă sau pentru bani se decade într-atât de mult la principiile care ar trebui să guverneze activitatea de vânătoare.

4.7. Vânători trucate

Controversata „recoltare cu arma de vânătoare" a animalelor captive în ţarcuri a redevenit de actualitate în Europa, iar România a fost cotată, alături de Austria, Ungaria, Cehia, Serbia, Bulgaria şi alte câteva ţări din centrul şi sud-estul Europei, ca ţară în care vânătorii străini sunt puşi în situaţia de a împuşca animale semidomesticite, provenite din crescătorii sau crescute în ţarcuri, prezentate ca animale sălbatice din libertate. Asemenea partide de vânătoare trucate sunt frustrante pentru vânătorii care se respectă şi respectă etica vânătorească şi extrem de neplăcute pentru cei puşi în situaţia de a plăti sume exagerate şi necuvenite de bani pentru astfel de partide de aşazisă vânătoare. Controversa s-a redeschis în ianuarie 2012 şi a continuat în revista americană lunară intitulată The Hunting Report (THR). De la început, autorul Tim Jones ne-a lămurit că nu ia poziţie împotriva turismului cinegetic de bună credinţă, ci îm-

potriva „merelor stricate” reprezentate de organizatorii de „vânători trucate”, vândute drept partide de vânătoare guvernate de onestitate. Precizează, de asemenea, că respectivele vânători nu constituie doar o evidentă fraudă la legea care interzice tirul pe animale captive, ci reprezintă un risc profund şi real de violare a legilor de protecţie a faunei şi florei sălbatice, cum este Legea Lacey din America, dar şi a legilor sanitar-veterinare. Fiindcă autorul a intrat în posesia unor confirmări de netăgăduit cu privire la organizarea unor astfel de vânători trucate în Ungaria şi alte câteva ţări europene, s-a adresat Consiliului Internaţional de Vânătoare şi Protecţie a Faunei Sălbatice (CIC), pe care îl consideră responsabil de utilizarea durabilă a resurselor naturale de interes cinegetic din lume, de omologarea corectă a trofeelor de vânat şi, în general, un „câine de pază” al activităţii cinegetice.

În numele CIC, a acceptat să răspundă d-l dr. Rolf Baldus, fost preşedinte al Comisiei de Vânat Tropical, care a recunoscut şi a confirmat, foarte deschis, asemenea cazuri de malpraxis în activitatea cinegetică din Europa, dar nu numai. Dintre afirmaţiile făcute de acesta redăm, într-o formă prelucrată în sensul conciziunii, pe cele mai interesante şi considerate mai relevante pentru vânătorii interesaţi în această chestiune:

1. Au fost într-adevăr organizate astfel de vânători trucate în Ungaria şi în alte ţări din Europa Centrală şi de Est, prezentate drept vânători normale şi cinstite. Se întâmplă astfel de cazuri, dar nu la scară foarte largă. Din nefericire, numărul ţarcurilor de vânătoare în Europa este în creştere. Un asemenea caz incriminat a ieşit la iveală în anul 2005, când un baron german a împuşcat un cerb monstruos în Bulgaria, al cărui trofeu ar fi putut fi omologat ca nou record mondial. Investigaţiile CIC, dar nu numai, au relevat faptul că acel cerb a fost crescut în captivitate, într-o mică incintă din Austria. Animalul a fost transportat în Bulgaria, unde a fost împuşcat de către un vânător de bună credinţă din Germania, specialist în materie. Aceasta dovedeşte

că până şi un expert bine informat poate cădea în capcana întinsă perfid de oameni cu interese necurate.

2. În mai multe ţări, mii de cerbi comuni, lopătari, mufloni, mistreţi şi căprioriu sunt crescuţi în ţarcuri, unde sunt trataţi cu steroizi, hormoni şi alte substanţe pe care veterinarii le-au aplicat în creşterea animalelor domestice, sub pretextul unei producţii mai ridicate de carne. Aceste ferme de vânat, înfiinţate pe suprafeţe restrânse, vând animale de trofeu pentru complexurile de vânătoare. Ele sfârşesc prin a fi ucise în ţarcuri sau în afara lor. Uneori aceste animale sunt încă sub influenţa tranchilizantelor când vânătorul urcă în stand, le vede şi le împuşcă. De regulă, uciderea animalelor drogate, lansate în liber, se face imediat, pentru a nu risca pierderea lor. Asemenea înşelăciuni sunt desigur premeditate. Este însă adevărat că există şi pretinşi vânători care ştiu foarte bine, dar nu le pasă, că împuşcă animale semidomesticite, tranchilizate sau închise într-un spaţiu restrâns. Unii activişti ai drepturilor animalelor numesc astfel de vânători, din motivul arătat, „ucigaşi lipsiţi de etică", ceea ce aduce un grav prejudiciu de imagine tuturor vânătorilor, nu doar celor ce acceptă astfel de practici.

3. Printre ţările în care există cazuri de malpraxis este amintită şi România, alături de Austria, Ungaria, Cehia, Bulgaria, Slovacia şi Croaţia. În Austria există, de exemplu, peste 500 de ferme producătoare de vânat domesticit. Chiar şi Germania deţine câteva complexuri de vânătoare.

4. Împuşcarea animalelor captive în incinte împrejmuite este ilegală în toate ţările în care se practică. Ele violează legislaţia de vânătoare şi reglementările veterinare şi alimentare, deoarece carnea acestor animale „dopate" ajunge pe piaţă. Ele violează, de asemenea, legile de protecţie a drepturilor animalelor, fiindcă le ucide fără o justificare rezonabilă, doar pentru satisfacţia de a le împuşca sau a dobândi coarne sau colţi, ceea ce nu reprezintă o motivaţie acceptată de societate. Conform unui principiu similar, în America de Nord este exclusă

„distrugerea frivolă a vieţii sălbatice”. În Europa, „uciderea din plăcere” este complet diferită de „vânătoarea durabilă”, care reprezintă o formă acceptată şi bine definită a managementului pământului, vieţii sălbatice şi biodiversităţii.

5. Din fericire, majoritatea vânătorilor organizate în Europa Centrală şi de Est se desfăşoară corect, în terenul liber. Există o mare bogăţie faunistică aici, iar vânătoarea este interesantă de practicat. Vânătorii europeni nu agrează, în general, vânătoarea în incinte, nici chiar pe suprafeţe foarte întinse. Totuşi, asemenea ţarcuri de vânătoare, denumite complexuri de vânătoare, există, unele de câteva sute de ani.

6. Buna informare reprezintă cheia evitării posibilităţii de a fi înşelat. Fiindcă multe ţarcuri de vânat îşi disimulează abil identitatea. În Germania, vânătorul interesat poate contacta autorităţile vânătoreşti, care cunosc bine organizatorii de astfel de vânători suspecte. În ţările guvernate de corupţie, transparenţa este redusă, iar vânătorii trebuie să fie precauţi. Ei trebuie să apeleze la firme intermediare serioase şi să solicite, în plus, confirmarea scrisă a faptului că vânătoarea se desfăşoară în

libertate. De asemenea, vânătorul trebuie să-şi înfrâneze lăcomia. Naivitatea şi dorinţa de a obţine trofee exagerate pot alimenta înşelătoria. De exemplu, dacă baronul din Germania nu ar fi depăşit limita bunului simţ în aşteptările sale, ar fi devenit precaut când, de la avion, a fost dus direct în observatorul lângă care aştepta cerbul colosal „din Bulgaria". De asemenea, dacă cineva vânează câteva trofee medaliabile în Ungaria, nu poate fi sigur că purtătorii acestora nu au fost aduşi într-o ladă, dintr-o crescătorie, şi plantaţi în teren.

7. De curând, CIC a adoptat o rezoluţie împotriva manipulării vieţii sălbatice şi a adus la cunoştinţa autorităţilor, mai ales din Ungaria, câteva cazuri recente de malpraxis în vânătoare. Investigaţiile continuă. Aceasta, motivat de faptul că manipularea artificială şi uciderea animalelor în ţarcuri primejduiesc conceptul de vânătoare durabilă şi chiar viitorul activităţii noastre corecte şi benefice societăţii.

La cele de mai sus nu mai avem nimic de adăugat. Nici la punctele noastre anterioare de vedere privind grava afectare a prestigiului vânătorii tradiţionale din România şi al vânătorilor corecţi din ţara noastră, aduse prin iniţiativele, neconvingător motivate, de înfiinţare a păguboaselor complexuri de vânătoare, demarate de silvicultori în ţara noastră şi agreate de guvernanţi. Acum, după trecerea anilor, se dovedeşte justeţea susţinerilor noastre de atunci, în contradicţie cu cei ce confundau, şi mai confundă încă, vânătoarea etică, din libertate, cu abatorizarea, doar aparent legală, a vânatului captiv. Se mai dovedeşte însă şi faptul că investiţiile implicate de înfiinţarea complexurilor de vânătoare nu pot fi amortizate decât în condiţiile de malpraxis reliefate pentru alte ţări. În sfârşit, se dovedeşte încă o dată, dacă mai era necesar, că atât guvernanţii cât şi legiuitorii trebuie să acorde mai multă atenţie şi încredere specialiştilor în domeniu, cu ocazia conceperii, analizei, aprobării şi promovării reglementărilor legale, pentru a nu mai ajunge în situaţia existenţei unor reglementări contra-productive, aflate în contradicţie cu altele care reglementează acelaşi lucru. De exemplu, Ordo-

nanţei de Urgenţă nr. 81/2004, deloc urgentă la vremea sa, care reglementează recoltarea vânatului în complexurile de vânătoare, se găseşte în flagrantă contradicţie cu Legea nr. 205/2004 privind protecţia animalelor. Acestea sunt adevăruri pe care nu are sens să le mai ascundem şi să le mai cosmetizăm.

În concluzie, pentru protecţia faunei sălbatice de interes vânătoresc, a durabilităţii vânătorii şi a păstrării tradiţiilor noastre în cinegetică, precum şi pentru salvgardarea prestigiului vânătorilor din România, s-ar impune desfiinţarea complexurilor de vânătoare din ţara noastră sau cel puţin interzicerea categorică a importului de animale sălbatice semidomesticite, dopate ori modificate genetic, pentru a fi vânate în acestea. Cât nu este prea târziu.

4.8. Vânarea urşilor din „garsoniere silvestre”

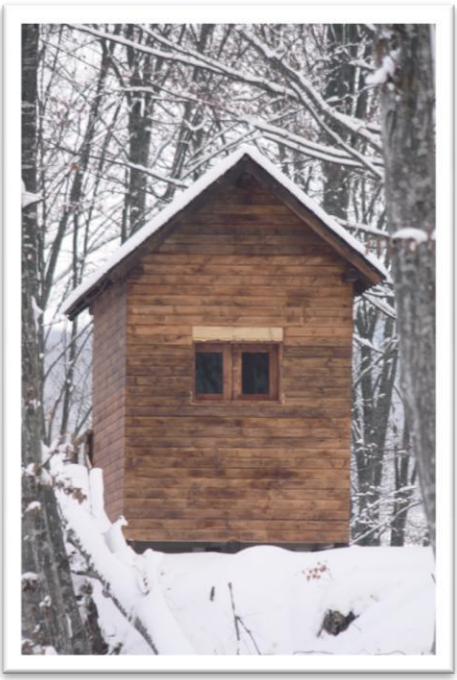

Denumirea de „garsoniere silvestre” dată observatoarelor închise şi încălzite, cu una sau două încăperi şi WC la înălţime, nu-mi aparţine. Aparţine unui vânător demn, plecat prea devreme dintre noi, în condiţii ce par, cu trecerea vremii, tot mai confuze.

Am păcătuit şi eu, cu mulţi ani în urmă, construind „profesional” astfel de „observatoare” închise şi încălzite. Le-am construit pe vremea de început a exemplului „Harghita”, când foarte puţini vânători, de regulă doar unu,

„vânau” urşii nădiţi cu carne, concentrate, mere, prune, porumb şi alte asemenea sorturi de hrană naturală.

Îi împuşca de fapt, dacă ne putem exprima aşa, în scurtul răgaz de timp pe care şi-l putea permite pentru vânătoare. Îi „împuşca” puţin onorabil, dar totuşi de la o distanţă mai puţin ruşinoasă decât acum, când s-a depăşit orice limită a ridicolului, aducându-se nada până sub fereastra observatorului. Punând urşii „cu blatul” la câţiva metri de neputincioşii puşcaşi, autohtoni sau străini, care, deşi orgolioşi în sinea lor, n-au curajul, cum nu-l au nici în viaţă, să-şi înfrunte prezumtivii „adversari” în condiţii bărbăteşti, bipede, cu arma în mână şi picioarele pe pământ.

Dacă pe vremuri, când vâna doar un singur vânător, această vânătoare blamată, dar acceptată, nu era dăunătoare urşilor, acum, când majoritatea urşilor se „extrag” în această manieră nelegală şi lipsită de etică, situaţia s-a schimbat. Atunci, cei care amplasau observatoarele şi nădeau urşii, mai mult îi apreciau şi-i observau nopţi întregi, uneori îi şi cântăreau pentru convingerea verificatorilor, dând exemplu de competenţă în faţa unor „judecători” care nu prea ştiau să fie îngăduitori. O făceau dezinteresaţi material, din motivaţie profesională, având conştiinţa că nu produc, în final, nici un rău. Nu zic că nu le făcea şi plăcere să observe urşii, în condiţii de comportament natural,

absolvind în aceste condiţii o „şcoală” care nu se mai poate repeta acum, din grabă şi lipsă de timp. Dar nu le făcea deloc plăcere să-şi vadă „clienţii” morţi. Aproape fiecare dintre vechii profesionişti regreta în sinea sa actul final al „servirii ursului pe tavă”.

Acum însă, când mai mult de jumătate din urşii aprobaţi prin cifra anuală de intervenţie se aleg şi se împuşcă la locul de nădire, ne este mai mult decât jenă de tinerii „ursari” care se străduiesc să slujească, interesaţi sau nu material, scopuri nelegale şi atât de străine vânătorii sportive şi gestionării durabile a efectivelor de urşi de la noi. Fiindcă sunt complici la „uciderea” selectiv-negativă a acestora din „garsoniere silvestre”, participând conştient şi fără reţinere la destructurarea populaţiilor locale de urşi, pe sexe şi clase de vârstă. Favorizând astfel extragerea a tot ceea ce ar trebui lăsat să protejeze, cu gândul la viitor, adică a urşilor dominanţi, cuminţi şi genetic valoroşi, care au ajuns la bătrâneţe şi dimensiuni greu de întâlnit altundeva în lume, tocmai fiindcă s-au ţinut departe de oameni şi de bunurile acestora. A urşilor care ar trebui lăsaţi să procreeze, în locul stârpiturilor pe care parveniţii vânători le refuză din cauza dimensiunilor sub pretenţiile lor.

În mândria lor nejustificată, ridicată în zone cu pretenţii de înaltă civilizaţie la rang de cinste, aceştia visează să dobândească, chiar înainte de banalul iepure, cel mai mare urs din România. Dacă se poate. Şi ce nu se poate astăzi cu bani? Cu bani obţinuţi, de multe ori, în aceleaşi condiţii lipsite de etică, de către autohtoni sau străini deveniţi sau redeveniţi români şi vânători, în nici un caz pentru a face ceva pentru vânătoarea şi fauna cinegetică din România. Fie că sunt persoane de viţă aleasă, sportivi, bişniţari sau, pur şi simplu, farsori care pozează drept alţii, au aceeaşi dorinţă de a dobândi, în grabă, fără efort şi fără pericol, ceea ce alţii dobândesc după o viaţă de vânătoare, în condiţii de deplină sportivitate. Oare ce-or fi vrând să-şi dovedească şi să ne dovedească prin acest comportament deloc vânătoresc?

Salvatoare, în acest context, pentru urşi şi pentru conştiinţa „ursarilor”, rămâne doar interdicţia de vânare a urşilor primăvara, la nadă şi din observatoare complet închise, din momentul în care legea se va aplica, de către cei obligaţi să o facă, şi în România.

4.9. Despre etica vânării mistreţilor

Având în vedere modificările aduse sezonului de vânătoare la mistreţ, prin prevederile noii legi, pe de o parte, şi cerinţele insistente al unor vânători prea pasionaţi, de a primi autorizaţii pentru împuşcarea vierilor tot timpul anului, pe de altă parte, în condiţiile obligaţiei legale de asigurare a liniştii faunei cinegetice şi de protejare a scroafelor şi purceilor în perioada 1 februarie – 31 mai, facem, din considerente de prevenție şi etică vânătorească, câteva precizări şi recomandări pe care le considerăm necesare şi utile în speţă.

Începem prin a preciza că modificarea sezonului legal de vânare pentru mistreţi, după ce zeci de ani a fost stabilit între 1 august şi 15 februarie, s-a făcut ca urmare a susţinerii ideii de împuşcare a vierilor tot timpul anului, care s-a bucurat de sprijinul unor parlamentari-vânători şi parlamentari-fermieri, care au argumentat-o discutabil, ca fiind benefică intenţiei de evitare a pagubelor produse de aceştia în culturile agricole. De asemenea, au mai argumentat-o prin exemplul ţărilor central europene, în care mistreţul a fost declarat „dăunător" şi a fost lăsată liberă împuşcarea lui tot timpul anului. Parlamentarii noştri au putut fi totuşi convinşi să acorde o scurtă perioadă de protecţie scroafelor şi purceilor, între 1 februarie şi 30 iunie, redusă ulterior, dintr-o greşeală de transcriere, până la 1 iunie. Legea a rămas însă consecventă în privinţa sancţiunilor, vânătorii fiind consideraţi braconieri dacă împuşcă, chiar din eroare, ce nu au înscris în autorizaţie. Adică dacă împuşcă o scroafă sau un purcel-femela în loc de vier, în perioada de protecţie a acestora.

Deci lucrurile sunt cât se poate de clare din punct de vedere al legalităţii. În continuarea legii, doar hotărârile organelor de conducere ale gestionarilor fondurilor cinegetice şi etica vânătorească mai pot restricţiona condiţiile de împuşcare a vierilor în perioada de interzicere a împuşcării scroafelor şi purceilor. Deci în perioada alegerii locurilor de fătare de către scroafe, a fătării acestora şi a creşterii primei generaţii de purcei, până la vârsta de două-trei luni. O perioadă mult prea scurtă de protecţie a purceilor din prima generaţie, care a fost scurtată şi mai mult din cauza greşelii de transcriere precizate, a datei de 1 iulie, care a devenit 1 iunie.

În contextul precizărilor făcute, opinăm că nu este moral şi etic să se continue extragerea vierilor după data de 31 ianuarie, prin metoda vânării "la goană", cu sau fără câini specializaţi. Aceasta deoarece sunt uşor posibile confuziile între sexe, ceea ce repetăm, constituie infracţiune, şi ar fi deranjată nepermis liniştea faunei cinegetice, ceea ce contravine legii, mai ales în pe-

rioada de separare a scroafelor de cârd şi de retragere a lor în locurile de fătare, apoi în perioada de fătare şi de creştere a purceilor în primele săptămânii din viaţă. Nici metoda “la dibuit” sau metoda “la pândă” în astfel de locuri, mai ales în grup restrâns, nu pot fi acceptate, din acelaşi motiv al deranjării liniştii faunei cinegetice şi al confuziei care se poate face între scroafe şi vieri. Fauna cinegetică, oricare ar fi aceasta, are nevoie de liniște în această perioadă critică de iarnă-primăvară, din mai multe consideraţii, iar vânătorii corecţi trebuie să înţeleagă acest lucru şi să-şi stăpânească patima care-i poate împinge în greşeală.

Din punctul nostru de vedere, vierii se pot extrage, în această perioadă de interdicţie a împuşcării scroafelor şi purceilor, doar prin „pândă individuală” sau „pândă în grup restrâns”, organizate în locurile unde produc prejudicii, în culturile agricole proaspăt înfiinţate, în cele aflate în creştere şi, mai târziu, în cele ajunse în stadiul prerecoltării. Se mai pot extrage, fără a deranja liniştea celorlalte specii de faună cinegetică, şi în locurile de nădire special amenajate.

Eroarea împuşcării scroafelor-mamă în perioada 1 februarie - 31 mai, pe lângă aspectul ilegalităţii, lasă purceii orfani, agravând, pe de o parte, prejudiciile deja produse local, datorită faptului că purceii rămaşi fără conducătoare se vor întoarce, noapte de noapte, în acelaşi teren cunoscut de hrănire, iar, pe de altă parte, pentru că privează purceii de protecţia acesteia împotriva prădătorilor, expunându-i astfel riscului pieirii. La acelaşi risc sunt supuşi şi din cauza lipsei lor de experienţă în evitarea pericolelor, mai ales în timpul vânătorilor, dar şi al înfometării peste iarnă, datorate neputinţei lor de a sparge crusta de sol îngheţat. Nu degeaba se susţine că "*se împuşcă cu un singur foc de armă o ciurdă întreagă*", atunci când se împuşcă scroafa-mamă.

Problema împuşcării mistreţilor în locurile în care produc prejudicii este, din motivul reliefat, sensibilă şi trebuie recurs la aceasta numai dacă metodele prealabile de speriere sau de îndepărtare a mistreţilor, din zonele în care produc prejudicii, nu dau rezultat. Chiar şi atunci este indicat să se recurgă la împuşcare doar după 1 iunie, când riscul confuziei între vieri şi scroafe nu mai constituie, indirect, infracţiune. Iar atunci când se recurge la această metodă după 1 iunie, este mult mai eficient să fie împuşcat un purcel din ciurdă, decât un vier fără experienţă şi trofeu, fiindcă evenimentul impresionează atât de profund scroafa-mamă sau scroafa-conducătoare, încât nu mai are curajul să-şi aducă ciurda în acel loc, ocolindu-l pentru a nu risca o altă experienţă neplăcută. Nu trebuie uitat nici faptul că vierii, singuratici, nu strică mai mult decât consumă, în contradicţie cu ciurda care, din cauza tendinţelor de întrecere între indivizii ce o compun, strică mult mai mult decât mănâncă.

Susţinem, totuşi, că data de 1 iunie este exagerat de timpurie pentru deschiderea sezonului la scroafe şi purcei, în condiţiile în care a doua fătare, de înlocuire, are loc în perioada ce urmează (iulie - august), iar purceii din prima generaţie sunt încă mici şi vărgaţi. De aceea, insistăm ca prevederile legii, care

sunt riscante atât pentru vânători cât şi pentru efectivele de mistreţi, să fie completate prin reguli proprii, mai restrictive, de împuşcare a mistreţilor, în scopul unui management mai protecţionist şi mai conservator pentru populaţia locală a speciei, decât cel instituit prin lege.

Relaxarea în privinţa împuşcării mistreţilor, intervenită prin liberalizarea împuşcării vierilor tot timpul anului şi a prelungirii sezonului de vânătoare la scroafe şi purcei, nu trebuie transpusă, în nici un caz, într-o prelungire mascată a sezonului de vânătoare, ci într-o modalitate de extragere selectivă a mistreţilor, în principal în scopul diminuării pagubelor produse de aceştia în culturile agricole. Altfel riscăm, indiferent de condiţiile ecologice actuale care par să favorizeze înmulţirea mistreţilor în toată Europa, să ne trezim într-o situaţie neplăcută, de diminuare exagerată a efectivelor de mistreţi în România. De aceea insistăm ca precauţia să fie prioritar avută în vedere şi în cazul mistreţului, precum în cazul celorlalte specii protejate, valoroase din considerente vânătoreşti. În interesul nostru actual şi al generaţiilor viitoare de vânători.

4.10. Vânătoarea cu străinii

Vânătorul zilelor noastre, mai mult decât cel de altă dată, are posibilitatea să practice vânătoarea în teritorii situate departe de domiciliul şi de terenul său de vânătoare, devenind „turist cinegetic". Poate fi „turist cinegetic" în propria ţară, când este invitat să vâneze într-un teritoriu necunoscut, mai mult sau mai puţin depărtat de terenul atribuit în acest scop, ori într-o ţară străină decât cea în care-şi are domiciliul. Poate locui, de asemenea, într-o zonă frontalieră, care-i oferă şansa de a vâna frecvent şi în ţara vecină.

Sunt motive pentru care a fost ridicată şi soluţionată deja problema „permisului european de armă" şi s-a pus problema recunoaşterii valabilităţii examenului de vânător şi a permisului de vânătoare la acelaşi nivel european.

Toate aceste progrese în materie de libertate de mişcare a vânătorilor impun însă, în prealabil, o instruire similară, problemă deja antamată, dar nesoluţionată încă, şi mai impun obligaţia fiecărui vânător de a respecta, oriunde se găseşte, principiile gestionării durabile a vânatului. De asemenea, impun respectarea cu scrupulozitate a tuturor dispoziţiilor legale şi administrative locale, a tradiţiei, uzanţelor şi sensibilităţii socio-culturale a populaţiei locale.

De aceea, prestatorii de servicii în vânătoare, fie ei organizatori de vânătoare sau reprezentanţi ai firmelor de intermediat acţiuni de turism cinegetic au, la rândul lor, datoria morală de a informa în amănunt clienţii, asupra tuturor obligaţiilor ce le revin în calitate de vânători străini de loc şi obiceiuri.

Din punct de vedere al vânătorului autohton, vânătoarea cu străinii practicată în scop comercial, este considerată, deocamdată, „un rău necesar". Aceasta deoarece veniturile, deloc neglijabile, realizate din activitate, sunt reorientate spre o gestionare mai favorabilă faunei cinegetice rămase în teren. În alte ţări, vânătoarea comercială este considerată, pur şi simplu,

o nouă formă de eco-colonialism, nicidecum de eco-turism. Percepţiile sunt diferite, în funcţie de politica fiecărei ţări şi a fiecărui gestionar în materie de vânătoare comercială.

În România, unde experienţa vânătorii comerciale dinainte de 1974 nu a fost deloc încurajatoare, s-a resimţit, încă din 1990, nevoia unor reglementări de tranziţie cât mai clare în domeniu. Aceste reglementari nu au reuşit să fie însă deloc clare şi echitabile, deoarece vânătoare comercială, insuficient de bine reglementată, au avut dreptul să organizeze, din 1991 până în 1996, doar unităţile silvice. A fost categoric „un succes" al unor silvicultori de atunci, impus de teama unei concurenţe deschise cu asociaţiile vânătoreşti.

De abia în 1996, o dată cu promulgarea Legii fondului cinegetic şi a protecţiei vânatului, a fost statuată egalitatea de tratament între gestionari şi o limită maximă a practicării vânătorii comerciale (30% din cota de recoltă), dar numai în lipsă de cereri din partea vânătorilor autohtoni. Din păcate, aceste reglementări legale nu au fost respectate, în special de silvicultori.

În anul 2000, o dată cu modificarea şi completarea Legii nr. 103/1996, procentul limită de 30% din cota de recoltă a dispărut din text, lăsând cale liberă vânătorii comerciale fără nici un fel de restricţii. A fost reintrodus totuşi, fără a fi respectat întocmai, doar dreptul prioritar al vânătorilor români în faţa celor străini la acordarea, contra/cost, a autorizaţiilor de vânătoare. În realitate, au avut prioritate doar anumiţi „oficiali" şi „prieteni" români de-ai gestionarilor, de multe ori pe baza unor aprobări speciale.

În concluzie, vânătoarea comercială a fost târziu şi incomplet reglementată în România, iar reglementările legale nu au fost respectate întotdeauna şi de toţi gestionarii fondurilor cinegetice, aşa încât au fost posibile multe acţiuni contrare principiului vânătorii durabile şi eticii vânătoreşti. Să ne reamintim doar efectul acesteia, reliefat în afectarea calităţii populaţiilor autohtone de vânat (urs, capră neagră şi chiar cerb, în zona de munte) şi de grămezile de păsări de baltă afişate pe site-urile firmelor străine de intermediere a vânătorii comerciale. Site-urile în care sunt reliefate „excese" nepermise ale vânătorilor de gâş-

te, raţe, prepeliţe, ciocârlii şi, în unele cazuri, de sitari şi potârnichi.

Avându-se în vedere preocuparea şi tendinţa internaţională în materie de vânătoare comercială, aceasta nu poate fi exclusă, ci doar mai atent şi mai complet urmărită, aşa încât să se poată impune, şi vânătorilor străini, respectarea întocmai a prevederilor legale, a principiului vânătorii durabile şi regulilor de etică vânătorească, nu numai la ei în ţară, ci şi în alte ţări în care temporar vânează. Să li se impună să respecte şi în România regulile pe care, la ei acasă, nici măcar nu se gândesc, de teamă, să le încalce. Să se comporte şi la noi în ţară, precum se comportă, altfel motivaţi, în propriile terenuri de vânătoare.

Obligaţia asigurării cadrului legal - reglementări complete şi corecte în materie - aparţine însă exclusiv autorităţii publice centrale care răspunde de vânătoare, autoritate care nu mai trebuie să facă nici un fel de rabat de la exigenţele ecologice, din interese economice de moment, pentru nici unul dintre gestionari. Nu mai trebuie să admită, de exemplu, din interese personale sau de grup, vânarea urşilor la nadă, vânarea căpriorilor de trofeu la început de sezon, vânarea nelimitată a păsărilor de pasaj, vânarea în exces a caprelor negre cu trofee medaliabile ş.a.m.d.

Noi nu ne facem decât datoria, ca parte a societăţii civile interesate, de a atrage atenţia asupra acestor aspecte, dăunătoare ideii de vânătoare durabilă şi de etică în vânătoare.

4.11. Sacrificarea de necesitate a animalelor sălbatice

Nu aş vrea să fiu răutăcios şi nu contest dreptul ministerului de a emite reglementări în aplicarea legii. Nu am găsit însă deloc inspirată emiterea de reglementări prin care se complică exagerat şi contraproductiv sacrificarea unor exemplare de vâ-

nat prinse în capcane, rănite, accidentate, metisate ori grav bolnave.

Ordinul la care ne referim priveşte o modalitate complicată de soluţionare a cazurilor animalelor sălbatice aflate într-una din situaţiile precizate mai sus. Acestea nu vor mai fi sacrificate, cât mai repede posibil, pentru curmarea, din motive de etică, a suferinţelor lor, ci doar după un anume timp, care implică încercarea de salvare, de tratare a rănilor, de înregistrare video sau foto a neputinţei noastre de a le salva, strângerea de probe şi martori care să confirme acest lucru etc. O idee generată, apreciem noi, din lipsă de experienţă şi de încredere, manifestată de unii funcţionari publici, care judecă astfel de cazuri din birouri şi, probabil, după propriile porniri. Dar uită că astfel condamnă animalele sălbatice, captive, rănite sau grav bolnave, la suplicii greu de închipuit.

Să luăm, de exemplu, cazul unui urs prins în laţ**,** care poate fi prins la sol ori în coroana vreunui pom fructifer, unde s-a căţărat după fructe sau la nadă pusă deliberat de om. Tot

aşa de bun poate fi şi exemplul unui urs prins într-o capcană puternică de oţel cu colţi.

Ce prevede reglementarea ministerială într-o astfel de situaţie?

În primul rând, obligă gestionarul fondului de vânătoare să încerce eliberarea acestuia, de regulă a doua sau a treia zi după ce a fost prins şi este găsit, când are laţul ori colţii capcanei deja pătrunse în carne, uneori şi muşiţă depusă pe rană sau, şi mai rău, viermi care lucrează insidios sub piele. Reglementarea mai stabileşte, negru pe alb, ca reprezentanţii gestionarului fondului de vânătoare să ia măsuri pentru administrarea de medicamente şi unele măsuri suplimentare de observare şi pază a animalului capturat până la eliberare.

Ne întrebăm, în mod firesc, de ce nu încearcă asemenea intervenţii umanitare, de eliberare şi tratament specializat, profesioniştii ministerului, în mod deosebit acela sau aceia care au conceput reglementările criticate? Nu de alta, dar poate nu ar mai fi cazul să lecturăm, în viitor, asemenea elaborate ministeriale.

Cine n-a văzut, fie şi de la distanţă, un urs furios, captiv într-un laţ plesnit pe jumătate, prins de un lăstar fragil săpat la rădăcină, muşcând de durere şi neputinţă din coaja arborilor la care ajunge, şi n-a tremurat la gândul că animalul, „turbat de durere” şi stres, ar putea scăpa şi ataca năprasnic tot ceea ce-i apare în cale, nu-şi poate imagina de ce nu poate fi eliberat un astfel de urs matur din laţ, decât după tranchilizare. Iar cine n-a văzut un astfel de urs aruncându-se până la capătul şfacului, care-l întoarce din plin avânt peste cap, strângându-l înnebunitor şi pătrunzându-i şi mai adânc în carne, nu-şi poate imagina nici sentimentele contradictorii, de frică şi de milă, care-l cuprind până şi pe cel mai dur dintre „specialişti”. Nu-şi poate imagina nici ursul spânzurat în pom, nici ursul care se menţine printre ramuri în permanent dezechilibru şi nici ursul vlăguit total, după maxim două trei zile de captivitate în laţ sau capcană, fără pute-

re de-a se mai apăra până şi de muştele, care roiesc de acum în voie prin blana lui. De muştele care-şi depun muşiţa, din care a doua zi ies mii de viermi, direct pe rană, în nas, în gură şi în ochi. Viermi care încep imediat să mişune în căutare de locuri umede şi accesibile hrănirii lor. Ce chinuri groaznice trebuie să îndure ursul în cauză şi câtă nesimţire poate sălăşlui în sufletul celor ce-l supun indirect unor astfel de suplicii? Oricât de puţin cunoscători al celor prezentate am fi, tot ar trebui să fim sensibilizaţi de perspectiva unei asemenea trăiri.

A încerca mai întâi să-i tratezi rănile şi să-l păzeşti de curioşi mai înainte de al elibera, să anunţi gardişti forestieri să vină pentru a se convinge personal, cu propriii ochi, de situaţie, să cauţi martori care să confirme realitatea şi, numai după ce filmezi proba neputinţei şi cruzimii de care dai, fără de voie, dovadă, să faci ceea ce ar trebui făcut din primul moment, adică să sacrifici animalul pentru a-i curma chinurile, mi se pare o crudă exagerare. Iar după focul de armă, care curmă supliciul descris, corpul neînsufleţit mai trebuie transportat la veterinari, conform aceloraşi reglementări, pentru stabilirea leziunilor din timpul captivităţii, adică dinainte de moarte. Şi, la toate cele de mai sus, se mai impune, tot prin reglementările ministeriale criticate, o birocraţie tipic românească, de fabricare a tot felul de hârtii, cuprinzând date, dovezi şi alte documente, toate pentru a se justifica necesitatea „sacrificării".

Reluând problema sacrificării de excepţie a animalelor aflate în astfel de situaţii, din punct de vedere al eticii vânătoreşti, apreciem că obligaţia de a da lovitura de graţie vânatului rănit trebuie extinsă şi în cazul vânatului captiv, pe care nu avem nici un fel de şanse de a-l elibera sănătos şi a-i trata corespunzător rănile. Bineînţeles, de către tehnicieni cu astfel de atribuţii şi cu autorizaţii de la gestionar, la care se adaugă explicaţiile ulterioare. A cere însă altora gesturi torţionare, fără a te pune în situaţia lor, mi se pare la fel de lipsit de etică ca şi lăsarea animalului să sufere în laţ. Lipsită de etică este şi necropsia

ulterioară a cadavrului, în căutarea dovezii care să justifice, fără dubii, sacrificarea forţată a acestuia.

De fapt, ce este etic în toată această poveste, generată de o reglementare concepută într-un birou călduţ, de către funcţionari publici care n-au văzut probabil urşi decât în filme, la grădinile zoologice sau din celebrele „garsoniere silvestre ?" De unde atâta lipsă de încredere în semeni, judecaţi, cu certitudine, după propriile lor gânduri şi porniri ?

Las în seama dvs. judecarea reglementărilor şi iertarea morală a celor vinovaţi de conceperea şi oficializarea lor în trecut. În prezent, când tranchilizarea urşilor a devenit posibilă şi operativă, soluţionarea situaţiilor de genul celor prezentate mai sus se poate face uşor, cel puţin în cazurile în care animalele prinse nu sunt grav rănite şi cu rănile infectate, prin eliberarea acestora. Dar nu poate rămâne singura soluţie, fiindcă nu ar fi raţională şi etică de aplicat în cazul animalelor grav rănite şi cu rănile grav infectate, fără şanse de supravieţuire, după zile de agonie între viaţă şi moarte.

4.12. Recuperarea vânatului mare rănit

Rememorând cazurile de accidente mortale de vânătoare, inacceptabil de multe în ultima perioadă, realizăm că peste 80–90% dintre acestea s-au petrecut la vânătorile de mistreți. De asemenea, realizăm că, în marea lor majoritate, s-au întâmplat cu ocazia încercării de recuperare a mistreților răniți, semnalizaţi de câini, după retragerea lor în desișuri. Nu susținem că recuperarea ursului atins de glonț, cu sau fără ajutorul câinilor, ar fi mai lipsită de pericol ori că recuperarea cerbului rănit, hărțuit de câini, ar fi mai puțin riscantă, dar situațiile de genul acesta sunt cu mult mai rare și întâmplările nefericite, de asemenea.

Din acest motiv, și al unei explicații cât se poate de concise și inteligibile, ne vom concentra atenția doar asupra recuperării mistreților răniți. Ceea ce susținem însă pentru aceştia,

poate fi considerat valabil, fără nici un fel de rezerve, și în cazul ursului, al cerbului și chiar al ciutei rănite. Fiindcă și ciuta rănită, hărțuită și ținută pe loc de câini, își poate neglija adversarii patrupezi, percepând omul, ajuns în apropierea ei, drept principal dușman. Iar lovitura cu copita piciorului din față, a ciutei ridicată în două picioare, poate fi la fel de periculoasă ca și lovitura cerbului cu coarnele, a ursului cu brânca sau mușcătura teribilă a acestuia.

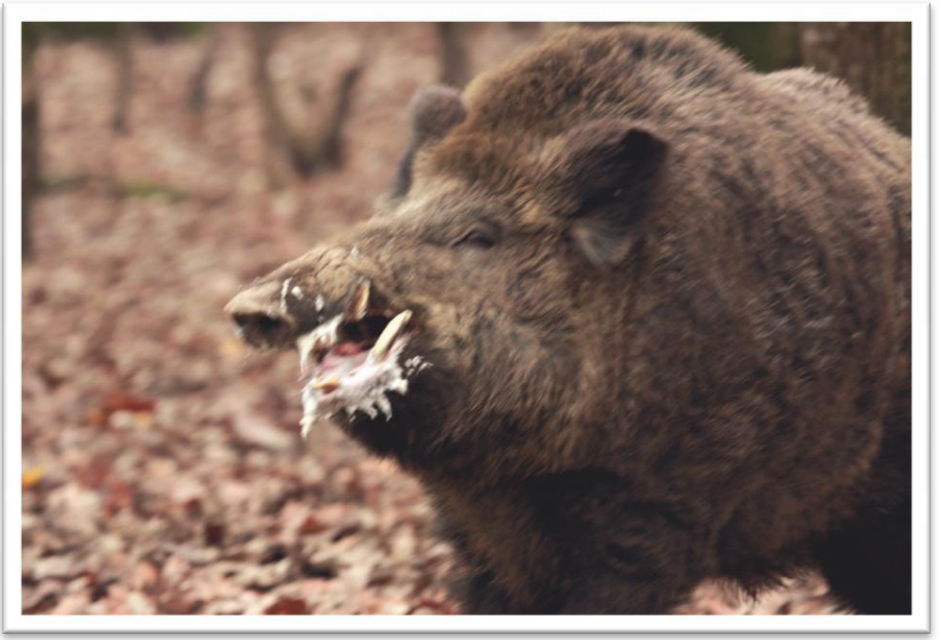

Revenind la riscurile asumate de cei ce se încumetă să caute mistreții răniți, mai ales a celor retrași în desișuri greu de pătruns, trebuie să precizăm, de la început, că pericolele vin atât din partea mistreților, cât și din partea vânătorilor mai puțin disciplinați sau conștienți de riscul posibilității de omucidere din culpă. De aceea, alegem să tratăm și aceste categorii de riscuri în mod distinct și, totodată, cât se poate de direct, pentru ca cei ce au ceva de reținut, din experiențele concis relatate în cele ce urmează, să rețină.

Atacul mistrețului furios – fie el vier de peste doi ani, vier tânăr, scroafă cu colți mai puțin ascuțiți ori godac – se petrece cu o rapiditate surprinzătoare, greu de realizat la acel moment, și, de regulă, în locuri în care vânătorul nu poate manevra cu ușurință arma. Pentru a înțelege de ce împușcătura de grație este extrem de dificilă în astfel de situații, ne vedem nevoiți să detaliem, atât cât se pot detalia, câteva dintre situațiile clasice întâlnite pe teren. Se cunoaște că vierii, scroafele și godacii, în caz de rănire gravă, se retrag în primul desiș. Iar dacă mai au puterea să o facă, cel puțin vierul și scroafa adultă, se așază în zăcătoare după un scurt traseu în arc de cerc, parcurs pentru a-și putea păzi urma. Adică fac un scurt ocol, după pătrunderea în desiș, pentru a ajunge într-o poziție din care-și pot urmări drumul parcurs, din lateralul acestuia. La fel cum procedează, aproape mereu, când își alege locul de odihnă de peste zi. Potențialul dușman natural sau vânătorul, care-i ia și-i ține urma, ajunge, astfel, în câmpul vizual al mistrețului, ascuns în apropierea urmei lăsate. În aceste condiții, mistrețul rănit are posibilitatea să fugă sau să atace surprinzător, de obicei din spate, după trecerea adversarului pe lângă el. În atac, mistrețul lovește, de regulă, o singură dată adversarul, cu colțul-armă, după care își continuă fuga în linie dreaptă. Arareori se întâmplă să se întoarcă, pentru a repeta atacul, s-au să-și dărâme adversarul la pământ, uneori să-l și imobilizeze cu piciorul, pentru ai aplica lovituri repetate de colți (vierul) ori mușcături bestiale cu incisivii (scroafa). Oricum s-ar petrece, atacul mistrețului este surprinzător, rapid, scurt și periculos, după care fuge spre alt ascunziș strategic pentru el. De aceea, urmărirea mistrețului rănit este preferabil să fie făcută de o singură persoană cu experiență, îmbrăcată în haine care să nu facă zgomot la trecerea prin desiș, echipat cu o armă scurtă, ușor manevrabilă în astfel de condiții, de calibru mare. Urmărirea se impune a fi făcută fără grabă și zgomot, pe urma de sânge, cu ochii la orice loc din lateral și din față în care s-ar putea ascunde mistrețul rănit.

Șansa rămâne de partea vânătorului atâta timp cât vede primul mistreţul. Fiindcă dacă doar aude mistrețul, după ce acesta se ridică și atacă din lateral-spate, nu-i mai rămâne decât alternativa împușcării lui din întoarcere, cu arma din mână, fiindcă de obicei nu mai are timp să o ducă la umăr și să ochească. Mai are și alternativa eschivării tăieturii de colț și împușcării mistrețului din spate, după ce acesta și-a ratat lovitura. Dar în desiș, acest lucru este aproape imposibil de făcut.

De remarcat că este dificil de prezentat și, mai ales, de descris toate situațiile neprevăzute în care poate fi pus vânătorul - recuperator, iar *„ulciorul nu merge de multe ori la apă”.* De aceea, chiar dacă etica vânătorească îl obligă pe cel ce a rănit vânatul să încerce personal recuperarea lui, este mai bine să lase pe cei cu experiența necesară și curaj să o facă. Fiindcă renunțarea, în astfel de cazuri, *„este rușinoasă, dar sănătoasă”.* Urmărirea mistrețului rănit de doi vânători, în desișuri greu sau foarte greu de pă-

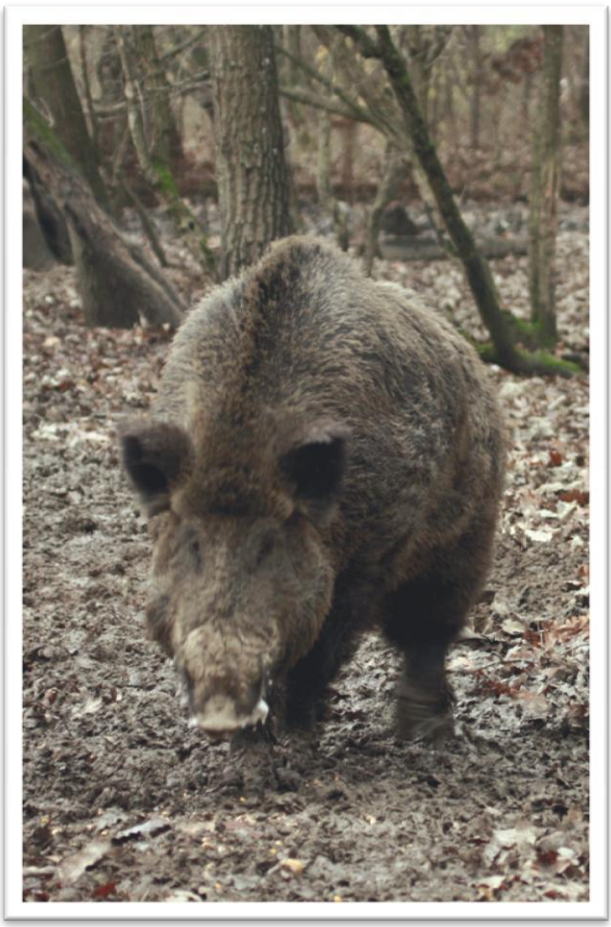

truns, nu este o idee foarte bună, deși se practică. Aceasta fiindcă, în timpul deplasării, se produc zgomote deranjante, care pot ascunde urechii vânătorului mișcarea mistrețului. Iar în momentul atacului, în învălmășeala instinctiv produsă, se pot scăpa focuri de armă periculoase pentru vânător sau tovarășul său. În grup mai mare de doi vânători, recuperarea mistreților răniți nu poate fi permisă decât, eventual, în pădure rară. Cu totul altfel stau lucrurile în cazul mistrețului rănit, hărțuit de câini. Vânătorul care-l caută în desiș pe lătratul câinilor, pentru a-i da lovitura de grație, intuiește permanent cam unde se găsește acesta şi înţelege cum se comportă. Dar când se apropie de el, preferabil cu vântul în față, lucrurile se complică. Mai ales în desișurile greu penetrabile pentru om, în care vânătorul recuperator este nevoit să se apropie pe genunchi și coate, de-a lungul culoarelor deschise de mistreți. Numai cine a ajuns în astfel de situații limită, în desișuri de cătină, mărăcini sau sălcioară, cunosc riscurile la care se expun. Vânătorului-recuperator nu-i rămâne decât opțiunea abandonării ori a apropierii, în cea mai mare liniște, cu precauție, pe lătratul câinilor, de mistreţul rănit. Prima lui grijă, dacă alege să apropie mistrețul rănit, este să vadă câinii și să înțeleagă, după mișcarea lor, unde stă „stană de piatră” sau se ascunde, culcat în covată, acesta. Apoi să rămână nemișcat, cu riscul de a fi mirosit, până ce mistrețul se mișcă, și își descoperă măcar o părticică din corp, obligat de câini să iasă din nemișcare sau să se ridice din zăcătoare. Doar atunci, rapid și precis, din poziții de multe ori extrem de incomode, trebuie să fie dat focul de grație. Dar numai la cap sau în omoplat, printre câinii aflați în permanentă mișcare, pentru a nu-i lăsa nici șansă mistrețului de a mai ajunge la el. Fiindcă ghemuit pe culoarul deschis de mistreț și blocat la propriu, între și sub arbuștii cu spini, vânătorul nu se poate nici măcar mișca sau ridica, nicidecum să evite eventualul atac frontal al mistrețului, care îi poate fi fatal. Pentru cel de-al doilea foc nu-i mai rămâne, de regulă, nici timp și nici posibilitate, mai ales când între ei se interpune

vreunul dintre câinii hărțuitori. În cu totul altă situație, cu mult mai riscantă, se găsește vânătorul care este simțit, după zgomot sau mirosit de mistreţ ori văzut mai înainte ca vânătorul să descopere mistrețul. Într-o astfel de situație, vânătorul se găsește în postura de a fi căutat și atacat de mistrețul rănit și furios. Pe fondul zgomotului făcut de câini, nu este nici ușor de auzit imediat ce porneşte atacul. În aceste condiții, vânătorul se poate trezi deodată cu mistrețul peste el și îi poate simți ascuțișul tăieturii mai înainte de a-l vedea. Șansa vânătorului rămâne să-l audă sau să-l simtă din momentul declanșării atacului, ca să mai poată trage rapid, din mână, cu țeava lipită de mistreț în cazuri extreme. Dar ce se face dacă greșește lovitura ori glonțul se oprește ori se sfărâmă în arbuștii mai groși de pe scurtul traseu al acestuia?

Iată de ce recuperarea mistrețului rănit, chiar cu ajutorul câinilor, nu este o treabă puțin riscantă și nici la îndemâna oricui.

Mai există însă o situație extrem de periculoasă pentru vânătorul care recuperează mistreți răniți. Aceasta s-a dovedit, de cca. 10-15 ani încoace, cea mai riscantă dintre toate și cauza celor mai multor accidente mortale de vânătoare. Pericolul pentru vânătorul-recuperator îl reprezintă, de această dată, „vânătorul indisciplinat”, fără stăpânire de sine și fără responsabilitate, care nu se poate abține și ajunge hipnotic în apropierea mistrețului rănit, hărțuit de câini. Indisciplinat sau nestăpânit fiind, deoarece nu se poate abţine şi părăsește standul indicat de organizator, ajunge unde nu îi este permis să fie, într-un loc în care, cel plecat să recupereze mistrețul rănit, ştie că este singur. Fără stăpânire de sine, ajuns aici, nu-și poate înfrâna dorința de a intra, riscant, în zona de tragere a vânătorului-recuperator, care, repetăm, se știe singur. Riscul este nebănuit de mare pentru el, în condițiile în care vânătorul-recuperator este obligat să fie atent doar la mistreț și la câini și să tragă, tensionat la maximum, din poziția ghemuit la sol, când glonțul

are o traiectorie aproximativ paralelă cu suprafața terenului și poate ajunge foarte departe. Un risc potențial, la fel de mare, rămâne însă și pentru vânătorul-recuperator. Mai ales când nu poartă vestă portocalie, iar vânătorul indisciplinat și fără stăpânire de sine execută foc în ceea ce mișcă sau i se pare a fi mistreț. Sau în ceea ce se autosugestionează a fi mistreț. Fiindcă astfel de vânători, care părăsesc fără aprobare standul și se trezesc unde nu ar avea voie să fie, pot fi și labili din punct de vedere psihic și, în egală măsură, inconștienți de posibilele urmări, extrem de grave, ale indisciplinei de care dau dovadă. Nu mai continuăm cu riscurile, mult mai mari, ale recuperării mistrețului rănit după lăsarea întunericului, fiindcă am prelungi prea mult relatările și explicațiile, pe care le-am dorit concise și inteligibile. Lăsăm astfel loc imaginației celor ce practică sau se gândesc să practice vânătoarea la mistreți și, când este cazul, eventuala recuperare a celor răniți.

În loc de concluzii, alegem să recomandăm vânătorilor, care nu știu sau nu pot să tragă bine la mistreți, să se antreneze temeinic în poligon mai înainte de a avea pretenţia de participare ori să renunțe la o astfel de vânătoare. Începătorilor, care sunt tentați să încerce recuperarea mistreților răniți, le recomandăm să aibă maturitatea necesară să-i lase pe cei cu experiență să o facă, iar celor indisciplinați și labili din fire, să se lase de vânătoare, pentru a nu greși din culpă și în mod fatal, pentru ei și camarazii lor.

4.13. Lovitura de grație

Din „Codul de etică vânătorească” desprindem câteva obligații morale elementare, în special pentru vânătorii începători, dar și pentru cei cu state vechi, care trag prost sau foarte prost ori prea departe sau „la ghici” (la întâmplare) în speranța, de foarte multe ori deșartă, de a "agăța" cumva vânatul ochit.

Așadar, acestor începători sau „brânzoi” cronici, care lasă în urma lor nepermis de mult vânat rănit, le-aș reaminti, în speranța unor urmări benefice pentru fauna cinegetică, doar cinci reguli, exprimate concis, de comportament vânătoresc responsabil:

• folosește doar armele și cartuşele potrivite speciei de vânat pe care intenţionezi să o vânezi;

• nu trage în vânatul insuficient de bine identificat sau aflat dincolo de limita unui foc eficient;

• ochește cu atenție vânatul și renunță la foc dacă nu ești sigur de lovitură, pentru a nu-l schilodi inutil şi a muri departe, în chinuri groaznice, fără posibilitatea de a fi recuperat;

• nu face economie de cartușe și repetă focul pentru a da lovitura de grație vânatului rănit, care încă se mai chinuie, pentru ai curma, cât mai curând, suferințele;

• mergi în poligon și antrenează-te la ținte fixe și talere, dacă vrei să devii vânător respectabil, fiindcă terenul de vânătoare nu este loc de antrenament la tir pe ființe vii.

Acestor câteva reguli de comportament vânătoresc responsabil le-aș mai adăuga o atenţionare transmisă sau care ar trebui transmisă cu ocazia fiecărui „botez vânătoresc”. Nu doar pentru vânătorii începători, supuși ritualului intrării în tagmă, ci și pentru vânătorii asistenți, cunoscuți ca slabi ori foarte slabi trăgători. *„Tuturor le-aş reaminti că focul greșit doare cumplit, cu mult mai tare decât nuiaua primită cu ocazia botezului, motiv pentru care, decât să tragă prost, mai bine să se lase de vânătoare”.*

După această introducere, în care m-am lăsat furat de amintirile jenante ale unor vânători de mistreți, la care s-au tras zeci de focuri pentru câteva exemplare ajunse la tablou, revin la tema dezbaterii antamate, a „loviturii de grație”. Și subliniez din nou obligația morală a vânătorului de a da vânatului rănit, cât mai curând posibil, această lovitură. Aparent un lucru simplu, dar care te pune adeseori în încurcătură pe teren. De exemplu,

atunci când vânatul mic (iepure, fazan, gâscă, rață etc.) cade rănit aproape și riști să-l transformi, cu ultimul snop de alice, într-o masă de fulgi sau păr cu oase și carne tocată. Desigur că vânătorii cu experiență se străduiesc să execute un foc rapid, tangențial la cap, imediat ce vânatul ajunge într-o poziție favorabilă, dar focul nu este întotdeauna foarte ușor și foarte sigur de dat sub tensiunea momentului, într-un vânat care se mișcă atipic. Mai dăm exemplul vânatului mare grav rănit, căruia lovitura de grație ar trebui să i se dea la cap, cu un cartuș de calibru mic, tras dintr-un reductor introdus în țeava armei. La noi însă, posesia unui astfel de reductor nu este realistă, din cauza legislației în materie, mult mai restrictivă decât în țările occidentale. Nu ne rămâne, deci, decât posibilitatea executării unui foc rapid la gât, în condițiile în care trasul la corp nu produce moarte instantanee, iar trasul la cap conduce la desfigurarea dizgrațioasă a vânatului. Mai avem însă o situație aparte, frecvent întâlnită în teren, la care vânătorii pot reacționa greșit, în raport cu vânatul sau cu tovarășii lor patrupezi de vânătoare. Este situația mistrețului rănit, încolțit de câini.

Dacă vă gândiți că puteți plasa un foc sigur, de la distanță, printre tufe, într-un mistreț hărțuit de câini, cu siguranță vă pripiți, chiar dacă aveți mare experiență, sunteți un foarte bun trăgător și vi se ivește ocazia potrivită atunci când câinii se feresc de atacul mistrețului. Fiindcă rămâne riscul împușcării sau rănirii câinilor, datorită ricoșeurilor frecvente ale proiectilelor sau unor părți din proiectilele fracționate după atingerea tangențială ori trecerea acestora prin arbuşti. Un risc care nu trebuie asumat, fiindcă amintirile unui câine împușcat sau grav rănit, aflat în spatele mistrețului ori în alte locuri invizibile pentru vânător, nu-i va da pace, dacă are simțire, nebănuit de mult timp. Nici apropierea de mistrețul aflat în imposibilitate de deplasare, țintuit pe loc de câini, pentru ai da focul de grație, nu este o soluție etică. Îndrăznesc să susțin că trasul de aproape, în mistreții aflați într-o astfel de situație, pe lângă urechile câinilor care-l blochează, este o barbarie. Fiindcă teribilul zgomot produs de foc la gura țevii le afectează grav auzul, uneori fisurându-le timpanele. De ce credeți că atâția câini de vânătoare și foarte mulți vânători ajung să-și piardă acuitatea auditivă și chiar auzul din cauza vânătorii?

Dacă realizați urmările grave ale focurilor de armă scăpate ori trase pe la urechile camarazilor de vânătoare, fie aceștia oameni sau câini, veți înțelege de ce nu aveți voie, sub nici un motiv, să dați lovitura de grație, de foarte aproape, vânatului blocat pe loc între câini. Bine, bine, dar cum se poate proceda corect într-un asemenea caz? Răspunsurile nu pot fi aceleași pentru orice situație. Când mistrețul este rănit ușor și împrăștie ori ține câinii la distanță, se poate da, cu răbdare și atenție, focul de grație, de la 10-15 m distanță. Când mistrețul este țintuit pe loc de câini, fie se încearcă prinderea acestora mai înainte de focul de grație, lucru aproape imposibil datorită mişcării câinilor, fie, dacă vânătorul are curajul și îndemânarea necesară, îl poate înjunghia cu abilitate între câini, având doar grijă la ultimele reacții agresive ale animalului și la eventualele mușcături

involuntare ale câinilor. Practica este uzitată încă, în special de posesori de câini de mistreți, făcând parte din tradiția vânătorii „par force”, practicată în condiții mult mai bărbătești și mai etice decât acum. Nu vă putem recomanda o soluție mai puțin „brutală”, în cadrul legislației noastre, care nu face posibilă, deocamdată, deținerea de reductoare sau pistoale pentru focul de grație.

Problemele de etică vânătorească succint abordate, inclusiv cele referitoare la focul de grație, suscită interes și, desigur, comentarii. Eu mi-am permis să expun doar un punct vânătoresc de vedere, preluat de la înaintași, după multe experiențe neplăcute trăite în timp. Important rămâne ca fiecare vânător să încerce să discearnă ce este etic și ce nu în vânătoare. Și nu doar să discearnă, ci să și respecte, pe tot timpul activității sale vânătorești, regulile elementare de etică vânătorească. Pentru a nu cădea în ridicol și a nu aduce reale prejudicii de imagine tagmei vânătorilor onorabili.

4.14. Argumente în sprijinul unei vânători durabile în Delta Dunării

Ecosistemul Deltei Dunării a evoluat, de sute de ani, sub influenţa activităţilor tradiţionale, care, împreună, au concurat la crearea condiţiilor naturale pentru care acest teritoriu a fost declarat Rezervaţie a Biosferei Delta Dunării (R.B.D.D.) și sit Ramsar, dar nu numai.

Printre activităţile tradiționale, vânătoarea este una dintre cele mai remarcabile, practicată cu continuitate din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. Prin vânătoare în tot cuprinsul de astăzi al teritoriului R.B.D.D., exercitată cu aceleaşi restricţii statuate prin lege ca şi în restul teritoriului ţării, s-a putut menţine, cu arma de vânătoare şi cu capcanele, un anumit echilibru relativ stabil între speciile prădătoare şi speciile pradă de interes vânătoresc, echilibru care a favorizat în primul rând păsările de apă, păsări care fac obiectul principal al protecţiei în acest ecosistem deltaic. „Combaterea" ciorilor grive, a coțofenelor, vulpilor, câinilor enoți și altor specii prădătoare, reducerea numărului de fazani şi mistreţi, precum şi bariera instituită în faţa expansiunii şacalului, au avut menirea să favorizeze cuibăritul şi progenitura acestor păsări de apă, precum şi un anumit echilibru sănătos, între toate speciile de interes vânătoresc, mult mai aproape de cel dorit de om, decât cel actual.

Din momentul declarării R.B.D.D. şi al instituirii unei restricţii totale a vânătorii pe aproape două treimi din suprafaţa Deltei Dunării, echilibrul între speciile de interes vânătoresc şi dintre acestea şi mediul lor aproape natural de viaţă s-a rupt. Acest dezechilibru s-a accentuat și mai mult după interzicerea vânătorii pe întreaga suprafaţă a R.B.D.D., care a avut drept urmare:

- creşterea efectivelor de fazani, specie invazivă în Delta Dunării, care pune în pericol existenţa unor vieţuitoare autohtone, printre care o anume şopârlă de nisip extrem de rară, endemică pe grindurile Deltei;

- creşterea exagerată a efectivelor de mistreţi, care produc pagube importante culturilor agricole din zonele de dezvoltare economică, dar şi păsărilor de apă ce cuibăresc pe grinduri şi plauri;
- înmulţirea, greu de stopat, a efectivelor de vulpi, ciori grive şi coţofene, cu partea lor importantă de contribuţie la reducerea efectivelor speciilor de păsări de apă;
- pătrunderea şacalului în Delta Dunării, o altă specie invazivă extrem de periculoasă pentru echilibrul ecologic din acest teritoriu, şi înmulţirea explozivă a efectivelor acestei specii.

Constatăm că degradarea echilibrului ecologic, resimţită la început pe doar cca. 2/3 din suprafaţa Deltei Dunării, tinde, în prezent, să se generalizeze.

La această situaţie neplăcută pare să fi contribuit şi interzicerea păşunatului tradiţional pe anumite grinduri, motiv pentru care se înierbează lentilele de nisip căutate de anumite păsări de apă, lăsarea cailor fără stăpân să se înmulţească haotic şi să distrugă vegetaţia caracteristică în chiar zonele strict protejate, pescuitul comercial necontrolat şi braconajul cinegetic, construcţiile neautorizate în zonele strict protejate, circulaţia pe canalele din Deltă cu ambarcaţiuni dotate cu motoare inacceptabil de puternice, poluarea fonică a zonei şi poluarea fizică şi chimică a apei, exploatarea haotică şi arderea stufului, chiar şi în perioadele de cuibărit ale păsărilor de apă etc.

Aşadar, degradarea echilibrului ecologic în spaţiul R.B.D.D. este un fapt real şi îngrijorător, care se datorează dezvoltării unor activităţi de exploatare exagerată a resurselor naturale din Delta Dunării, turismului haotic şi luării unor măsuri contra-productive de aşa-zisă protecţie şi conservare a ecosistemului deltaic, de către factorii decizionali, de cele mai multe ori sub presiunea gălăgioasă a unor pretinse ONG-uri de protecţie (iraţională) a naturii.

În condiţiile arătate, interzicerea totală şi pe întreaga suprafaţă a R.B.D.D. a vânătorii, activitate tradiţională cu influenţă benefică de necontestat în privinţa conservării echilibrului ecologic în acest teritoriu, nu este doar contraproductivă, ci de-a dreptul iraţională.

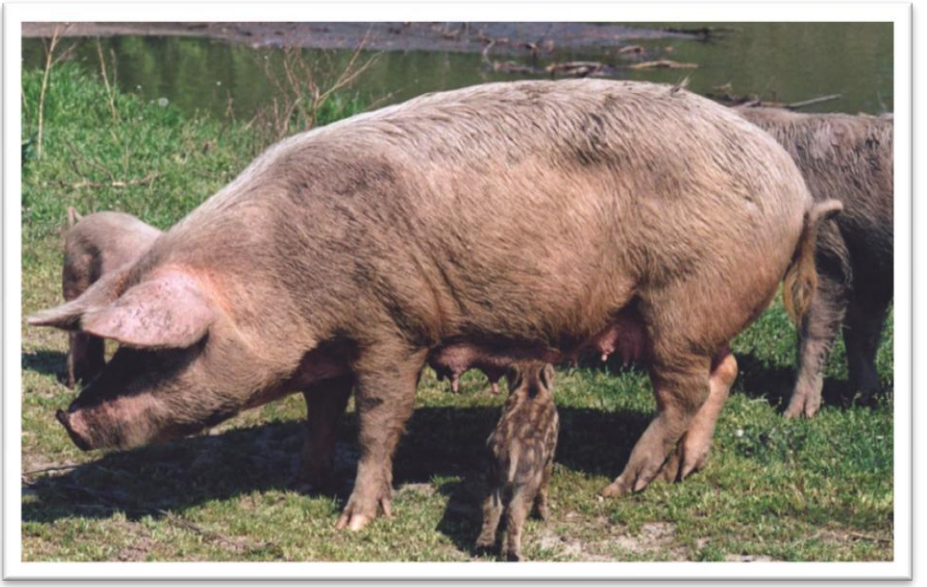

Prin vânătoare raţional reglementată - în privinţa metodelor, mijloacelor, limitelor, perioadelor şi locurilor în care se practică - pot fi menţinute, în echilibru relativ cu mediul natural, efectivele anumitor specii invazive sau a căror înmulţire poate dăuna obiectivului conservării echilibrului ecologic în Delta Dunării. Ne referim la şacal, mistreţ, vulpe, fazan, ciori grive, coţofene etc. Prin vânătoare, raţional reglementată, poate fi pusă în valoare şi introdusă în circuitul economic o resursă naturală regenerabilă, anume fauna cinegetică, şi poate fi dezvoltat turismul cinegetic, cu influenţe pecuniare benefice asupra protecţiei şi conservării echilibrului ecologic în Deltă Dunării şi vieţii societăţii locale. Prin vânătoare, raţional reglementată, se poate menţine viu şi interesul vânătorilor pentru:

• ocrotirea, îngrijirea şi conservarea efectivelor speciilor de faună cinegetică într-un echilibru sănătos între acestea, precum şi conservarea purităţii şi caracterului sălbatic al acestei faune;

• protecţia şi conservarea mediului cât mai natural de viaţă al speciilor de faună cinegetică şi menţinerea unui echilibru real între acestea şi mediul lor de viaţă;

• conlucrarea deschisă şi benefică cu orice entitate de protecţie raţională a speciilor sălbatice şi a mediului natural deltaic al acestora.

În concluzie, vânătoarea, ca activitate tradiţională, raţional reglementată şi corect practicată în Delta Dunării, poate constitui un important factor de protecţie şi conservare a faunei sălbatice şi a mediului natural de viaţă al acesteia, precum şi de punere în valoare a unei resurse naturale regenerabile, toate în interesul atingerii obiectivelor R.B.D.D. şi al interesului populaţiei locale defavorizate. Din contră, interzicerea totală a vânătorii în Delta Dunării poate conduce, aşa cum deja se poate constata în anumite zone din aceasta, la bulversarea echilibrului ecologic instabil din această zonă şi la o succesiune nedorită şi nenaturală a speciilor de faună sălbatică, generată, în primul rând, de expansiunea speciilor invazive, precum şacalul.

Susţinem deci o vânătoare raţional reglementată şi, corect practicată în Delta Dunării, ca de altfel pe tot teritoriul României, şi o conlucrare deschisă şi eficientă, nicidecum demagogică şi gălăgioasă, cu toate ONG-urile care fac sau doresc să facă ceva util în sensul protecţiei şi conservării reale a echilibrului ecologic în Delta Dunării.

4.15. Interzicerea vânătorii pe timp de noapte

Pe vremea când la vânătoare se pleca de cu noapte, cu felinarul în mână, pentru a putea vedea drumul înainte de a se crăpa de ziuă, am reținut, din discuțiile sfătoase ale unor vânători mai în vârstă, susținerea unuia care nu-și dorea nici arme performante, nici câini buni și nici tovărășia unor ortaci cu experiență, ci doar vedere de pisică, încredințat fiind că pisica vede la fel de bine noaptea precum ziua.

Mai târziu, pe vremea lanternelor cu bec clasic, întârziind noaptea la pândă sau pe drumul de întoarcere de la vânătoare spre casă, am înțeles protecţia oferită vânatului de adăpostul întunericului, și susținerea vânătorului care-și dorea ochi de pisică. Am înțeles apoi, la fel de bine, și vulnerabilitatea vânatului în fața cuceririlor științei, care începeau să permită tirul pe timp de noapte, la lumina unor mijloace de iluminat artificial țintele, din ce în ce mai performante. A urmat perioada nădirii urșilor și a mistreților, în locuri discret luminate noaptea, cu becuri de poziție alimentate de la baterii de mașină, și vremea proiectoarelor de mână, fiindcă pe mașini nu-i era permis oricui să le monteze.

Dar lucrurile nu s-au oprit aici. Au apărut ulterior, în comerțul occidental, apoi și la noi după 1990, dispozitive militare de generaţie mai veche sau mai nouă, de văzut şi ochit pe întu-

neric, bazate pe convertizoare sau amplificatoare electronice de lumină reziduală ori pe dispozitive de vedere în infraroșu. Deja, pentru eficiența și etica vânătorii, era prea mult. Vânătoarea practicată noaptea, cu astfel de mijloace, a devenit riscantă pentru protecția și conservarea multor specii de faună cinegetică. Nu doar la noi, ci și în Europa.

Acesta a fost motivul interzicerii la vânătoare, prin Convenţii internaţionale şi Directive europene, a acestor mijloace de văzut și ochit pe întuneric. Din acel moment, interdicția a devenit obligatorie pentru toate statele membre U.E. În legislația noastră privind vânătoarea, interdicția a fost introdusă, pentru prima dată, din anul 1996.

De curând însă, o altă tehnică militară a revoluționat braconajul cinegetic, inclusiv în România. Ne referim, fără ocolişuri,

la dispozitivele de văzut și ochit pe întuneric, bazate pe principiul termoviziunii. Braconierii dotați cu o astfel de tehnică militară, similară sau la fel de performantă ca și cea folosită de polițiștii de frontieră, au o eficiență de neimaginat și nu pot fi surprinși în timpul braconajului, deoarece văd aureola de căldură a corpului omului, animalului sau motorului cald al mașinii, la peste 3 kilometri distanță. Dar nu numai atât. Cu aceeași tehnică militară descoperă ușor animalele ascunse în vegetația din jur, nemaifiind nevoie să le caute după urme sau să organizeze goane „la întâmplare". Analizând la rece dotarea actuală a unora dintre braconieri, concluzionăm că există riscul ca din vânătoarea clasică, sportivă și etică de altă dată, să nu mai rămână nimic.

În contextul arătat, în Legea nr. 407/2006, modificată și completată prin Legea 149/2015, a fost înscrisă și interzicerea folosirii la vânătoare a dispozitivelor bazate pe principiul termoviziunii (art. 39 lit. ad), precum și sancționarea aspră a încălcării acestei interdicții (art. 42, alin 1). Textul de lege precizează, citătm: „*Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă, potrivit art. 42 alin (1) lit. m), vânătoarea pe timp de noapte la lumina farurilor autovehiculelor sau prin folosirea dispozitivelor precizate la art. 39 lit. ad), cuprinzând amplificatoare de lumină reziduală, dispozitive de vedere în infraroșu și dispozitive cu termoviziune, care permit observarea vânatului pe timp de noapte și tragerea pe întuneric asupra acestuia."* În continuare, nu mai sunt prea multe de spus. Legea este lege și trebuie întocmai respectată și aplicată, iar vânătoarea cu astfel de mijloace, nu doar lipsite de etică ci şi ilegale, trebuie abandonată de orice vânător care ţine la „haina" şi calitatea sa.

4.16. Interzicerea vânătorii cu chemători electronice și oglinzi apelante

Directiva Consiliului Europei nr. 92/43 EEC, cunoscută sub denumirea de Directiva „Habitate”, referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice, stabilește,

în anexa 6 la aceasta, mijloacele de capturare interzise la vânătoare, deoarece sunt considerate prea eficiente şi neselective. Printre acestea se regăsesc oglinzile și magnetofoanele, aparatura de înregistrare/redare precum și dispozitivele electrice și electronice capabile să ucidă sau să amețească mamiferele.

În mod similar, prin Convenții privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, cunoscută sub denumirea de „Convenția de la Berna”, s-a statuat interdicția folosirii la vânătoare a mijloacelor de captură şi ucidere în masă, printre care oglinzile şi înregistratoarele apelante, la vânarea păsărilor și mamiferelor.

Având în vedere obligația țărilor membre de a adopta, în legislația națională, interdicțiile stabilite prin Directivele U.E., şi prin Convenţiile internaţionale la care au aderat, Parlamentul României a fost obligat să prevadă interdicțiile la care ne-am

referit, atât în Legea de aprobare a Ordonanței de urgență nr. 57/2007, cât și în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006. Fără astfel de prevederi în legislația națională, România putea intra oricând, precum orice altă țară membră a UE, în stare de infringement și, mai departe, risca sancționarea financiară pentru eventuala întârziere a modificării legii naţionale în sensul punerii în acord cu directiva europeană precizată.

În acest context, a fost reformulată interdicția în art. 39 lit. ac) din Legea nr. 149/2015, de modificare și completare a Legii nr. 407/2206, care prevede interzicerea „*utilizării ca atrape a animalelor vii orbite sau mutilate, a chemătorilor electronice, a înregistrărilor de sunete și a oglinzilor apelante*". Încălcarea acestei interdicții este sancționată însă, doar cu amendă contravențională, de la 2.000 lei la 5.000 lei. Celor ce mai susțin încă, în necunoștință de cauză, că interdicția în discuție s-ar datora lipsei de reprezentare eficientă a intereselor vânătorilor la nivelul forului legislativ național, le putem recomanda să se mai documenteze în chestiune şi să se abţină de la comentarii incorecte, de natura a le reliefa anumite apucături nedemne pentru un vânător. După această explicație deschisă, care nu ar fi trebuit dată unor profesioniști și vânători cât de cât instruiți în materie, se poate înțelege de ce, în România, trebuie să se vâneze, în aceleași condiții restrictive, precum în celelalte țări membre UE.

Vânătorii sportivi mai trebuie să realizeze însă, şi lipsa de fair-play a folosirii unor astfel mijloace apelante la vânătoare, şi riscul pe care-l reprezintă folosirea acestora pentru fauna cinegetică migratoare, dar nu numai. Cine îşi aminteşte abundenţa de gâşte şi gârliţe mari, de raţe de tot felul, de prepeliţe şi de ciocârlii, existente în ţara noastră până prin 1996, deci mai înainte de năpădirea ţării de către vânătorii străini care vânează exclusiv cu astfel de mijloace interzise de ademenit vânatul, înţelege la ce mă refer, iar dacă vânătorii noştri cu apucături

asemenea refuză să fie de acord cu noi, îi invităm să constate şi singuri sărăcia de gâşte, gârliţe, raţe, prepeliţe şi chiar de ciocârlii din ultimi ani, mai ales în sudul şi sud-estul ţării. În acest context, îi rugăm să accepte ideea că păsările care-şi păstrează locurile de nidificare şi trasee de migraţiune se răresc, categoric, în locurile prea intens vânate. Fiindcă autohtonele, care revin an de an în astfel de locuri pentru cuibărit, se împuţinează şi, implicit, se împuţinează şi efectivele progeniturii, iar cele migratoare încep, după ani de zile de vânare intensă, să ocolească rutele riscante pentru ele. Aşadar, şi în cazul păsărilor migratoare, lipsa de măsură, manifestată prin utilizarea unor astfel de chemători apelante, poate afecta nebănuit de mult şi insidios vânarea durabilă a acestor specii.

În concluzie, interdicţia de a vâna prea uşor şi prea productiv, prin folosirea mijloacelor de ademenit eficient vânatul, nu mai constituie doar o chestiune de etică vânătorească, ci a devenit ilegală şi sancţionată pecuniar, pentru a putea fi impusă, până la urmă, în interesul vânătorilor corecţi şi al unei vânători ce se doreşte durabilă.

4.17. Ahotnicii

Am ajuns de multe ori, chiar supărător de des după 1990, să vânez în compania unor vânători ahotnici. Ahotnici în sensul de lacomi, avizi, ahtiaţi, hrăpăreţi, nesătui etc.

I-am studiat discret, din curiozitate profesională, şi am ajuns la concluzia că sunt, de regulă, vânători slabi, care par să nu ştie una din regulile elementare de etică vânătorească: „*să nu te lăcomeşti şi să nu tragi în vânat atunci când nu eşti convins de eficienţa focului*” sau, altfel spus, „*să nu te lăcomeşti şi să tragi în vânat cu speranţa că-l vei «agăţa» cumva*”. Or, aceştia cunosc prea bine regula, dar nu le pasă de ea, de interesele colegilor de vânătoare şi, mai ales, de cohorta de vânat rănit pe care o lasă în urmă.

Regretabil este faptul că, în astfel de situaţii, camarazii se retrag în sine şi, de ruşinea ahotnicilor, se simt jenaţi să abordeze, chiar şi cu delicateţe, subiectul devenit stânjenitor. Nu o fac însă nici organizatorii de vânătoare, în grup mare sau în grup restrâns, şi nici angajaţii gestionarului fondului cinegetic, motiv pentru care fenomenul proliferează. Din ce în ce mai mulţi ahotnici, cu arme din ce în ce mai performante, de obicei semiautomate cu nepermis de multe cartuşe în magazie, şi cu alice din ce în ce mai mari, de multe ori peste diametrul admis la vânătoare, ne fac demonstraţii de cât de puţin simţiţi pot fi, printre noi şi cu asentimentul nostru tacit.

Stimulat de încercările iluzorii ale unor astfel de ahotnici, de a ne demonstra de ce sunt în stare, m-am decis să aduc în atenţia celor interesaţi, şi interesaţi ar trebui să fie toţi vânătorii, patru episoade de aşa-zisă vânătoare sportivă, mai mult decât supărătoare pentru oricine se respectă ca vânător şi respectă, câtuşi de puţin, vânatul şi etica vânătorească.

1. Mă aflam, de ceva vreme, invitat la o vânătoare de gârliţe. Invitat să le aşteptăm, dis-de-dimineaţă, într-o zonă de trecere de la baltă spre câmpul cultivat agricol. Deşi nu agreez acest mod de vânătoare, preferând pânda la locurile de hrănire, am acceptat invitaţia, încurajat fiind de vântul puternic, care, în mod normal, trebuia să oblige păsările să zboare jos. Aşa se face că, mai înainte de-a se lumina de ziuă, ne aflam deja în preajma locurilor de aşteptare hărăzite de organizatori. Numai că aici ne mai aşteptau doi ahotnici localnici, unul hâtru şi mai în vârstă, foarte pasionat de gâşte şi de tărie, şi nepotul său, desigur şcolit de al sau unchi într-ale vânătorii. Deja eram un grup de cinci, puţin cam măricel pentru o astfel de vânătoare. De aceea, şi având parcă o temere generată de experienţe neplăcute din trecut, am ţinut să rog camarazii din acea dimineaţă cu vânt tăios să nu tragă la gâşte decât la distanţă eficientă de foc, când vor putea distinge culoarea picioarelor păsărilor. Ne-am aşezat la timp în locurile de pândă indicate şi, după ce s-a luminat bine

de ziuă, au început să curgă cârdurile de gâşte. Primele au trecut puţin prea sus, aşa încât au fost lăsate să se ducă. Ne aşteptam ca celelalte, devenind mai încrezătoare, să coboare din ce în ce mai jos. Numai că n-a fost să fie precum am sperat. Localnicii, nerăbdători, au început să tragă imediat, ridicând cârdurile de gâşte din ce în ce mai sus. Din lateral apreciem la mai bine de 70-80 m înălţimea la care se întindeau cu focul. Poate chiar mai sus. Nici paznicul de vânătoare nu s-a lăsat mai prejos. Răpăia semiautomata, primită cadou de la un italian prieten, câte 5-6 cartuşe în serie, de parcă era el însuşi italian venit pe terenuri de vânătoare străine, căruia nu-i prea păsa de numărul cartuşelor trase şi de numărul gâştelor rănite, ci doar de numărul celor ce reuşea să le adune, fălos nevoie mare, la ciochinar.

Desigur că, într-o astfel de situaţie, n-am avut altceva mai bun de făcut decât să mă retrag la maşină şi să aştept resemnat, ferit de vântul tăios de decembrie, sfârşitul „spectacolului" oferit, cu mărinimie, de ahotnici. De doi ahotnici locali şi de paznicul de vânătoare, care s-au întors într-un târziu, foarte mândri, cu doar două gâşte recuperate, pentru care consumaseră zeci de cartuşe special încărcate cu alice mari, chiar nepermis de mari legal, şi cu pulbere adăugată pe măsură.

Nu m-am putut abţine şi le-am reproşat, deschis şi indispus, faptul că la două gâşte împuşcate în astfel de condiţii, au fost rănite cel puţin de 10 ori mai multe, ceea ce este inadmisibil din punct de vedere etic. Inadmisibil este şi comportamentul paznicului de vânătoare, care şi-a permis nu doar să tolereze încălcarea legii şi regulilor de etică vânătorească de către tovarăşii săi ahotnici, ci să le încalce el însuşi cu nonşalanţă.

Din nenorocire, la gâşte, la porumbei şi la alte specii de vânat aripat, astfel de „apucături" sunt frecvente. Mult prea frecvente ca să poată fi tolerate.

Exemplul distructiv al unor vânători italieni, care consumă oficial sute de cartuşe, într-o singură zi de vânătoare, pentru un

număr incredibil de mic (pe hârtie) de gâşte, raţe, porumbei, prepeliţe şi ciocârlii, este urmat de unii dintre vânătorii noştri, cărora le „dă mâna”, şi de unii paznici de vânătoare, care par să nu-şi mai facă nici un fel de probleme în legătură cu numărul şi costul cartuşelor pe care-şi permit să le tragă.

Dincolo de nesăbuința astfel prezentată, ce tinde pe alocuri să se generalizeze, este extrem de deprimant faptul că nimeni - nici măcar angajaţii cu drept de control, inspectorii statului în domeniul cinegetic şi reprezentanţii organelor competente teritorial ale M.A.I. - nu se mai sinchiseşte deloc de situaţiile de acest gen.

De parcă legea ar fi făcută de nevânători, pentru a fi încălcată doar de vânători, împotriva regulilor elementare de etică vânătorească.

2. Am participat, din în ce mai rar, şi desigur că aţi participat, probabil mai des, la vânători de iepuri organizate în câmp deschis. Au şi acestea un farmec al lor, cu totul aparte, fiind practicate în mod frecvent de foarte mulţi confraţi.

La astfel de vânători, organizate de regulă în grup mare, vezi vânătoarea la scenă deschisă. Vezi iepuri prinşi între goană şi stand, care ţes terenul în căutarea unor breşe şi, în acelaşi timp, vezi vânătorii, mai mult sau mai puţin camuflaţi, cum trag şi cum împuşcă sau cum scapă, mai mult sau mai puţin justificat, vânatul.

Vezi însă şi unele lucruri reprobabile, precum trasul la mare distanţă. Uneori la distanţe inacceptabil de mari, chiar pentru vânătorii începători, scuzabili oarecum prin lipsa de experienţă necesară aprecierii eficacităţii focului. Ce-i face însă pe unii colegi de breaslă, dintre care destui cu vechi state într-ale vânătorii, să se „întindă” cu arma până pe la 70-80 m distanţă? O parte din aceştia nu văd foarte bine ori nu ştiu să aprecieze corect distanţa, ceea ce ar putea constitui totuşi o scuză. Cei mai mulţi sunt însă avizi, încearcă focuri la mare distanţă, fără a le păsa câtuşi de puţin de vânatul rănit lăsat în urmă, pradă sigură pen-

tru vulpi, câini, ulii şi chiar ciori. Dar asta nu este totul. Unii încearcă cartuşe tari, cu alice mari, uneori nelegal de mari, bazându-se pe experienţa că, din când în când, mai doboară câte un iepure la 50-60 m depărtare (în imaginaţia lor această distanţă ajungând uneori la peste 100 m). Încurajaţi de astfel de întâmplări, persistă în greşeala de a încălca, cu bună ştiinţă, fără jenă şi în văzul tuturor, una din regulile elementare de etică vânătorească.

Dacă abuzul de a folosi alice nelegale ar putea fi totuşi sancţionat potrivit legii, deşi nu am auzit ca legea să fi fost aplicată şi în acest sens, trasul la distanţă inadmisibil de mare nu se poate pedepsi în nici un fel. Rămâne o simplă şi elementară încălcare a unei reguli de etică vânătorească, aparent căzută în desuetudine din cauza schimbării generaţiilor de vânători şi a pătrunderii pe piaţă a tot felul de arme şi cartuşe „magnum".

Într-o astfel de situaţie, trebuie să ne trezim din indiferenţa în care ne-am cufundat din varii motive. Să înţelegem că această meteahnă a unor aşa-zişi „vânători sportivi", similară atitudinii distructive a unor vânători străini, cărora nu le pasă de ce lasă în urma lor, conduce la depăşirea insidioasă a cotei de recoltă, la diminuarea din culpă a stocului de reproducţie şi, în final, la sărăcirea terenului în iepuri.

Afirmaţia este valabilă şi pentru alte specii de vânat (mistreţi, potârnichi, fazani, diverse păsări de pasaj etc.). Mai ales pentru păsările de pasaj, despre care am mai scris, şi pentru mistreţi, la care unii „carabinieri" încearcă focuri dintr-un versant de munte în altul, în speranţa că vor „agăţa" cumva animalul, fiindcă nu credem că vreun vânător cu mintea întreagă gândeşte, în sinea lui, să dea o lovitură sigură, din fugă, la o asemenea depărtare.

În concluzie, trebuie să ieşim din expectativă în care neam cufundat şi să înţelegem corect influenţa acestui mod avid de comportament vânătoresc asupra cotei de recoltă realizate faptic, care include insidios şi vânatul mort din cauza rănirii (necontabilizat însă) şi, mai departe, să realizăm una din cauzele diminuării stocului de reproducţie şi, în final, al sărăcirii terenurilor în vânat. Deşi nu pare importantă pentru toţi, rămâne totuşi una din cauzele determinante ale sărăcirii terenurilor de vânătoare la iepuri, care ne obligă să luăm deschis şi colegial poziţie împotriva ahotnicilor, români sau străini, care trag la distanţe nepermis de mari, puţin îngrijit şi, mai ales, foarte puţin eficient, dezastruos însă pentru evoluţia viitoare a efectivelor de vânat şi, uneori, foarte riscant pentru camarazii de vânătoare.

3. Aţi participat desigur, măcar o dată până acum, la o vânătoare de mistreţi organizată „la goană”. La o vânătoare cel puţin la fel de incitantă, dacă nu mai incitantă, ca orice altă vânătoare organizată „în colectiv”, la oricare altă specie de vânat.

Nici la vânătorile de acest gen, la care ar trebui să participe doar vânătorii cu suficientă stăpânire de sine şi buni trăgători

cu proiectil unic, nu scăpăm de ahotnici. Ahotnici în sensul precizat în partea de debut a acestui articol.

Îi recunoaştem imediat după armele semiautomate cu magazii mai încăpătoare de două cartuşe şi cu dispozitive de ochit uşor cu punct roşu ori după cele două arme, de obicei una lisă şi una cu glonţ, cărate cu îndărătnicie după ei, cât este ziua de mare şi oricât de dificil ar fi terenul de vânătoare.

Şi unii şi alţii recunosc, în mod tacit, că fac parte din categoria ahotnicilor, iar în sinea lor, simt că au nevoie de mai multe posibilităţi (focuri) decât ceilalţi colegi de vânătoare, pentru a „agăţa" cumva vreun mistreţ sau, în visul lor iraţional, de a-şi umili, măcar o dată-n viaţă, cu o grămadă de mistreţi căzuţi în faţa lor, colegii de vânătoare.

Ceea ce este sigur este faptul că sunt vânători slabi, care riscă să aibă toată viaţa nevoie de arme semiautomate cu nepermis de multe cartuşe în magazie sau să se facă de ruşine, umblând consecvent cu câte două arme, dacă nu vor înţelege că la vânatul mare trebuie să se concentreze asupra primului foc, pe care trebuie să-l tragă curat, la a treia coastă a mistreţului dacă se poate, nicidecum la silueta întreagă a mistreţului. Fiindcă la mistreţul aflat în fugă nu se trage cu corecție, ca la iepure şi nici la cap, ci la omoplat, altfel riscându-se mutilarea animalului sau condamnarea lui la moarte lentă, din cauza ruperii maxilarului, de exemplu.

Vânătorul ahotnic, mizând pe multiplele posibilităţi de foc pe care i le oferă semiautomata sau cele două arme purtate deodată, îşi propune, probabil, „să agaţe" mistreţul cu primul foc şi să-l ciuruiască cu celelalte ori, pur şi simplu, ştiind că nu se poate concentra asupra primului foc, mizează pe celelalte posibilităţi care-i rămân după acesta.

Oricum am aborda acest comportament vânătoresc inadecvat, trebuie să recunoaştem că problema este, în fond, una de etică şi de conştiinţă vânătorească. Şi, bineînţeles, de responsabilitate vânătorească şi de prestigiu vânătoresc.

Numai începătorii, neputincioşii, avizii şi unii italieni folosesc, în mod curent, arme semiautomate fără limitator de două cartuşe în magazie. Aţi văzut cumva şi vânători de-ai noştri care se respectă, nemţi sau austrieci, folosind astfel de arme cu astfel de magazii?

Două arme de vânătoare, una lisă şi una cu glonţ, folosesc, în schimb, doar vânătorii neaoşi autohtoni. Nu am avut ocazia să văd, în alte ţări, asemenea situaţii.

În imaginaţia lor, vânătorii cu două arme îşi închipuie, probabil, că împuşcă (teoretic) mistreţul din apropiere sau din desiş cu arma lisă, de parcă arma cu glonţ potrivit nu le-ar fi de folos în astfel de situaţii, iar la distanţa, unde lisa nu „bate", cu cea cu glonţ. Astfel, nu-i lasă mistreţului (tot teoretic) nici cea mai mică şansă de scăpare. În realitate însă, îi lasă mult mai multe şanse, crescând totodată riscul rănirii din cauza focurilor pripite. Fiindcă mistreţul, necunoscând regulile după care trebuie să apară în faţa ahotnicului, îl surprinde, de regulă, cu arma lisă în mână când iese departe şi invers.

Spectacolul oferit vecinilor de ahotnicii cu două arme, care tot timpul le schimbă după cum li se năzare că ar putea să le vină mistreţul, este neplăcut, le distrage atenţia şi le reduce şi şansele lor la vânătoare.

Dincolo de aceste consideraţii, trebuie criticat randamentul nesatisfăcător şi lipsa de etică a vânătorilor cu două arme şi a celor cu semiautomate cu mai mult de două cartuşe în magazie, care, luaţi „de val", trag repede, mult şi prost, reuşind să rănească mai multe piese decât împuşcă mortal.

Cum rămâne însă cu respectul faţă de vânat şi faţă de colegii de breaslă în astfel de situaţii?

Până ce ahotnicii în cauză nu vor înţelege că este suficientă o armă basculantă sau cu repetiţie pentru a da o lovitură curată şi eficientă - fiindcă te obligă să ocheşti îngrijit în lipsa altor posibilităţi de repetare multiplă a focului, oferite de armele semiautomate cu mai mult de două cartuşe în magazie sau de

două arme încărcate aşezate la îndemână - vor rămâne cu visul utopic că, o dată în viaţă, vor reuşi performanţa unui „măcel" printre mistreţi. Un vis nesănătos, lipsit de etică, aproape imposibil de realizat, care nu ar trebui să întunece raţiunea nici unui vânător.

Nu este cu nimic mai prejos, pentru un vânător de mistreţi, un tablou de vânătoare cu un singur vier solitar, împuşcat dintr-un singur foc, tras îngrijit dintr-o armă basculantă, decât un tablou cu mai mulţi mistreţi, la care s-au tras rafale de focuri, din arme tot mai sofisticate şi din ce în ce mai ineficiente, fiindcă, oricât de performante ar fi armele, nu pot compensa carenţele de îndemânare ale vânătorilor.

În contextul prezentat, vânătorii cu arme semiautomate cu mai mult de două cartuşe în magazie şi, mai ales, vânătorii cu câte două arme, acceptaţi din jenă la vânătorile de mistreţi, ar trebui să realizeze ridicolul în care se găsesc şi, mai ales, să se abţină să mai facă pe grozavii şi să ridice în slăvi avantajele

armelor pe care le poartă. Ar fi o dovadă, de început, de bun simţ!

4. Cocoşul de munte este o pasăre destul de vulnerabilă în ţara noastră, deoarece specia se găseşte situată spre limita sudică a arealului său. Efectivele speciei, chiar dacă ne este greu să recunoaştem, sunt, ca şi ale cocoşului de mesteacăn şi ale ieruncii, în uşor declin. Contribuie în acest sens, în primul rând omul, prin alterarea mediului de viaţă al acestora, datorată tăierilor dezordonate şi exagerate pe care le practică până în vârf de munte, păşunatului abuziv în zona de limită altitudinală a pădurii şi prădării specifice în real progres. Contribuie probabil, în acelaşi sens, şi încălzirea globală a climei, cu insidioase efecte asupra succesiunii în timp a florei şi faunei.

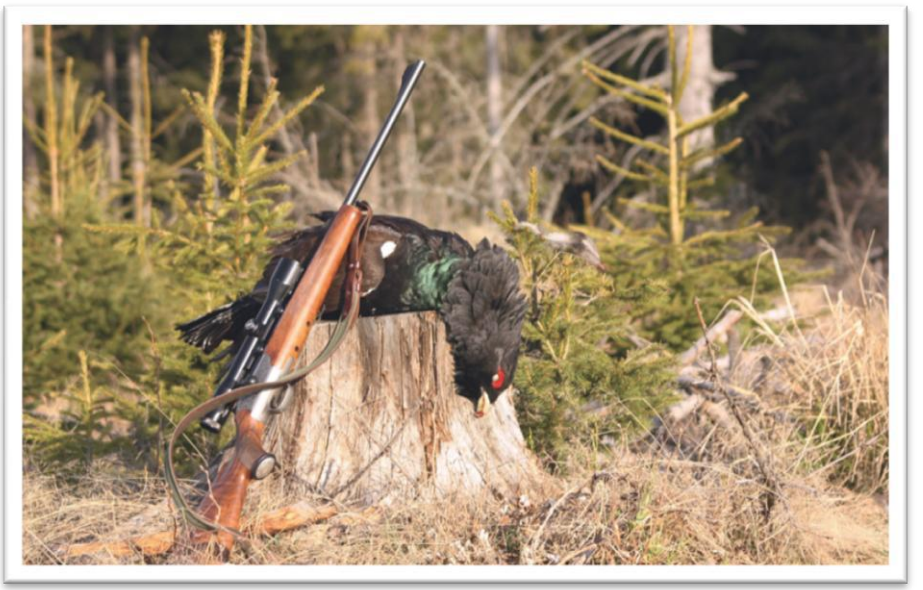

Pe fondul acestei degradări a mediului său de viaţă, influenţa vânătorii asupra dinamicii populaţiei de cocoşi de munte pare să fie insignifiantă. Dar, statutul de specie ce poate deveni vulnerabilă în sudul Europei, a impus măsuri responsabile de protecţie a speciei, printre care interzicerea vânării tradiţionale

de primăvară, în perioada de reproducere. Nu se poate vâna de altfel, nici în perioada de nidificare şi nici în cea de creştere a progeniturii. De abia toamna este admisă vânarea ambelor sexe şi a tuturor categoriilor de vârstă în statele U.E., dar numai limitat ca număr şi doar într-o perioadă restrânsă de timp. Prin derogări solicitate la momentul negocierii aderării, s-a admis totuşi si vânarea selectivă a cocoşului în perioada de primăvară, dar numai în câteva state. România se găseşte în situaţia de a nu fi solicitat, la momentul respectiv, o astfel de derogare. De aceea, Comisia Europeană a făcut presiuni asupra României, pentru a renunţa la vânarea selectivă a cocoşului de munte primăvara şi pentru a introduce, în legea naţională, o perioadă de vânare limitată exclusiv la perioada de toamnă. Fiindcă în România nu există tradiţie şi alternativă pentru vânarea cocoşului de munte toamna, s-a încercat o soluţie de compromis, şi anume scurtarea sezonului de vânătoare, în legea naţională, la perioada 20 aprilie -10 mai. Dar nici compromisul nu a funcţionat, iar vânătoarea s-a interzis deocamdată.

După această introducere, necesară înţelegerii actualului cadru legislativ european şi posibilităţii limitate de extragere a unor exemplare dintr-o specie aflată în uşor regres, ne întoarcem la o regulă de aur a bătrânilor noştri vânători de cocoş de munte, care, din considerente de cumpătare şi de etică, nu admiteau să se împuşte mai mult de un cocoş, maximum doi, într-o bătaie (loc de rotit), oricât de populată ar fi fost aceasta.

În contextul prezentat, mă simt obligat să aduc în discuţie nesăbuinţa din trecut a unor ahotnici, care, din lăcomie riscantă, au transformat ritualul împuşcării cocoşului de munte în autentice braconaje. Cum altfel am putea numi aşa-zisa vânătoare colectivă „în grup restrâns"a cocoşului de munte sau împuşcarea a 2-3 cocoşi într-un singur loc, pe o singură autorizaţie? Astfel de lucruri se povestesc, din păcate, destul de frecvent. Nu sunt rare nici cazurile în care auzim că ahotnicii au fost însoţiţi, la astfel de „braconaje", de paznicii fondului de vânătoare şi chiar

de inspectorii statului, dornici de relaţii sus-puse sau de bunuri necuvenite. Fiindcă doar prietenia legată la întâlnirile care preced urcatul în locurile de rotit, uneori cu maşina sau ATV-ul, nu ar fi suficiente pentru încălcarea deontologiei profesionale şi complicităţii la braconaj.

Au păcătuit probabil şi unii dintre noi în tinereţe, împuşcând doar câţiva cocoşi, câte unul la mai mulţi ani, din multitudinea celor observaţi în locurile vechi de rotit. Am căutat desigur locuri noi de rotit, am fotografiat cocoşi şi am participat la prinderea lor cu „coşul" pentru populări în alte terenuri, i-am urmărit seara când se ridică, aproape de întuneric, în arborii aleşi şi menţinuţi zile în şir pentru înnoptat, le-am auzit fâlfâitul greoi şi cămpănitul scurt după urcatul pe cracă, i-am apropiat dimineaţa pe tocilat, le-am urmărit rotitul pe „cloambă", i-am aşteptat în locurile în care coboară când se crapă de ziuă, le-am admirat caraghioslâcurile nupţiale, i-am atras imitând gotcăitul găinii, i-am păcălit cu chemătoarea şi... i-am îndrăgit. Am pus demult, din acest motiv, oprelişte armei de vânătoare în sanctuarele de rotit.

De urcat în locurile de rotit, am mai urcat însă, şi după ce am renunţat la armă, ori de câte ori am avut ocazia. Iar dacă s-a întâmplat să întâlnim persoane agreabile, dornice să împuşte un singur cocoş de munte şi să ştie cât mai multe despre specie, le-am însoţit şi le-am împărtăşit cu plăcere din cele ce ştiam.

N-am putut accepta însă snobismul ahotnicilor care urcau în gaşcă, cu arme, aparate de fotografiat şi de filmat, uneori după seri sau nopţi de beţie, însoţiţi de paznicul de vânătoare şi/sau chiar de inspectorul local de vânătoare, să împuşte câţi cocoşi de munte pot, bineînţeles într-o bătaie cât mai accesibilă. Norocul cocoşilor, în astfel de situaţii, stă în nepriceperea şi oboseala vânătorilor, care ori adorm în locul de pândă, ori îşi pierd armele după uşă, ori se împiedică şi fac prea mult zgomot, ori reuşesc cumva să împrăştie cocoşii. Dar s-a întâmplat

uneori şi să împuşte, chiar din pură întâmplare, mai mulţi cocoşi pe o singură autorizaţie.

Sunt şi cazuri de ahotnici care, după ce au împuşcat primul cocoş, au părut să intre în transă, nu s-au mai putut abţine şi au încercat să mai împuşte şi altul sau alţii. Uneori chiar au reuşit şi s-au fălit cu câte doi - trei cocoşi împuşcaţi pe o singură autorizaţie, într-o singură bătaie şi într-o singură dimineaţă.

În sfârşit, au fost cazuri de ahotnici care, după ce au făcut zdrenţe primul cocoş, trăgând cu glonţ nepotrivit de mare ori cu alice exagerat de aproape, s-au crezut îndreptăţiţi să mai împuşte încă unul.

Nu mai aducem în discuţie şi cazul ahotnicilor care, pe lângă cocoşul autorizat, au împuşcat şi câte o găina.

Au fost rare astfel de cazuri, imposibil de motivat în vreun fel, dar nu putem nega că ar fi fost.

Ahotnicii de genul celor prezentaţi sunt greu de înţeles de către vânătorii aşezaţi, cu comportament sănătos, iar mândria nedisimulată a primilor, la fel ca şi lăcomia lor nestăpânită, i-au dezamăgit şi îi neliniştesc profund pe cei din urmă.

Dar ce putem face oare cu aceştia?

Nu ştim foarte exact, dar acum suportăm consecinţele comportamentului ahotnicilor.

Indiferent de ceea ce cred despre ei înşişi, ahotnicii au rămas şi rămân doar „ahotnici", în sensul strict atribuit cuvântului în partea de început a acestui articol.

4.18. Vânătoare de iepuri la Arad

Am avut privilegiul de a participa, spre sfârșit de sezon 2013/2014, la o vânătoare de iepuri „în cerc”, tradițională în zona Aradului. Mărturisesc că mai participasem o singură dată la o astfel de vânătoare, în sudul țării, prin anul 1975, și nu rămăsesem cu cea mai bună impresie. Pentru șansele mici de evadare lăsate iepurilor, înnebuniți de groază și fără scăpare după

strângerea cercului. Deci, pentru partea de final a metodei de „vânătoare în cerc”, când preponderent se împuşcă iepuroaice, mai mult decât criticabilă din acest punct de vedere.

Totuși, vânători arădeni au arătat că știu să păstreze tradiția, în condiții de respectare a regulilor de protecţie şi de etică vânătorească! Cum? După ce au închis cercul de dimineață, au început apropierea și l-au strâns cam vreo oră, împușcând suficient de mulți iepuroi, mai sensibili decât iepuroaicele la apropierea omului şi s-au oprit brusc din vânătoare, la semnalul organizatorului, lăsând peste 100 de iepuri să plece speriați, dar nevătămați. Aşadar, au rupt cercul cu mult înainte de a-l închide, fără scăpare pentru vânat. Și nu au făcut-o fiindcă eram eu prezent sau directorul asociației. Au făcut-o cu gândul la sezonul viitor și la focul vânătoresc ce a urmat, prelungit dinainte de prânz până târziu după amiază. Fiecare vânător și-a luat iepurele cuvenit, ba chiar şi câte doi, toată lumea s-a simțit excelent, iar eu a trebuit să-mi schimb părerea preconceptă despre „vânătoarea în cerc”. Dar numai dacă se practică pentru conservarea unei tradiții, fără urmă de lăcomie, precum la AJVPS Arad. Însă nu asupra acestui aspect am vrut să mă opresc.

Scopul evocării recentei experiențe vânătorești a fost și rămâne cu totul altul. Unul care trebuie să se constituie într-un moment de reflecție pentru fiecare dintre vânătorii, preocupați de problematica diminuării drastice a efectivelor de iepuri în România. Și să vă spun de ce. Fondul cinegetic cu pricina se sprijină cu una din laturi pe frontiera de vest a țării. Agricultura mai modernă ca aici și monoculturi mai întinse și mai curate, rar mi-a fost dat să văd. Despre mecanizare și chimizare, inclusiv cu avionul, nu se poate susține deloc că ar fi cu ceva mai prejos decât restul în țării. Poate doar câini hoinari și alți prădători cu păr și pene să fie mai puțini. Și poate ceva mai multă hrană administrată pe teren în perioada critică cu zăpezi groase. În rest, condițiile de viață pentru iepuri par similare cu cele din restul țării.

Cu ce se deosebesc totuși aici, ca de altfel de-a lungul întregii frontiere de vest, unde iepurii abundă încă, precum în vremurile dinainte de 1989? Un singur lucru. Paza efectuată de grănicerii nevânători, într-o zonă în care nu se prea poate plimba nimeni noaptea, cu mașina la far sau cu ogari în mașină ori căruță, fără a fi oprit, legitimat și luat la întrebări. Doar atât. Nimic mai mult. Iar revelația o poate avea oricine va avea privilegiul să vâneze iepuri în zonele de frontieră, din județele Satu Mare, Oradea, Arad și Timișoara și, comparativ, în zonele mai depărtate de frontieră, pe care uneori le desparte doar un drum național.

Dacă în zonele de frontieră iepurii colcăie, în adevăratul sens al cuvântului, putând fi numărați peste 100 – 120 iepuri într-un cerc cu diametru de 1,0 – 1,5 km, în celelalte zone, rămase în afara interesului poliției de frontieră, numărul lor poate fi de 5-10 ori mai redus. După o astfel de revelație, începi să ai îndoieli serioase în privința cumulului de cauze care au condus la diminuarea efectivelor de iepuri în restul țării și să crezi că una dintre principalele cauze a acestei situații nenorocite o constituie

braconajul, făptuit de vânători, dar și de nevânători. Mai ales de vânătorii insuficient instruiți sau înrăiți, în număr din ce în ce mai mare în România, fiindcă aceasta a fost și a rămas politica ministerului, responsabil în materie de promovare a noilor vânători. Politică susținută, irațional și interesat, de prea mulţi impostori pripăşiţi în funcţii de decizie cinegetică. Iar dacă braconajul se suprapune peste fenomenul supraevaluării efectivelor de iepuri și peste cote de recoltă exagerat de mari, aprobate cu condamnabilă ușurință de ministeriabili, rezultatul nu poate fi decât distrugerea rapidă a stocului normal de reproducție și o astfel de situație inacceptabilă, tardiv și greu recunoscută oficial, de prăbuşire a efectivelor de iepuri. Chiar dacă la iepuri situația se poate redresa relativ repede, datorită prolificității speciei, în cazul distrugerii stocului de reproducție la alte specii cinegetice, revirimentul se va lăsa mult mai mult timp așteptat.

În final, aș dori să fiu corect înțeles. Nu subestimez deloc cumulul de cauze care au dus la prăbușirea efectivelor de iepuri în România, printre care sărăcirea ofertei trofice în perioada de vară, în special pentru tineret, în zonele cu monoculturi întinse și foarte curate. Nu subestimez deloc nici efectul chimizării şi mecanizării agriculturii moderne şi nici importanța măsurilor ce trebuie luate pentru contracararea efectelor acestor cauze, în măsura în care depind de noi. Încep însă să cred că braconajul făptuit de nevânători și vânători, precum şi vânătoarea practicată fără limitări raţionale şi cu respectarea întocmai a eticii vânătoreşti, rămân cauze principale, asupra cărora va trebui să ne concentrăm mai mult atenția, pe măsură ce condițiile de mediu pentru iepure, ca de altfel și pentru alte specii de faună cinegetică, se deteriorează. Aceasta dacă ne gândim și la faptul că un echipaj de doi-trei vânători braconieri, chiar nu foarte bine dotați, poate ucide într-o singură noapte, într-o porțiune de fond cinegetic, mai mult decât poate vâna o grupă întreagă, într-o zi-lumină de vânătoare autorizată. Ce ar mai fi de adăugat la cele de mai sus? Doar să dovedim măsura şi etica în vânătoa-

re, pentru a putea lăsa moştenire această activitate, din ce în ce mai controversată din afara lumii vânătorilor.

4.19. Despre trofee şi etică vânătorească

Istorie şi evoluţie

Nimeni nu tăgăduieşte faptul că vânătoarea a constituit, la începuturile omenirii, o necesitate. Omul primitiv a vânat animalele, aflate în inferioritate faţă de el, pentru a-şi procura cele necesare traiului de zi cu zi. Adică a vânat din necesitatea de a mânca şi a se îmbrăca. A mai omorât animalele sălbatice şi din nevoia de a se apăra, mâncându-le ulterior sau folosindu-le blănurile.

Odată cu trecerea într-o etapă superioară de dezvoltare, a creşterii animalelor şi a cultivării plantelor, omul a devenit din ce în ce mai puţin dependent faţă de vânătoare. A continuat însă să vâneze, tot motivat de nevoia procurării de hrană consistentă şi de veşminte călduroase. Dar numai până la un anumit moment al dezvoltării societăţii omeneşti

Până ce necesitatea şi obişnuinţa au început să lase loc, treptat, pasiunii pentru vânătoare şi dorinţei vânătorilor, mai bine dotaţi fizic şi intelectual, de dominare a semenilor. Aceasta

pare să fie explicaţia preluării conducerii grupărilor omeneşti, de regulă, de către vânători.

Aspectele de dominare în societate s-au manifestat mai târziu şi în vânătoare, puternicii vremurilor rezervându-şi dreptul de a se antrena, de a-şi menţine condiţia fizică şi de a se recrea, uneori cu fast, prin vânătoare. De aici ideea de sport, dar nicidecum simplu sport, de reconfortare activă şi de somptuozitate în activitatea vânătorească. Activitate ridicată, în timp, la nivel de ştiinţă şi de cultură cinegetică.

În aceste condiţii, selecţia vânătorilor şi a vânatului au urmat evoluţii paralele şi echilibrate până de curând. Până ce numărul, mereu în creştere, a vânătorilor şi dotarea din ce în ce mai eficientă a lor a rupt echilibrul în vânătoare, în defavoarea faunei de interes vânătoresc.

La ruperea acestui echilibru, stabilit în fapt între arme, pe de o parte, şi simţurile ascuţite ale vânatului, pe de altă parte, a intervenit brutal, în ultima perioadă, şi înrăutăţirea relativ bruscă a condiţiilor de habitat pentru fauna cinegetică. De aici, necesitatea adoptării din ce în ce mai multor restricţii vânătoreşti şi a schimbării concepţiei despre această activitate, utilă totuşi şi indispensabilă încă echilibrului în natură şi societăţii omeneşti.

Trofee, competiţii şi expoziţii de vânătoare

Istoria şi cultul trofeelor se pierde, categoric, în negura vremurilor. Semnificația lor a depăşit şi depăşeşte, fără doar şi poate, nivelul valoric stric material, fie că au fost investite cu puteri miraculoase în trecutul îndepărtat, fie că se constituie, mai de curând, în amintiri plăcute pentru vânătorii care le-au obţinut. În amintiri, care îi fac să trăiască şi să retrăiască mereu şi cu aproape aceeaşi intensitate, la simpla lor revedere, palpitantele căutări, pânde, urmăriri şi dobândiri ale purtătorilor de trofee, într-un mediu şi în condiţii extrem de diferite comparativ cu cele în care este încorsetat să vieţuiască.

Aceste reîntoarceri în trecut şi retrăiri intense ale unor amintiri dragi, demonstrate de trofeele personale, a făcut să dăinuie, peste timp, un adevărat „cult al trofeelor” de vânătoare. Adunate în colecții particulare, expuse în somptuoase galerii ori apreciate în cadrul unor expoziţii tematice, fiecare dintre trofee are povestea lui şi un anume loc în inima vânătorului. De aici îndrăgirea acestora şi păstrarea lor cu mândrie justificată, la loc vizibil, pe tot parcursul vieţii acestuia.

Din multitudinea trofeelor dobândite, vânătorii dornici de afirmare le-au ales pe cele mai preţuite şi le-au comparat cu cele deţinute de alţi breslaşi asemenea lor. Aşa a apărut, în timp, ideea de întrecere între vânători, materializată, în fapt, într-o competiţie între trofeele dobândite de aceştia.

Mărturii sigure, referitoare la astfel de manifestări competiţionale, se regăsesc încă din sec. XVIII-lea. La început, în cadrul primelor expoziţii de vânătoare, aprecierea valorii trofeelor

s-a făcut „din ochi”, prin comparaţie, potrivit impresiei lăsate asupra juriului care le categorisea, după propriile exigenţe, în trofee foarte bune, bune, mijlocii şi slabe. Oricât de sinceră ar fi fost o astfel de apreciere, ea nu putea să nu lase loc la discuţii şi contestări subiective. De aceea, în anul 1896, au fost concepute primele „formule de evaluare a trofeelor” de vânat, care nu au reuşit, însă, să se impună.

De abia în anul 1925 a fost reluată ideea şi au fost elaborate primele „formule şi instrucţiuni de evaluare Nadler”, a trofeelor de vânat. Deşi s-au aplicat în cadrul unor Expoziţii Internaţionale de Vânătoare din Europa, cum a fost cea de la Viena (1930), nici aceste „formule şi instrucţiuni de evaluare” nu au oferit satisfacţia aşteptată.

În aceste condiţii, încă de la înfiinţare, din 1930, Consiliul Internaţional de Vânătoare (CIC) şi-a stabilit, printre obiectivele prioritare, elaborarea unor „instrucţiuni şi formule de evaluare” de natură a elimina discuţiile în contradictoriu şi subiectivismul în materie.

Aceste noi formule şi instrucţiuni de evaluare au fost definitivate la Praga, între 4 şi 27 mai 1937, de către un grup de 29 de experţi din diferite ţări, printre care şi România. Ele au fost consacrate aproape imediat, în cadrul Expoziţiei Mondiale de Vânătoare de la Berlin, organizată între 2 şi 28 noiembrie 1937. Aceste „formule şi instrucţiuni de evaluare ale CIC”, cu unele mici modificări aduse în 1952 şi experimentate în 1954 cu ocazia Expoziţiei Internaţionale de la Dusseldorf, au rămas valabile, după aprobarea lor în Adunarea Generală a CIC de la Copenhaga din anul 1955, până de curând. Pe parcurs nu li s-au mai adus decât uşoare perfecţionări în ceea ce privesc aprecierile, stabilindu-se intervale mai exacte (scări) de apreciere a punctelor de frumusețe şi de penalizare.

De curând, din interese financiare meschine, formulele de evaluare şi, corespunzător acestora, instrucţiunile CIC de evaluare a trofeelor de vânat, au fost însă modificate. Suficient de

mult pentru ca CIC să-şi revendice dreptul de proprietate intelectuală asupra acestora şi să aibă motive pentru a percepe „tarife" de la fiecare vânător care doreşte să-şi evalueze oficial trofeele dobândite. Aceasta potrivit tendinţei de strângere a cât mai mulţi bani la bugetul CIC, inclusiv prin cotizaţiile crescute şi taxe de participare, din ce în ce mai mari, la adunările generale. În acest scop, CIC nu a mai recunoscut diplomele acordate evaluatorilor oficiali până în anul 2014 şi a început să promoveze alţii noi, eliberându-li-se noi diplome, dacă aceştia se angajau să perceapă bani de la vânătorii care doresc să-şi omologheze trofeele. Bani nu doar pentru CIC, ci şi pentru ei. Deocamdată CIC persistă în această intenţie, oarecum oneroasă, deşi în toate ţările se continuă evaluarea după vechile formule şi instrucţiuni CIC, pentru care acesta nu are înregistrat dreptul de proprietate intelectuală. Experimentul care se încearcă s-a lovit însă de consecvenţa specialiştilor cinegeticieni şi evaluatori din majoritatea ţărilor europene, care aplică, în continuare, formulele şi instrucţiunile consacrate ale CIC în materie de evaluare a trofeelor de vânat.

Trofee bizare

Termenul de „trofeu bizar" se utilizează pentru o mare parte dintre trofeele pe care noi le-am denumit, până acum, „trofee de selecţie". Într-o accepţie mai exactă, în categoria trofeelor bizare intră trofeele care nu pot fi evaluate din cauza lipsei a cel puţin unui element constitutiv măsurabil (lungime, grosime). De asemenea, în această categorie intră şi trofeele care nu pot fi evaluate după formule CIC din cauza altor anomalii constitutive care conduc la imposibilitatea măsurării unor elemente cuprinse în fişă (deschiderea).

La expoziţiile de vânătoare organizate în ultima perioadă, au fost expuse, de regulă, alături de trofeele de vârf, şi astfel de trofee bizare, provenite de la exemplare de vânat degenerat sau accidentat. S-a încercat astfel să se susţină, mai convingător, teoria conform căreia vânătorii „îngrijesc

cu arma de vânătoare populaţiile locale de vânat", prin extragerea dintre acestea, cu prioritate, a tot ceea ce dă semne de degenerare, boală, accidentare, bătrâneţe etc. Toate acestea pentru a justifica, în final, extragerea trofeelor de vârf, tocmai ca rezultat al eficientei selecției artificiale practicate.

Plecând de la acest început timid de expunere a trofeelor bizare în expoziţii şi de la pasiunea motivată a multor vânători pentru extragerea exemplarelor de vânat degenerate, bolnave, accidentate sau bătrâne, a fost luată în dezbatere ideea schimbării mentalităţii vânătorilor, prin stimularea interesului pentru astfel de trofee. S-a mers chiar mai departe cu această idee, avansându-se propuneri pentru găsirea unor criterii obiective de apreciere şi de categorisire a acestor trofee, aşa încât prezentarea lor în expoziţii să capete un caracter competiţional, similar celui instituit pentru trofeele de vârf.

Ideea în sine nu poate fi criticată. Colecţiile particulare şi expoziţiile de trofee bizare ar spori interesul vânătorilor pentru selecţie şi, totodată, ar reliefa în mod evident preocupările acestora pentru conservarea calităţii populaţiilor de vânat, ex-

ploatate durabil doar în limitele sporului populaţional. Vânătorii ar demonstra astfel, mai convingător decât au făcut-o până acum, că realizează, din pasiune şi pe cheltuială proprie, un lucru util vânatului, naturii şi societăţii. Aşadar, vânătorii ar putea demonstra faptul că vânează ce trebuie, acţionând în sensul respectării naturii, şi cât trebuie, limitat la surplusul populaţional, aşa încât nici efectivele acestora să nu scadă şi nici calitatea populaţiilor de vânat să nu aibă de suferit.

Numai că şi această idee este combătută în prezent, de către opozanţii vânătorii pentru trofee de vârf, deoarece se tem că astfel de competiţii, între deţinătorii de trofee bizare, ar putea naşte „monştri", care să urmărească deliberat crearea acestor trofee, de exemplu, prin rănirea timpurie a coarnelor aflate în stadiu de creştere. Având în vedere precedentele „dopării vânatului" pentru obţinerea unor trofee de vârf şi al achiziţiilor de trofee cu care au fost denaturate rezultatele unor competiţii vânătoreşti, trebuie să acceptăm părerea că pot avea dreptate.

Opozanţii vânătorii pentru trofee de vârf mai susţin că nu este moral să fie ucise animalele sălbatice pentru trofee, bune sau rele, ci numai din necesităţi obiective, cum ar fi de exemplu nevoia de carne de calitate, de blănuri, de coarne etc.

Necesităţi obiective, pentru vânători, biologi şi alte categorii de persoane interesate, sunt însă şi conservarea echilibrului agro-silvo-cinegetic şi extragerea, cu prioritate, a purtătorilor de trofee bizare. Cu toate acestea, nu putem neglija total susţinerea conform căreia eventualele competiţii, între deţinătorii de trofee bizare, ar putea degenera în mutilări deliberate ale trofeelor aflate în stadiu de creştere, în scopul creării acestora.

Din motivele arătate s-a renunţat la ideea organizării de competiţii între deţinătorii de trofee bizare, precum şi la căutarea formulelor adecvate de evaluare şi categorisire a acestora.

În concluzie, extragerea cu prioritate a exemplarelor purtătoare de trofee bizare este benefică, dar competiţia între deţinătorii de astfel de trofee, nu. Expunerea trofeelor de selecţie în

antiteză cu cele de vârf, cu ocazia expoziţiilor de vânătoare, este, de asemenea, pozitivă şi poate contribui la schimbarea în bine a concepţiei nevânătorilor despre vânătoare. De aceea, nu trebuie renunţat la aceasta, dar nici nu trebuie exagerat.

Din păcate, expoziţiile de trofee de vânătoare organizate după 1990 şi mai ales cele de dată recentă sunt departe de amploarea celor dinainte, amploare influenţată acum, într-o oarecare măsură, şi de susţinerile opozanţilor vânătorii pentru trofee.

Vrând-nevrând, trebuie să ne obişnuim cu gândul reconsiderării multor principii tradiţionale în materie de vânat şi vânătoare, precum şi cu ideea necesităţii justificării convingătoare a actului vânătorii, dacă dorim să prelungim încă practicarea acestei activităţi, care a evoluat odată cu omenirea, preocupările, tradiţia şi cultura acesteia.

Valoarea trofeelor

S-au făcut, de la început, precizările cuvenite, referitoare la valoarea sentimentală a trofeelor de vânătoare, fie ele de vârf, normale sau bizare. Pentru vânătorul care le-a dobândit, această valoare este, cu certitudine, cea mai importantă. Nu putem nega însă nici o anumită valoare economică, care poate fi şi ea importantă pentru moştenitori şi alţi deţinători succesori. Trofeele mai prezintă însă şi o valoare ştiinţifică nebănuit de mare, preţuită în primul rând de oamenii de ştiinţă. Aceasta deoarece, cataloagele trofeelor de vânat, prezentate la diverse expoziţii mondiale, internaţionale sau locale de vânătoare, asemenea colecţiilor de trofee de vânătoare particulare, regionale sau naţionale, reprezintă materiale extraordinare de studiu pentru persoanele interesate, care pot aprecia, urmare a analizei acestora, atât evoluţia populaţiilor de faună cinegetică, în timp şi în diverse zone ale lumii, cât şi nivelul managementului cinegetic aplicat. Dar nu numai atât.

Analiza unora dintre trofee ne poate oferi informaţii interesante despre evoluţia speciilor pe perioade relativ scurte de timp, selecţia naturală care a determinat apariţia diverselor ecotipuri, mutaţiile genetice intervenite arareori, vârsta şi sexul animalelor extrase, eficienţa managementului conceput etc.

Aşadar, cataloagele expoziţiilor de vânătoare, ca şi colecţiile de trofee de vânat, ne pot oferi informaţii ştiinţifice preţioase şi de necontestat. Simpla comparare a punctajelor recordurilor naţionale şi mondiale, precum şi a numărului de trofee medaliabile obţinute în timp de diverse ţări, ne poate conduce la concluzii obiective despre managementul cinegetic aplicat în diverse regiuni, ţări şi zone ale lumii.

Cel puţin aşa au stat lucrurile din anul 1937 până de curând şi stau încă, în ţările care continuă să aplice formulele de evaluare şi instrucţiunile din anul 1937, pentru evaluări similare în prezent şi punctaje comparative cu cele din trecut.

Intenţia de impunere, de către CIC, a altor formule şi instrucţiuni de evaluare, interesat modificate şi decretate proprie-

tate intelectuală a CIC, echivalează cu ştergerea unei istorii de aproape 80 de ani în materie de evaluare a trofeelor de vânat şi cu nesocotirea rolului ştiinţific al punctajelor trofeelor evaluate până acum.

Opinii şi considerente

Zeci de ani la rând s-a susţinut că vânătoarea pentru trofee este moralmente superioară vânătorii pentru carne sau pentru alte produse obţinute de la vânatul dobândit (blănuri, piei, coarne etc.). Se încerca să se facă, astfel, o distincție netă între vânătorii care vânau din pasiune şi pentru trofee, şi cei care vânau din real interes material, pentru carne şi blănuri.

Această optică a determinat, pe de o parte, conservarea şi prepararea corespunzătoare a trofeelor de vânat (coarne, blănuri, cranii etc.), iar, pe de altă parte, dorinţa deţinătorilor de astfel de trofee de a se întrece între ei, în cadrul expoziţiilor vânătoreşti, mai întâi locale, apoi naţionale, internaţionale şi mondiale.

Practica vânătorii pentru trofee a condus însă şi la excese. Aceasta a fost şi rămâne încă principala cauză a destructurării unor populaţii valoroase de faună cinegetică din libertate şi a decapitării altora, prin extragerea cu prioritate a celor mai viguroase exemplare, de regulă masculi dominanţi, care ar trebui lăsaţi să se reproducă până la vârste înaintate, pentru a putea transmite progeniturii caracterele lor genetic pozitive.

S-a practicat astfel o selecţie cu efect negativ asupra viitorului calităţii populaţiilor locale de faună cinegetică purtătoare de trofee convenţionale şi rezultatele n-au întârziat să se vadă, mai ales în centrul şi estul Europei. Combaterea până la exterminare a marilor prădători naturali a accentuat acest aspect, iar selecţia pozitivă practicată conştient, pentru extragerea exemplarelor degenerate, cu trofee bizare sau cu deviaţii grave de comportament, nu a făcut altceva decât să ascundă un timp scăderea generală a vigurozităţii populaţiilor de faună cinegetică gestionate pentru trofee şi, implicit, tendinţa de plafonare

sau de scădere a valorii trofeelor la vânatul rămas să se reproducă.

Exemplele cele mai convingătoare în acest sens se pot reliefa din Germania şi Austria, ţări în care combaterea prădătorilor a atins perfecţiunea, iar vânătoarea pentru trofee s-a desfăşurat competitiv, mai ales la cervide şi capră neagră. Urmarea acestui mod de vânare, pentru trofee, a faunei cinegetice plantivore şi de combatere până la exterminare a prădătorilor naturali, este de notorietate. În aceste ţări, dar şi în celelalte cu o politică cinegetică similară, efectivele de faună cinegetică sunt relativ abundente, dar de calitate inferioară. Un exemplu actual, concludent pentru cinegeticieni, îl constituie ursul în România, din cauza extragerii cu prioritate, a masculilor dominanţi, „la nadă”.

Un alt exemplu similar îl constituie modul selectiv-negativ în care sunt extraşi ţapii valoroşi de capră neagră, lăsându-se în teren, pentru procreare, doar exemplarele tinere ori cu trofee neinteresante.

Un alt exces al vânătorii pentru trofee îl constituie modul în care este acceptată practicarea vânători cu străinii, dându-se prea multă libertate acestora în alegerea trofeelor, după sumele planificate de ei în acest sens. Sunt vânate, din acest motiv, mult prea multe exemplare cu trofee de viitor, valoroase în comparaţie cu trofeele ajunse la apogeu în alte ţări, ceea ce este extrem de neproductiv pentru calitatea viitoare a populaţiilor locale de faună cinegetică din România. În mod similar procedează însă şi foarte mulţi vânători autohtoni.

Desigur că situaţia nu se poate generaliza, întrucât sunt mulţi vânători străini şi români care se respectă şi care dau lecţii de etică personalului însoţitor, grăbit uneori să scape de corvoadă şi să încaseze banii celui venit, de departe, pentru a dobândi cel mai mare trofeu, dacă se poate, în România. Este regretabilă şi păgubitoare o astfel de atitudine a personalului angajat, prin care interesele de viitor sunt subordonate unor interese economice de moment.

Dacă pe vânătorii străini îi mai poţi înţelege, că urmăresc trofee „frumoase" pentru banii plătiţi, fără a-i interesa ce lasă în urma lor, pe cei autohtoni, nu. Şi nici personalul însoţitor nu are nici un fel de scuze, decât dacă este nepregătit ori dezinteresat, în ambele situaţii fiind necorespunzător funcţiei pe care o ocupă.

Vânătoarea pentru trofee a mai generat încă o practică lipsită de etică. A determinat creşterea faunei cinegetice în captivitate şi selecţionarea genetică a unor exemplare de viitor pentru trofeu, precum şi hrănirea specială a acestora, inclusiv cu biostimulatori de creştere, în scopul obţinerii unor „trofee dopate", de mare valoare ca punctaj C.I.C. şi, implicit, ca valoare economică. Dobândirea unor astfel de trofee, de la exemplare de vânat crescute în captivitate şi plantate în libertate ori eliberate în ţarcuri relativ restrânse ca suprafaţă, nu are nimic comun cu vânătoarea adevărată şi nu aduce decât prejudicii imaginii acesteia.

Din păcate, metoda care s-a practicat intens în multe ţări din Europa, a început să fie experimentată şi în silvio-cinegetica din România, tocmai când ţarcurile de vânătoare au fost interzise prin text de lege în Belgia, iar în Germania, „verzii” se pregăteau să schimbe legea vânătorii, motivați de astfel de porniri nevânătoreşti, dar economic interesante pentru comercianţii de vânat şi pentru organizatorii de turism cinegetic. Pe parcurs au apărut tot mai mulţi opozanţi ai aşa-zisei „vânători în ţarcuri”, nu doar în Belgia şi Germania, dar şi alte ţări europene, inclusiv în România.

În plus, prezentarea unor „trofee dopate” la Expoziţiile internaţionale de vânătoare, trofee cu care au fost doborâte vechile recorduri mondiale obţinute în sălbăticie, este considerată culmea lipsei de onestitate şi de etică din partea celor ce le-au prezentat, dar şi din partea celor ce le-au evaluat, cunoscându-le provenienţa. Vânătorii şi managerii vânătorii din România au resimţit efectul începutului de „hrănire specială” a vânatului atunci când au pierdut recordul mondial la cerb. Similar se petrec lucrurile, în prezent, şi cu alte specii.

Ce mai rămâne corect din astfel de întreceri, dacă şi în privinţa întinderii exagerate a blănurilor-trofeu s-a ajuns la discuţii ce au dus la excluderea lor din competiţii?

În contextul celor lapidar expuse, se poate înţelege de ce vânătoarea pentru trofee este controversată acum, din punct de vedere etic, social şi cultural. În timp ce unii opozanţi ai acesteia susţin că doar folosirea surplusului de vânat pentru consumul populaţiei se poate accepta din punct de vedere moral, alţii îi completează prin apărarea vehementă a uciderii animalelor „din plăcere” sau pentru trofee, doar pentru satisfacerea orgoliului personal de „vânător”. Acestor opozanţi li se adaugă massmedia, care publică articole emoţionante despre practici nelegale şi lipsite de etică în vânătoare, cu ilustraţii senzaţionale, şocante pentru marele public.

Motivul serios al opozanţilor vânătorii pentru trofee, de care în viitor va trebui să se ţină seamă în interesul „vânătorii durabile”, îl reprezintă totuşi consecinţele ecologice, economice şi sociale, pe termen lung, ale practicării acestui tip, nejustificat încă convingător, de vânătoare.

Repercusiuni

Având în vedere unele dintre considerentele expuse concis mai sus, dar cu siguranţă şi altele, câţiva membri ai Parlamentului European, din diferite grupuri politice, au avut iniţiativa depunerii, în acest an, a unei declaraţii scrise privind „abolirea vânătorii de trofee”. Prin această iniţiativă urmăresc şi interzicerea importului de trofee de vânătoare în ţările membre ale UE, argumentând susţinerea prin exemplificări din rândul speciilor non-abundente, vulnerabile sau ameninţate.

Nu ştim, deocamdată, urmările acestei iniţiative, bazată pe opoziţia manifestată împotriva vânătorii în general, ca modalitate de afectare a vieţii speciilor cinegetice, şi pe dorinţa declarativă de conservare a faunei sălbatice şi a biodiversităţii. Bănuim însă, că va avea ecou şi susţinere în forul legislativ al UE, tocmai din cauza exceselor şi prezentării ostentative a acestora din partea unor vânători, în special din Saffari-Club. Lipsa de măsură şi de onestitate manifestate, acum şi în cadrul CIC, prin modificările aduse formulelor şi instrucţiunilor de evaluare a trofeelor de vânat, ne pot rezerva surprize de neconceput până acum.

Degeaba ţipă reprezentanţii CIC că iniţiativa parlamentarilor europeni ar constitui un atac la adresa vânătorii durabile, în contradicţie cu orientările stabilite la nivel mondial pentru utilizarea raţională a faunei cinegetice, în condiţiile conservării acestei resurse naturale regenerabile. Aceasta deoarece, utilizarea durabilă a resurselor cinegetice nu justifică selecţia negativă, efectuată prin extragerea prioritară a trofeelor de vârf, ci din contră.

În concluzie, dacă majoritatea deputaţilor europeni vor semna declaraţia scrisă la care am făcut referire, aceasta va fi

transmisă Consiliului European şi Comisiei Europene şi va constitui temei juridic suficient pentru abolirea vânătorii de trofee şi a importului acestora în ţările UE, ceea ce va afecta indirect vânătoarea durabilă, prin diminuarea resurselor financiare necesare investiţiilor în interesul conservării faunei cinegetice. Lipsa de măsură, ca şi în alte activităţi, poate duce, şi în vânătoare, la decizii evident contrare interesului vânătorilor şi societăţii.

4.20. Fotografierea vânatului împușcat

Printre regulile de comportament vânătoresc civilizat, concis reamintite în broșura „Etica vânătorească” și „Codul de etică vânătorească”, se regăsesc și obligaţiile referitoare la respectul ce trebuie acordat vânatului viu și împușcat.

Dacă adăugăm celor afirmate pana acum și dotarea modernă a vânătorului contemporan – care, pe lângă cele mai noi cunoștințe în materie, posedă acum și un întreg arsenal de instrumente eficiente de ademenit vânatul, de observare a acestuia chiar după lăsarea întunericului, de chemători şi atrape diverse, de substanțe sintetice atractive, de arme performante dotate cu dispozitive optice de ultimă generație, de câini specializați etc. – comparativ cu vânatul, care a rămas apărat doar de simțurile sale fine, instinctele de sălbăticiune și mijloacele sale defensive (fugă, zbor, gheare, coarne și colți), înțelegem decalajul, total inechitabil, apărut în timp în această confruntare. De aceea, legiuitorul și vânătorii responsabili, conștienți de inegalitatea mijloacelor antrenate în această confruntare dintre vânător și vânat, au statuat, mai ales în ultima perioadă, tot mai multe oprelişti scrise și, respectiv, nescrise, pentru a-i acorda și vânatului viu o șansă, vânatului împușcat respectul cuvenit și vânătorului, un palid sentiment de fair play. Din păcate, doar legile și normele de aplicare a lor sunt obligatorii de respectat, pentru încălcarea lor riscându-se sancțiuni penale sau pecuniare, pe când regulile de comportament vânătoresc civilizat, cuprinse în coduri scrise ori transmise pe cale orală din generație în gene-

rație de vânători, sunt nesancționabile material, interpretabile și îmbogățite adeseori prin susțineri și inițiative personale, unele dintre ele inspirate din tradiția și obiceiurile străine locului.

În acest context și după această introducere necesară, îndrăznesc să aduc în atenția celor interesați, din vasta problematică a eticii vânătoreşti, subiectul sensibil al fotografierii vânatului împușcat. La fel de bine ar putea fi abordată însă, problema fotografierii vânatului dobândit prin orice metode și mijloace legale, unele dintre acestea cu mult mai dificile și sportive decât vânătoarea cu arma.

Încep, prin urmare, tratarea acestui subiect oarecum aparte, prin a reaminti cititorilor importanța sentimentală și științifică a fotografiilor vânatului împușcat. Din punct de vedere sentimental, fotografiile vânătorilor, cu vânatul dobândit de ei ori numai ale vânatului dobândit de aceștia, reprezintă, ca și trofeele de vânătoare, amintiri plăcute pentru cei ce le-au păstrat, care-i fac să retrăiască, de fiecare dată când le revăd, momente trecute, de satisfacție vânătorească ori doar regrete profunde, pentru extragerea cu arma a ceea ce se cădea sau, respectiv, a ceea ce nu se cădea.

Fotografiile vânătorilor, cu vânatul dobândit de ei, reprezintă, așadar, altceva decât tablourile vânătorești aranjate la sfârșitul partidelor de vânătoare, de regulă pentru întregul grup de participanți (organizatori, vânători și gonaci). A nu se înțelege însă că tablourile vânătorești nu pot fi aranjate și pentru un singur vânător, cu exemplarele de vânat dobândite de el, ori pentru doi-trei vânători, cu vânatul dobândit prin contribuția comună a acestora.

Regula de bază, care trebuie respectată cu sfințenie în cazul fotografierii vânatului împușcat, este de a prezenta vânatul într-o postură care să-i pună în valoare aspectul și calitățile, iar vânătorilor, satisfacția, seriozitatea și modestia. De aceea, fotografilor sau vânătorilor care se auto-fotografiază le este interzis să surprindă vânatul în posturi degradante sau hilare pentru acesta, iar vânătorii în poziții infatuate, care să reflecte, în mod evident, o lipsă condamnabilă de respect a celor din urmă față de „adversarul" învins. Fără a epuiza lista interdicțiilor la care facem referire, fotografilor le este interzis să pozeze vânatul urâțit prin smulgerea penelor din coadă și a părului din coamă, prin tăierea urechilor sau a cozii, prin spargerea dinților sau ruperea coarnelor, cu știuleți de porumb sau pipe ori trabucuri în gură, cu pălărie pe cap etc. De asemenea, fotografilor le este interzisă fotografierea vânătorilor călare pe vânat, cu piciorul pe grumazul acestuia etc. În majoritatea revistelor de vânătoare cu pretenții, inclusiv în revista VPR, putem admira poze ale unor vânători care se mândresc cu fazanii, rațele, gâștele, potârnichile, prepelițele, cocoșii de munte, iepurii, jderii, vulpile și cu alte exemplare de vânat mic ţinut în mână și vânători fotografiați lângă urși, mistreți, lupi și alte exemplare de vânat mare, aşezaţi jos, pe partea dreaptă, ori prinse de ramuri sau de suporți pentru a le pune inspirat în valoare mărimea, frumusețea trofeelor și/sau alte caracteristici ale exemplarelor corect extrase.

Astfel de fotografii, într-o măsură mai mare decât tablourile vânătorești, ne pot transmite, în timp, informații extraordinar de importante despre evoluția, în special calitativă, a diverselor specii de vânat. De asemenea, ne pot transmite astfel de informații despre eficiența managementului vânătoresc în diferite etape. De aici, importanța științifică aparte, pe lângă cea sentimentală, pe care o prezintă fotografiile vânătorilor cu vânatul dobândit ori numai ale vânatului dobândit de ei. Pentru a nu plictisi prea mult cu pledoaria pentru astfel de fotografii interesante, închei prin a recomanda celor preocupați de etica în materie ca, într-un domeniu atât de sensibil precum cel abordat, să nu se amestece cu păreri personale excentrice ori cu critici nejustificate de ignoranți, deoarece pot deruta tinerii într-ale vânătorii, mai ales atunci când susținerile lor, mai mult decât răutăcioase, sunt proliferate în spațiu public. În continuare, las doar fotografiile, valoroase mai mult prin informația transmisă decât prin calitatea lor, să-și spună ultimul cuvânt.

4.21. Impresiile unui vânător prin ţări europene

Georges Outard, vânător francez din perioada interbelică, călător prin ţările europene în căutare de aventuri vânătoreşti, a poposit şi în România, după ce vizitase Belgia, Germania, Lituania, Estonia, Finlanda, Polonia, Austria, Cehia, Slovacia etc.

Primul şi probabil cel mai surprinzător şoc în ţara noastră l-a avut la frontiera română, unde, din relatările sale, reiese, citătm „*un funcţionar public care purta o caschetă cu margini aurite s-a prezentat în cabină pentru a cerceta bagajele. Zărind cutiile mele cu arme, îmi ceru dintr-o dată 7.000 lei, cam 100 de franci. Protestai cu indignare. Sfârşi prin a-mi cere două bilete de câte 100 de franci, care cu siguranţă nu figuraseră niciodată în formalităţile vamale regale ale României*''.

În România, vizitatorul începe prin a cunoaşte „…*câteva din cele mai bune arme din estul Europei. În această galerie, unde figurează, fără să mă sperie, bolşevici, domni mari şi şeful statului, dl. Săulescu merită un loc aparte. Nu se mulţumeşte să fie un vânător de mare clasă, el încarnează, dacă îndrăznesc să mă exprim astfel, toată vânătorimea dintr-o ţară care onorează această activitate. Este un om unic în felul său, pentru că ocupă un post unic. Vederii sale pătrunzătoare nu-i scapă nici o porţiune din teritoriul naţional, fie că aparţine statului, privaţilor sau regelui. Pare să audă din cabinetul său focul criminal tras la o sută de kilometri de către un braconier barbar*. ”

Graţie legii vânătorii şi unor „*măsuri abile şi riguroase, vânatul continuă să fie abundent în România, în bunul profit al vânătorilor şi consumatorilor care-l procură la preţuri mici*”.

„*Animalele care se vânează în România sunt, în ansamblu, aceleaşi ca în Rusia şi Polonia. Dar urşii carpatini, cu blană de culoare brun-negru, au, ca şi cerbii din această regiune, reputaţia de a fi cei mai frumoşi din Europa. Capra neagră este un vânat special. În Pietrosul Rodnei s-a reconstituit în prezent o rasă de elită. Turma cuprinde deja 50 de exemplare* ***”.***

După o vânătoare de vulpi în Dobrogea şi după un pahar de ţuică, *„care se bea dintr-o dată”,* atmosfera vânătorească s-a încălzit şi discuţia a devenit interesantă prin abordarea aspectelor referitoare la *„calităţile şi defectele proprii vânătorilor din diverse ţări”.*

„Francezii, începe cineva, sunt excelenţi trăgători cu alice, dar mai puţin buni cu glonţ. Le place să împuşte mult. Prima întrebare pe care o pun (când sosesc la vânătoare) *este să afle dacă vânatul este abundent. Vânatul mare nu-i prea interesează. Germanii, din contră, sunt cei mai buni trăgători cu glonţ. Ceea ce-i pasionează cel mai mult în vânătoare este de a dobândi trofeele cele mai mari şi mai frumoase. Îşi decorează interioarele* (locuinţelor), *apoi îşi cheamă cunoştinţele care trebuie să le admire. Pentru acest motiv le place să vâneze cerbul. Nici ursul nu le displace. Îl preferă covor sau în două picioare, în funcţie de circumstanţele în care l-au vânat”.*

„Dar italienii? Ţara lor este săracă în vânat fiindcă trag în tot ce găsesc, chiar şi în corbi. Probabil că sunt vânătorii cei mai distructivi din Europa.

Dar ungurii? Sunt asemenea cehilor, care au în acelaşi timp gusturile francezilor şi germanilor.

Dar bulgarii? Ei vânează pentru carne, precizează cineva.

Dar iugoslavii? De la război lucrurile s-au schimbat mult în această ţară. Croaţii sunt foarte buni vânători şi influenţa lor se face simţită până în bătrâna Serbie.

Dar albanezii? Ei împuşcă cu uşurinţă şi oameni. Acum câţiva ani, un francez şi un englez vânau în acest stat. Li se recomandase să nu se apropie prea mult de sat. Englezul uită într-o zi sfatul şi primi un foc care-l răni grav. Începe ancheta. Jandarmii adună locuitorii şi îi chestionează asupra cauzei conduitei lor criminale. Cel mai în vârstă, cu ochii plecaţi, spuse: „Trebuie să ne iertaţi domnilor, am crezut că este preceptorul".

Mai înainte de a pleca din România, pe care o apreciază ca *„mare pământ de vânători",* eruditul vânător francez şi-a mai îndeplinit o dorinţă. Aceea de a avea o întrevedere cu suveranul ţării, pe care-l apreciază *„un vânător adevărat". „Carol al II-lea mă primi în cabinetul său. Este un om tânăr, de aspect înalt şi puternic, cu părul auriu şi mustaţă scurtă şi tăiată. Îmi arată un scaun, se aşază şi mă întreabă imediat cum se practică acum vânătoarea ... "*

Spre sfârşitul întrevederii, regele şi-a exprimat opinia sa sinceră asupra vânătorii şi nu s-a putut abţine să nu povestească una dintre recentele sale vânători reuşite.

„*În fond, după opinia mea, spuse regele, vânătoarea nu-i decât un pretext de a relua contactul direct cu natura, spre care oamenii din oraş, care l-au rupt complet, privesc cu nostalgie*".

„Vă povestesc una din cele mai recente şi reuşite vânători. ...Eram în Carpaţi, la Gurghiu. Am plecat de acasă noaptea înainte de ora 3. Am făcut o jumătate de oră cu maşina, două ore cu calul, apoi am luat-o pe jos prin pădure, în căutarea cerbului.

*Dintr-o dată, în mijlocul ceţii, animalul îmi ieşi în cale. Aveam impresia că trag într-o ţintă mobilă. A căzut din primul foc. Privii ceasul, era ora 5,30. O linişte imensă m-a înconjurat, puritatea aerului, de o prospeţime delicioasă. Vânătoarea, reluă el, este unicul meu repaus, am mult de muncă***”.**

Relatări vechi de peste 70 de ani, ale unui „străin” absolut dezinteresat de vreun avantaj ulterior în România, care impresionează prin sinceritate şi, în şi mare măsură, prin remarcabila actualitate.

CAPITOLUL V.
PĂCATELE ŞI FILOZOFIA VÂNĂTORII

5.1. Recunoașterea păcatului vânătoresc

Noi, vânătorii, suntem, chiar dacă nu ne face plăcere să recunoaştem, prădătorii cei mai păcătoși de pe pământ. Fiindcă trebuie să mărturisim, cu mâna pe inimă, că vânăm mai mult din plăcere decât din trebuință. Și să mai mărturisim, cinstit, că nu vânăm întotdeauna în deplină sportivitate. Mai ales atunci când suntem singuri, cu armele noastre ultra performante, cu tot felul de dispozitive auxiliare permise sau interzise la vânătoare, la adăpostul întunericului nopții ori cu câinii noștri credincioși, care nu știu să vorbească și să ne deconspire.

Cum am putea judeca acum, după ce flacăra patimii noastre pentru vânătoare începe să pâlpâie, suferințele și moartea atâtor vietăți, făptuite cu mâna noastră, de cele mai multe ori fără o motivație convingătoare și fără de folos?

Inconștienți de păcatul ce-l înfăptuiam, am împușcat, în decursul trecătorului timp, aproape tot ceea ce am putut pe unde neau purtat pașii, la noi, în alte țări și pe alte continente. Am adunat astfel, în casă, treptat-treptat, o mulțime de trofee aparent neinteresante şi nefolositoare, convenționale și neconvenționale de vânătoare. O mulțime de cranii, coarne și blănuri ce se constituie într-un decor sentimental, de acum chiar îndoielnic pentru noi, însă lugubru pentru foarte mulți nevânători. Chiar şi atunci când spațiul a devenit neîncăpător și noi am început să conștientizăm statutul de profesioniști, am continuat să vânăm şi să strângem trofee, reținând dintre acestea doar pe cele de interes științific, bizare sau foarte valoroase. Pe cele foarte valoroase, provenite de la exemplarele de faună cinegetică cele mai îndreptățite să fie lăsate în viață pentru a procrea.

La senectute, detașați de tensiunea patimii vânătorești, care ne-a capacitat tinerețea, ne întrebăm, în sinea noastră, ce rău ne-

au făcut sălbăticiunile amărâte pe care le-am ucis, fără număr, fără reținere, fără remușcări și, de cele mai multe ori, fără trebuință.

Doar acum, când pușca începe să devină cel mai inutil lucru al hoinărelilor noastre, din ce în ce mai greoaie, prin natură, începem să ne punem astfel de întrebări incomode, să simțim remușcări și să avem regrete pentru multe din faptele noastre vânătorești cu care, în genere, ne mândream altădată. Fiindcă avem conștiința încărcată și nu ne putem amăgi cu gândul că, totuși, am fost mai buni, mai corecți ori mai sportivi decât alții. Cu gândul la extragerea din necesitate a surplusului de animale sălbatice, a unor animale tarate predispuse pieirii, a unor trofee bizare purtate de animale degenerate și a altor trofee achiziționate, crezând că păcatul nostru a fost mai mic în ultima situație și ar rămâne al celor ce le-au dobândit și înstrăinat în interesul nostru. Fiindcă păcatele imposturii și minciunii sunt aproape la fel de mari precum al uciderii, similare unui gen de complicitate la făptuirea aceluiași rău produs naturii, declarativ dragă nouă. Natură, dragă, dar într-un mod al nostru, cum nu se poate mai egoist, de a fi.

În fond și la urma urmei, ce motivații am avut și avem pentru a vâna? Pentru a curma, mai mult din pură plăcere atavică și din ce în ce mai puțin etic, fără vreo trebuință concretă, viața atâtor și atâtor vietăți, „botezate” de interes vânătoresc?

Dacă oamenii trecutului îndepărtat și nevoiașii zilelor noastre erau și, respectiv, sunt motivați moral și în drept să o facă, cu cumpătare și cu gândul la ziua de mâine, în scopul hrănirii cu carnea vânatului dobândit și/sau folosirii blănurilor acestuia, noi, ceilalți, care nici măcar nu apreciem carnea de vânat și nu mai folosim nici alte părți din corpul animalelor vânate (blănuri, coarne etc.), nu avem nici o justificare plauzibilă pentru a le lua viața. Altfel spus, pentru a ucide ființe vii din natura înconjurătoare, fără trebuință și fără de folos direct, fără remușcări pentru lipsa noastră de sportivitate și fără regret pentru păcatul făptuit. De ce o facem, totuși? De ce continuăm, aparent anacronic, să vânăm? Spre ce se îndreaptă vânătoarea? Iată câteva întrebări extrem de incomode pentru vânătorii contemporani, la care s-au încercat fel de fel de răspunsuri liniștitoare în timp, dar niciodată suficient de complete și convingătoare pentru noi și pentru restul societății, mai ales a celei rupte de realitățile rurale. Întrebări la care riscăm să dăm anumite răspunsuri, în cele ce urmează.

***

De ce continuăm totuși să vânăm, fără trebuință și fără de folos direct, fără remușcări pentru lipsa noastră de fair play și fără regrete pentru făpturile ucise?

Iată întrebarea, extrem de incomodă, pe care și-au pus-o, mai înainte, mulți dintre predecesorii noștri într-ale vânătorii. Întrebare care începe să ne sâcâie pe mulți dintre noi, cei ajunși spre finele unei activități ce ne-a pasionat și în care ne-a plăcut să credem că am excelat.

O primă justificare rămâne, în zilele noastre, necesitatea intervenției cu arma în scopul menținerii unui anumit echilibru convenabil societății, între diversele specii plantivore și carnivore de

interes vânătoresc, precum și între toate acestea și mediul lor agro-silvic de viață. Echilibrul prin care se urmărește, în principal, diminuarea pagubelor produse de fauna cinegetică, prin hrănire, culturilor agricole, silvice și animalelor domestice. Iată un motiv suficient de convingător pentru perenitatea vânătorii în interesul societății.

Dar acest lucru îl pot face, chiar mai bine decât vânătorii,

profesioniștii în vânătoare. Adică cei retribuiți, din banii publici, în acest scop. De ce să fie implicați atunci, în acest păcat, vânătorii amatori, care în ultima perioadă, prin numărul prea mare și lipsa de instruire suficientă pro-natură, mai mult strică decât ajută? Mai ales vânătorii care nu-și pot înfrâna patima de a ucide cu orice preț, în orice condiții, doar dintr-un orgoliu nejustificat de pretins vânător eficient. Per total, societatea și natura ar fi mai câștigate dacă și-ar permite luxul remunerării unor astfel de profesioniști care să facă același lucru, acționând la rece, cu discernământul și precauția necesare. Fără patima de a ucide, ci dintr-o obligație profesională benefică societății. Precum este cazul măcelarilor și altor meseriași, care ne asigură carne sănătoasă, provenită de la

animale crescute și destinate asigurării celor de trebuință vieții oamenilor.

Nici motivația punerii în valoare a unei resurse naturale regenerabile nu este suficient de convingătoare în societatea contemporană. Or fi vânătorii altruiști, sacrificându-și timpul și banii pentru a aduce în circuitul economic, din pasiune și cu oarecare știință, produse ecologice vânătorești, dar ce însemnătate pot avea acestea într-o economie modernă de consum? Ce importanță poate avea infima cantitate de carne de vânat prin comparație cu enorma cantitate de carne furnizată de animalele domestice și ce importanță mai pot avea blănurile și pieile de vânat în concurență cu marea diversitate actuală de produse sintetice înlocuitoare? Deci, cinstiți fiind, trebuie să recunoaștem că vânătoarea nu mai are, în țările civilizate, decât o contribuție insignifiantă din punct de vedere economic.

Mai rămâne motivația recreerii, de care omul, spre deosebire de orice alt component al regnului animal, are nevoie. Pe lângă instinctele majore, care privesc hrănirea, somnul, reproducerea și îngrijirea corpului, omul mai are nevoie de recreere, pentru o viață normală și armonioasă. Recreere care a evoluat în decursul istoriei și depinde de om și de la om la om. Literatura, radioul, teatrul, televiziunea, sporturile, jocurile, turismul și altele asemenea, printre care vânătoarea și pescuitul, reprezintă astfel de posibilități, foarte variate de recreere. Posibilități care oferă variante de opțiune pentru orice contemporan, oricât de pretențios ar fi. Așadar, vânătoarea, care în trecut constituia o activitate prin care omul primitiv sau nevoiaș își dobândea parte din hrana de zi cu zi, a devenit, în zilele noastre, o activitate cu rol preponderent recreativ, desfășurată după reguli scrise și nescrise, din ce în ce mai restrictive. Pe măsura modernizării armelor și a echipamentului auxiliar de vânătoare, precum și a creșterii exagerate, din ce în ce mai puțin justificate, a numărului de amatori de vânătoare. Și totuși?

***

În condițiile recunoașterii păcatului vânătoresc, vânătorii zilelor noastre cresc totuși numeric, iar vânătoarea ia amploare, în ciuda îndepărtării ei, tot mai accentuate, de cel mai important aspect motivant al finalității acesteia, procurarea de carne eco și alte produse vânătorești.

Constatarea, care nu poate fi pusă la îndoială, ne duce cu gândul, de la partea brutală a activității, la importanța spiritualizării ei, absolut necesară pentru a deveni acceptată și durabilă. Fiindcă, prin spiritualizare, vânătorul se distanțează tot mai mult de plăcerea simplei uciderii, pe care și-ar putea-o potoli în țarcuri cu vânat captiv, gen Balc ori, și mai bine, în terifiantele abatoare de păsări și animale. În egală măsură, vânătorul se distanțează și de simpla plăcere a tirului cu arme de foc, pe care și ar putea-o satisface, cu mult mai bine, în poligoanele de tir vânătoresc. Desigur că elementele pasiunii vânătorești sunt, sau ar trebui să fie, în zilele noastre, cu totul altele, printre care nevoia de evadare din mediul preocupărilor noastre stresante și ale mediului prea poluat fizic și moral în care viețuim, nevoia de efort fizic și de aer curat, nevoia de priveliști aparte și de natură sălbatică, nevoia de descătușare și aventură, nevoia de camaraderie sinceră și trăiri inedite etc. În mai puține cuvinte, nevoia de recreere activă, într-un mediu atractiv și nepoluat din toate punctele de vedere.

Dar avem oare noi, vânătorii, dreptul ca, pentru recreerea noastră, să omorâm, fără motivații convingătoare, alte vietăți, pe care pretindem că le iubim, le ocrotim și le îngrijim? Iată o întrebare de asemenea incomodă, la care regretatul jurist, venerabilul vânător Ionel Pop, a căutat un răspuns plauzibil, încercând o judecată cât se poate de cinstită cu el însuși. Iar noi, în contextul dezbaterii abordate, suntem obligați moral să o acceptăm și să încercăm un răspuns convingător, sistematizat într-o formă concisă și inteligibilă, chiar dacă nu la fel de plastică. O facem cu gândul sincer că putem găsi un astfel de răspuns și o motivație acceptabilă a activității vânătorești pentru prezent și viitor. Studiind viața animalelor, din regnul cărora facem parte, observăm că nu există

nici o specie care, pentru a trăi, nu ucide o alta. Carnivorele, ca să viețuiască, ucid și consumă plantivore. La rândul lor, plantivorele consumă plante. Toate speciile omoară, deci, pentru a se putea hrăni şi a putea vieţui. Nici omul nu face excepție, iar religia îi iartă păcatul făptuit cu măsură și motivație.

Dar omul-vânător contemporan, uzând de dreptul de a-și mulțumi anumite trebuințe ale vieții, exagerează de prea multe ori, uneori sfidător la adresa naturii, în dauna celorlalte ființe care trăiesc alături de el, cu sânge cald, cu sânge rece sau sevă. Fiindcă uită adesea de măsură ori refuză să ia în seamă faptul că resursele naturale regenerabile nu sunt inepuizabile, mai ales acum, pe fondul deteriorării condițiilor generale de mediu ambiant. Uită, de asemenea, de dispariția în timp a unor specii sălbatice şi de vulnerabilitatea sau amenințarea altora, semnal de alarmă culpabilizant şi pentru vânători, în privința riscului deteriorării, fără de întoarcere, a mediului nostru general de viață.

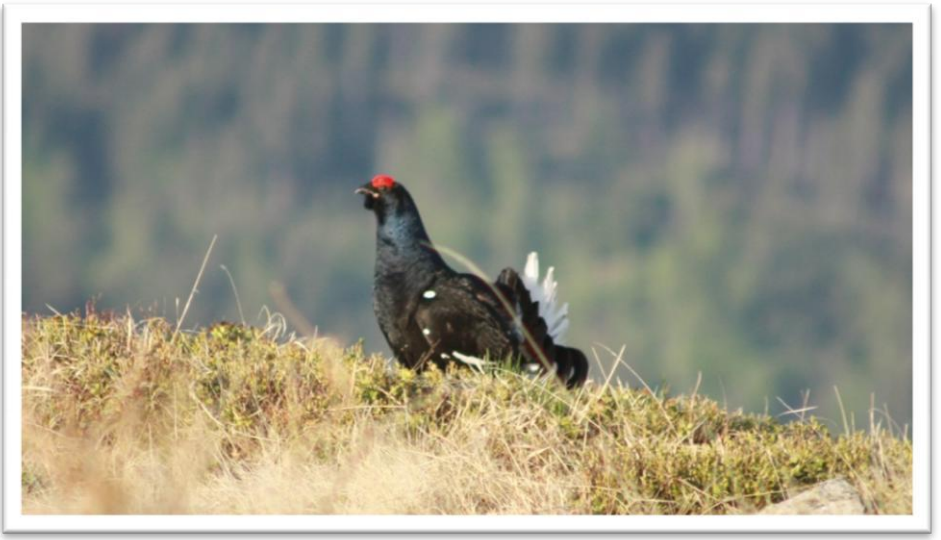

În acest context și al învinuirii vânătorilor, în general pe nedrept, pentru dispariția unor specii, altă dată de interes vânătoresc (bourul, zimbrul, saigaua, colunul, brebul, marmota de stepă, dropia, spârcaciul etc.), precum și pentru restrângerea arealului alto-

ra, devenite ameninţate sau vulnerabile (lupul, râsul, capra neagră, cocoșul de mesteacăn, ierunca etc.), se impune o mult mai mare cumpătare și un comportament vizibil îmbunătățit din partea noastră. În primul rând pentru evitarea riscului afectării populațiilor speciilor de interes vânătoresc, mai ales în momentele de criză ale acestora și, în al doilea rând, pentru evitarea culpabilizării noastre din acest punct de vedere, așa încât vânătoarea recreativă să poată dăinui pe meleagurile noastre, dar nu numai. De aceea se impune restricționarea, din ce în ce mai eficientă, a activității vânătorești, pe măsura creșterii presiunii vânătorilor și a degradării, tot mai accentuate, a condițiilor de habitat pentru fauna sălbatică și pentru noi, până la urmă. Pe măsura creșterii numărului de vânători, din păcate insuficient de bine instruiți, a perfecționării exagerate a mijloacelor de vânătoare, a modernizării mijloacelor de transport în teren, a deschiderii căilor de acces spre cele mai tainice locuri altădată, a extinderii așezărilor omenești, a îndesirii rețelei de drumuri, a intensificării circulației pe acestea, a chimizării și mecanizării excesive a agriculturii etc.

În contextul arătat susținem și noi, ceea ce regretatul vizionar Ionel Pop ne recomanda, cu multă vreme în urmă, anume *„o reducere a numărului de vânători, îngemănat cu o tot atât de severă selecționare a lor, eliminându-se elementele nesăbuite, indisciplinate. În aceeași vreme, eliminarea practicilor de exploatare exagerat economică și avantajarea factorilor… spirituali ai vânătorii”*. Aș mai adăuga, interzicerea folosirii la vânătoare a armelor semiautomate și a echipamentelor auxiliare ultraperformante. Și aș concluziona concis, cele detaliate mai sus, printr-o singură măsură de viitor: *„admiterea practicării vânătorii doar cu arme de vânătoare clasice, ținute liber în mână și cu picioarele pe pământ sau din barcă!”* Ar putea fi, cu certitudine, o măsură sigură de prelungire tardivă, dar de durată, a activităţii de vânătoare, la poarta de intrare într-o epocă viitoare a vânătorii, ce nu se dorește a fi de agonie.

***

Cum rămâne totuși, cu recunoașterea păcatului vânătoresc?

Las cuvântul regretatului Ionel Pop, care a reușit să răspundă indirect la această întrebare, mai tranșant și mai inteligibil decât a făcut-o oricine altcineva până acum. Citățm:

„Vânătoarea are elementul brutal al uciderii. Totuși nu ar fi justificată oprirea ei. Necesară ar fi însă restrângerea, reglementarea severă și mai ales încurajarea evoluției vânătoarei spre preponderența elementelor ei de plăcere spirituală. Și atunci, cum rămâne cu pomelnicul păcatelor mele? Cu toată slobozenia de a vâna și deci a pricinui suferință și moarte, mă simt vinovat, păcătos. Fiindcă de atâtea ori am exagerat, nu am luat în seamă durerea. Și apoi, cine altul să pună pecetea păcatului asupra unei fapte, decât omul în conștiința lui? Eu mă judec. Eu simt arsura unei fapte pe care o socotesc urâtă, păcătoasă. Eu încerc să mai ușurez povara păcatului, spovedindu-l. Cel ce s-ar întâmpla să citească aceste file îmi va pune, poate, întrebarea pe care mi-o pun și eu, acum când, la adânci bătrâneți, de mult nu mai vânez: „Ai vâna dacă ai începe din nou viața?" Cu toate amintirile atâtor zile de mare plăcere pe care mi le-a dăruit vânătoarea, aș răspunde cu un hotărât NU! „Și oare cu ce ai înlocui acele încântări la care ai renunța? Ce recreare în aer liber ți-ai alege, tu care ești atât de iubitor al tuturor alcătuirilor naturii?" O! Aș face un lucru minunat și mi se pare că până acum prea puțin obișnuit. Aș face, de plăcerea mea, un ierbar fotografic. Avem la institutele de botanică, lângă grădinile botanice, la amatori, ierbare, adică colecții de plante uscate, presate între foi de hârtie sugativă, legate în teancuri de dosare. Imagini moarte, fără prospețimea culorilor din viață, smulse din mediul de trai. Cât de altfel ar fi un album, două, mai multe, în care aș înșira imaginile fotografice în culori, ale florilor, ierburilor, ciupercilor, ale lichenilor, mușchilor, chiar ale copacilor într-o zonă anumită. Mi-aș pune în gând să fotografiez o anumită plantă, poate rară, în epoca ei de înflorire. Și aș … vâna după ea până aș afla-o. Aș urca în țara caprelor negre, când înfloresc bujorii și, culegând pe peliculă frumusețe, m-aș delecta și în scenele de viață

ale stăpânilor acelor stâncării. Aș urca după floarea-de-colț, aș căuta Garofița Pietrii Craiului. Dacă aș reuși, m-aș întoarce acasă foarte bucuros cu trofeul meu dobândit... ca amator fotograf, ca amator botanist. Iluzii și fantezii de om cu viața sfârșită, însă poate că alții…"

Poate alți vânători contemporani vor înțelege, la rândul lor, că recreerea în natură nu se rezumă doar la simpla plăcere, de prea multe ori nevolnică, dar pătimaşă, de a ucide ființe vii. Și nici la eficiența tirului asupra acestora. Mai ales asupra celor captive. Speranță…, în speranța posibilității de remodelare a comportamentului vânătoresc, descătușat laolaltă cu foarte multe alte rele, chiar mult mai rele, după evenimentele de sfârșit de an 1989.

5.2. Filozofia vânătorii în viziunea morţii vânatului

Lumea minerală şi lumea vie sunt eterne. Lumea minerală prin imortalitatea ei, iar lumea vie prin succesiunea generaţiilor sale.

Fiinţele vii, luate în parte, sunt însă, fără excepţie, efemere. Viaţa lor constituie, încă de la naştere, o luptă continuă pentru nutriţie şi înmulţire. Sfârşitul rămâne însă implacabil.

Omul, singura fiinţă raţională dintre acestea, este obsedat de moarte încă din momentul în care devine conştient de ea. El este şi singurul care realizează că viaţa are un sfârşit.

Spre deosebire de om, nici un animal nu este conştient de moartea sa. Modul de viaţă al animalului este instinctiv, iar instinctele sale nu includ presentimentul şi conştientizarea morţii. El îşi trăieşte ultima etapă a vieţii ca pe oricare alta. De aceea se susţine că animalul piere, nu moare.

Dorinţa de a supravieţui a animalului, care pune în joc toate formele sale de apărare pentru a vieţui, nu reprezintă teama de moarte, de care el nu este conştient, ci doar voinţa sa de a evita un pericol presimţit ca iminent, pericol care, involuntar, îi produce frică.

În contextul filozofic concis expus, în care criteriul culturii delimitează omul de animal, vânătoarea transpune în faptă voinţa omului de a ucide, motivat sau mai puţin motivat, animalele.

Altădată, această voinţă era motivată de nevoia apărării împotriva celor feroce pentru el şi/sau dăunătoare mai târziu, precum şi de nevoia de a le folosi drept resurse de hrană şi de îmbrăcăminte, dar nu numai.

Pentru dobândirea animalelor, în condiţiile evitării propriei morţi, omul a fost nevoit să folosească, în trecutul îndepărtat, toate abilităţile sale fizice şi intelectuale.

În societatea mai evoluată - în care animalele periculoase pentru om au devenit din ce în ce mai rare, cele dăunătoare au putut fi îndepărtate mai uşor din apropierea sa, iar procurarea

hranei de natură animală nu mai constituia o problemă în condiţiile domesticirii animalelor - exersarea abilităţilor de vânător a rămas motivaţia morală principală a activităţii. Caracterul predominant al vânătorii a devenit sportiv, luând locul caracterului „de necesitate" de mai înainte.

Moraliştii au reclamat, încă din acea vreme, legitimitatea vânătorii. Adică dreptul oamenilor de a ucide fără o motivaţie convingătoare, precum în trecutul foarte îndepărtat, animalele sălbatice.

Deci, nu întâmplător, biserica catolică, în vechiul cod de drept canonic, interzicea clericilor săi vânătoarea şi recomanda episcopilor să aibă rezerve în privinţa atitudinii clericilor care se îndeletniceau cu această activitate.

Dar chestiunea morală a vânătorii nu a fost rezolvată. Atâta vreme cât psihicul cuprinde încă zone insondabile, par normale întrebările mai profunde de genul: de ce omul trebuie totuşi să ucidă animalele, chiar dacă acestea nu sunt periculoase pentru el, nu sunt dăunătoare şi nici nu-i sunt absolut necesare pentru a se hrăni? Numai pentru că a fost şi încă mai este considerat regele creaţiei divine şi are dreptul să se servească util de toate aceste animale?

Argumentul Sfântului Thomas, care, comentând natura omului în psalmul 8, îi spunea lui Dumnezeu *„Tu l-ai vrut puţin mai mic decât un zeu, tu l-ai făcut stăpân peste toate operele mâinilor tale, tu pui toate lucrurile la picioarele sale, turmele de oi şi de vite, la fel fiarele sălbatice, păsările cerului şi peştii mărilor",* nu a fost convingător nici atunci pentru moralişti şi nu este nici astăzi pentru mulţi dintre semenii noştri.

Susţinerea sănătoasă, conform căreia fiinţele inferioare au fost destinate să fie în serviciul celor superioare, se impune a fi nuanţată în societatea contemporană, devenită din ce în ce mai sensibilă faţă de suferinţele sau închipuitele suferinţe ale animalelor.

Trăim într-o perioadă în care oamenii se rup tot mai mult de natura reală, ruptură accelerată de exodul preorientat dinspre sate către marile oraşe, unde, în subconştient, tânjesc după mediul natural ancestral, pe care nu-l mai pot percepe însă foarte raţional. Contactul cu animalele domestice şi chiar cu cele sălbatice, pe care, în compensaţie, le instalează până şi în propriile apartamente, sfârşeşte prin a le atribui forţat sensibilităţi şi simţăminte umane. De aici, o percepţie nenaturală a contemporanilor, majoritari în mediul urban, mult mai puţin sensibili faţă de gravele tragedii umane generate de terorism şi de războaie decât faţă de actul vânătorii în sine.

Vânătoarea contemporană nu mai este înţeleasă cu realism, în primul rând de către orăşeni, ca o activitate absolut necesară menţinerii unui echilibru sănătos în natură. A unui echilibru artificial relativ, oarecum stabilizat de om în timp, între speciile de faună sălbatică prădătoare şi cea de faună cinegetică plantivoră, şi între speciile de faună cinegetică în general şi mediul acestuia de viaţă. De aici, foarte multe speculaţii şi dorinţe utopice de reîntoarcere la echilibrului natural ancestral. Dar acest lucru nu mai este posibil fără perturbaţii majore ale echilibrului în natură şi, mai ales, fără prejudicii pentru om, greu de estimat.

De aceea, vânătoarea trebuie acceptată, şi în zilele noastre, ca o activitate raţională, desfăşurată cu ştiinţă, pe cheltuială proprie, de către vânători, într-un scop util naturii şi societăţii.

În concluzie, vânătoarea din zilele noastre nu mai are o motivare economică prioritară şi nu poate fi considerată un simplu sport, ci o activitate complexă, cu o finalitate practică benefică pentru natură şi societate.

Fără o astfel de activitate, desfăşurată durabil, natura ar fi bulversată, fiindcă s-ar produce grave perturbări în mediul antropizat în care trăim, perturbări care ar avea drept urmare o sărăcire sigură a patrimoniului faunistic şi o posibilă reducere a biodiversităţii.

Din acest motiv, vânătoarea contemporană rămâne convingătoare pentru noi şi este acceptată ca atare de Comisia Europeană (C.E) şi de Uniunea Internaţională pentru Protecţia Naturii (U.I.C.N.).

Moraliştii zilelor noastre, printre care „verzii", vor să înţeleagă însă mai mult: care este totuşi motivaţia internă a acestei porniri lăuntrice spre vânătoare? Este cumva de natură atavică şi genetică?

Întrebările trebuie atent scrutate, deoarece avem multiple exemple de comportament pătimaş al unor pretinşi colegi de breaslă, care, pe nesimţite, alunecă în patima uciderii fără motivaţie şi în orice condiţii a animalelor sălbatice, oricât de degradantă ar fi pentru ei postura în care se complac şi oricât de distructivă ar fi aceasta pentru fauna cinegetică. Aceasta fiindcă, în subconştientul lor, doar moartea animalelor pare să le confirme proba abilităţii de care dau dovadă în faţa altora, nicidecum în faţa conştiinţei lor vânătoreşti. Vânarea urşilor din „cazemate", a mistreţilor în ţarcuri şi a fazanilor aruncaţi din coş, practicată cu mândrie nedisimulată chiar de foşti sportivi în adevăratul sens al cuvântului, sunt doar câteva exemple în acest sens, care sunt tot atâtea semnale de alarmă pentru ceea ce poate fi cu mult mai grav. Total insensibili, pătimaşii afectaţi de morbul uciderii animalelor, greu de depistat la timp, pot trece surprinzător, de la tentaţia uciderii acestora, la tentaţia uciderii de fiinţe umane. Avem numeroase exemple concrete în acest sens, din războaie şi din viaţa civilă occidentală, inclusiv din şcolile americane şi europene în care victime au căzut copii nevinovaţi. Acestea sunt însă situaţii de domeniul patologicului, neîntâlnite încă în România.

De aceea, vânătoarea trebuie reconsiderată şi din punct de vedere psihologic, ca o excepţie necesară, acceptată cu prudenţă, între anumite limite şi după anumite precepte, sintetizate în astfel de lucrări de etică vânătorească.

CAPITOLUL VI.
ASERŢIUNE

Cu mai bine de 26 de ani în urmă, am acceptat să renunţ la confortul funcţiei de inspector de vânătoare în Ministerul Silviculturii şi, ulterior, la cariera universitară, pentru privilegiul de a lucra sau a conlucra, după caz, în activitatea vânătorească asociativă, din ce în ce mai confuz reglementată şi mai tensionată. Am făcut-o din dorinţa sinceră de apărare a intereselor asociaţiilor vânătoreşti, pe atunci fără excepţie afiliate la AGVPS, şi, implicit, de protejare a drepturilor vânătorilor şi pescarilor amatori şi sportivi ai acestora, pentru a mai putea vâna şi pescui în condiţii cât de cât acceptabile lor. Drepturi pe care le-am considerat istorice şi le-am susţinut, recunoscând că activităţii acestor vânători, în jur de 38.000 în anul 1990, şi restricţiilor în vânătoare pe care le-au avut de suportat până atunci, precum şi activităţii celor cca. 200.000 de pescari amatori/sportivi, în acel an, li se datora, în cea mai mare parte, bogăţia de necontestat a faunei cinegetice şi piscicole, reliefată în statisticile reale şi credibile ale vremii. Drepturi pe care le-am susţinut şi din considerente subiective, în amintirea prietenilor vânători şi pescari amatori din trecut, evident mai legişti, deschişi, fraterni, egalitarişti şi responsabili decât în prezent.

În toată această perioadă de activitate neîntreruptă, de peste un sfert de veac la conducerea executivă a asociaţiei noastre generale, am încercat să coalizez, în jurul acesteia, persoane şi personalităţi care, din pasiune şi/sau diverse alte motivaţii, ni s-au alăturat, uneori doar temporar, în activităţile, acţiunile şi iniţiativele întreprinse pentru protecţia şi conservarea a ceea ce se mai putea proteja şi conserva din bogăţia şi valoarea faunei cinegetice şi piscicole moştenite. Şi, bineînţeles, pentru protejarea şi apărarea drepturilor la care am făcut referire, ale asociaţiilor tradiționale şi ale membrilor vânători şi pescari amatori şi sportivi ai acestora.

După trecerea atâtor ani şi după depăşirea unor momente de reală cumpănă pentru însăşi existenţa asociaţiilor tradiţionale, datorită cărora vânătoarea şi pescuitul au mai rămas accesibile vânătorilor şi pescarilor de rând, pot afirma că meritele sau eşecurile, după caz, nu au fost şi nu sunt nicidecum ale unui singur „alergător de cursă lungă", cum tendenţios se exprima cineva de curând, ci al echipelor succesive de consilieri şi directori care s-au perindat la conducerea AGVPS şi la conducerile unora dintre asociaţiile tradiţionale afiliate, printre care unii cu adevărat longevivi, fiindcă au ştiut şi/sau au avut interesul să ţină aproape de conducerea executivă a AGVPS, militând consecvent pentru realizarea obiectivelor de interes comun, în cadrul unei strategii elastice, doar în parte dezvăluite în momentele cruciale (1998-2000 şi 2010-2011). Meritul, în aproape egală măsură, revine şi majorităţii vânătorilor şi pescarilor amatori sau sportivi din ţara noastră, care au înţeles lupta dusă de noi în interes general şi au susţinut-o după posibilităţi, rămânând relativ uniţi în intenţii, vorbe şi fapte, lângă conducerile AGVPS şi asociaţiilor lor tradiţionale.

Acum, când lucrurile sunt cât de cât aşezate şi drepturile vânătorilor şi pescarilor de rând, de a mai vâna şi pescui în condiţii acceptabile pentru ei, sunt cel puţin, pentru încă o perioadă de timp, garantate, este cazul să le cerem şi noi să dea dovadă, fără excepţii, de înţelegere şi corectitudine, din punct

de vedere legal şi etic, de responsabilitate, în privinţa ocrotirii şi îngrijirii reale a faunei cinegetice şi piscicole, şi de bună purtare în relaţiile cu camarazii şi angajaţii asociaţiilor, cărora le datorează, până la urmă, condiţiile şi reuşita acţiunilor vânătoreşti, de pescuit sportiv sau de pescuit competiţional, după caz. Să le cerem şi noi să nu uite că nu le-a picat nimic din cer şi că sunt datori să contribuie şi ei activ, în continuare, la protecţia şi conservarea faunei cinegetice şi piscicole, în cadrul organizat al asociaţiilor vânătorilor şi/sau ale pescarilor sportivi, gestionare de fonduri cinegetice şi/sau zone de pescuit recreativ/sportiv.

Lumea şi condiţiile în care se vânează şi se pescuieşte au evoluat într-un mod surprinzător după evenimentele, cu urmări discutabile, din anul 1990, şi iată-ne acum obligaţi să recunoaştem că nu toate susţinerile noastre anterioare mai sunt de reală şi strictă actualitate. Că atmosfera în care vânăm şi pescuim nu mai este la fel de colegială, morală şi responsabilă precum în urmă cu 25 de ani.

Numărul posesorilor de permise de vânătoare a crescut în mod continuu, în timp ce cotele de recoltă au scăzut pe zi ce trece, de unde geneza unei oarecare nemulţumiri, ce tinde să se ia amploare, în special în rândurile vânătorilor tineri. Mai ales a vânătorilor promovaţi în ultimii 10 ani, pe baza unor teste teoretice infantile, fără a se ţine deloc seamă de pregătirea practică şi calitatea umană a multora dintre candidaţi. Nemulţumirile vânătorilor contemporani vin şi de la faptul că vânătoarea a devenit extrem de încorsetată, prin lege, reglementări subsidiare acesteia şi decizii neinspirate ale organelor de conducere ale unora dintre asociaţiile vânătoreşti actuale. Nemulţumirile mai vin şi de la faptul că, vrem să recunoaştem sau nu, vânătorii sunt tot mai mult discriminaţi, direct sau indirect, pe principiul averii, din cauza preţurilor prohibitive care se percep la anumite acţiuni de vânătoare. Şi datorită rezervării, uneori forţate, a unei părţi importante din cota de recoltă pentru a fi valorificată la străini ori la preţuri pentru străini. În sfârşit, vânătorii mai sunt nemulţumiţi, de foarte multe ori pe

nedrept, şi de comportamentul faţă de ei, ai conducerilor şi angajaţilor asociaţiilor neguvernamentale din care fac parte.

Nici pescarii amatori nu sunt foarte mulţumiţi de condiţiile în care reuşesc să pescuiască în zilele noastre, din cauza braconajului piscicol „comercial", care a diminuat, pe alocuri dramatic, resursa piscicolă naturală. De asemenea, din cauza abuzurilor făptuite la lumina zilei de pescarii profesionişti pe lacurile de acumulare, pe Dunăre şi în Deltă, din cauza limitării posibilităţilor lor de alegere a apelor în care pot să pescuiască, fie şi pe bază de reciprocitate, şi chiar de sumele, apreciate ca simbolice, pe care trebuie să le achite cu titlu de „taxă pescuit". Totuşi, din cei cca. 200.000 de pescari sportivi existenţi în anul 1990, aproape jumătate au rămas alături de asociaţiile lor tradiţionale, din convingere şi în speranţa unor vremuri mai bune pentru ei, în cadrul acestor asociaţii.

Nemulţumiri au şi pescarii de competiţie, din ce în ce mai numeroşi şi mai bine organizaţi, dar nu la adresa AGVPS, din cadrul căreia nu au putut fi rupţi, în ciuda reglementărilor „legale", interesat concepute în acest scop, şi a discordiei artificial şi deliberat inoculate, de oficiali, pentru spargerea unităţii de care au dat dovadă, alături de ceilalţi pescari amatori şi de vânători. Nemulţumirile lor îşi au geneza într-o lege a sporturilor nedreaptă în ceea ce ne priveşte, într-o poziţie incorectă a oficialilor autorităţii sportive faţă de ei şi a impusturii unui „lider" creat deliberat şi impus nedemocratic în fruntea unei federaţii monopoliste şi nedemocratice, în care s-a încercat şi se încearcă, în mod abuziv, să fie înregimentaţi toţi pescarii de competiţie.

Totuşi, în aceste condiţii complicate şi potrivnice AGVPS din România, aceasta a reuşit să rămână, indiferent de ce s-ar susţine, singura entitate cu adevărat reprezentativă, la nivel naţional şi internaţional, a vânătorilor şi pescarilor amatori şi/sau sportivi din România. Aşadar, premizele unei reprezentări unitare şi eficiente a intereselor acestora au putut fi salvate, în ciuda încercărilor unor reprezentanţi oficiali ai statului, de spargere a unităţii lor şi, implicit, de anihilare a puterii de reacţie a AGVPS

la acţiunile ostile tuturor. Şi în ciuda nemulţumirilor actuale ale vânătorilor şi pescarilor, la care am făcut referire mai sus, şi a iniţiativelor centrifuge manifestate deliberat, prin vorbe şi fapte, de anumiţi lideri ai acestora, care s-au dovedit a avea scopuri potrivnice intereselor comune. Iar premizele acestei reprezentări unitare şi eficiente trebuie înţelese, acum, ca un garant, de viitor, al posibilităților reale de protejare şi conservare a drepturilor de vânătoare şi pescuit recreativ sau sportiv, în condiţii încă acceptabile pentru marea majoritate a vânătorilor şi pescarilor de rând.

Constatarea şi recunoaşterea acestei realităţi ar trebui să constituie mulţumirea noastră, a tuturor celor care au trudit, uneori cu sacrificii personale, în acest scop. Şi a tuturor celor ce i-au susţinut şi îi susţin în continuare.

Mărturisesc în ceea ce mă priveşte, după peste un sfert de veac de activitate neîntreruptă în mijlocul evenimentelor surprinzătoare ale tranziţiei, că salvgardarea AGVPS şi a unităţii relative a vânătorilor şi pescarilor amatori şi/sau sportivi din jurul acesteia, reprezintă o mare satisfacţie personală. Dar satisfacţie incertă, departe de a fi deplină, când am răgazul de a privi în urmă, la evoluţia activităţilor de vânătoare şi de pescuit recreativ/sportiv în România. Evoluţie decisă din considerente politico-economice, pe care nu am reuşit să le contracarăm, eficient, întotdeauna.

ANEXE

1. Motivaţia angajamentelor propuse

În contextul actual, al promovărilor regretabil de uşoare a noilor membri vânători, potrivit voinţei reprezentanţilor autorităţii publice centrale care răspunde de vânătoare, şi al alegerilor periodice, „democratic" preorientate, ale personalităţilor din conducerile asociaţiilor vânătoreşti şi de pescuit recreativ-sportiv, s-a simţit nevoia unor angajamente care să se constituie într-un început de responsabilizare, şi a alegătorilor şi a aleșilor, faţă de obştea în care au fost primiţi sau care i-a votat, după caz. Se încearcă astfel să se mai îndrepte, atâta cât poate îndrepta, din răul produs şi, respectiv, din lipsa de orientare a electorilor noştri, pentru a evita şi alte greşeli ce pot urma sau îşi pot produce, fie şi parţial, anumite efecte negative previzibile. Negative pentru activitatea asociaţiilor şi a membrilor corecţi care au rămas fideli acestora, precum şi pentru fauna sălbatică ce constituie obiectul lor de activitate, mediul acesteia de viaţă şi echilibrul în natură.

Aşadar, angajamentele ce urmează au fost concepute pentru o responsabilizare, cel puţin declarativă la început, a noilor vânători şi ai aleşilor tuturor membrilor în conducerea temporară a activităţii asociaţiilor acestora.

Aşa au fost concepute, doar în stadiul de proiect, legământul, jurământul şi angajamentul ce urmează, precum şi formularul de depunere a candidaturii şi acordul de exclusivitate, confidențialitate și loialitate, pe care orice membru ales, dacă are bune intenţii, şi le va lua şi va încerca să le onoreze, pentru a nu se face de rușine.

Le redăm în continuare fiindcă, în fond, abordează probleme ce țin de etică, într-o viziune nouă, indisolubil legată de educaţie, instruire, moralitate şi responsabilitate.

Reacţiile la aceste proiecte de angajamente, dar nu numai, fiind deocamdată pozitive şi apreciate, ne îndeamnă la populariza-

rea lor şi la îmbunătăţirea acestora, cât mai urgentă, pentru aplicare cu ocazia promovărilor sau alegerilor ce urmează.

Desigur că nu pot fi pe placul tuturor membrilor şi aleşilor noştri. Dar dacă majoritatea membrilor obștii le vor adopta, atunci ele vor intra în circuitul nostru statutar şi pot deveni, în viitor, obligatorii pentru toţi noii membri şi noii aleşi în conducerile asociaţiilor noastre. Depinde deci, de noi toţi, ce ne dorim în această privinţă.

2. Legământul vânătorului

Fac legământ în fața distinsei tagme a vânătorilor și a asociației vânătorești care a avut bunăvoința de-a mă accepta în rândurile ei, precum și în fața conștiinței mele vânătorești:

- *să respect, mai presus de toate, fauna de interes vânătoresc, mediul acesteia de viață și interesele celorlalţi utilizatori ai mediului înconjurător;*
- *să vânez doar atunci când, unde, ce, cum și cât am dreptul legal în acest sens;*
- *să respect regulile de etică vânătorească în practicarea vânătorii, chiar și atunci când sunt singur cu arma și câinele meu;*
- *să prețuiesc camarazii de vânătoare și calitatea de vânători respectabili a acestora;*
- *să respect obiceiurile vânătorești, tradiția și haina vânătorească oriunde aș vâna și m-aș afla;*
- *să nu urmăresc profituri materiale sau alte avantaje din vânătoare ori pe seama vânatului;*
- *să mă comport responsabil și demn, pentru a face cinste imaginii vânătorului, în orice împrejurare.*

Fac așadar legământ, în fața tagmei, camarazilor și conștiinței mele vânătorești, să respect legea, etica, tradiția și îndatoririle mele de vânător, atât în ceea ce privește ocrotirea și îngrijirea vânatului, cât și practicarea limitată și în deplină sportivitate a vânătorii:

Mă leg, prin urmare, deplin conștient de obligațiile ce îmi revin în calitate de vânător:

- *să fiu loial organizației vânătorești și intereselor vânătorilor care m-au acceptat în obștea lor, să-mi achit la timp cotizația de membru și să nu întreprind nimic de natura a prejudicia, material sau moral, imaginea acestora;*
- *să dețin, să port și să folosesc armele de vânătoare doar cu permis de armă vizat la zi, permis de vânătoare legal obținut, carnet de membru la cel puţin o organizație vânătorească și asigurare valabilă pentru accidente de vânătoare și răspundere civilă;*
- *să fiu responsabil de întreținerea, păstrarea, transportul, manevrarea și folosirea armelor de vânătoare, în condiții de deplină siguranță pentru camarazi, alte persoane și animalele care nu fac obiectul vânătorii;*
- *să înțeleg că portul armelor de vânătoare și încărcarea acestora se poate face doar astfel încât să nu creeze emoții neplăcute camarazilor;*
- *să fiu conștient că efectuarea tirului cu armele de vânătoare se face exclusiv asupra exemplarelor de vânat permise și bine identificate, așa încât acesta să nu prezinte riscuri pentru camarazi, alți cetățeni şi alte animale;*
- *să utilizez la vânătoare doar armele și muniția potrivită speciei de vânat care face obiectul vânătorii;*
- *să nu uit niciodată că focul de armă tras imprecis schilodește vânatul și că este mai corect și etic să renunț la vânătoare dacă nu am să reuşesc să trag curat și eficient.*

Mă leg, de asemenea, să-mi respect camarazii de vânătoare și:

- *să mă prezint întotdeauna fără întârziere, la locul, data și ora stabilite pentru începerea vânătorii, în haine decente, curate și cu echipament adecvat;*

- *să nu invit la vânătoare alți vânători fără acceptul prealabil al organizatorului, mai ales atunci când eu însumi sunt invitat;*
- *să ascult, cu atenția cuvenită, instructajul organizatorului și să respect întocmai cele stabilite, ritmul impus al deplasării și legea tăcerii în timpul acesteia;*
- *să port întotdeauna cu grijă arma de vânătoare, ca și cum ar fi încărcată și armată, și să nu fac niciodată greșeala de a o îndrepta, chiar frântă sau cu închizătorul deschis, cu țevile spre oameni;*
- *să respect cu sfințenie locul indicat de organizator și să nu mă mișc inutil în ștand, să nu fumez și să nu vorbesc cu vecinii sau la telefon;*
- *să nu trag decât în vânatul bine identificat, care se găsește sub distanța unui tir eficient, mai ales atunci când acesta s-ar putea îndrepta spre vecini;*
- *să nu mă contrazic niciodată în privința vânatului în care am tras împreună cu vecinii, lăsând organizatorului clarificarea eventualei dileme în cauză;*
- *să nu fac glume neplăcute pe seama vânătorilor ghinioniști, mâhniți deja din cauza eșecului avut;*
- *să prețuiesc cum se cuvine efortul organizatorului, paznicilor de vânătoare, gonacilor și câinilor camarazilor pentru reușita acțiunii de vânătoare;*

Mă leg, totodată, să ocrotesc și să îngrijesc fauna de interes vânătoresc, mai înainte de-a folosi arma la vânătoare, prin participare la acțiuni concrete de:

- *ajutorare a acesteia cu hrană complementară în perioadele critice de iarnă-primăvară, pentru a contribui la salvgardarea exemplarelor afectate de vicisitudinile vremii;*
- *ținere sub control a dăunătorilor naturali ai faunei cinegetice;*
- *administrare preventivă sau curativă de medicamente, după caz, în scopul combaterii epizootiilor, zoonozelor și altor*

asemenea boli riscante, în mod direct și indirect, pentru faună și om;

- *descoperire, dezvăluire și combatere a braconajului cinegetic, făptuit de pretinși vânători sau de braconieri, autohtoni sau străini, cu diverse categorii de arme, cu lațuri și alte tipuri de capcane, cu ogari și alte rase de câini ori cu substanțe toxice;*
- *îmbunătățire a condițiilor naturale de mediu pentru faună, prin cultivarea ogoarelor de hrană special destinate, plantarea de arbori și arbuști căutați de aceasta și amenajarea de sărării, scăldători și locuri de adăpost;*
- *dotare a terenurilor de vânătoare cu instalați adecvate observării și selecției eficiente a vânatului;*
- *amenajare a unor remize complexe pentru atragerea faunei cinegetice, observarea, ajutorarea şi protejarea acesteia;*
- *susținere a reabilitării și conservării unor zone de protecţie favorabile înmulțirii diverselor specii de faună cinegetică.*

Mă mai leg, în continuare, să respect, fără nici un fel de rabat, regulile minime de etică vânătorească și să nu trag:

- *în iepurii aflați pe covru, fazani aflați pe cracă, potârnichile aflate pe pământ şi păsările de baltă lăsate pe apă;*
- *în iepuri, fazani și potârnichii de la apusul până la răsăritul soarelui;*
- *în căpriori, cerbi și capre negre la hrănitori, sărării și locurile de adăpat, ori pe timp de noapte;*
- *în urși la bârlog, la nadă și din observatoare complet închise;*
- *în femelele conducătoare de cârd, ciopor sau ciurdă și în puii nezburători ai păsărilor de interes cinegetic;*
- *în exemplarele de faună cinegetică retrase pe ridicături în timpul inundațiilor, blocate în nămeți, ori înfometate și retrase la marginea localităților;*
- *asupra vânatului aflat în captivitate;*

- *în orice vânat, altfel decât cu arma ținută în mână și cu picioarele pe pământ sau în barcă.*

Mă leg, mai departe, să respect vânatul împușcat și tradiția vânătorească, prin:

- *evitarea împușcării vânatului care nu poate fi recuperat şi a vânatului care nu face, în nici un fel, trebuință;*
- *dezonorarea intenției de lovire, sluțire sau batjocorire a vânatului împușcat ori de fotografiere a lui în posturi hilare sau de fotografiere cu el în poziții nedemne pentru vânător;*
- *înfierarea lăcomiei manifestate la împușcarea sau preluarea vânatului ori a unor părți ce se cuvine vânătorului din acesta;*
- *blamarea lăudăroșeniei și achiziției de trofee de vânătoare, nedemne pentru vânător care se respectă pe sine și prețuiește comportamentul etic al camarazilor;*
- *folosirea efectivă a vânatului împușcat și prețuirea trofeelor dobândite prin vânătoare, pregătite și expuse ulterior în expoziții deschise tuturor celor interesați;*
- *participarea, împreună cu toți camarazii, la tablourile vânătorești organizate la sfârșitul zilelor de vânătoare;*
- *cinstirea botezului vânătorilor începători;*
- *participarea la mesele și focurile vânătorești de după vânătoare;*
- *sărbătorirea Zilei Vânătorilor din România în 20 septembrie a fiecărui an.*

În sfârșit, mă leg:

- *să mă informez permanent în privința noilor reglementări, norme şi reguli apărute în domeniul activității vânătorești;*
- *să-mi îmbogățesc permanent cunoștințele despre speciile de interes vânătoresc, mediul acestora de viață și practica vânării lor selective;*
- *să acord atenția cuvenită speciilor amenințate sau vulnerabile, inclusiv păsărilor migratoare, pentru înțelegerea și populari-*

zarea cauzelor regresului, ajutorarea lor și evitarea culpabilizării vânătorilor;

- *să lupt împotriva poluării mediului înconjurător și să contribui, după posibilități, la igienizarea acestui mediu;*
- *să accept un dialog deschis, constructiv și eficient cu toţi ceilalți utilizatori ai mediului, în interesul capacitării lor pentru conservarea faunei de interes vânătoresc și a mediului acesteia de viață;*
- *să iau parte, atunci când mi se cere, la efectuarea de cercetări și studii privind fauna cinegetic, vânatul și vânătoarea.*

Mă leg aşadar, să fiu un vânător corect, competent și responsabil, demn de ocrotirea patronului nostru, Sfântul Eustațiu/Sfântul Hubertus.

3. Jurământul vânătorului

Jur în faţa distinsei obşte a vânătorilor şi a conştiinţei mele vânătoreşti:

- *să respect, mai presus de toate, fauna de interes vânătoresc, mediul acestuia natural de viaţă şi interesele celorlalţi utilizatori ai acestora;*
- *să vânez doar atunci când, unde, cum, ce şi cât îmi este permis să o fac;*
- *să respect întocmai regulile de etică vânătorească;*
- *să respect statutul asociaţiei care m-a acceptat ca membru;*
- *să preţuiesc camarazii de vânătoare şi calitatea de vânători respectabili a acestora;*
- *să preţuiesc, în egală măsură, paznicii de vânătoare, gonacii şi câinii antrenaţi în reuşita vânătorii;*
- *să cinstesc obiceiurile vânătoreşti, tradiţia şi haina vânătorească oriunde aş vâna sau m-aş afla;*
- *să nu urmăresc profituri materiale sau alte avantaje asemenea din vânătoare sau pe seama vânatului;*

- *să mă comport responsabil şi demn în orice împrejurare, pentru a onora imaginea vânătorului.*

Jur deci, să fiu un vânător corect, competent şi responsabil, demn de cinstirea patronului nostru Sfântul Eustaţiu/Sfântul Hubertus.

4. Prezentarea candidaturii

Subsemnatul……

născut la data de …….....,

în loc. ..... jud. .....; domiciliat în loc. ……, str. . ....., nr. ……, jud. .....

precizez următoarele:

Studii absolvite/anul absolvirii:

…….....

……

Funcţii ocupate anterior/perioada ocupării:

……

……

Membru vânător/pescar amator/pescar sportiv al asociaţiilor/perioada:

……..……..

……

Funcţii de conducere în structurile asociaţiilor afiliate sau în AGVPS:

…….

…….

Activitate publicistică în profil:

……

…….....

Rezultate obținute în cadrul activităţii în profil:

……

…….……...

Menţionez că am citit şi înţeles prevederile Angajamentului şi Acordului de exclusivitate, confidenţialitate și loialitate, recomandate de Consiliul AGVPS, și doresc să candidez pentru funcția de

.....

.....

De asemenea, declar pe proprie răspundere, cunoscând sancţiunile legii referitoare la declaraţiile mincinoase, că nu am nici un fel de angajament şi nu o să-mi i-au nici un astfel de angajament, dacă voi ocupa funcţia pentru care candidez, în faţa nici unei instituţii sau structurii cunoscute ori ascunse, care să primeze în faţa intereselor asociaţiei sau să-mi îngrădească deplina libertate de acţiune în interesul acesteia şi al membrilor săi.

Data ……... **Semnătura:**

5. Angajamentul aleşilor

Mă angajez în faţa Dumneavoastră, a celui mai înalt for de conducere al asociaţiei noastre, ca în toată activitatea pe care o voi desfăşura şi pe tot parcursul mandatului în care sunt onorat să fiu ales:

- *să slujesc cu cea mai bună credinţă asociaţia şi interesele membrilor acesteia, să acţionez cu fermitate pentru apărarea integrităţii ei şi a patrimoniului acesteia, să aplic cu consecvenţă principiile democraţiei şi să respect normele eticii şi echităţii, în mod egal, în relaţiile cu toţi membrii asociaţiei;*
- *să nu precupețesc nici un efort şi să-mi dăruiesc toată priceperea pentru satisfacerea spirituală a membrilor asociaţiei;*
- *să respect întocmai legile ţării, statutul asociaţiei noastre şi hotărârile luate de organele de conducere ale acesteia;*

- *să-mi îndeplinesc atribuţiile cu cinste, demnitate şi devotament, pentru apărarea şi ridicarea prestigiului asociaţiei, al conducerii acesteia şi al membrilor săi.*

Mă angajez, de asemenea, să refuz cu fermitate orice legământ ascuns, în faţa oricărei entităţii care mi-ar solicita o astfel de făgăduială, care mi-ar limita, în vreun fel, deplina libertate de acţiune în interesul respectării angajamentului luat.

Mă angajez, în sfârşit, să nu aştept să-mi cereţi demisia din funcţie, ci să solicit personal eliberarea din aceasta, dacă nu-mi voi putea respecta întocmai angajamentul luat.

Semnătura

Data……...

6. Acord de exclusivitate, confidențialitate și loialitate

Încheiat între:

Consiliul Asociației ……..……....., denumită în continuare asociaţie, cu sediul în …….. ……..……....., subiect de drept distinct față de membrii care o compun, persoană juridică de drept privat, înscrisă în Registrul asociațiilor și fundațiilor ținut de grefa …… sub nr. ……..….. și în Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial sub nr. ...……., în calitate de *BENEFICIAR,* și

Dna./Dl. ……....……..... având funcţia de …...…… în Consiliul/Comisia de cenzori a asociaţiei, în calitate de *TITULAR*

prin care, cele două părţi, de comun acord, consimt:

1. Obiectul acordului

Obiectul acordului îl reprezintă îndeplinirea obligațiilor izvorâte din ocuparea funcţiei, conform prevederilor legii şi Statutului AGVPS/Statutului asociaţiei.

2. Scopul acordului

Prin prezentul acord, titularul se angajează să ducă la îndeplinire obligațiile ce îi revin potrivit funcției deținute, cu bună-credință și loialitate, având ca finalitate reprezentarea eficientă şi în mod egal a interesului tuturor membrilor asociaţiei.

3. Durata acordului

Prezentul acord va fi valabil de la momentul semnării acestuia de către titular și îşi va produce efectele pe toată durata ocupării funcției în asociaţie, precum și pe o perioadă de 3 (trei) ani de la încetarea acestei calități.

4. Obligațiile titularului

a) să gestioneze cu bună-credință și maximă diligență interesele generale ale asociaţiei, precum și cele comune ale membrilor afiliați, conform obligaţiei funcției deținute;

b) să apere, să protejeze sau să sprijine, după caz, patrimoniul asociaţiei și bunul mers al activităților curente, reputația, integritatea, etica şi echitatea în relaţiile cu toţi membrii asociaţiei şi cu alte persoane implicate;

c) să dea dovadă, în conduita sa, de cinste, demnitate, devotament, corectitudine și să ofere cu bună-credință ideile, priceperea și munca sa pentru realizarea interesului asociaţiei și al membrilor săi;

d) să respecte legile ţării, Statutul AGVPS şi/sau Statutul asociaţiei afiliate, după caz, precum și deciziile luate de organele de conducere ale acestor asociaţii;

e) să se retragă din orice funcție atunci când interesul general o impune, dacă s-ar crea *o stare conflict de interese sau incompatibilitate în legătură cu persoana sa.*

5. Exclusivitatea

Titularul se va abține de a face parte din orice alte foruri, organizații, societăți sau alte forme de organizare, asociative sau contractuale, de

orice fel, care desfășoară activități identice, similare sau asimilate cu cele desfășurate de asociaţie, aşa cum sunt prevăzute în Statutul AGVPS și în statutele organizaţiilor afiliate, respectiv nu va putea desfășura individual astfel de activități în afara unui eventual acord scris din partea Consiliului asociaţiei. Pentru obţinerea acordului scris va fi necesară o cerere motivată și semnată de petent.

6. Confidențialitatea

Pe durata acordului și pe timp de 3 (trei) ani după finalizarea acestuia, părțile se obligă să asigure confidențialitatea documentelor, actelor sau altor înscrisuri ori informații furnizate de oricare dintre ele, respectiv a discuțiilor, negocierilor şi corespondenței purtate în legătură cu asociaţia și membrii afiliați, de care iau la cunoștință direct sau indirect, fie că le este destinat sau accidental, dacă dezvăluirea acestora este de natură a aduce atingere intereselor şi prestigiului asociaţiei şi membrilor acesteia.

7. Conflictul de interese

Titularul nu va putea exercita activitățile prevăzute în clauza de exclusivitate decât cu acordul prealabil al Consiliului, aflându-se altfel în stare de conflict de interese.

Titularul se va retrage sau se va declara inactiv din orice structuri publice sau private unde ar putea fi obligat, prin natura funcției sau profesiei deținute, să facă cunoscute informații ce intră sub incidența clauzei de confidențialitate, aflându-se altfel în stare de conflict de interese.

8. Declarația pe proprie răspundere a titularului

Prin semnarea prezentului acord, titularul, cunoscând sancțiunile civile și cele penale referitoare la falsul în declarații și în înscrisuri sub semnătură privată, înțelege să declare pe proprie răspundere că nu se află în conflict de interese și că nu este membru al unor alte foruri, organizații, societăți sau alte forme de organizare, asociative sau contractuale, fie acestea publice sau private, legale, fictive, neînregistrate sau de orice fel, care desfășoară activități identice, similare sau asimilate cu cele desfășurate de asociaţie ori care cer sau impun prioritate faţă de înda-

toririle de serviciu, afară de cele declarate cu ocazia semnării prezentului acord.

9. Sancțiuni

Încălcarea oricăreia dintre clauzele prezentului acord, cu intenție directă, indirectă, culpă, neglijență sau inacțiune, va conduce la decăderea titularului din funcţie. Separat se poate lua și măsura excluderii din asociaţie, prevăzută în Statut. Eventuale sancțiuni penale vor fi stabilite separat de organele în drept, dacă conducerea AGVPS/organizaţiilor afiliate va/vor depune plângere în acest sens.

10. Clauze finale

Constatarea nulității sau a oricărei alte limitări legale asupra unei clauze din prezentul acord nu va afecta aplicabilitatea asupra celorlalte.

Orice modificare a prezentului acord se va face în scris. Prezentul acord completează orice înțelegere scrisă/verbală anterioară dintre părți.

Orice neînțelegeri vor fi soluționate pe cale amiabilă, iar în lipsă, de către instanțele judecătorești române competente, care vor aplica legea română.

Consiliul Asociaţiei ..... **Titular .....**

Bibliografie selectivă

1. Cotta, V. şi Badea, M. – Vânatul României, Edit. Agro-silvică, Bucureşti, 1969.

2. Pop, I. – Etica Vânătorească, Tipografia Eurostampa, Timişoara, 1995.

3. Şelaru, N. – Manualul pentru examenul de vânător, Edit. Cynegis, Bucureşti, 2001.

4. Şelaru, N – Cod de etică vânătorească, Edit. Cynegis, Bucureşti, 2005.

5. Colecţiile revistelor „Vânătorul", editată în perioada 1950 – 1953, „Vânătorul şi Pescarul Sportiv", editată în perioada 1953 – 1990, şi „Vânătorul şi Pescarul Român" editată din 1993, de către A.G.V.P.S. din România.

CUPRINS

Prefaţă 3
Introducere 7
Capitolul I. Reguli de comportament vânătoresc 9
1.1.Fii vânător competent şi responsabil 9
1.2.Respectă limitele impuse dreptului tău de a vâna 12
1.3.Fii responsabil faţă de patrimoniul natural comun 16
1.4.Ţine seamă de interesele mediului şi ale celorlalţi utilizatori 20
1.5.Fii bun ocrotitor al vânatului 23
1.6.Fii responsabil de actele tale 26
1.7.Fii bun camarad de vânătoare 31
1.8.Respectă vânatul şi vânează etic 36
1.9.Respectă obiceiurile de după focul de armă 43
1.10.Cinsteşte vânătoarea 53
1.11.Ziua vânătorului 55
1.12.Onorează calitatea de vânător 56
Capitolul II. Comportamentul personalului auxiliar de vânătoare 61
2.1.Despre etica organizatorului şi personalului de vânătoare 61
2.2.Despre comportamentul organizatorului de vânătoare 65
2.3.Despre comportamentul personalului de vânătoare 71
2.4.Despre comportamentul gonaşilor 76
2.5.Despre comportamentul vânătorilor – gonaşi 79

Capitolul III. Practici tradiţionale de vânătoare 83
3.1.Consideraţii generale 83
3.2.Vânătoarea cu arme de foc 85
3.3.Vânătoarea cu păsări de pradă 96
3.4.Vânătoare cu arcul 101
3.5.Vânătoarea cu ogari 104
3.6.Vânătoarea cu capcane 109
Capitolul IV. Alte aspecte de etică vânătorească 115
4.1.Vânătoarea durabilă 115
4.2.Crescătorii de faună cinegetică 117
4.3.Populări cu faună cinegetică 121
4.4.Vânarea fazanilor imediat după populare 124
4.5.Vânarea păsărilor aruncate din coş 126
4.6.Controversata vânătoare în ţarcuri 131
4.7.Vânători trucate 137
4.8.Vânarea urşilor din „garsoniere silvestre” 142
4.9. Despre etica vânării mistreţilor 145
4.10.Vânătoarea cu vânătorii străini 150
4.11.Sacrificarea de necesitate a animalelor sălbatice 153
4.12. Recuperarea vânatului împuşcat sau rănit 157
4.13. Lovitura de graţie 163

4.14. Argumente în sprijinul organizării unei vânători durabile în Delta Dunării 168
4.15.Interzicerea vânătorii pe timp de noapte 172
4.16. Interzicerea vânătorii cu chemători electronice şi oglinzi apelante 175
4.17. Ahotnicii 177
4.18.Vânătoare de iepuri la Arad 189
4.19.Despre trofee şi etică în vânătoare 193
4.20.Fotografierea vânatului împuşcat 207
4.21.Impresiile unui vânător prin ţări europene 211
Capitolul V. Păcatele şi filozofia vânătorii 215
6.1.Recunoașterea păcatului vânătoresc 215
6.2. Filozofia vânătorii în viziunea morţii vânatului 225
Capitolul VI. Aserțiune 229
Anexe 235
1.Motivaţia angajamentului propus 235
2.Legământul vânătorului 236
3.Jurământul vânătorului 241
4.Depunerea candidaturii 242
5.Angajamentul aleşilor 243
6. Acord de exclusivitate, confidenţialitate şi loialitate 244
Bibliografie selectivă 249